37

XIV

{Cod. 262.}

Cod.

S. ANSELMI
Cantuariensis Archiepiscopi
Orationes, seu Meditationes.

Marci Aurelij Cassiodori
Senatoris, Præfecti Prætorii, deinde
Monachi S. Benedictini, et Abbatis Castellensis,
Liber
De Anima.

Anonymi
De Accentibus aliquorum verborum
Latinorum secundum usum Cisterciensium
Tractatus

De Exaltatione S. Crucis
Narratio.

Trezenzonii cujusdam
Brevis Hystoria, seu Fabula de Insula magna
Solistitione vocata.

Tabula oracionum: seu meditacionum domini anselmi cantuariensis archi
Oro ad deum · Oro ad christum ——— primo folio ·
Oro deprecatiua excitandacione diuine passionis ——— iij · fol
Lamentatio de amissa virginitate ——— xiiij · fol
Quid viuat anima vel viuat caro / et de gloria bone vite · et de
infelicitate male que · qui exeunt de corpore ——— xvij ·
Et de tribus inimicis qui peccatorem generaliter multotiens infestant · et in
iusticia dei tremit · sepius usque ad interitum vulnerat ——— xix ·
De peccatore cum excitet animam suam ad corrigendam peccata
Oro cum peccator de iniquitatibus suis multum est anxius
coram deo · et suspensa verecundia expandit · ——— xxiij ·
Oro ne peccator pro nullo peccato desperare debeat · quia pius et
misericors est dominus · et non interitum peccatorum sed veniam desiderat · xxvij ·
Oro ne desperemus · quia si veram penitentiam egimus veniam
sine dubio de omnibus peccatis inveniemus ——— xxviij ·
Oro ad sanctam crucem ——— xxxi ·
Oro domini anselmi ad gaudium suum · de orationibus eius · xxxij
Item ad virginem matrem ——— xxxvj ·
Item ad sanctum johannem baptistam ——— xl ·
Item ad sanctum petrum ——— xlij ·
Item ad sanctum paulum ——— xlv ·
Item ad sanctum johannem ewangelistam ——— l ·
Item ad sanctum stephanum ——— lv ·
Item ad sanctum benedictum ——— lviij ·
Item ad sanctum martinum ——— lix ·
Item ad sanctum quem in peculiari habet ——— lxij ·
Oro ad dilectionem dei mariam magdalenam · lxv
Oro pro amicis ——— lxix ·
Oro cum sacerdos missam timet · ne offendam altaris quod
gerit · maxime notetur ipso presbiter · lxx ·
Quod de ista tabula deficit quere in fine libri · Cxij ·

...ndic patri. laudabat multum mariā uirginē. apparuit ei dn̄s. 7 dix.
...s... genitricem. q̄re n̄ laudas 7 me. dix hō. ȳhē nescio. Aͥ dn̄s. Ita
... dic.

Ave ihū xp̄e u̅bum patr̄. fili uirginis. agn̄ dī. salus mundi. hostia sacra. uerbū caro. fons pietatis. Aue ihū xp̄e laus angloꝝ. gl̄a scōꝝ. ui... deitas integ̅. uer̄ hō. flos 7 fruct̄ uirginis matr̄. Aue ihū xp̄e splendor lucis. p̄nceps pacis. ianua celi. panis uiuus. uirginis partus. uas deitatis. Aue ihū xp̄e lum̄ celi. pretium mundi. gaudiū nrm̄. angloꝝ panis. cordis iubilus. rex 7 sponsus uirginitatis. Aue ihū xp̄e uia dulcis. ueritas summa. p̄mium nrm̄. caritas ura. fons amoris. ... dulcedo. requies nr̄a. uita p̄hennis.

Xp̄e ihū xp̄e fili dī uiui q̄ diuina tua pietate mundi pressuras cepi... ... dignatus es 7 amaritudinem passionis pro redemptione 7 salute generis humani in ligno crucis sustinuisti. exaudi me precorem cum depcatione scē genitricis tue semp̄ uirginis marie 7 btōꝝ aplōꝝ petri 7 pauli omniumq; scōꝝ tuoꝝ. 7 dona m̄ ueniā 7 indulgentiam 7 remissionē omniū pccōꝝ meoꝝ ne diuisionē faciant int̄ me 7 te. Rogo g̊ 7 exoro tuā summā benignitatē 7 q̄ntum p̄ualeo cunctis affectib; supplico ac depcor tuā piissimā m̄iam ut uitā 7 exitū nrm̄ dirigas 7 p̄tegas. Muni me btōꝝ angloꝝ tuoꝝ pia ac fida custodia atq; fortissima tutela. ut hostes omniū bonoꝝ contrarii nec me impedire ualeant. sed discedant procul a presentia maiestatis tue ne me pccā mea in grauamen faciant. et aiām meām a te creatā ac p̄pō tuo sanguine redemptam quā t̄ offero 7 commendo. p ministium btōꝝ angloꝝ atq; scōꝝ electoꝝ tuoꝝ a corpe recessuram suaue 7 in pace s̄ cipi iubeas. 7 in splendorem glīe excelse maiestatis tue diuina tua... tute gratis ab omī pctō misericorditer p̄gatam. ipsi eā tibi dignant te iubente immaculatam feliciter defferant. 7 consortio celestiū ciuium scōꝝ tuoꝝ corā te coniungant. ubi te ualeam uide̅ 7 cū eis semp gl̄ose laudare. Qͥ in unitate p̄fcā uiuis 7 regnas ds̄ p oīa scl̄a sclōꝝ. am̄.

Kyrie eleison.
Xpe eleison.
Kyrie eleison.
Sca maria. ora pro nb.
Sca dei genitrix. ora p. n.
Sca virgo virginum. ora p. nb.
Sca mater filii dei. ora p. nb.
Sca mater caritatis. ora p. nb.
Sca mater redemptoris. ora p. n.
Sca mater salvatoris. ora p. n.
Sca mater imperatoris. ora p. n.
Sca mater xpi. ora pro nb.
Sca mater ihu. ora p nb.
Sca mater salutaris. ora p. n.
Sca mater bonitatis. ora p. n.
ca mater equitatis. ora p. n.
ca mater benedicta. o. p. n.
ca mater ~~perpetua~~. ora p. n.
ca mater preclara. o. p. n.
ca mater speciosa. o. p. n.
ca mater inviolata. o. p. n.
ca mater incorrupta. o. p. n.
ca mater intemerata. o. p. n.
ca mater incontaminata. o.
ca mater immaculata. o. p.
ca mater nimis amanda. o.
ca mater nimis laudanda. o.
ca mater nimis predicanda. o.
ca mater nimis beatificanda. o.

Sca mater nimis adoranda.
Sca mater nimis benedicenda.
Sca mater misericordie. o. p. n.
Sca mater clementie. o. p. nb.
Sca mater iustitie. o. p. n.
Sca mater mundicie. o. p. n.
Sca mater concordie. o. p. n.
Sca mater glorie. o. p. nb.
Sca mater sapientie. o. p. nb.
Sca mater scientie. o. p. nb.
Sca mater gratie. o. p. n.
Sca mater prudentie. o. p. nb.
Sca mater obedientie. o. p. n.
ca mater pudicitie. o. p. n.
ca mater patientie. o. p. n.
ca mater continentie. o. p. n.
ca mater reverentie. o. p. n.
ca mater discipline. o. p. n.
ca mater consilii. ora p. n.
ca mater auxilii. o. p. n.
ca mater gaudii. o. p. n.
ca mater refugii. o. p. n.
ca mater refrigerii. o. p. n.
ca mater remedii. o. p. n.
ca mater pietatis. o. p. n.
ca mater pacis. o. p. n.
ca mater virginitatis. o. p. nb.
Sca mater eternitatis. o. p. n.
Sca mater redemptionis. o. p. n.

LIVRARIA ALCOBACA

cā mat̄ [illegible]tudinis. ō. p̄. nb̄.
[illegible] benignitatis. ō. p̄. n.
[illegible] luminis. ō. p̄. n.
[illegible] decoris. ō. p̄. nb̄.
[illegible] mat̄ pulcritudinis. ō. p̄. nb̄.
[illegible] mat̄ rectitudinis. ō. p̄. n.
[illegible] mat̄ dignitatis. ō. p̄. n.
[illegible] mat̄ fortitudinis. ō. p̄. n.
[illegible] mat̄ claritatis. ō. p̄. n.
cā mat̄ consolationis. ō. p̄. n.
cā mat̄ virtutis. ō. p̄. n.
cā mat̄ dilectionis. ō. p̄. n.
cā mat̄ filiorum dei. ō. p̄. n.
cā mat̄ magnitudinis. ō. p̄. n.
cā mat̄ fidei. ora pro nb̄.
cā mat̄ spei. ō. p̄. nb̄.
cā mat̄ caritatis. ō. p̄. n.
cā mat̄ salutis. ō. p̄. n.
cā mat̄ sanctitatis. ō. p̄. n.
cā mat̄ perfectionis. ō. p̄. n.
cā mat̄ iocunditatis. ō. p̄. n.
cā mat̄ benignitatis. ō. p̄. nb̄.
cā mat̄ sublimitatis. ō. p̄. n.
cā mat̄ castitatis. ō. p̄. n.
cā mat̄ remissionis. ō. p̄. n.
cā mat̄ defenssionis. ō. p̄. n.
cā mat̄ splendoris. ō. p̄. n.
cā mat̄ speciositatis. ō. p̄. n.
cā mat̄ specialitatis. ō. p̄. n.

Orationes siue meditationes que subscripte
sunt. que ad excitandam legentis mentem
ad dei amorem uel timorem. seu ad suimet discussionem
edite sunt: non sunt legende in tumultu. sed in quiete
nec uelociter sed paulatim. cum intenta et morosa me-
ditatione. Nec debet intendere lector ut quamlibet ea-
rum totam perlegat: sed quantum sentit deo adiuuante ua-
lere ad accendendum affectum orandi: uel quantum
illum delectat. Nec necesse habet aliquam semper a principio
incipere: sed ubi magis illi placuerit. Ad hoc enim ipsum
paragraphis sunt distincte per partes. ut ubi elegerit
incipiat aut desinat: ne prolixitas aut frequens eiusdem loci
repeticio generet fastidium. sed potius aliquem inde colligat lector.
propter quod facte sunt. pietatis affectum; Explicit prologus.

Incipiunt orationes siue meditationes domni anselmi cantua-
riensis archiepiscopi; Oratio ad deum. Summe deus. et misericors
pater. et bone domine. miserere mihi peccatori. Da mihi ueniam peccatorum
meorum: cauere. uincere omnes insidias. et temptationes. et de-
lectationes noxias: perfecte tam animo quam actu uitare que prohibes.
facere et seruare que iubes: credere. sperare. amare. uelle.

[illegible] [illegible] [illegible]: [illegible]fectioem pietatis 7 humili
tatis: discretã abstinẽtiã: carnis mortificationẽ: ad
te amandũ. orandũ. laudandũ. meditandũ. ad oẽm
[illegible] in te actũ 7 cogitatũ. purã. sobriã. deuotã. 7 iacẽ
ntẽ 7 efficacẽ: mandator tuor noticiã. dilectioẽm.
delectationẽ. facilitatẽ 7 effectũ: sẽp dñe ad meliora
cũ humilitate pfice: 7 nuq̃ defice. Ne cõmittas me
dñe. mee nec humane ignorãtię aut infirmitati.
nq̃ meis meritis. nec ulli alii q̃ tue pie dispositioi:
s; tu ipse clẽnt dispone me. 7 oẽs cogitat⁹. 7 act⁹ mẽs
in bñplacito tuo: ut fiat a me. 7 in me. 7 de me. tua
sẽp solũ uoluntas; Libara me dñe ab oĩ malo: 7 pduc
me ad uitã etnã. Pat̃ nr̃m.

meditatio de p̃pc̃ tua;

Ratio ad scãm crucẽ. Scã crux p q̃ nb admemo
riã crux illa reducitur. i q̃ dñs nr̃ ihc x̃ nos p mor
tem suã a morte etna in q̃ oẽs miseri tenebam̃. ad
uitã etnã q̃ peccando pdidam̃ resuscitauit: adoro.
ueneror. glifico p te crucẽ illã q̃ nb represẽtas. 7 p te
illa eundẽ miseratorẽ dñm nr̃m. 7 q̃ p illã miseri
cordit' opat⁹ ẽ. O crux amabil'. in q̃ ẽ sal⁹. uita 7
resurrectio nr̃a. O lignũ p̃ciosũ. p qđ saluati 7 liberati su

mi. O signum venerandum: per quod signa[ti sumus. Crux]
gloriosa: in qua sola nos gloriari oportet. Non es enim intelle[gen-]
da secundum crudelitatem quam te mitissimo paraverunt. iniqu[is-]
sima impietatem. sed secundum eius quam te sponte suscepit. sa[nc-]
tissimam pietatem. Nam illi non potuerunt aliquid in illo f[acere nisi]
eius permittente. nec ipse quicquam sustinuit nisi se vol-
volente. Illi te elegerunt. ut per te scelus impietatis sue
perficerent: ille te elegit ut per te opus pietatis sue consummaret;
Illi ut per te iustum morti traderent. ille ut per te peccatores
a morte erueret. Illi ut vitam interficerent: ille ut mortem
perimeret. Illi ut salvatorem dampnarent: ille ut dampnatos
salvaret. Illi ut vivificantem mortificarent. ille ut mor-
tuos vivificaret. Illi insipienter et crudeliter: ille sapienter
et misericorditer. Non ergo es o crux admirabilis estimanda
secundum intentionem crudelis insipientie. sed secundum effectum
misericordis sapientie. Quomodo ergo te laudabo: qualiter te exaltabo:
quo affectu te orabo: qua iocunditate in te gloriabor: Per te infernus
spoliatur: et omnibus redemptis obturatur. Per te demones terrentur.
comprimuntur. vincuntur. conculcantur. Per te mundus renovatur:
atque veritate in illo lucente. iustitia regnante decoratur. Per te
humana natura peccatrix est iustificata: dampnata salvata:

acida pec … tartari libata : mortua resuscitata ;
… ciuitas bata icelis restaurat̃ ⁊ p̄ficit̃. P te
… di filius p nb uoluit obediens ee pat usq; ad morte :
… q̄ exaltat accep nm q̄ e sup oe nm. P te p̄uuit tro
num suu : ⁊ƈ

Prologus libri sequentis.

Orationes sive meditationes quae subscriptae sunt, quoniam ad hoc sunt editae
ut legentis mentem ad dei amorem vel timorem seu ad sui- 5
met discussionem excitent, non sunt legendae in tumultu
sed in quiete, nec cursim et velociter, sed paulatim, cum intenta et morosa
meditatione. Nec debet intendere lector ut quamlibet earum
totam perlegat, sed quantum sentit sibi deo adiuvante valere ad
accendendum affectum orandi, vel quantum illum delectat.
Nec necesse habet aliquam semper a principio incipere, sed ubi magis illi
placuerit. Ad hoc enim ipsum paragraphis sunt distinctae per pa-
rtes, ut ubi elegerit incipiat aut desinat, ne plura
aut frequens eiusdem loci repetitio generet fastidium,
sed potius aliquem inde colligat lector propter quod factae sunt pietatis
affectum. Explicit.

Incipiunt orationes sive meditationes domni Anselmi Can-
tuariensis archiepiscopi. Oratio ad deum. O ipse deus et
misericors pater et bone domine, miserere mihi peccatori. Da mihi
veniam peccatorum meorum, cavere et vincere omnes insidias temptatio-
nes et delectationes noxias, perfecte vitare et animo et actu in-
tare quae prohibes, facere et servare quae iubes, credere, sperare,
amare, vivere. da [illegible] compunctionem

... ani: discretam abstinentiam. carnis morti-
... ratione. Da ... amandum. orandum. laudandum. meditandum.
... secundum te actum et cogitatum. puritatem. sollicitudinem. devotam
... efficacem vitae et efficacem: mandatorum tuorum notitiam. dilecti-
... delectationem. facilitatem et effectum: Semper domine ad melius
... cum humilitate proficere: et numquam deficere. Hec omittas me
... mee nec humane ignorantie aut infirmitati. neque
mis meritis. nec ulli alii quam tue pie dispositioni: sed tu ipse
clementer dispone me. et omnes cogitatus et actus meos in beneplaci-
to tuo: ut fiat a me. et in me. et de me. tua sola volun-
tas. Libera me domine ab omni malo: et perduc me. ad vitam eternam.

Meditatio de sancta anima. ex recordatione dominice passionis. P d.

Anima christiana anima de gravi morte resuscitata. anima de mi-
sera servitute sanguine dei redempta et liberata.
Excita mentem tuam: memento resurrectionis tue. recogita
redemptionem et liberationem tuam. Retracta ubi et quae sit virtus
salvationis: versare in meditatione eius. delectare in contempla-
tione eius. Excute fastidium tuum: fac vim cordi tuo. intende
in hiis mentem tuam. Gusta bonitatem redemptoris tui. accende
in amorem salvatoris tui. Mande favum verborum: suge
plus quam mellitum saporem: glutti salubrem dulcorem. Mande

cogitando: sugge intelligendo: glut[...]
Letare mandendo: gratulare sugendo [...]
V. Domine domine uirtus fortitudo salutis mee. [...]
Certe xpc te resuscitauit: ille bonus samaritanus [...]
sanauit: ille bonus amicus anima sua te redemit et liberauit.
Xpc inquam, dominus uirtus saluationis tue: uirtus est xpc. Virtus est xpc:
utique cornua in manibus eius: ibi abscondita est fortitudo.
Cornua que sunt in manibus eius: que brachiis crucis confixe sunt
manus eius. Quae autem fortitudo in tanta infirmitate?
Que altitudo in tanta humilitate? Quid uenerabile
in tanto contemptu? Sed certe ideo absconditum quod in infirmitate:
ideo celatum quod in humilitate: ideo occultum quod in contemptu. O for
titudo abscondita: hominem in cruce pendentem. sus
pendere mortem eternam. genus humanum perimentem: hominem in
ligno confixum. affigere mundum perpetue morti affixum.
O celata potestas: hominem dampnatum cum latronibus.
saluare homines dampnatos cum demonibus: hominem
in patibulo extensum. omnia trahere ad se ipsum. O uirtus
occulta: unam animam emissam in tormento. innumerabiles
extrahere de inferno: hominem mortem corporis susci
pere. et animarum mortem perimere. Cur bone domine. pie rede[...]

[illegible] fallator: cur tantā īuituē ꝯquisti
[illegible] īmagītate: An n̄ iō ut dīlīm falleres: q̄
hoīem fallendo eiec̄ de paradiso. S; utiq; ūitas
nulli fallit. Q̄i ignorat. q̄ n̄ credit ūitatē: ip̄e
se fallit. Q̄i uidet ūitatē. ⁊ odit ul̄ ꝯtēpnit: ip̄e
se fallit. Ūitas itaq; nulli fallit. An n̄ iō ut ip̄e
dīlīs se falleret: S; utiq; sic ūitas nulli fallit. ita
n̄ intendit ut aliq̄s se fallat. q̄muis sidicat̄ face
cū ꝑ ei uitatē. Nō eni assūpsisti hoīem ut te n̄o
tū ꝯquires. s; ut ignotū apires. Verū dm̄. uerū
hominē te dixisti. ⁊ opib; ostendisti. Res ꝑse
fuit occulta. n̄ studio occultata. Nsic ē facta ut
absc̄ōdēt: s; ut suo ordine ꝑficeret. nec aliq̄m de
ciꝑet: s; ut q̄m ad modū oportebat fieret. Et si di
cat̄ occulta. n̄ ē aliud. q̄ n̄ ē oīb; reuelata. Nā
⁊ si ūitas n̄ oīb; se manifestat. nulli tn̄ se negat.
Ergo dn̄e nec ut falleres. nec ut aliq̄s se falleret;
sic fecisti. s; ut faces. q̄d ⁊ q̄m̄ faciendū erat. in
ūitate ꝑ oīa ꝑstitisti. Q̄i g° se fefellit ī tua ūitate:
n̄ dete s; ip̄a q̄rat̄ falsitatē.
An diabol' sit iuste aliq̄d ad ūsus dm̄. aut ad

versus hominem propter quod deus sibi debebat ad[illegible]
quam per fortitudinem: ut dum ille iniuste hominem [illegible]
iniuste occideret: iuste potestatem quam super illum habe-
at perderet. Sed certe diabolo nec deus debebat aliquid nisi
penam: nec homo nisi vindictam: ut quemadmodum ab illo
facile permisit vinci peccando. ita illum vinceret
usque ad difficultatem mortis iustitiam integram ser-
vando. Sed et hoc non nisi deo debebat homo. Illum non peccavit
adversus diabolum. sed adversus deum. nec homo diaboli erat: sed
et homo et diabolus dei erant. Sed et quod diabolus vexabat hominem.
non hoc faciebat zelo iustitie sed nequitie. nec iubente
deo sed permittente: nec diaboli sed dei iustitia exigente;
Nichil igitur erat in diabolo: cur deus adversus eum
ad salvandum hominem. fortitudinem suam celare
aut differre deberet.

At aliquis necessitas coegit ut altissimus sic se humi-
liaret: et omnipotens ad faciendum aliquid tantum laboraret.
Sed omnis necessitas et impossibilitas eius subiacet vo-
luntati. Quippe quod vult necesse est: et quod non vult impossi-
bile est esse. Sola igitur voluntate: quoniam volu-
ntas eius semper bona est. sola hoc fecit bonitate. Non enim deus

[...] ut in [...]ine saluū faceret: s; humana
natura [...] ut hic in deo satis faceret. Nec egebat
deus ut sic humiliaretur: s; indigebat homo ut de
profundo inferni erueretur. Humana natura: humi-
liari aut laborare n̄ eguit nec potuit. Hec oīa
humanā naturā. ut ad hoc restitueretur ꝓpter q̄d facta
erat. necēē erat facē: s; nec illa. nec q̄cq̄d deus n̄ ē.
ad hoc poterat sufficē. Illā homo ad q̄d institut' ē n̄ resti-
tuit: sin̄ ad similitudinē angelo͞ꝝ in q̄b' nullū
ē uitiū uiere ꝓuehit. Quod ē ipossibile fieri: n̄
oīn ꝑcepta peccato͞ꝝ remissioē: q̄ fit n̄ ꝑcedente
integra satisfactioē. Quā satisfactionē talē opor-
tet eē: ut peccator aut aliq̄s ꝓ illo det aliq̄d deo
eē de suo q̄d debitū n̄ sit. q̄d super q̄d deus n̄ ē. Sicut n̄ peccare
ē deum exhonorare: q̄d nec homo facē n̄ debet. q̄d si necesse
eēt q̄cq̄d ē q̄d deus n̄ ē ꝑire: iniq̄tas immutabilis ⁊
rō aperta exig̃. ut q̄ peccat reddat aliq̄d deo ꝓ ho-
nore ablato. maius q̄ sit id ꝓpter q̄d illū exhonorare n̄
debuit. Ergo q̄m humana natura sola n̄ habebat.
nec sine debita satisfactioē reconciliari poterat.
ne iusticia dei in regno suo peccatum inordinatum relinqueret:

subuenit bonitas di. ica inu

filii di: ut ica psona eet ho ds.

n solu oem eentia q ds n e. s; i oe debitu

solue debent: i illi cu nichil ipse debet. soluet p

quod debebant redde. n habebant. Preciosior na

e uita hois illi q oe q ds n e: i supat oe debitu

q debent peccores p satis factione. Sicut i infectio

nis. supat oem multitudine i magnitudine

peccou q cogitari possunt ext psona di: palam e

q uita ei magis e bona q sunt oia pecca mala.

q ext psona di st. Hanc uita ho ille cu ex debito

mori n debet. qm peccor n erat. sponte dedit de

suo ad honore patris. cu ea si auferri p iusticia

iusticia pmisit: ut exemplu aliis oib daret. iusticia di

ab illis n ee deserenda p morte. q ex necessitate

aliqn solue debent: cu ille q ea n debebat: i seruata

ta iusticia uitare posset. ea si illata p iusticia sponte

sustinet. Dedit itaque humana nata do filius hoie

spote i n ex debito q sui erat: ut redimet se i aliis

i qb; q ex debito exigebat redde. n habebat. In oib;

hiis n e diuina nata humiliata: s; humana e

... e immunita. sed ista est misedit
... humana natura nullo homine passa est aliquo
... necessitate. sed sola libera uoluntate. Nec alicuius
... sentie subcubuit. sed spontanea bonitate ad ho
... dei ad utilitatem aliorum hominum que illi mala
uoluntate sunt illam. laudabiliter et misedit sus
... nec ulla cogente obedientia. sed potenti
disponente sapientia. Non enim illi hominum pater
ut moreretur cogendo precepit. sed ille quod patri
placitum et hominibus profuturum intellexit. hoc
sponte fecit. Non enim eum ad hoc pater potuit cogere
quod ab eo exigere non debuit. nec patri tantus honor
potuit non placere. quem tam bona uoluntate filius
sponte obtulit. Sic itaque patri obedientiam liberam
exibuit. cum id quod patri placitum sciuit. sponte facere uoluit.
Denique quoniam pater illi hanc bonam uoluntatem quamuis liberam
dedit. non immerito dicitur quod eam ille uelut preceptum patris accepit.
Hoc itaque modo obediens fuit patri usque ad mortem. et
sic mandatum dedit illi pater. sic fecit. et calicem quem dedit illi
pater. bibit. Hec enim perfecta et liberrima humane nature
obedientia. cum uoluntatem suam liberam sponte uolunta

ti dei subdit: et cui acceptum bona uoluntate [illegible] simul et
actione. spontanea libertate opere perficit. Sic et ille redemit
omnes alios: cum sibi quod sponte dedit deo. computat pro debito quod illi
debebant. Ex precio non semel tantum a culpis homo redimitur:
sed et quotiens cum digna penitentia redierit recipitur. quia
penitentia peccatum remittitur. Ergo qui in cruce factus [illegible]
per crucem nos redemit. Quicumque ergo ad hanc gratiam uoluerint
cum digno affectu accedere. saluantur. Qui illam contempnunt:
quia debitum quod debent non reddunt. merito dampnantur. ¶

Ecce anima christiana. hec est uirtus salutationis tue: hec causa libertatis
tue: hec precium redemptionis tue. Captiua eras: sed sic es
redempta. Ancilla eras: et sic es liberata. Sic es exul
reducta: perdita restituta: et mortua resuscitata. Hoc ma-
ndat omni homo. hoc ruminet. hoc sugat. hoc glutiat cor tuum:
cum eiusdem redemptoris tui carnem et sanguinem accipit os tuum.
Hoc fac in hac uita cotidianum panem: uictum et uiaticum tuum:
quia per hoc et non nisi per hoc. et tu manebis in christo et christus in te. et in futura uita
erit plenum gaudium tuum. ¶

Sed o domine. tu qui ut ego uiuerem mortem suscepisti:
quomodo letabor de libertate mea. que non est nisi de uinculis tuis:
Qualiter gratulabor de salute mea: cum non sit nisi de doloribus

[illegible] ... uitam meam: quoniam de morte tua
gaudebo de his quae passus es. et de crudelitate illorum
quae fecerunt: quoniam nisi illi fecissent tu passus non esses.
et ista bona non essent. Ausi de his dolebo: quoniam de istis
est quod illa fuerunt. et quoniam non essent nisi illa fuissent. gaudebo.
Sed certe illorum nequitia nihil facere potuit. nisi quia tu sponte
permisisti: nec tu passus esses. nisi quia pie uoluisti. Illorum
itaque debeo crudelitatem execrari: mortem et labores tuos
compatiendo imitari: piam uoluntatem tuam gratias agendo
amare: ac sic secure de bonis mihi collatis exultare.
Ergo homuncio illorum crudelitatem dimitte dei iudi
cio: et tracta de his quae debes saluatori tuo. Considera quid tibi
erat. et quid tibi factum sit: et pensa qualiter tibi fecit. quam amore dignus
sit. Intuere necessitatem tuam. et bonitatem eius: et uide quas
gratias reddas. et quantum debeas amori eius. In tenebris. in lubrico.
in descensu irremeabile chaos inferni eras. Immensum
et quasi plumbeum pondus pendens a collo tuo. deorsum te
trahebat: onus importabile desuper te premebat: hostes inuisi
biles te toto conatu impellebant. Sic eras sine omni auxilio.
et nesciebas: quia sic conceptus et natus eras. O quid tunc tibi erat: et
quo te ista rapiebant: Expauesce memorando: contremisce

cogitando. O bone. o domine. christe [illegible]
peteriti nec opinanti. ut sol tibi illu[illegible]
erat ostendisti. Abiecisti plumbum quod deorsum [illegible]
bat. remouisti onus quod desuper me premebat. In p[illegible]
me repulisti. ac iuste prope apposuisti. Vocasti [illegible]
nomine nouo. quod de nomine tuo [illegible] [illegible]
peccati tuum erexisti [illegible]. Tu fide et ego te redemi. animam
meam pro te dedi. Si adheres mihi et mala in quibus eras euades.
in profundum quo properabas non cades. sed perducam te ad regnum meum
et faciam te heredem dei et coheredem meum. Et tu uero accepisti me
in mutationem tuam. ut nichil noceret anime mee contra utilitatem suam.
Et ecce cum tibi adhesissem et sicut constituisti et non dum tamen
in infernum me cadere permisisti. sed adhuc expectas ut
ad hereditatem perficias quod promisisti. Certe domine sic erat.
nam fecisti mihi. In tenebris eram. quia nichil. nec me ipsum
sentiebam. In lubrico. quia imbecillis et fragilis ad lapsum peccati
eram. In descensu supra chaos inferni. quia in primis parentibus descendam de iusticia ad iniusticiam. per quam descenditur ad infernum. et de beatitudine ad temporalem miseriam. de qua caditur in eternam. Pondus originalis peccati
deorsum me trahebat. et onus importabile iudicii dei me premit

... demones ut me aliis peccatis dap
... quantum in ipsis erat uehement insiste
... sic destitutum omni auxilio illuxisti m. et quem
... nedisti: quia cum ego nondum li nosse potuissem alio
... experimentum ... et sic ea me ipsum ante quam postularem
... docuisti. Et ubi inhiens et ... hostes
pellentes reiecisti: quia peccatum in quo natus et conceptus eram
et dampnationem eius amouisti: et malignos spiritus ne uim
anime mee facerent prohibuisti. Christianum me fecisti uoca
ri de nomine tuo: per quod et ego confiteor. et tu cognoscis me
inter redemptos tuos: et erexisti. et leuasti me ad noticiam
et amorem tuum. fecisti me confidere de salute anime mee.
pro qua dedisti animam tuam: et mihi si te sequar promisisti gloriam
tuam. Et ecce cum non sequerer te sicut consuluisti: sed insuper multa
peccata fecerim que prohibuisti adhuc expectas ut te sequar:
et dones quod promisisti.

Considera anima mea: et intendite omnia intima mea: quan
tum illi debeat tota substantia mea. Certe domine quia
me fecisti. debeo amori tuo me ipsum totum: quia me
redemisti. debeo me ipsum totum: quia tanta promittis.
debeo me ipsum totum. Immo tantum debeo amori tuo

plusquam

plus quam me ipsum. quantum tu es maior [illegible]
et cui permittis te ipsum. Fac precor domine me g[illegible]
quod gusto per cognitionem. sentiam per affectum quod sentio per in[illegible]
Plus debeo quam me ipsum totum. sed nec plus habeo. nec hoc ipsum [illegible]
per me reddere totum. Trahe tu domine in amorem tuum. vel hoc ipsum [illegible]
Totum quod sum tuum est conditione. fac totum tuum dilectione. Ecce do[mine]
coram te est cor meum. Conatur sed per se non potest. fac tu quod ipsum non pot[est]
Admitte me in cubiculum amoris tui. Peto, quero, pulso. Qui
me facis petere. fac accipere. Das querere. da invenire. Doces
pulsare. aperi pulsanti. Cui das si negas petenti. Quis invenit.
si querens frustratur. Cui aperis si pulsanti claudis. Quid das
non oranti. si amorem tuum negas oranti. A te habeo desiderare.
a te habeam impetrare. Adhere illi. adhere importune anima mea.
Bone, bone domine ne reicias eam. Fame amoris tui langu
et. refocilla eam. Satiet eam dilectio tua. impinguet eam
affectus tuus. impleat eam amor tuus. Occupet me totum
et possideat totum. qui tu es cum patre et spiritu sancto deus solus benedictus
in secula seculorum amen.

Meditatio ad accendendum in se amorem dei. Domine ihesu christe.
redemptio mea. misericordia mea. salus mea. te laudo. tibi gratias ago.
Quamvis valde impares tuis beneficiis. quamvis multum expertes

[illegible] nimis mactas ad desideratum [illegible] cissimum tuum affectum; tamen conlesceq; [illegible] teneri me scio debere. Sed sicut possum conari et persolvere [illegible] mea. Spes cordis mei, virtus animae meae, auxilium infirmitatis meae, compleat tua potentissima benignitas quod conatur mea tepidissima imbecillitas. Vita mea, finis intentionis meae, et si nondum merui te tantum quantum debitor sum amare, utique saltem desidero te tantum quantum debeo amare. Illuminatio mea, tu vides conscientiam meam, quia domine ante te est omne desiderium meum, et tu donas si quid boni vult anima mea. Si bonum est domine quod inspiras, immo quia bonum est ut te velim amare, da quod me facis velle, da ut quantum iubes tantum te merear amare. Laudes et gratias ago pro desiderio quod inspirasti; laudes et preces offero ne sit mihi donum tuum infructuosum quod tua sponte dedisti. Perfice quod incepisti; dona quod me benigne praeveniendo immeritum desiderare fecisti. Converte misericordissime meum teporem in ferventissimum tui amorem. Ad hoc tendit clementissime haec mea oratio, haec memoria et meditatio beneficiorum tuorum, ut accendam in me tuum amorem.

Tua me domine bonitas creavit, tua misericordia creatum ab originali peccato mundavit, tua patientia post illam emundationem baptis

mi malis peccatorum sordibus uolu[...]
expectauit. Expectas tu bone domine meam conuersionem, expectas
animam meam ad sufficienter penitendum. ad beniuolendum [...] gratie
inspirationem. Domine meus. creator meus. tolerator meus. [...] mi
esto auitor meus. Deficio te esurio te desidero ad te suspiro
te concupisco. Et sicut pupillus benignissimi patris orbatus presentia.
flens et eiulans incessanter eius dilectam faciem toto corde amplecti
tur. sic et ego non quantum debeo sed quantum queo memor passionis tue
memor alaparum tuarum. memor flagellorum tuorum. memor crucis.
memor uulnerum tuorum. memor qualiter pro me occisus es. qualiter conditus.
qualiter sepultus. simul memor gloriose tue resurrectionis. et admira
bilis ascensionis. hec indubitata fide teneo. exilii mei erumpnas
defleo. spero tui aduentus solam consolationem. ardeo desiderans
tuum uultum gloriam contemplationem. Heu mihi qui uidere non potui dominum
angelorum humiliatum ad conuersationem hominum. ut homines exal
taret ad conuersationem angelorum. Cum deus offensus sponte moriebatur
ut peccator uiueret. Heu mihi quam admirabili. tam inestimabi
li pietate presens obstupescere non merui. Cur o anima mea te presen
te non transfixit gladius doloris acutissimi. cum ferre non posses
uulnerari lancea latus tui saluatoris. cum uidere nequires
uiolari clauis manus et pedes tui plasmatoris. cum horreres

[...] sanguinem tui redemptoris? Cur non es inebriata
lacrimarum amaritudine, cum ille potaret amaritudinem
fellis? Cur non es compassa castissime virgini, dignissime
matri eius, benignissime domine tue? Domina mea misericordissima,
quos fontes dicam erupisse de pudicissimis oculis tuis, cum at-
tenderes unicum filium tuum innocentem coram te ligari, flagella-
ri, mactari? Quos fluctus lacrimarum dicam perfudisse vultum
piissimum, cum suspiceres eundem filium tuum in cruce sine
culpa extendi, et carnem de carne tua ab impiis crudeliter
dissecari? Quibus singultibus estimabo purissimum pectus vexa-
tum esse, cum tu audires, mulier, ecce filius tuus, et discipulus, ecce
mater tua, cum acciperes in filium discipulum pro magistro, servum pro domino?
Utinam cum felice Ioseph dominum meum de cruce deposuissem,
aromatibus condidissem, in sepulcro collocassem, aut saltem prose-
cutus essem, ut tanto funeri non deesset aliquid obsequii. Utinam
cum beatis mulieribus choruscatione angelorum essem territus, et audi-
ssem nuntium dominice resurrectionis, meę consolationis nuntium
tam expectatum, nuntium tam desideratum. Utinam inquam au-
dissem ex ore angeli: Nolite timere vos. Iesum queritis crucifixum,
surrexit, non est hic.

Benignissime, suavissime, serenissime, quando restaura

bis in quo uidi illam beatam tue carnis [illegible]
sum de osculatus loca uulnerum. [illegible] clauorum [illegible]
mis gaudii cicatrices testes ueri corporis. Admirabilis. inesti-
mabilis. incomparabilis. qui consolabis me et compesces me a dolore
meo. Non enim capit in me dolor meus. quamdiu peregrinus sum a domino
meo. Heu mi domine. heu anime mee. recessisti consolator uite mee.
nec uale dixisti mihi. Ingrediens uias tuas benedixisti tuis.
nec affui. Eleuatis manibus a nube susceptus es in celum. nec
uidi. Angeli promiserunt te rediturum. nec audiui. Quid dicam.
Quid faciam. Quo uadam. Ubi eum queram. Uel quando inueniam. Quem rogem.
Quis nuntiabit dilecto quia amore langueo. Defecit caro mea
et cor meum. deus cordis mei et pars mea deus in eternum. Renuit consolari
anima mea nisi de te dulcedo mea. Quid enim mihi est in celo. et a te quid uolui
super terram. Te uolo. te spero. te quero. Tibi dixit cor meum. quesiui uultum tuum
domine requiram. ne auertas faciem tuam a me. Amator hominum benignissime.
tibi derelictus est pauper. orphano tu eris adiutor. Mi aduocate
tutissime. miserere orphani derelicti. Pupillus factus sum absque patre.
anima mea quasi uidua. Respice orbitatis et uiduitatis mee
lacrimas. quas tibi offero donec redeas. Age iam domine. appare mihi.
et consolatus ero. Ostende mihi faciem tuam. et saluus ero. Exhibe
presentiam tuam. et consecutus ero desiderium meum. Reuela gloriam

[illegible] [plenum] gaudium meum. Sitivit in te anima mea:
[quam multipliciter tibi] caro mea. Sitivit anima mea ad deum fontem
vivum. [Quando] veniam et apparebo ante faciem dei mei? Quando
venies [con]solator meus quem expecto? O si quando videbo gaudium
meum quod desidero? O si satiabor cum apparuerit gloria tua quam
esurio? O si inebriabor ab ubertate domus tue ad quam suspiro?
Si potabis me torrente voluptatis tue quam sitio? Sint michi
interim lacrime mee panes die ac nocte. donec dicatur michi ecce
deus tuus. donec audiam: o anima. ecce sponsus tuus. Pasce me
interim domine singultibus meis: potame interim fletibus meis:
refocilla me doloribus meis. Veniat interea fortasse
redemptor meus. quia bonus est: nec tardabit quia pius est: ipsi gloria in
secula seculorum amen. iiii.

Meditatio ad concitandum timorem. Terret me vita mea
tota namque diligenter discussa. apparet michi aut peccatum aut
sterilitas fere tota vita mea: et si quid fructus in ea videtur. sic est
aut simulatum aut imperfectum. aut aliquo modo corruptum. ut possit
aut non placere aut displicere deo. Ergo o peccator vita tua iam non fere
tota sed certe tota. aut in peccato est et dampnabilis: aut infructuo
sa et contemptibilis. Sed quid separo infructuosam a dampnabili?
Utique si est infructuosa: est et dampnabilis. Constat enim ve

rnũ ẽ quittas dix. Omnis arbor quae non [illegible]
et in ignem mittetur. Denique si quid ago utile [illegible]
illud compenso alimentis corporis quibus abutor [illegible]
quiec tantum pro est quam consumit: Certe tu tubengum ds [illegible] et
expectas tuum inutilem vermem et fetentem pecorem. Quam tolerabi-
lius canis putridus fetet hominibus quam anima peccatrix deo: quam infelicior ista deo quam
ille hominibus. Heu non hominem sed opprobrium hominum: vilior pecore, peior cadave-
re. Taedet animam meam vitae meae. Vivere erubesco: mori pertimes-
co. Quid ergo tibi restat o peccator. nisi in tota vita tua plores totam vitam tuam
tota se ploret totam? Sed est quoque in anima mea miserabiliter miserabilis.
et miserabiliter miserabilis: quia non tantum dolet quantum se novit: sed
sic secura torpet. velut quid patiatur ignoret.

Anima sterilis quid agis? Quid torpes anima peccatrix? Dies iudicii
venit. Iuxta est dies domini magnus. iuxta et velox nimis.
Dies irae dies illa: dies tribulationis et angustiae: dies calamitatis
et miseriae: dies tenebrarum et caliginis: dies nebulae et turbinis:
dies tubae et clangoris. O vox diei domini amara. Quid dormitas anima
tepida. et digna evomi? Quid dormitas? Qui non expergiscitur. qui non
tremit ad tantum tonitruum. non dormit sed mortuus est.

Arbor infructuosa: ubi sunt fructus tui? Arbor digna
securi et igni: digna succidi et succendi: quae sunt fruct-

[illegible] .i. amara peccata. Que utinam sicut [illegible] cerent. ut constringerent: sic amarescerent. [illegible] tu: forsitan paruum quod putas. aliquod peccatum. Uti[nam] [illegible] districtus iudex paruum existimaret aliquod peccatum. Sed heu me. [illegible] omne peccatum per preuaricationem deum exhonorat: Quod igitur peccatum [au]debit peccator dicere paruum: Deum enim exhonorare. quando paruum.

O lignum aridum et inutile: eternis ignibus dignum: [quid dicturus] est. Quid respondebis in illa die cum exiget a te usque ad ictum oculi. omne tempus uiuendi tibi impensum. qualiter fuerit a te expensum: Tunc quippe condempnabitur quicquid fuerit in te inuentum operis. uel ociosi sermonis et silentii usque ad minimam cogitationem: et quod uixisti. si non fuerit ad dei uoluntatem directum. Vere quod peccata proruent ibi ex improuiso. quasi ex insidiis: quam multa non uides: Certe plura et forsitan tam terribiliora hiisque nunc uides. Et quę nunc esse mala putas: quę. quę nunc esse bona credis. nudata facie apparebunt ibi ingentissima peccata: Ibi procul dubio recipies prout gessisti in corpore. tunc cum iam non erit tempus misericordię: tunc cum penitentia iam non recipietur. cum emendatio non permittetur. Hic cogita quod gessisti. quod oporteat te recipere. Si multa bona. pauca mala. multum gaude. Si multa mala. pauca bona. multum luge.

Inutilis peccator: an non sufficiunt tibi hec ad immanem rugitum:

Animi sufficit ad eliciendum sanguineas lacri-
mas. Miserabilis duritia, ad quam constringendam leves sunt magni
mallei. O insensibilis torpor, ad quem excitandum obtunsi
sunt acuti aculei. Letalis sopor, ad quem excitandum raucum
est terrificum tonitruum. Peccator inutilis, satis haec debent esse ad
continuandum luctum, sufficere possunt ad sorbendas iuges
Sed cur debeo de neglegentia de magnitu- lacrimas.
tudine imminentis miseriae quasi dissimulando tacere
et oculis animae meae furari? Annon imminent repentini
dolores, ut subito ingruat intolerabilis tempestas? Certe non
sic expedit peccator. Sed cum dixero quicquid potero excogitare,
nondum ad id quod res est potest comparari. Igitur deducant oculi mei
lacrimas per diem et noctem, et non taceant. Auge ergo peccator, auge
super horribilibus errores pondus, adde terrorem super terrorem, ululatum super
ululatum. Nam qui te iudicabit, ad cuius contumeliam spectat
quicquid inobediens deo aut praevaricator peccat. Quamvis in bono pro malo
reddit, cui ego malum pro bono reddidi; qui nunc patientissimus,
tunc districtissimus; clementissimus nunc, iustissimus tunc. Heu me, heu me,
cui peccavi? Deum inhonoravi, omnipotentem provocavi. Peccator
quid feci? cui feci? quam male feci? Ve, ve. Ira omnipotentis
ne irruas super me. Ira omnipotentis ubi potero capi in me?

[illegible] me.

O angustie. hinc erunt accusantia peccata. infra terrens iusticia.
subter patens horridum chaos inferni. desuper iratus iudex. intus
urens conscientia. foris ardens mundus. iustus vix salvabitur.
peccator sic deprehensus in quam partem se premet. Constrictus ubi latebo. quomodo
parebo. Latere erit impossibile. apparere intolerabile. Istud de-
siderabo et nusquam erit. istud execrabor et ubique erit. Quid. quid
tunc. quid erit tunc. Quis eruet me de manibus dei. Unum magni consilii.
unum salus. Quis est qui dicitur magni consilii angelus. qui dicitur salvator.
ut nomen eius vocem ferre. Iam ipse est. iam ipse est ihesus. ipse idem est iu-
dex inter cuius manus tremo.

Respira iam peccator. respira. ne desperes. Spera in eo quem
times. affuge ad eum a quo aufugisti. Invoca importu-
ne. quem superbe provocasti. ihesu ihesu. propter hoc nomen tuum.
fac mihi secundum hoc nomen tuum. ihesu ihesu. obliviscere superbum provo-
cantem. respice miserum invocantem. Nomen dulce. nomen
delectabile. nomen confortans peccatorem. et beate spei. Quid est enim
ihesus nisi salvator. O ihesu. propter temetipsum esto mihi ihesus. Qui
me salvasti. ne peream. Qui me redemisti. ne condempnes.
Qui me creasti bonitate tua. ne pereat opus tuum in mea iniqui-
tate. Rogo piissime ne perdat iniquitas mea quod fecit omnipotens

tua bonitas. Recognosce [illegible] absterge quod alienum est. Ihesu, Ihesu, mitte dum tempus est [illegible] in tempore iudicandi. Quae namque utilitas in sanguine [illegible] meo si descendero in aeternam corruptionem? Neque enim mortui laudabunt te domine, neque omnes qui descendunt in infernum. Si me admiseris intra latissimum misericordiae tuae sinum, [illegible] Admitte ergo o desideratissime domine Ihesu, admitte me inter numerum electorum tuorum, ut cum illis te laudem, te perfruar, et glorier inter omnes qui diligunt nomen tuum, qui cum deo patre et spiritu sancto gloriaris per interminata secula. Amen.

Lamentatio de amissa uirginitate.

Anima mea, anima aerumnosa, anima inquam misera miseri homunculi, excute torporem tuum, et discute peccatum tuum, et concute mentem tuam. Reduc ad cor enormitatem delicti tui, et produc de corde immanem rugitum. Intende infelix, intende sceleris tui horrorem, expende horrificum terrorem et horrificum dolorem. Tu namque quondam candidata caelesti lauacro, dotata spiritu sancto, et christiana professione iurata, uirgo fuisti Christo desponsata. Quem memini? Quem nominaui? Utique non benignum sponsum uirginitatis meae, sed terribilem iudicem immunditiae meae. Heu memoria perditae iocunditatis, cur sic superaggrauas pressuram possidentis infelicitatis? Quam misera sors flagitiosi hominis!

[illegible] tur intormitti. Torquet enim me
[illegible] nciat ei: in quibus timeo me arsurum.
[illegible] conscientie et memoria eius memoria: quam scio
[illegible] tibile nec amplius recuperatum. Ve misero perdite: do
lorem perdite: id perdite irrecuperabiliter. quam servari debet in
terminabiliter. Heu inconsolabile perdere: quam non solum dampno
[illegible] bonorum: sed supplicio tormentorum. Virginitas iam non
dilecta mea. sed perdita mea: iam non iocunda mea. sed desperata
mea: quo devenisti: in quam fetido. in quam amaro ceno me
dereliquisti: O fornicatio sordidatrix mentis mee. perditrix
anime mee: unde misero subrepsisti: de quam nitido. de quam
iocundo statu me precipitasti: Hinc uris me o amare
meror quod illud est amissum. hinc angustie me o gravis dolor
et timor gravis. quod istud est admissum. Hinc est dampnum in
consolabile: hinc tormentum intolerabile. Ve hinc. et ve illi
nc. Sic sic pariter bonum et malum. sic utrumque iuste
punitis iam. adhuc viventem miserum malum. Digne certe
digne. Tu namque anima mea: perfida deo: periura dei. adultera
christi: libenter de sublimitate virginitatis. miserabiliter
es demersa in barathrum fornicationis. Tu illa olim des
ponsata regi celorum: ardenter facta es scortum tortoris

tartarorum. Heu abiecta a ...
abiecerat deum. amplectens diabolum ...
Tu enim tu anima mea misera. meretricio obtentu ...
impudens et turpior amatore et creatore tuo deo ...
obtulisti. et adversatori et perditori tuo demoni te ...
contulisti. O misera et plus quam misera commutatio. Heu ...
sublimi cecidisti. in quam profundum corruisti. Quam benignum ...
sisti. quam maligno te iunxisti. Quid fecisti o infelix amentia et amens
spurcitia et spurca nequitia. quid fecisti. In celo dereliquisti castum
amatorem tuum. et in infernum secuta es odiosum corruptorem
tuum. et in baratro parasti thalamum et prostibulum tuum. Horror
mirabilis. quam prava voluntas. O miraculum horribile. quam volu
ntaria pravitas. Unde mihi deus tante perversitatis correptio. Unde
tibi deus tanti sceleris satis factio. Precipitare miser homun
cio. in tenebrosum profundum inmoderate mesticie. qui sponte preci
pitatus es in baratrum horrende nequitie. Obruere infelix
mole terribilis doloris. qui libens corruisti in cenum infernalis
fetoris. Obvoluere caliginose horridis tenebris inconsolabi
lis luctus. qui volens provolutus es in voraginem tam sordidi
luxus. Volutare in gurgite amaritudinis. qui delectatus
es in volutabro turpitudinis. Terror horribilis et meror

[...] lupine. Irruite. obruite.
[...] possedite. Iustū ē. ita ē. Si impudentis
[...] uos. ad impudentem delectatiōē puocaui uos.
[...] uos: nunc miserabili penitentia desidero uos.
[...]te reū: iudicate dn̄m. Presentiat fornicator infer-
[...]na quā meruit: p̄gustet quā p̄parauit: assuescat quo ē
[...]turus. Extende et pduc immoderate immoderate peccator.
luctuosā penitentiā: quam longe pduxisti tui sceleris
immunditiā. Reuoluere et reuoluere in eundem turbi-
nem amaritudinū: quotiens reuolutus es in eandē
uoraginē libidinū. Consolatio. securitas. leticia. nolo
uos: ne peccati uenia reduceret uos. Procul estote, procul esto
te an̄ mortē: si forte indulgentia reuocet uos uel
post mortē. Sit continua penitentia amara comes eta-
tis meę: sit continuus dolor. insatiabilis tortor uitę meę.
sint metus et acerbus luctus. infatigabiles tribulatores iuue-
ntutis et senectutis meę. Utinā. utinā transit. Opto.
oro. desidero. ut transit. Si enim nō sū dignus oculos ad celū
leuare orando: certe nō sū dignus eos uel plorando cecare.
Si confundit mentē meā pudore conscientiæ: equū ē ut
confundatur turbine luctuosi doloris et tristitię. Si autem

exhiberi ante conspectum dei sui: u[illegible]
suum tormenta sceleris sui.

Cogitet quis et recogitet continua: quod se[illegible]
cendat nunquam descendat ad terram tenebrosam [illegible]
mortis caligine mens mea: et consideret quid ibi expecta[t illegible]
sam animam. Intendat et contempletur. uideat et [illegible]
dus: quid est quod animaduerto intra miserie et tenebrarum [illegible]
orror. horror. Quid est quod intueor: ubi nullus ordo. sed sempiternus
horror inhabitans: heu confusio ululantium: tumultus
flentium: stridor dentium. inordinata multitudo gemen
tium. Ue ue. quot. quot et quanta ue ue. Ignis sulphureus et flamma
tartarea. caliginosa uolumina: que terrifico rugitu
uideo uos rotari. Uermes in igne uiuentes. que mira
auiditas rodendi sic uos accendit: quis ille ignis igni
um non incendit. Demones coardentes. frementes ardore.
frendentes furore: cur sic crudeles estis his qui uolutantur
inter uos: O immoda tormenta. intolerabilia moderata. ad sustine
ndum immoderata. siccine nullus modus. nullum remedium.
nullus finis temperabit uos:

Heccine sunt magne domine que preparata sunt fornicatoribus
et contemptoribus tuis: quorum unus ego sum. Ego ego utique.

[illegible] expauesce mens mea, defice.
[illegible] me rapuistis exactores sceleris mei.
[illegible] peccatum meum. Quomodo me tradis deus meus? Si feci
[illegible] reus tuus, numquid potui facere ut non essem creatura
tua? Si in castitatem meam ademi, numquid misericordiam tuam
[illegible]? Domine deus, si ego admisi unde me damnare potes,
numquid amisisti unde saluare soles? Noli domine, noli sic
attendere malum meum ut obliuiscaris bonum tuum. Ve-
o uerax deus, tu es: uiuo ego, nolo mortem peccatoris. Domine, quid tu
mentiris, domine, quod est nolo mortem peccatoris, si tu sepelis
in infernum peccatorem ad te clamantem? An detrudere
peccatorem in gehennam est nolo mortem peccatoris? An hoc est no-
lo ut conuertatur et uiuat peccator? Peccator sum ego domine, peccator
sum ego domine. Si ergo uis peccatoris mortem, quid te cogit quod non
uis, ut me tradas ad mortem? Si uis ut conuertatur peccator
et uiuat, quid te prohibet facere quod uis, ut me conuertas et uiuifices?
An immanitas peccati mei cogit te quod non uis, prohibet quod uis,
cum sis omnipotens deus? Absit omnipotens deus, absit domine deus, ne preua-
leat nequitia peccatoris confitentis et dolentis sententie omnipotentis.
Memento quia pie deus et benigne deus, memento quia misericors
es, et creator et recreator meus. Ne ergo memineris bone domine

iusticie tue

19 iusticie tue ad usus peccore tua [illegible]
tis tue gratia creatura tua. Ne memin[illegible]
sed memor esto miserationis qua miseru[illegible]
tia anima meretur dampnationem: et penitentia [illegible]
ad satis factionem. sed certum est quia misericordia tua superat [illegible]
offensionem. Parce ergo tu bone domine qui es salus [illegible]
peccoris. parce peccatrici anime mee. Fuge enim extra [illegible]
te iusticia tua ad confortandum misericordiam tuam. Non quoniam primum [illegible]
nitatis est corruptum. o dolor irrecuperabilis: saltem sup[illegible]
cium fornicationis penitenti non sit ineuitabile. quia non est
impossibile omnipotencie tue. nec indecens iusticie. nec
insolitum misericordie tue: quoniam bonus es. et quoniam in eternum misericordia tua
qui benedictus es in secula. Vivificat anima et vivificatur
caro: et de gloria bone anime et de infelicitate male anime quam [illegible]

Dum anima manet in corpore uiuit [illegible]
alio secundum carnem. quia carne deserente moritur et eadem
caro. Sed sicut anima uitam tribuit carni dum ipsa manet in carne:
sic ipsa caro uitam tribuit anime. dum ipsa caro facit opera iusticie.
Ergo sibi inuicem uidentur tribuere. et anima carni et caro anime.
Et sicut anime cum carne operante adquirunt sibi inuicem primum perpetue
uite. Sed illam uitam non perficit anima exuta carne. quia caro cum
anima percepturus est in resurrectione in nouissimo die. Ergo anima

[...]uiui. accedite ad dominum creatorem
[...]luminamini. et iam amplius non faciatis
[...]tis. sed semper agere studete unum in eternum cor
[...]hortor uos. moneo uos. ne in uacuum gratiam
recipiatis. quia ipse multa patitur fieri antequam multum
[...]it illi. non semper ita eum putetis. est enim sine dubio
[...]redditor. et diligens cordis et renum scrutator.
[...] multa et expectans uitam correctionem ultor man
suetissimus. sed si nos non corrigimus dampnabit nos seue
rissimus. Et qui tam dulcis est nobis ut nos suos fratres uocet
et amicos. tunc in extrema discussione ignorans. et non semper bo
na opera notos suos uelut inimicos suos reputabit.
Animam et carnem iam tandem euigiletis. Fratres nos
semper et ubique cogitantes de nouissimis uestris. forsi
tan sibi facitis. non facile peccabitis. Si ita sic moneo
facitis. securi sitis. quia cum multi dolebunt qui miserere
rident et gaudent. et uos leticia inenarrabili exulta
bitis et gaudebitis. In uestris operibus uestris nunc diligenter
intendite. si recta sunt aut deo placita. gaudete. si
praua et deo non placita. citius corrigite. Non dormitent
oculi uestri. non dormitent palpebre uestre. aperta est fouea
perditionis. facile illuc labitur quisquis caute se non custodit.

Peccatum et iniquitas. stulti et iua[...]
in quo semel inmersi. iam non resurgu[...]
20 perpetuus et mala semper facientibus; aptus est enim in[...]
in operibus bonis perseuerantibus; aptus est paradisu[...]
in quo qui semel susceptus semper in perpetuum manebit
et letus. Hi sunt et bona opera bonum eleuant sursum in[...]
et mala opera malum demergunt in profundum de[...]
Sed iam nunc diligenter uideamus si possumus. quo ordine bon[a]
opera animam illius qui bonus fuerit ducant in celum. et mala opera animam
peccatoris trahant in infernum. Anima pura mox ut discedit
ac[...] uidet omnia opera sua. et quia omnia bona uidet. gaudet
inenarrabili leticia. Mox accipit eam angelus qui oculos eius
tenuit ne uideret uanitatem. amplectitur eam. qui sus[...]
aures illius ne audiret iniquitatem. protegit eam. qui custo-
diuit os eius ne loqueretur mendacium. congaudet ei qui eam
protexit ne peccaret in sensu olfaciendi siue tangendi.
et sic eam ex omni parte leti et hilares circumdant. et ante thronum
claritatis diuine ubi sine fine gaudeat locant. Occurrunt
ei alii angeli et alii sancti qui ibi assistunt ante conspectum diuine
maiestatis. et quasi sociam per bona opera et amicam noscunt.
in brachiis sincerissime caritatis gaudentes excipiunt.
taliterque affantes. quasi singula gaudia omnium ibi cohabitan[...]

... ecce amica nostra. ecce sociata.
... iussisti eiusque precepta faciendo multum labo
... iam tandem a labore quiesce. et eternis gaudiis amodo
...que in sempiternum ubique fruere. At quando anima peccatoris
cogitur exire de corpore. mox excipiunt eam angeli
sathane. qui in igneis cathenis fortiter constringentes. fortiterque
... parte compellentes. ad tormenta inferni rapiunt. ubi
ipse sathanas in suis in profundum iacet deorsum. Ubi est fletus
et stridor dentium. ibi ignis lacus et sulphur procellarum. pars
calicis peccatorum. Tunc ipse sathanas rapiens eam ad se.
aperiensque in eam igne plenum pectore. iubet a suis
ministris ex omni parte eam artari. et sic artatam in ipsis
tormentis perici. ubi sine fine crudeliter tormentetur. et sine fine
in ipsis doloribus indeficiens moriatur. Tunc infelix
anima in ipsis penis tormentata ipsis furiis infernalibus un
dique coangustata. tandem ad se reducta cernens
omnia mala que fecit. infeliciter proclamat. heu misera mi
sera. cur umquam in hanc vitam veni misera. quantis tor
mentorum generibus undique excrucior misera. Vermes
vermes quam crudeliter me corroditis. parcite mihi mise
re. tot tanta inmania alia tormenta patienti. heu mi
sera misera. et mori cupio. et tamen moriens mori nequeo.

21

Nec miseria recipio que quod peccau...
per odoratum et tactum. Nota tamen ua...
misere dolenta. tam sero penitenti. ta...
inanti. que tanta tristitia se affic. sed que dum iuua...
meruit. nec in ipsis doloribus inferni misera ...

Ecce aiam mam et carnem mam diligenter intendite ...
et intendentes aiam uerum iudicium iudicate ...
melius quod utilius sequendum discernite. benefacere et bona
recipere. an mala agere et mala recipere. Si insanum sapia
tis. nichil aliud respondebitis. nisi benefacere et bonum habere.
Quare facite bonum ut illud possitis habere bonum a quo est omne
bonum. scilicet omnis boni bonum. quod non potest esse non bonum.
Multa bona creator uester dedit uobis. et multa in potesta
te uestra tradidit. sed nullum bonum est. tam preciosum. tam ab omni sapiente
expetendum. quam illud bonum ad quod non potest accedere ullum malum.
Hoc bonum est ipse creator noster quod numquam non bonum est. quod bonum si eius
gratia largiente habere poteritis. omnia alia ... bona
in illo habebitis. Si uero alia bona habentes illud solum
non habeatis. in uanum laboratis. uentumque stultissime
sequentes. in extremis nichil utilitatem sed uanitatem inuenie
tis. Est autem sicut uidetis. si recte consideratis. presens gloria
quasi uesica uento plena. quam dum sic plena tenet in manibus

... cui si fortiusto punctus primo
... claritas s; inanitas ⁊ iuventus te
... manib; . Aniadicitate g̊ ⁊ sic in prima
... meditationis uos monuy. devotissimis uris
... cogitetis. qui sic cogitantes semper de exitu uro
... entes. non facile peccabitis ⁊ sic usq; in extremum
... tes. finita temporali leticia quam diu sic timebatis certa
... ocios uros quam uenit uolabat. in uanitatem seruitatem
quam xpe e inuenietis. ad quos ... a.g.

Tribus inimicis qui pectore quamuis multotiens infestant.
⁊ nimia di cui tueatur. semper usq; ad mortem uulnerant.

Dne ds meus inter spaun. s.m.f. ex. o. p. s. me ⁊ ibi a
me. Inter dne spui non fundar in eternum. in iusticia
tua. l. m. ⁊. e. me. Dne ds mis. creator mis ⁊ gubernator
mis ⁊ sic dixi ⁊ semper dico. inter spaun ⁊ inter spo. necquam diu
fuerit aliter in naribus mis. anima tua de spabo. Ame
propterea ... si diligenter omnes actiones meas inspicio. semper
de spo ⁊ quod semper in malis operib; meis ... respicies ad dulcissi
mum creatorem meum. ad pacientissimum dnm meum. qui
male me uiuere conspicit ⁊ adhuc expectat correctionem
meam ⁊ expectans ⁊ tolerans auscultat si in aliquo re
cuparet emendare uitam meam ⁊ respiro ⁊ in iam creatoris

mei quam dulciter me tolerat [illegible]
22 dunt me inimici mei. et iam fere [illegible]
et irrumpit interiora cordis mei. et ille piissimus [illegible]
qui me creavit michi subveniat. subveniens et teneri [illegible]
cos meos qui sic me tribulant repellat. illorum vincul[illegible]
feliciter ligata. iam certo ducet captiva anima mea [illegible]
domine ex omnibus persequentibus me. et sine propter me. salte[illegible]
me fateor dulcissime domine deus meus non est tanto libanami[illegible]
quod fere semper delectat me malum facere. et in malis operibus perseu[illegible]
te. sed propter te libamen. quod verecundia est inimicos tuos
creaturam tuam sic deludere. sic delusam et eorum sordidissimis
viciis fedatam. male tractare. quam tam honestam creasti. tanto ho
nore tantis exornasti. quam ad imaginem et similitudinem tuam plas

Ecce dulcissime deus meus. infelix spiritus meus masti.
malis operibus undique corrosus. de dentibus inimicorum
suorum quibus infeliciter dilaniabatur vix eruit. tuum auxili
um implorat. et vegete visitationem suspirat. quod nescio sub
ventas. eorum in secutione graviter fatigatur. iam non ad te anhelare
non valebit. Multi sunt inimici mei. sic vides piissime creator meus.
quorum sevitia graviter ferior. percussus et illusus non modicos
ardores sustineo. sed unus inter ceteros semper graviter me appetit.
et semper sine ulla miseratione usque ad interitum persequitur me

[illegible] maiset nui ab insecutione mea quasi
[illegible] iui audatior ceteris forti telum uibrat.
[illegible] anis gloria. que non solum miserum hominem malis operibus ma
[illegible] l; et de ipsis bonis operibus que agere uidetur. si se caute non
[illegible] dit iugulat. Hec pestis progenita est ab illa superbia que primum
[illegible] prostrauit. prostratum et uulneratum ab illa felicitate qua possi
[illegible] expulit. Que ut miserum quem inuadit. fortius prosternat. in
uidiam per quam mors introiuit in orbem terrarum. socium ad adiuuandum
se aduocat. Inuidia igitur miserum quem arripuerit. urendo.
tristem et quasi langore possessum incedere facit. Inanis uero gloria.
quasi recreando de ipsis bonis operibus que facere se fingit. extollit.
Sed ut miserum quem inanis gloria interficit. infelicius captiuum
ducat. nec ei ullam spem euadendi relinquat. ad matrem superbiam
recurrit. et eius animata mortifero consilio. intuitum diligendi deum
et proximum ei primum abscidit. Dum enim infelix quem inanis gloria
inficit. superior ceteris uideri cupit. si quem considerat quem in bonis
operibus meliorem se esse rectiusque incedere negare non possit. illum
si ualet et omnia que agit opprimit. si non ualet que a parte recta sint
saltem ut non ex toto recte acta credenda sint. quocumque modo obnu
bilare satagit. sicque miser animo hac captiuitate possessus.
non rectum agit non quod rectum agere uidetur. quia nec proximum amat
quem sic se amare precipitur. nec deum amat quem in illo agendo

n amare omnes est. Cuius proximum ...
23 quantum ualet ut in bono perficere possit ad ...
amat nec ad eius opera respicit. et sic coram hominibus ...
bona. Unde non quid miserius potest esse homini qui se de bono ...
extollit? quia dum se putat extollere desuper nos ad im...
Superbia enim semper naturaliter in profundum inferni iace...
humilitas uero semper in celis habitat et in celo manet. Qu...
in aliis gloria desumens deicit. superbia mater eius in brachiis eti...
perditionis excepit. sic e contrario cum humilis conuersatio est in terris.
deus qui humilia respicit et alta a longe cognoscit. eum de ima
conuersatione in celis eleuat. Fateor mitissime deus. fateor
me his tribus malis. immo his tribus furiis infernalibus grauiter esse
prostratum. et ferens quasi ad interitum in anima uulneratum. et nisi indulgen
tissima misericordia tua cito subueniat. grauiter esse dampnandum.

Heu miser. heu miser. semper et ubique heu miser. Quanta cap
tiuitas est miseri hominis. Si male uiuit est apta dam
natio. si recte quidem uiuere uidetur. sed incaute se custodiens
in gloriatur. itaque est misero certa mors et eterna dampnatio.
Deus noster refugium. o creator noster. intuere nunc aduersus eos quos per
secuntur. et iste nos uiderint per peccata nostra diruere. semper in
sidiantur. adiuua misericors tua misericordia semper indigentes. tue
miserationis auxilium plusquam nobis expediret tepide postulantes.

... iniq̄tatib; inuolium. salt͞e
... misericordes oclo͞s tuos q͞r c̄atura tua sum.
... e te n͞rm sēp ēē c̄atorē: sic sēp ⁊ ubiq; sen
... n͞rm ēē deffensorē. ⁊ adu͞sus inimicos n͞ros in
... ientē ꝓtectorē. ut inp̄senti uita atte sēp defensi ⁊ ad
... finito tēpali cursu ad te c̄atorē n͞rm ⁊ dn͞m ꝑuenia
... oib; pc̄cis mundati ⁊ ab soluti. Am̄.

De peccore q̄m excitet aīam suā ad corrigenda pc̄ca sua.

Anima mā. aīa misera ⁊ fe[d]a: diligent͞ recollige ad te int͞secus oš sensus corp̄is tui. diligent͞q; intuere ⁊ uide q̄ g͞uit͞ intus sis uulnata atq; p̄strata sis. Dū enī ad h͞c in m͞sa c̄atoris tui bonitas t͞ uitā p̄stat: dū eī ineffabilis m͞ia; tuā correctionē ⁊ satis factionē ꝯgruā. patient͞. ⁊ cū magna mansuetudine expectat. n͞sis pig ⁊ tarda ad curanda tua uuln͞a: ad corrigenda pc̄ca tua: ad reꝯciliandū t͞ c̄atorē tuū q̄m offendisti: ad pacificandos t͞ oš scōs eī. q̄s in offendendo suū c̄atorē ⁊ tuū. suū dn͞m ⁊ tuū t͞ adu͞sarios fecisti. Si recta ⁊ munda sicut a te c̄ator tuus rectam ⁊ mundā c̄auit sēp stares. eiq; uoluntati sicuti b͞n posses si uoluisses indeficiens adhesisses: n͞c leta ⁊ felix letā ⁊ felicē uitā p̄sentē transcurreres. q̄ transcursa ⁊ finita leta ⁊ felix cū illis ad uitā eternā q̄ te c̄auit uitā ⁊ ...

24 felicitatē q̄ finē nō h̄t possidei. ...
infelix & misera post posuisti. & carnal...
infelicit̄ & misere adhesisti; si studiose & ...
n̄re palpans nec parcens. q̄ntis malis & iniq̄tatib; ...
sis inspicis. inspiciens & penitens ad satisfactione...
emdatione rediré disponis. hi p̄pice ab initio ...
scilicet uoluntatē peccandi; & ea amplectēr & ...
tuo p̄ota placē intelligis. S; fortasse apud temetip̄
dicis. inspiciens enormitatē scelerū tuor; & desp̄ans
de indulgentia & remissiōe p̄ assiduas feditates iniq̄
tatū tuaꝝ. Q̄m̄ me emdare iā ampli᷒ ualeo. q̄ fere in
om̄ uita mā cont̄ dī uoluntatē facio. oī malitie oīb; q; mal'
opib; & mal' desidiis sēp̄ intenta existo; & q̄si lapis q̄m nec
ferrū incidē. nec ignis emollire pot̄. sic indurata
in peccis iaceo. Dū itaq; iudiciā catonis mī diligent̄ in
spicio; & iudicias & mala op̄a q̄ sēp̄ op̄ata sū nō minori
diligētia intueor; cū ip̄e unicuiq; redditus sit sc̄dm
op̄a sua. tormta & penas q̄s mala op̄a merēt me recip̄e.
Verū ē q̄d asseris. q̄ iudex iustᵒ dili ... scio.
gens equitatē. mal' op̄ib; & peccis tormta irrogat;
s; tamen sc̄dm eandē iudiciā q̄ p̄seuerantes in malicia
punit. a mal' resipiscentes bonaq; op̄a facientes etiā

...p̃t li sup̃ite admonui. ut
...ua tua ⁊ oīa q̄ coram agis inspicias;
...ne qq; p̃uenta sunt. n̄ minori diligentia
...i. ⁊ credo q̄ sibi assidue facis. hoꝝq; recordatio
q̄si ferreis malleis duriciā pectoris tui assidue
...dis; ut insana sis. ea facies ut in felicitatē ⁊ gau
...recipias; ea ū dimittās ut in tormenta iusticiā
merebaris. Prꝫ̃ li itum atq; itum te admoneo. ut
sine int̃missioē recorderis q̄ dulcis ⁊ q̄ boni sit creator te
d̄s tuus. cātor tuus; q̄nta bonitas ei fuit q̄ te cū
n̄ esses crearet. ⁊ q̄ te n̄ pec̃ aut cātam insensibilē.
s; eā cātam fec̄ q̄ eū posses intellige. amare; ⁊ cū eo
suā eternitatē eterna ⁊ felix possidē. ⁊ q̄ intantū te dilex.
ut cū te mlta q̄ suā uoluntatē actam sciret;
noluit te n̄ face. s; face ⁊ rec̄. ⁊ q̄ te cū tanta man
suetudine ut pi⁹ ⁊ misericors ad h̄c patit. expectās
tuā emdationē. Expectat ū cātor tuus. expectat
sic dixi correctionē tuā; q̄ cui placuit te cū n̄ esses
face. nullo oīo aliq̄ndo tecum p̄de. s; ad piissimā
suā miam redire. ut p̄ ueram penitentiā purgate
⁊ emdate. et ne uite felicitatē q̄ p̄ p̄ccm amiseras
Cogita g̃ ⁊ recogita tanta ... tui ... reddere.

cãtoris benignitatẽ. 7 erige te ... [illegible]
25 tuos ad ei⁹ ineffabilem dilectionẽ. Amor ei⁹ ... [illegible]
patit ulterioꝝ felicitatẽ. nullã ꝯsentit secũ e[illegible]
tuũ desidioꝝ uoluptatẽ. Ubi amor ei⁹ ꝯsulat. ibi ē su[illegible]
pax. sũma tranquillitas. 7 magna felicitas oĩa illa
faciendi 7 cogitandi qb; adqͥrit eťna felicitas. In oĩ
actionib; tuis. in oĩb; cogitatioĩb; tuis scias ꝑcerto
duos ẽẽ p̃sentes. unũ amicũ 7 altũ inimicũ tuũ.
Amic⁹ u̾o tuus ẽ cãtor tuus. q de bonis oꝑib; tuis gaudet.
inimic⁹ aũt tuus diabol⁹. q de eisdẽ bonis oꝑib; tuis
luget. E contrario diabolus tibi sẽp insidiãs. letatur si te uidet
mala oꝑa face. uanisq; cogitatioĩb; 7 stultis oꝑã dare.
ut n̄ te ualeat añ supnũ iudicẽ accusare 7 accusatã
7 dãpnatã secũ ad ꝑdictionẽ t̃here. Diabol⁹ de ꝑdictioẽ
fideliũ sẽp cupid⁹. n̄ solũ illos de malis oꝑib; q faciunt
accusat. s; 7 ipsoꝝ bn̄facta bn̄q; cogitata. 7 in te acc
usando maculare t̃ptat. Tu u̾o ꝯt̃ ei⁹ subtiles fallatias.
ꝯtq; ei⁹ u̾sucias mľtis deceptioĩb; plenas esto cauta.
esto sollicita. tuũq; cãtorẽ 7 dulcissimũ dñm inuo
ca ne ei⁹ fallatiis 7 deceptioĩb; te seduci ꝑmittat.
Fuge sub umbra alarũ ei⁹. a facie impioꝝ q te affligũt.
q te afflictã 7 subplantatã ad mortẽ 7 interitũ ꝑt̃here

... ui 7 ictus tuus pl'e pi 7 misericors
... cogitari possit. nemo illu[m] n[on] ista magna
... suaq; magna iniq[ui]tate p[er]dit. Pat[er] 7 mat[er] carnales
... nt magna[m] pietate[m] habe[n]t de illis q[ui]s genuerit. 7 si ullo
... q[ui]s dolore t' aliq[ua] corp[or]ali [ter]stitia affici [con]spic[er]it. s[ua]s
... s seq; si ita r[ati]o exig[it]. p[ro] eo[rum] recup[er]anda sospitate libent[er]
expendunt. Multa [etiam] a[n]i[m]alia p[ro] fetib; suis sep[iu]s morte[m]
excip[er]e n[on] metuunt. ut ip[s]i fet[us] sui morte[m] euadant. mor
tem ip[s]a incurrit. Sed n[on] i[n] ill[is] t[antu]m ista naturalis pietas.
n[on] ab illo q[ui] fons pietatis [est]. q[ui] n[on] uult ullum p[er]ire. nec
letat[ur] in p[er]ditio[n]e mori[e]ntiu[m]. Creator g[enera] n[oste]r fons pie
tatis. fons mi[sericordi]e. sup[er] o[mn]ia dulcis 7 amabil[is]. cu[m] nos [con]spic[it]
[con]t[r]ectatam sua[m] aliq[u]o [con]tagio pecc[at]i maculatos. uel [etiam] magnis
[et] tristis q; uulnib; [con]minu[tos]. t[er]re[s]usq; ad pecca n[ost]ra descendens. sana
ndi infirmitate[m] n[ost]ram. mundandi lep[ra]m 7 sordes
[con]minu[i]t n[ost]ro[rum] uanitates 7 puluerem cogitationum
n[ost]rarum. [et] sep[ar]at carnal[is] uel pec[ca]t[is] ad hibe[n]t mente[m] circa cura[m]
filio[rum] uel fetuu[m] suo[rum]. Hec suffic[it] [e]st tantu[m] m[od]o sanare
infirmitate[m] n[ost]ram. 7 sic nos dimitt[er]e. s; sanatos fa
miliarissimos sibi nos faciens. dulcit[er] q[ua]si filios suos
karissimos. postea amplectit[ur]. amplectans 7 osculans de
o[mn]i langore 7 lep[ra] pecc[at]i q[ue] p[ro]stultitia incurrim[us]. mitigat

et consolatur. et omnium iniuriarum que egre[illegible]
26 continentes omnino obliviscetur.

Honorat nos in presenti vita: coronat vero in futura. Nam
reges. facit animam nostram reginam. Quia nos reges
factos admonet in psalmo. Et nunc reges intelligite
erudimini qui iudicatis terram. Tunc vero reges sumus
si nostros motus inordinatos regimus, eosque ad rationem et ad vo-
luntatem creatoris nostri revocamus. Erudimur vero cum terram
iudicamus, id est cum corruptum sit terrena desiderare conspicimus:
terrena contempnere et celestia amare compellimur. Fit autem
anima nostra regina, circumdata varietate vestibus induta. id est variis
virtutum decorata donis: a sponso suo qui in celis est, perhen-
ni vite actu et habitu. intimum diu in utris conservat et copula

Non satis fuit creatori nostro nos creare. ta.
et creatos gubernare: et angelos suos frequenter nobis opus
erat ad defensionem nostram mittere. sed ipse per semetipsum
assumpta forma nostra. assumpta natura nostra. habens pieta-
tem de creatura sua ad nos descendit: et nostra vulnera et mor-
tem diligenter inspexit: et inspiciens palpavit: tetigit:
pietate motus super miseriam quam nos habere vidit. condolen-
do ingemuit. et post hec de ipsa carne sua quam pro nobis
assumpserat. quasi emplastrum faciens. nostrisque doloribus

...[dimi]gio infirmitatem nostram sanauit.
...[ef]ficeret quanti nos diligeret. ipsam carnem
[qu]am susceperat nobis ad manducandum dedit. et ad hoc
[sa]crificio sui altaris ministri non desinunt.

Tu uero anima mea horum omnium dulci recordatione consolata
[et] animata. ora ad dominum tuum. ora creatorem tuum. inuoca omnes
sanctos eius. ut tibi sint in auxilium. quatinus per eorum intercessionem
adiuta et consolata. sic tibi in presenti conuersatione quae te fecit
concedat uiuere. tuasque iniquitates per ueram penitentiam
et ueram confessionem manducare. ut finito temporali
cursu. ad eterna gaudia merearis ascendere. Prestante
eo qui uiuit et regnat deus per eterna secula amen.

Oratio cum peccator de iniquitatibus suis multum est anxius. easque
accusat deo et deposita uerecundia expandit.

Altissime et mitissime amator deus hominum. creator
et gubernator omnium creaturarum. in manus bonitati tue confiteor
omnia peccata mea quecumque ego feci. ex ea hora ex qua peccare
potui. usque ad hanc horam. neque ad hoc per misericordiam tuam me
inuitum pateris. Omnium uero non possum esse memor quia multa sunt.
et facile enumerari non possunt. Sed tu piissime et misericordi
ssime deus cui nota sunt omnia antequam fiant. quia uerus inspector
cogitationum et iustissimus es scrutator cordis et renum.

tu nosti

tu nosti omnia peccamina quecumque egi [illegible]
27 mina per occultas cogitationes . uel foris per apertas o[illegible]
que uera tacite hec omnia tibi esse nota scio . de his omnibus que me fec[illegible]
uoluntate tua intelligis . coram maiestate tua et coram
sanctis tuis me reum et culpabilem esse confiteor . et nisi indulge
tissima misericordia tua mihi subueniat . post mortem carnis etiam
morte esse dampnandum . eternis tormentis eternaliter esse torquen
dum . Scio dulcissime deus . scio quia me casti . et castum misericorditer
dilexisti . et quia ad hunc me castum ut et ego quoque te meum creatorem sic
dignum esset diligere . tuisque preceptis per omnia obediens essem .
Et hoc totum ad bonum meum fecisti . non ut tu per me uel melior esses .
uel maior dicior existeres . Tu enim nullo bonorum eges . quia tu essentia
liter es ipsum bonum . et a te est omne bonum . quodcumque bonum est . et non potes esse
maior uel ditior . Ego autem non per falsam impotentiam . uel per ueram potentiam
impotes . Qui enim malum potest et facere . malo suo hoc potest facere . quia per hanc
potentiam non sursum ad excelsa erigitur feliciter . sed deorsum
ad ima attrahatur infeliciter . hac potentia uel potius impotentia
miserabiliter seductus . et quasi uesica turgens inaniter in
flatus . et extra rationem positus . et quasi iumento insipienti similis factus .
telo superbie miserrime percussus et prostratus . te creatorem meum .
et misericordissimum dominum . mutuis preceptis contempsi . que in ad bonum
meum si obseruasse dedisti contempnens . et uelut in [illegible]
dum hic illucque quasi superbe feror . uera solitate perdita ui
am perdicionis et mortis incurro . a uanitate unaque [illegible]
uentum stulte et insipienter sequor .

F[...] ds. fateor corā oīpotentia tua
[...] supbū. uanū. & oī genere figure elatiōis plenū.
[...]o qi simili sclō aliq habent potentiā. null9
posset sufferre mām supbiā. S; istō supbia q
corā hoīb; tam grauit uexor. q̄uis sit execrabilis &
nimis pculosa. est tn alia supbia q̄ cū diligent se
cretū mētis mee nō blandientis ingro. nō paruū uexa
tur & dissipat infelix aīa mā. Aliqn u sic cōtigat qd tū
iā accidit. aliqd me face q scdm estimationē hoīm uideat
aliq similitudo boni. nō paruū de h ipo supbio. & si nemo
inde loqtur. & aliqs in laudare me curat. eū qsi stultū
& nich scientē despicio. ut & si qsi n curās laudatio
nē hoīm uanā & inutilē fugio. nō paruū inflat in
tionib; meis & u solus ds uidet & inglior. & mirū ī modū
dū laudationē uito. eo ampli9 laudationē & uanā
glām appeto. Ecce ds ms pcator ms. ecce uides ita
me face. ita uiuē & totū q uiuo pde. ecce uides & exe
craris. & optabilia tā nō īpenas tuo in ita puniris.
Subueni g pcator mi. subueni ad iutor in opportu
nitatib; & subueni & ad iuua aiam mām. & pin
estabilē miām tuā destrue & gfun de supbiā mām.
Ecce ds ms & dns ms. ecce ofiteor in mīse bonitati tue.
ueneno h malicie me totū eē infectū & corruptū & destru
ctū. & nā fere nī mia tua subueniat ad nichilū redactū.
S; corā maiestate tua culpā meā recognosco & reus &

culpabilis veniam et indulgentiam [illegible]
28 ante misericors creator peto: qui nullius mortem pec[catoris] [illegible]
in perditione morientium. Sunt et alia multa que de radice [illegible]
exoriuntur: quorum me habere et eorum molestiis imparum inquietari
sepissime accerri similiter confiteor: et similiter de his omnibus ve[niam]
et indulgentiam requiro. Sunt autem hec. videlicet ira: impatie[ntia]
inimica deo et omnibus sensus odiosa discordia: indignatio: rancor
animi: tedium mentis: voracitas gule: murmuratio: avaritia:
rapacitas: et multa his similia. quibus vexari et affici. lacerari
et discerpi infeliciter animam meam conspicio.

Est preter hec unum malum. malum super omnia mala malum: quanto
quo miserabiliter laceratum et afflictum animum meum sentio.
quanto et ab ipsis cunabulis semper mecum fuit. mecum crevit. in in-
fantia: in adolescentia: in iuventute semper mihi adhesit. nec
adhuc iam per senectutem deficientibus membris me deserit. Est autem
hoc malum desiderium voluptatis: delectatio carnis: tempestas
libidinis: que multis variis modis inimicus infelicem animam meam
maceravit: dissolvit: et omni virtute destitutam. inanem et debi-
lem reddidit. Fateor mitissime et dulcissime deus. fateor coram
omni potentia tua. me hoc modo nefario opere plenum. huius operis nefarii inmundis
recordationibus sepe esse pollutum: incensum: ardores inmodicos
et inhonestos passum: et non solum maiorum delectationum malas me-
morias et stultas recordationes in nocte: sed et maiorum male facta
in narrata. et per recordationes sordidas ad memoriam reducta.
cor meum in parvulo nevo iniquitatis maculare. Ecce deus meus piissime

[illegible] quis in paruam uerecundiam passus expandi
[ini]quitates meas; ostendi uulnera mea in peccatis; ostendi animam
[mea]m malis operibus maculatam, malorum operum delectationibus infectam,
[m]alarum delectationum recordationibus fedatam. Domine miserere mei.
respice ad penitentiam meam, respice ad pietatem tuam, et suscipe
confessionem meam, et fac mecum secundum misericordiam tuam. Si iniquitates
obseruaueris domine, domine quis sustinebit? Nemo est qui iustitia sua
sine misericordia tua possit liberari. Propitius esto mihi domine, propitius esto mihi
peccatori; parce peccatis et iniquitatibus meis, ut per tuam misericordiam
ab omnibus uitiis mundatus, purgatus, ab omnibus peccatis clementer
absolutus, finita temporali conuersatione perducere merear ad regna
celorum, ubi cum sanctis omnibus te laudare, benedicere et glorificare ualeam
in secula seculorum amen.

Oratio pro peccatore, pro ullo peccato de[s]-
perare debeat. quia piissimus et misericors est deus, et non mortem peccatoris
sed uitam desiderat.

Miserere mei deus secundum magnam misericordiam tuam, et secundum
multitudinem miserationum tuarum dele iniquitatem meam. Credimus quod hanc orationem spiritus
sanctus dictauit, cuius inspiratione compunctus homo peccator, sed fidelis, et sibi
postulat ab eo misereri, suasque iniquitates secundum multitudinem
miserationum eius deleri, quem et omnipotentissimum deum et misericordissi-
mum deum esse credit. Est autem hoc opus spiritus sancti, quod peccatori sua facinora
displicent, et ea agere satagit, que factori suo placent. Sed et hoc
uiribus suis non ualet, nisi eidem spiritus gratia inspiratur. Cuius cor cum per suam
gratiam uisitat, primum ab omni labe uitiorum emundat. Dulcis est
uero deus erga creaturam suam quam creauit ad imaginem et similitudinem
suam, et quam tanto ditauit honore. nullo enim [illegible] magna [illegible]

patitur perire. Est autem omnino [illegible]
29 et multe misericordie omnibus inuocantibus se. qui inuocantibus se in ueritate: et uoluntatem timentium se faciet. et deprecationem eorum exaudiet et per suam misericordiam magnam saluos. ad sempiternam gloriam ducet. Miseretur enim omnium et nichil odit eorum que fecit. dissimulans peccata hominum propter penitentiam: et expectans ut quia ipse est dominus. Est autem misericors dominus peccatoribus a suis nequitiis cessantibus: et puram penitentiam uereque penitentie bona opera suas malicias mundantibus: et puram confessionem uereque confessionis sacrificium mactantibus.

Est autem uera penitentia ueraque confessio: et perpetrata mala plangere. et plangenda amplius non admittere. Quomodo miseretur pater filiorum. et multo magis quam pater carnalis filiorum: miseretur pius et misericors dominus omnium se timentium. Ipse enim cognouit figmentum nostrum: cognouit et unde nos fecit limum nostrum. Recordatur enim quia puluis sumus et cinis: set tamen ad eius imaginem facti. Intuentes autem uereque confitentes tantam misericordiam creatoris nostri erga creaturam suam. non de remissione culparum desperemus: quin si ex toto corde peniteamus. et nostrasque iniquitates dignis fletibus insequimur. eius indulgentissimam pietatem procul dubio consequimur.

Sed fortasse aliquis mente perditus.
Iam ipsis uoraginibus et iam dampnationis in rictus: considerans enormitatem scelerum suorum. desperans de misericordia dei. dicere apud se presumit. Quod consilium recuperande salutis iam amplius inuenire potero: aut quam consolationem. aliquam ueniam

[illegible] ex q̃ peccare potui nunq̃ a peccis
[illegible] cessaui: peccis pecca sep accumulaui: et pecca
[illegible] opib; iplere i potui. malis uoluntatib; ac mal'
[illegible]diis nunq̃ pficere cessaui. Tantis g mal' et iniquitatib;
inuolutus. tantis criminib; et peccis circumdatus. qd iã expectare
possu nisi etnã pditionẽ: et neq; pdicionis etnã dampnationẽ:
Aliqñ ut si aliq. miã di. peccor feci confessionẽ. et peccor ueniã acci
piens a sacerdote aliq emendationẽ malor pmisi. statim
ul' p paruã morã eandẽ mala. ul' peiora pecca feci: et q si
canis reuersus ad uomitũ suũ. q̃ quasi p confessionẽ euomuerã
ore et corde sordib; resũpsi. Juraui et sepe firme de cetero cessare
a peccis: et miã iniquitatis oio dimittere. utraq; tñ iterũ feci. Si neq;
timor ignis pturi me a peccis retinere potuit. nec timor di
cuncta ab alto conspicientis. [illegible]

Ecce uides dulcissime amator hominũ ds. ecce uides
de scĩario tuo. et respicis de excelso celor habitaclo.
hoĩne miserũ a te deorsũ ptrãite: te q; intuiss pceptis
ctemnẽte et p sua magna pecca de tua magna miã despãte
et q uis nimis miserũ et peccãte. respicis tñ et uides a te cãti:
et dũ in hac uita existit. tuis bñficiis sustentatũ. Jmmitte o
dñe bone ds in ei aĩam timorẽ tuũ. et aufer de corde ei timorẽ
noxiũ. Respice et illumina cor ei obscecatũ. ut uideat et
intelligat q̃ magna sit. et q̃ amabil' multitudo dulcedinis
tue: q̃ abscondisti despantib; de te. pfecisti aũ spãtib; in te.
Nõ eũ demgat dulcissime ds. ñ eũ demgat tempestas

aq̃. nec absorbeat eũ pfundũ ...
ossiuũ. scilicet abyssus iniq̃tatũ suaꝝ. ...
Credimꝰ clementissime creator hominũ ds̃. te ẽẽ omnipotente ...
30 q̃cq; uis facientẽ. Dete enĩ pp̃hã dic̃. Oĩa q̃cq; uoluit dn̄s ...
incelo ⁊intra. imari ⁊ in oĩb; abyssis. Scim̃ aũ q̃ n̄iuis ...
pdere. s; apc̃cis cessare ⁊ uiuẽ. Si g̃ oĩps es sicuti uere es.
q̃ q̃cq̃d uis face potes. ⁊ uiuis peccores pdẽ. s; amalis resipisce.
⁊ uiuẽ: demltitudine miserationũ tuaꝝ n̄debem̃ desp̃are.
s; securi de spe uenie miãm expectare. Uerũ ẽ oĩo q̃ multa
sũt. ⁊ magna pecca nr̃a. s; certi sum̃ q̃ multa ẽ. ⁊ magna

Scim̃ oĩps ⁊ misericors ds̃. scim̃ ... miã tua.
Scim̃ ꝗ tues sim̃ sp̃c. incõmutabilis ⁊ etn̄: uiuens tua uita
q̃ tu ip̃e es. ⁊ etnitate tua. ⁊ nos creatura. ate creati bonitate
⁊ miseratioẽ tua. Nos aũ cũ peccam̃. i. cũ ea q̃ iubes n̄ facim̃.
⁊ q̃ phibes facim̃: pp̃ pctm̃ nr̃m mortui. licet in aliq̃ uita
nb̃ ẽ ꝗmortuis tua miseratioẽ ꝯcessa existam̃. Si ũo itm̃ t
obedientes existim̃ ⁊ a malis opib; tua grã adiuti nos retinea
m̃. tq; q̃ uiuus sp̃c es ⁊ creator nr̃. pbona opa iungim̃: itm̃
reuiuiscim̃. ⁊ p morte ĩ etnã glã te uicturi. side incepis
q̃ndiu uixerim̃ in rectis opib; pseuantes existam̃. helis
eus pp̃ha. cũ mortuus ẽẽt ⁊ sepult. ⁊ q̃da q̃erat mortuus.
eĩ ossib; tangeretur: resurrexit uiuus. ⁊ itm̃ ẽ m̃tis pp̃he
tactu corpis uiuẽ pmissus. Si g̃ tactu pp̃he mortui
resurrex̃ q̃erat mortuus. multomagis nos reuiuiscim̃.
sit nr̃o creatori pbona opa iungim̃ q̃ est inmortalis ⁊ uiuus

… nr ⁊ iuxē sedm magnā mīām
… t.d.i. uiam. Resuscita nos inhac p̄senti
… morte adiutā. i. amorte pc̄ci aditicie uitam ⁊ in
… sceli ptuā mīām iustificatos resuscita ad etnā glā.
q qx p̄stare dignis qui uiuis ⁊ regnas p oīa sclā sclor a o.

Orō ne desperem. quaerā penitentiā agam ⁊ uiam mīām sine dubio de oib; meis pccis inueniam.

Cum ad pcca q̄ feci respicio ⁊ penas tonunta intelligo q̄ p his pati debeo. nō paruū timore habeo. Itaq; mltū anxi. ⁊ multū timid desp̄atiōe mā. si forte alicubi aliq̄ consolatione inuenire tempto ⁊ seu miser nullā inuenio. qr nō solū creatore meū. s; ⁊ illū ⁊ oēm creatam ei me offensam eē certus existo. Creator itaq; meis cū oīa cauta sua pccis meis grauit offensus me dāpnat ⁊ mā conscientia certa de suis malis opib; ex oī parte me accusat. ⁊ ita nec ullā consolatione inuenio. nec ab ullo me liberē facile puto. Qd g faciā ⁊ q̄ me gitā. sic desolatus ⁊ sic pccor meor malicijs inuolutus. Si ad illū q̄ me rectū fec redire uolo. eiq; ineffabilem pietatē. ut deme mīām habat depcor. nō parū timeo ne ptanta temtate magis ei moueam adiracundiā adūsū me. ⁊ p ꝗ grauis se uindicet de scelerib; meis ⁊ q̄b; nō timui ei mansuetudinē exaspare. Qd g Remanebo q̄si desp̄atus. sine consilio. sine adiutorio.

Ad hēc me creator meus patit uiue ⁊ ad hēc nō dimittit in eaq; sunt necessaria asustentationē huius uitae ministrare.

⁊ sic reb; ipis expior. peccanīa īpositi...
⁊ ad hoc me uicit sic iā prim̄ ↄfunde ⁊ ex toto ...
31 Certissimū g̊ ē illud oē pni erga me: ↄ tanta bona in larg...
nec ad hūc deniq; iniquitatib; sequit uindicare. Audiui...
⁊ sē hī attestauit ꝙ ex ꝑtis sit uerū ē ꝙ audiui: qr ipse fons mi...
ꝙ ab initio mundi cep̄ currere. ad hūc currit. Fuit aūt ut aiūt
multū misericors ipi erga primū parentē nrm adā. qui illud
peccm destructu uetito cōmisit: ꝙ statim eū sic ꝑmit etna
ꝑditioē dāpnauit. s; emdatioēm ei ⁊ patient expectauit.
ut ad grām ei qm offenderat redire posset misedit ad
uiuit. Misit ū ad hoc illi ⁊ oib; ꝙ ex illo exorti sunt sepi⁹
suos anglos: monens ut redirent ⁊ penitentiā ꝑ suis ini
quitatib; agerent. ꝙ ipse eos ad hūc libent recipet. si de peccis suis
ex toto corde penitterent. S; ipi ad hūc in peccis suis ꝑdurantes.
eiq; monita spnentes. addiderunt pecca peccis. ⁊ q̄si iumēta
⁊ abhominabiles in iniquitatib; suis facti. cū in honore
facti eēnt ꝑ similitudinē dī: ceperunt mores bestiarū oē
natam imitari. Misit ꝑea patriarchas: misit ꝓphas: s; nec
sic illi uoluerut relinqre uias suas tortas ⁊ ꝑuisas:
s; quosdā illoꝝ qui eis monita salutis dabant interficiebant:
alios uariis tormitis ⁊ inauditis cruciabant. Castigabat tū
eos aliqn ut misericors pat: nō iratus mal' opib; illoꝝ. s; de
ↄtumeliis quas illi faciebant uindicaret. s; ut correcti ad
illū iterum redirent ꝙ nullū om uult illoꝝ quos bonitate sua
creauit ꝑdicione. S; cū nec āmonitioē nec correctioē sepi⁹

[...]terent. non se potuit fons pietatis ulterius retinere.
[...] patris descendens assumpta nostra humanitate. assumpta
[...]orum similitudine cepit eos dulcissime monere. ut vel saltem
de peccatis suis penitentiam agerent. et ipsum esse filium dei cogn
oscerent. pro illorum enim salute venerat. et ipsi non desperarent.
sed certissime ad hoc de omnibus peccatis suis veniam habere crederent.
derent. si tamen illa dimitterent. et penitentiam agerent. Nullum est
enim tam grave peccatum. quod non possit per penitentiam aboleri. ita ut apostoli
vel diabolus ipse de eo non valeat reminisci. Cernentes ergo
peccatores tantam dulcedinem creatoris sui. cernentes currere
fontem pietatis. ceperunt et ipsi certatim ad fontem misericordie currere.
et peccata sua in eo lavare. Cepit autem et ipse fons bonitatis cum
peccatoribus conquiescere. cepit eis aperire sacramenta sancte confessionis. per quam
allevatur omne onus peccati. quia in vera confessione mundatur
omnis macula peccati. Post hec appropinquante tempore quo pati debebat pro redemptione
peccatorum. iudei ex quorum stirpe secundum carnem ortus est invidia ducti.
illum pro eo quod erat pius et misericors crucifixerunt. qui tamen et in ipsa
morte non inmemor pietatis sue. pro ipsius interfectoribus patrem
suum rogabat. ut dimitteret illis hoc peccatum. non enim sciunt id quod
faciunt. Excusat illos dulcissima domini pietas. qui non vult mortem
peccatoris. sed ut convertatur et vivat. Cuius ergo cor tam durum tamque lapideum
non emollire possit. tanta mansuetudo creatoris nostri. quem cum in
multis creatura sua quam ad imaginem et similitudinem suam de nichilo
creavit dehonestaret non se vindicavit. sed dehonestatus et multis
malorum operibus illorum irritatus. patienter tulit. et ut ad illum sine esita

tione redire et dulces amicauit.

Pius ergo et dulcis dominus noster ihesus xpistus. sic per prophetam ...
32 morte peccatoris. sed ut relinquat uias suas malas. et sic p...
penitentiam agens de iniquitatibus suis. reuertatur ad gratiam sui
creatoris. Quam misericors et pius sit erga peccatricem animam dicit per alium propheta
exortans eam ut et propter ... reuertatur ad eum et inueniet misericordiam.
Tu autem ingens fornicata es cum amatoribus multis. i. tu que in babtis
mate mihi fidem promiseras. tuam castitatem cum amatoribus multis
commaculans uiolasti. tamen penitentiam age. et reuertere ad me. et sus
cipiam te. Nullus ergo peccator desperet. quia fornicata cum amatoribus
multis recipitur. quia fons pietatis et misericordie ihesus xpistus nullis iniquitatibus
exhauritur. nullis sceleribus polluitur. sed semper purus et habundans ergo
dulcedinis. omnes ad se reuertentes infirmos et peccatores recipit. et quibus
cumque peccatis sunt maculati abluit. Et ut certi sint omnes peccatores
et iniqui se ueniam omnium peccatorum suorum accipere. si ipsa sua peccata curant
dimittere. et penitentiam agere. ipse fons misericordie pro amore quem erga
eos habebat. eandem carnem quam pro eis suscepit sicut superius exposui pertulit
crucifigi. ut qui erant peccatis mortui. nec aliter ad uitam redire
poterant tanti precio sanguinis eius redempti. nullo modo desperarent.
cernentes precium quod pro eis datum pro peccatis suis. Cum itaque uideam tantam
pietatem domini nostri ihesu xpisti. tot peccatores et iniquos currere ad fontem
pietatis. nullum excludi. omnesque recipi. debeo ego solus desperare.
quod ipse fons pietatis qui alios abluit. mea peccata non posset abluere.
Scio certe scio et uere credo. quia qui alios abluit. et dimittere
me quoque potest abluere. et mihi similiter quia potentissimus est omnia peccata mea

[illegible] peccore magna ē differentia . i. int illū
[illegible] . et eū qͥ minꝰ peccat. Vn̄ ego ꝯsiderans qͣntū
[illegible] peccaui quantisq; iniq̄tatib; infelix aīa mea polluta sit.
intelligo me n̄ solū eq̄le eū aliis peccorib; ⁊ sꝫ plusq̄ aliū peccorē
⁊ mlt̄ oēs peccores ēē peccorē. Plures enī peccauerunt ⁊ ite
cessauerint. qͥdā ⁊ in sepi peccauerunt. tn̄ aliq̄ndo suis
malitiis finē imposuerunt. Jtē alii ꝯsi multa mala
fecerunt ⁊ multa ⁊ i face bona n̄ omiserunt. qb; ul' ut
ex toto ipa mala dimitterent ꝓmeruerunt. ul' ut tolera
biliorē ipā penā gehenne haberent sadq̄sierunt. Ego
aūt miser ⁊ sup oēs miseros ⁊ peccores peccor ⁊ miser ⁊ in
telligens ⁊ sciens ad qͣntā ꝑdicionē met̄ heret pccm
⁊ pecci delectatio. a peccis ⁊ malefactis mīq̄ cessare curaui.
sꝫ sep auxi pecca peccis. ⁊ ita totū libens ⁊ uolens in ꝑdi
cionē pecci me infelix immisi ⁊ ⁊ nisi immensa dn̄i pietas
me adhuc pateret. iā diu ē q̄ ab ipa gehenna debuisse
ēē deuorat⁹. Qͥ ergo taliter uixi. q̄ tanta mala cōmisi.
q̄ tātis me iniq̄tatib; inuolui ⁊ q̄m audebo cū aliis
peccorib; q̄ tanta mala n̄ fecerunt. currē ad fontē mīe ⁊
ne pp scelerū meoꝝ fetorē. me nolit sic alios peccores
quoꝝ fetor tolerabiliorē abluere.

Adiuua ergo dn̄e ihū xpe. ad mā cātam tuā ⁊ isi
peccoꝝ suoꝝ magnitudine obrutam a te tn̄
uides catam ⁊ adiuua ne despet. qr sc credimꝰ nulla
enormitas scelerū tenunce pot ⁊ sitantū peccor

de tua mia ñ despet. Pate ḡ me [illegible]
tuã ineffabilem pietatẽ inspice. & q̃ dũ e[illegible]
33 p̃ccores & miseros enarrare. Hoc idẽ sup̃i dixi: [illegible]
me delectat q̃tiens occasio apta se offert. reminisc[illegible]
q̃nta sit erga p̃ccores gratiae dulcedinis. P amore enim
& redeṗtiõe p̃ccor ñ solũ illor q̃ mini⁹ ul' plus peccãt.
s; & p illor q̃ ultra modũ peccant si tantum peniteãt.
de sinu patris descendisti. ũginis uterum intrasti. carnẽ
ex ea ueram assumpsisti. in mundo c̃uersat⁹ os p̃ccores
ad penitentiã uocasti. ad ultimũ crucis patibulũ
p illis ptulisti. & sic mortuus secdm carnẽ. uitã q̃ ante psus
p̃ccis pdiderant ill' reddidisti. Itaq; cũ respicio ad mala
opa q̃ opat⁹ sũ. si me iudicare uis secdm q̃ pmui cert⁹
sũ de pdicione mea. cũ respicio ad morte tuã q̃ p redeṗ
tiõe p̃ccor passus es. ñ despo de mia tua. Latro n ille
q̃ plus sceleribus tecũ crucifix⁹ ẽ. usq; ad ipsi aĩe sin
gultũ semp in p̃ccis fuit. S; tñ in ipsa hora sue expira
tionis qsua mala c̃fessus ẽ. & culpam clamauit. miam
inuenit. & ĩte ipso die in padiso fuit. Cernens ḡ te
p redeṗtione p̃ccor ee mortuũ. manus tuas & pedes clauis
c̃fixos. lat' tuũ lancea militis aptũ. undã sanguinis
& aq̃ de eodem late tuo currentem. despare debeo.
Istud tantum m ẽ q̃rus. sine q̃ null⁹ p̃ccor pot saluari.
scilicet ut de malis nr̃is opib; peniteam⁹. in q̃ntũ
possum⁹ emdare curem⁹. hoc si facim⁹. securi sim⁹.

iiiii

[...] uenerit dies ultimus. quando quidem
[...]onis qui sic in ultima hora meruit salua
[...] confidentes de ineffabili pietate domini nostri
[ihesu] christi. accusationem inimici aut parum aut nichil omnino
timere possumus. habentes ergo ante oculos nostros precium nostre
redemptionis. mortem uidelicet et sanguinem nostri redemptoris.
qui in remissionem effusus est pro peccatis nostris. habentes etiam
exemplum et latronis et multorum qui multis et magnis peccatis
erant inuoluti. quos ipse fons pietatis ihesus christus misericorditer ab
soluit. non desperemus. sed recurramus securi de remissione peccatorum
ad ipsum fontem pietatis. in quo tot iam et tam magnos
peccatores ablutos et uidemus et agnoscimus. et certissimi
nos similiter abluendos ab eodem fonte misericordie. si abstinea
mus a maliciis et peccatis nostris. et inquantum possumus curemus
deinceps bona operari. Ut autem a malis abstineamus et bona facia
mus. quia nostra uirtute sine illius adiutorio facere non possumus.
illius ergo ineffabilem misericordiam deprecemur. cui cura fuit nos facere
cum non essemus. ut nobis sic concedat in hac uita antequam hinc exeamus.
peccata nostra emendare. et sic assiduis compunctionibus mundari.
quatinus ista finita. recto cursu nullo impediente ad eum
ualeamus peruenire. et ut cum illo simus in perpetua claritate.
uincti angelicis choris et omnibus sanctis qui tanta illa fruuntur gau
dentes sine fine. Oratio ad sanctam crucem.

Sancta crux per quam nobis ad memoriam crux illa reducitur.
in qua dominus noster ihesus christus nos per mortem suam a morte eterna

et reducit

in qua os miserie tenebamur. ad uitam ... quam peccando
perdideramus resuscitauit. Adoro, ueneror, ...
34 crucem illam quam nobis representas. et in illa eundem miseri...
ac dominum nostrum. et quod per illam misericorditer operatus est. O crux ama-
bilis. in qua est salus. uita et resurrectio nostra. O lignum preciosum.
per quod saluati et liberati sumus. O signum uenerandum. per quod deo
signati sumus. O crux gloriosa. in qua sola nos gloriari oportet;
Non es enim suscipienda secundum crudelitatem qua te mitissimo parauerunt
insipientissimam impietatem. sed secundum qua te sponte suscepit
sapientissimam pietatem. Nam illi non potuerunt aliquid in illo
sapienter permittente. nec ipse quicquam sustinuit nisi se misericorditer
uolente. Illi te elegerunt. ut per te scelus impietatis sue
perpetrarent. ille te elegit ut per te opus pietatis sue consummaret;
Illi ut per te iustum morti traderent. ille ut per te peccatores a morte
erueret. Illi ut uitam interficerent. ille ut mortem perimeret. Illi
ut saluatorem dampnarent. ille ut dampnatos saluaret. Illi
ut uiuificantem mortificarent. ille ut mortuos uiui-
ficaret. Illi insipienter et crudeliter. ille sapienter et misericorditer;
Illo ergo es [illegible] admirabilis estimanda secundum inten-
tionem [illegible] insipientie. sed secundum effectum misericordis
sapientie. [illegible] laudabo. quomodo te exaltabo. quo affectu
[illegible] iocunditate inte gloriabor. Per te infernus
spoliatur. et omnibus redemptis obturatur. Per te demones terrentur.
comprimuntur. uincuntur. conculcantur. Per te mundus renouatur.
atque ueritate in illo lucente. et iusticia regnante decoratur;

spoliatur | comprimuntur

[illegible] humana natura peccatrix est iustificata: dampnata sal-
[illegible] ancilla peccati in tartaro liberata: mortua resusci-
tata. Per te ciuitas illa superna in celis restauratur et perfici-
tur. Per te deus dei filius pro nobis uoluit obediens esse patri usque
ad mortem: propter quod exaltatus accepit nomen quod est super omne nomen;
Per te parauit thronum suum: et instaurauit regnum
suum. O certe quanta ineffabilia bona eis electa et prepara-
ta: laudant et exaltant te non tantum humana sine
angelica mens aut lingua. Quoniam opera gratia te sunt facta;
Omnino inquam per te est salus nostra mea: omnino inquam per te est totum
et omne bonum meum: absit mihi gloriari nisi in te. Nam quid mihi conspi-
nasci. mundum. et omnibus bonis huius uite frui. et postea in infer-
num descendere? utique si sic mihi esset: melius mihi erat si nec
conceptus fuissem; Et certe sic essem: si per te redemptus non essem;
Et ergo affectu gratulabor in te. sine quo non solum nulla mihi esset
gloria: sed insuper eterne me possideret infernalis luctus et miseria.
Et delectatione iocundabor in te. per quam pro seruitute tartarorum.
hereditas mihi data est regni celorum: Et gaudio gratulabor
in te. sine qua futurum erat ut uel ad momentum esse me
horrere: et per quam expecto quod gaudebo me in eternum esse [illegible].
Nam et si adhuc inter spem et metum deo seruiam: certe tamen
sum quod ad hec bona sic gratias agendo. amando. uiuendo.
in te gratulabor. per te perueniam. Sit itaque per te et in te gratulatio mea.
sit per te et in te uera spes mea. Per te peccata mea deleantur: per te
anima mea a uita ueti mortificetur: et innouatam uitam

iustitie resuscitet. Fac obsecro. fac [illegible]
mo mundasti a peccatis. in quibus sui conceptus [illegible]
35 ndeis abeis quorum per quem sum renatus: ut per te ad ea bon[a]
ma ad quae homo est creatus. Prestante eodem domino nostro iesu christo
qui sit benedictus in secula seculorum amen. Epistola domni anselmi
Suo suus. amico ad gundulfum de orationibus sancte marie.
amicus. fratri frater. Gundulfo anselmus. pro amore felici
tatis perseverantiam in sanctitate: pro premio sanctitatis eternitatem sine
infelicitate. Non est opus ut multa de incolumitate pristine
amicitie loquatur os meum: illi quem in mutua dilectione scio
esse alteram animam meam. Ut igitur breviter quod nosti dicam: sicut amor tuus
ex quo incepit numquam in me mutatus est minuendo: ita sollici
tus sum ut semper alteretur augendo. Quod dilectus frater non semel sed sepe
me rogavit: ut de sancta maria magnam quandam orationem
componerem. Quod cum presens ipse rogaret, etiam tu absens per
suadebas intimus. Quoniam enim id futurum tuum sitierit perspi
ciam: ecce quod volebat libenter suscepi. Feci igitur orationem
unam ut fuerat postulatum: sed in ea me non satis fecisse
postulanti cognoscens. alteram facere sum invitatus. In
qua quoniam similiter nondum satis feci. tertiam quam grande sufficeret
perfeci. Accipe igitur eas quae facte sunt tue intentione. ne
reprehendas magnitudinem quae facta est aliena petitione:
Ultimam tam longe sunt: ut antequam ad finem eius lector
earum legendo vel potius meditando perveniat, sed ad quod
facte sunt. compunctionis scilicet vel dilectionis. in eis

[illegible] inveniat. Denique ideo volui eas
[illegible] per sententias paragraphis distinguere, ut
[a]nticipando longitudinis fastidium, ubi volueris possis
eas legendo incidere. Oratio ad dominam nostram sanctam mariam.
Sancta et inter sanctos singulariter post deum sancta maria, mater admi
rabilis virginitatis, virgo amabilis fecunditatis, quae filium
altissimi genuisti, quae perdito humano generi salvatorem
peperisti: domina praefulgens tanta sanctitate, super omnes eminens
tanta dignitate, quam utique certum est non minorem praeditam esse po
tentia et pietate. O generatrix vitae, mater salutis, o templum
pietatis et misericordiae, tibi sese conatur praesentare miserabilis anima mea,
morbis vitiorum languida, ulceribus facinorum scissa, vulneribus
flagitiorum putrida. Tibi nititur quantum moribunda valet
supplicare, ut potentissimis tuis meritis et piissimis tuis precibus digneris
eam sanare. Sic enim, domina, alienata est a se immanitate
stuporis, ut vix sensum habeat enormitatis languoris sui. Sic
sordibus et fetore foedatur, ut timeat ne ab ipsa misericordia
vultus tuus avertatur. Sic tabescit desperando respectus tuae
miserationis, ut paene os obmutescat ad orationem. Peccata mea, ne
[illegible] Si habetis animam meam vestro veneno peremptam,
vel cur [illegible] ea vestra foeditate horrendam, ut miseratio
non possit aspicere illam? Si obruistis ei spem exauditionis
vestra mole, vel cur [obstr]uxistis illi vocem orationis vestro
p[on]dere? Si [illegible] ei [illegible] fecistis amorem clementiae, vel cur
sensum ei vestro reddidistis tempore misericordiae? Heu impudor

sordentis iniquitatis. in presentia tante ...
36 confusio inmunde conscientie. in conspectu fulge...
dicie. O tu benedicta super mulieres. que angelos vincis pu...
te. sanctos superas pietate: anhelat moribundus spiritus meus ad tan...
benignitatis respectum. sed erubescit ad tanti nitoris conspec...
Rogare enim te domina desidero ut miserationis tue respe
ctu cures plagas et ulcera peccatorum meorum. sed confundor coram
te ob fetorem et sordes eorum. horreo domina apparere tibi in
inmunditiis et horroribus meis. ne tu horreas me propter eas. et
non possum tibi videri sine eis. O perturbatio. o confusa peccati
addictio. En ipse uos peccata mea. que me discerpendo distraxistis.
distrahendo corrodistis. corrodendo texistis precordia mea;
Eadem enim peccata mea o domina cognosci a te cupiunt pro cura
tione. parere et fugiunt pro execratione. Non enim sanantur
sine confessione: nec produntur sine confusione. Si celantur. sunt
insanabilia: si videntur sunt detestabilia. Urunt me
dolore: terrent me timore. Mole me obruunt: pondere me
premunt: pudore me confundunt. O tu illa pie potens et po
tenter pia maria de qua ortus est fons misericordie: ne contineas precor
tam veram misericordiam. ubi tam veram agnoscis miseriam. Si enim
ego confundor in obscenitate iniquitatis mee ad fulgorem
tue sanctitatis: tu ne domina erubesces erga miserum affectum
insite pietatis: Si ego confiteor nequitiam meam: tu ne
abnegabis benignitatem tuam: Si maior est miseria mea
quam mihi expediat: erit ne minor misericordia tua quam te deceat:

[...] o d[omi]na magis delicta m[e]a in [con]spectu d[e]i et tuo
[s]ordent, tanto magis e[ius] curatio[n]e et tua subuentio[n]e eget;
[s]ana [er]go clementissima infirmitatem et delebis q[uae] te offendit
fęditatem. Aufer benignissima languorem et non senties
q[ue]m horres fetorem. Fac piissima ut non sit q[uo]d doleat, et non
erit q[uo]d sinceritati tue sordeat. Fac d[omi]na, exaudi me d[omi]na:
sana a[n]i[m]am pecc[at]oris serui tui p[er] uirtutem b[e]n[e]dicti fructus uen-
tris tui. q[ui] sedet in dext[er]a patris sui. om[ni]p[oten]s. sup[er] lau-
dabilis. et sup[er] gl[ori]osus in s[e]cl[u]a a[men]. It[em] ad d[omi]nam n[ost]ram.
Virgo mundo uenerabilis, mater humano generi amabilis,
femina angelis mirabilis: maria s[an]c[t]issima. cuius be[a]te uir-
ginitate o[mn]is sacratur integritas. cuius gl[ori]oso partu o[mn]is
saluatur fecunditas: d[omi]na magna. cui gr[ati]as agit [con]cio
letantium. ad q[ua]m fugit t[er]rita turba reorum: ad te p[re]potens
et misericors d[omi]na ego pecc[at]or et utiq[ue] nimis pecc[at]or et
miser [con]fugio. Videns enim me d[omi]na an[te] districti iudi-
cis o[mn]ipotentem [iu]sticiam. et [con]siderans ire ei[us] intolerabilem ue-
hementiam: p[er]pendo pecc[at]orum meorum enormitatem. et [con]dignam
tormentorum i[m]manitatem. Tanto [er]go d[omi]na clementissima hor-
rore turbatus. tanto pauore p[er]t[er]ritus: cui[us] enixi[us] i[m]plorabo
interuentionem. q[uam] cui[us] uterus mundi fouit reconciliatio-
nem? Vel unde securi[us] uelocem in necessitate subuentionem
sp[er]abo: q[uam] unde p[ro]cessisse mundi p[ro]piciationem scio?
Aut cui[us] intercessio facili[us] reo ueniam i[m]petrabit: q[uam]
q[ue] illum generalem et singularem iustum ultorem.

ut hec merita et tam singularia ... tam ...

xxx

et misericordem indultorem lactauit. Sic namque uariis
impossibile est. inuitissima incredibile est ut supplicantibus
31 miseris non misereatis. Bene quippe nouit mundus. nec uos
mundi peccatores ullatenus dissimulare patimini. Satis namque
o domina. satis nouimus. quod filius hominis. ut eius hominis filius
uenit saluum facere quod perierat. Numquid ergo tu domina mater
spei mee. numquid obliuisceris tu. odio mihi. quod mundo tam
misericorditer est intimatum. tam feliciter diuulgatum. tam am-
anter amplexatum. Ille bonus filius hominis uenit perditum saluare.
et mater dei potest perditum clamantem non curare. Bonus ille
filius hominis uenit uocare peccantem ad penitentiam. et bona
mater dei contempnet peccantem inpenitentiam. Ille namque bonus
deus mitis homo. misericors filius dei ipse filius hominis. uenit
querere peccatorem errantem. et tu bona mater eius potens mater
dei. repelles miserum orantem.

Ecce enim o uirgo homo de qua natus est deus homo. ut saluaret pecca-
torem hominem. ecce coram bono filio tuo et coram bona matre eius peni-
tens confitetur. gemit et orat peccator homo. Obsecro ergo uos
bone domine et bona domina. obsecro uos pie fili et pia mater.
obsecro uos per hanc ipsam ueritatem. per hanc singularem spem
peccatorum. ut sicut tu es uere filius eius et tu mater eius. ut salues
peccatorem. sic sic absoluatur et curetur. sanetur et saluetur hic
peccator. Probet in se. probet hic uir peccator. quam uere estis.
sentiat in se quam pro salute peccatorum estis. tu filius. et tu mater.
uir certe amborum peccator. Cum enim peccaui in filium irritaui

...ri matrem. nec offendi matrem. sine iniuria filii;
Quid ergo facies peccator? Quo ergo fugies peccator? Quis enim te reconciliabit filio inimica matre? Quis placabit matrem irato filio? Sed et si pariter ambo offensi estis, nonne et ambo clementes estis? Fugiat ergo reus iusti dei ad piam matrem misericordis dei. refugiat reus offense matris. ad pium filium benigne matris; Ingerat se reus utriusque inter utrumque. iniciat se inter pium filium et piam matrem. Pie domine. parce servo matris tue. Pia domina. parce servo filii tui. Bone fili. placa matrem tuam servo tuo. Bona mater. reconcilia servum tuum filio tuo. Quia me iniciens inter duas tam immensas pietates. non incidam in duas tam potentes severitates. Bone fili. bona mater. non sit mihi frustra quod confiteor de vobis hanc veritatem. nec erubescam quod spero in vobis hanc pietatem. Amo enim veritatem quam confiteor de vobis. et de-

Dic mundi iudex. precor pietatem quam spero in vobis; cui parces? dic mundi reconciliatrix quem reconciliabis? Si tu domine dampnas. et tu domina avertis homunculum. bona vestra cum amore. mala sua cum merore confitentem? Salvator singularis dic quem salvabis? salutis mater dic pro quo orabis? Si te domine percipiente. et te domina consentiente tormenta vexant peccatorem se execrantem. vos obsecrantem? si infernus absorbet reum se accusantem vos deprecantem? si tartara devorant pauperem in se desperantem. in vobis sperantem?

Deus qui factus es filius femine propter misericordiam. femina que facta es mater dei propter misericordiam. aut miseremini miseri. tu parcendo.

tu intuendo: aut ostendite ad quem tutius fugiam pecca-
tores: et monstrate in quibus certius confidam potentiores. Sicut enim
timeo quia est tam magna mea iniquitas et tam modica fides mea,
tam tepida caritas mea, tam fatua oratio mea, tam imperfecta
satisfactio mea, ut non merear delictorum veniam nec salutis
gratiam: hoc ipsum quod supplico, ut in quantum merita mea non videtis non sufficere:
in eo miserationes vestrae non dignemini deficere. Precor itaque peccator exaudite
me, si propter vos non propter me, propter pietatem qua exundatis, propter potestatem qua abun-
datis: ut evadam meritos dolores damnatorum, et intrem in gau-
dia beatorum: te domino laudantes qui es benedictus in secula seculorum. Amen.

Oratio ad dignissimam matrem.

Maria, tu illa magna Maria,
tu illa maior beatarum Mariarum, tu illa maxima feminarum:
te domina magna, te valde magna, te vult cor meum amare,
te cupit os meum laudare, te desiderat venerari mens mea, te
affectat exorare anima mea, quia tuitioni tuae se commendat tota substan-
tia mea. Sentite viscera animae meae: sentite quantum po-
testis, si quid potestis omnia interiora mea, ut eius merita laudetis,
ut eius beatitudinem ametis, ut eius celsitudinem admiremini, ut
eius benignitatem deprecemini: cuius patrocinio cotidie indigetis,
indigendo desideratis, desiderando imploratis, implorando impe-
tratis: et si non secundum desiderium vestrum, tamen supra vel certe contra meritum
vestrum. Regina angelorum, domina mundi, mater eius qui mundat
mundum: confiteor quia cor meum nimis est immundum, ut merito
erubescat in tam mundam intendere, nec digne possit tam
mundam intendendo contingere. Te igitur mater illuminationis

[illegible] salutis mentis meę. te obsecrant
[illegible] possunt cuncta precordia mea. Exaudi domina. adesto
propitia. adiuua potentissima. ut mundentur sordes mentis
meę. ut illuminentur tenebrę meę. ut accendatur tepor meus.
ut expergiscatur torpor meus. Quoniam sic tua beata sanctitas super
omnia post summum omnium filium tuum. per omnipotentem filium tuum. ob gloriam
filii tui. a benedicto filio tuo es exaltata. sic super omnia
per dominum et deum meum et omnium filium tuum. te cor meum intelligat
et ueneretur. amet et deprecetur. eo affectu non quo desidero imper
fectus. sed quo debeo a filio tuo factus et saluatus. redemptus et resus
al[illegible] Genitrix uite anime meę. altis reparatoris citatus;
carnis meę. lactatrix saluatoris totius substantie meę;
Sed quid dicam? Lingua mihi deficit. quia mens non sufficit. Domina.
domina mea omnia intima mea sollicita sunt. ut tantorum beneficiorum
tibi gratias exsoluant. sed nec cogitare possunt dignas. et pudet
proferre indignas. Quid enim dicam digne matri creatoris
et saluatoris mei. per cuius sanctitatem peccata mea purgantur. per cuius inte
gritatem mihi incorruptibilitas donatur. per cuius uirginitatem
anima mea adamatur a domino suo et desponsatur deo suo. Quid
inquam digne referam genitrici dei et domini mei. per cuius fecundi
tatem captiuus sum redemptus. per cuius partum de morte eterna sum
exemptus. per cuius prolem perditus sum restitutus. et de exilio miserie
in patriam beatitudinis reductus. Benedicta in mulie
ribus. si omnia mihi dedit benedictus fructus uentris tui. in gratia
tione baptismi sui. alia in spe. alia in re. quamquam si omnia ego

ipse in peccando sic abstulerim ut nec ...
et spem vix teneam. Quid enim? Si mea culpa evanuerit
iniquus ingratus ero illi per quem in gratis tanta bona evenerint.
Absit ut ne addam hanc iniquitatem super iniquitatem. Immo 39
gratias ago quod habui. doleo quod non habeo. oro ut habeam. Cer
tus enim sum quia sicut per filii gratiam capere potui accipere: sic eadem
per matris merita possum recipere. Ergo domina. porta vitae. ianua
salutis. via reconciliationis. aditus recuperationis: obsecro te
per salvatricem tuam fecunditatem. fac ut et peccatorum meorum in venia.
et bene vivendi gratia concedatur. et usque in finem hic servus tuus
A ...la universalis pieta T sub tua protectione custodiatur;
A tis. causa generalis reconciliationis. vas et templum vitae
et salutis universorum: nimium contraho merita tua cum in me homun
culo tibi singulariter recenseo beneficia tua: quae mundus
amans gaudet. gaudens clamat esse sua; Tu namque domina
admirabilis singulari virginitate. amabilis salutari fecun
ditate. venerabilis inestimabili sanctitate: tu ostendisti mundo
dominum suum et deum suum quem nesciebat: tu visibilem exhibui
sti mundo creatorem suum quem prius non videbat: tu genuisti
mundo restauratorem quo perditus indigebat: tu peperisti mundo suum
reconciliatorem quem reus non habebat. Per fecunditatem tuam suum
domina mundus peccator est iustificatus: damnatus salvatus. exul reductus;
Partus tuus domina mundum captivum redemit: aegrum sanavit.
mortuum resuscitavit. Insidiis et oppressionibus daemonum obvo
lutus mundus subiacebat: sed sole de te orto illuminatur: eorum

[…]uitate. iures cenascat;

C[elum si]dera. terra. flumina. dies. nox. et quecumque humane
potestati vel utilitati sunt obnoxia: de amisso decus sese
gratulantur per te quodam modo resuscitata: et noua quadam ineffabili gratia
donata. Quasi enim omnia mortua erant: cum amissa congenita
dignitate famulandi dominatui vel usibus deum laudantium ad quod
facta erant: obruebantur oppressione. et decolorabantur abusu idolis
servientium propter quos facta non erant. Quasi vero eadem resuscitata letantur.
cum iam deum confitentium et dominatu reguntur: et usu decorantur. Noua
autem et inestimabili gratia quasi exultaverunt: cum ipsum deum. ipsum
creatorem suum non solum invisibiliter intra se eisdem utendo se sanctificantem
viderunt. Hec tanta bona: per benedictum fructum benedicti
ventris benedicte marie venerunt;

Sed cur solum loquor domina. beneficiis tu[i]s plenum esse mundum:
Inferna penetrant: celos superant. Per plenitudinem enim gratie tue.
et que in inferno erant se letantur liberata: et que super mundum sunt
gaudent se restaurata. Per eundem quippe gloriosum filium gloriose vir-
ginitatis tue. omnes iusti qui obierunt ante vitalem eius mortem exultant
disruptione captivitatis sue: et angeli gratulantur restitutione se[mi]-
[rupte] femina mirabiliter singularis: [et singulariter mirabilis] civitatis sue;

O femina mirabiliter singularis et singulariter mirabilis: per quam elementa renovantur: inferna reme-
diantur: homines salvantur: angeli redintegrantur. O femina plena
et superplena gratia: de cuius plenitudinis exundantia respersa
sic reviviscit omnis creatura. O virgo benedicta et superbenedicta:
per cuius benedictionem benedicitur omnis natura: non solum creatura a

Left margin note (beside lines 12–14): s[ed] quod se illum reg- / nante[m] sese p[er] […] / s[ed] et invisibilit[er]

Bottom left margin: creatura

creatore: & creator a creatura. Omnimus exaltata. qui [illegible] con-
affectus anime mee: quam aufugis aciem mentis mee: Opulenta ad contui-
dum. amabilis ad contemplandum. delectabilis ad amandum: que evadis 40
capacitatem cordis mei: Prestolare domina. infirmam animam te sequen-
tem. Ne abscondas te domina parum videnti: anime te querenti. Misera-
re domina animam prae anhelando languentem;

Mira res. In quam sublimi contemplor mariam locatam. Nil equale
marie: nil nisi deus maius maria. Deus filium suum quem solum
de corde suo equalem sibi genitum tamquam seipsum diligebat. ipsum
dedit marie: ut naturaliter esset unus idemque communis filius dei
et marie. Omnis natura a deo est creata: et dei natura ex maria est nata;
Deus omnia creavit: et maria deum generavit. Deus qui omnia fecit ipse se
ex maria fecit: et sic omnia que fecerat refecit. Qui potuit omnia de ni-
chilo facere: noluit ea violata sine maria reficere. Deus igitur
est pater rerum creaturarum: et maria mater rerum recreatarum;
Deus est pater constitutionis omnium: et maria est mater restitutionis omnium;
Deus enim genuit illum per quem facta sunt omnia: et maria peperit illum
per quem cuncta sunt salvata. Deus genuit illum sine quo penitus nichil est:
et maria peperit illum sine quo omnino nichil bene est. Vere dominus tecum
cui dedit dominus ut omnis natura tantum tibi debet secum. Maria:
obsecro te per gratiam qua sic dominus esse tecum ita voluit esse secum: fac
per ipsam secundum eandem ipsam gratiam. misericordiam tuam mecum. Fac
ut amor tui semper sit mecum. et cura mei semper sit tecum: fac ut
clamor necessitatis mee quamdiu ipsa persistit sit tecum.
et respectus pietatis tue quamdiu ego subsisto sit mecum;

[illegible] congratulatio beatitudinis tue sed sit mecum: et compassio
miserie mee quantum mihi expedit sit tecum. Sic enim beatissi
ma omnis a te aversus et a te despectus: necesse est ut intereat;
ita omnis ad te conversus et a te respectus: impossibile est ut pereat;
Sicut enim domina. deus genuit illum in quo omnia vivunt: sic tu flos
virginitatis genuisti eum per quem et mortua reviviscunt. Et sicut deus
per filium suum beatos angelos a peccato servavit: ita o tu decus puri
tatis per filium tuum miseros homines ex peccato salvavit. Quem ad
modum enim dei filius est beatitudo iustorum: sic o tu salus fecunditatis
filius tuus est reconciliatio peccatorum. Non enim est reconciliatio nisi quam
tu casta concepisti: non est iustificatio nisi quam tu integra in utero
fovisti: non est salus nisi quam tu virgo peperisti. Ergo o domina. mater es iusti
ficationis et iustificatorum: genitrix es reconciliationis et reconci
liatorum: parens es salutis et salvatorum. O beata fiducia:
o tutum refugium. Mater dei est mater nostra. Mater eius in quo solo
speramus et quem solum timemus: est mater nostra: mater inquam eius qui solus
salvat. solus damnat. est mater nostra;

Sed o benedicta et exaltata non tibi soli sed et nobis: quid est quam mag
num. quam amabile est quod video parte evenire nobis. Quod videns
gaudeo. quod gaudens dicere non audeo: Si enim tu domina es
mater eius: nonne et alii filii tui sunt fratres eius: Sed qui fratres: et
cuius: Loquar unde iocundatur cor meum: an silebo ne elatione
arguatur os meum: Sed quod credo amando: cur non confiteor
laudando: Dicam ergo non superbiendo: sed gratias agendo;
Qui enim fecit ut ipse per maternam generationem esset particeps nostri:

nature nr̃e. & nos p uite restitutionē gem̄ tibi [illegible]
ip̄e nos inuitat ut cōfiteam̄ nos fr̄s ei. Cui iudic[illegible]
Saluator nr̄. ē fr̄ nr̄. Sed & q; ds̄ nr̄. ē fact᷒ p mariā fr̄ 41
nr̄. Cū g̃ certitudine debem̄ sperare. q̃ cōsolatio ē possum̄
timere. q̃ siue sal᷒ siue dampnatio. de boni fr̄is & de
pie matris pendet arbitrio. Q̃o & affectu huc fr̄em & hāc
matrem amare debem̄. Q̃ familiaritate nos ill' cōmittem̄.
Q̃ securitate ad illos cōfugiem̄. Q̃ dulcedine fugientes
suscipient. Bon᷒ g̃ fr̄ nob dimittat q̃d deliq̃m᷒. ipse auertat
q̃d delinquentes meruim᷒. ipse donet q̃d penitentes petim᷒.
Bona mat̄ oret & exoret p nob. ipsa postulet & impetret
q̃d expedit nob. Ipsa roget filium p filiis. unigenitū
p adoptatis. dn̄m p seruis. Boni filii audiat matrē p fr̄ib;.
unigenit᷒ p his q̃s adoptauit. dn̄s p his q̃s liberauit.
O maria. q̃ntū tibi debemus. Dn̄a mat̄ p q̃ talem fr̄em
hēmus. q̃d grām. q̃d laudis tibi retribuemus.

Magne dn̄e. tu maior nr̄ fr̄. magna dn̄a. tu nr̄a
maior mat̄. docete cor meū qua reuerentia uos debeat
cogitare. Bone tu & bona tu. dulcis tu & dulcis tu. dicite
& date aīe mee. q̃ affectu uos memorando delectet. de uob
delectando iocūdet. iocundando impinguet. Impin-
guate & succendite eā uīa dilectiōe. ut cōtinuo amore
langueat cor meū. liq; fiant oīa ossa mā. deficiat
caro mā. Utinā sic uiscera aīe mee dulci feruore uīe
dilectiōis exardescat. ut uiscera carnis mee exares-

[...]nna sic intima sp̄c mī. dulcedine u̅r̅i
[...] pinguescant. ut medulle corporis mei exsiccent;
Domine fili domine mee. domina mater domini mei: si ego non
sum dignus q̄ sic debeam uestro amore beatificari: certe uos
estis non indigni. q̄ sic debeam imo plus debeatis amari;
O benignissimi ne sic denegetis mihi petenti. Id quod me
confiteor indignum: ut auferatur uobis. id quod certe uos negare
non potestis dignos. Date itaque piissimi. date obsecro sup
plicanti anime mee. non propter meritum meum. sed propter meritum uestrum: date
illi quanto digni estis amore uestrum. Date inquam mihi quod sum indignus:
ut reddatur uobis quod estis digni. Si enim non uultis dare ut habeam
quod desidero: saltem nolite negare ut reddam uobis quod debeo;
Forsan asperius inundo loquor: sed utique bonitas uestra facit me audacem;
Loquor quoque ad hunc ad dominum meum. et dominam meam: cum sim pul
uis et cinis. Domine. et domina: nonne multo melius est cum uos gratis
donatis petenti quod ipse non meretur. quam cum uobis subtrahitur quod uobis iure
debetur: Illud quippe est predicande misericordie: istud est nefande in
iusticie. Subuenite ergo piissimi gratiam: ut recipiatis debitum;
Facite uos mihi misericordiam uestram quam expedit et uos decet: ne faciam
ego uobis iniusticiam meam. quam nulli expedit et nullum decet. Esto
te uos mihi misericordes quod obsecro: ne sitis ego uobis iniustus quod execror;
Date benigne. et benigna. ne sitis exoratu difficiles: date
anime mee amorem uestri quem ipsa non inmerito petit. et uos iure exigi
tis: ne ipsa bonis uestris sit ingrata. quam ipsa iure horret.
et uos non iniuste punitis;

Certe ihu fili di. et tu maria mat ei. [illegible]
Et equu e. ut q ego uos diligitis diliga[illegible]
fili. rogo te p dilectione q diligis matrem tua. ut u
tu uere diligis et diligi uis ea. ita m des ut ue dilig
ea. Bona mat rogo te p dilectione q diligis filiu tuu
ut sic tu ue diligis et diligi uis eu. ita m impetres ut ue
diliga eu. Ecce eni peto. q ut fiat. uere e in ura
uoluntate. Cur g pro pcca mea n fiet. cu sit et in ura
potestate. Amator et miserator hominu tu potuisti
reos [illegible] tuos. et usq; ad morte amare. et potis te rogati
amore tui et matris tue negare. Mat hi amatoris
q illu in uentre portare. et in sinu meruisti lactare.
an tu n poteris. aut n uoles poscenti ei amore et tuu
impetrare. Venerer t g uos sic estis digni meus
ma. amet uos sic equu e cor meu. diligat uos sic
sibi e q edit aia ma. seruiat uob sic debet caro ma.
et in h cosumet uita ma. ut in etnu psallat tota
substantia ma. bndict ds in etnu fiat. fiat.

Sce iohs. tu ille iohs [illegible] — Oratio ad sanctum Joanem baptistam 3.
q dm baptizasti. tu q a barchanglo laudat
q genit a patre. p pleu do q nat ex matre. tu
cens dm q nos in mundo. tu ai mostrauis matri
grauida mari [illegible] gaudia marter [illegible] tu
deq dix ds. int natos mulieru n surrex maior.
ad te dne ta magnu. ta scm. ta btm ad te uenim

[...]ui nimis erumpnosus homuncio. iam emortuo
[...] se dolens. sed mortua anima sibi nimis dolen
s peccator. Ad te tam magne amice dei. valde timens
uenit dubius de salute sua. sed certus de magna culpa
sua. sed sperans de maiori gratia. Maior enim est domine
gratia quam culpa mea. quia plus potes apud deum quam delere
scelera mea. Ad te ergo domine quem gratia fecit tam amicum
dei. ad te fugit anxius quem iniquitas fecit tam reum dei. Ad te
quem tam beatum fecit gratia. ego quem tam miserum fecit nequitia.
Vere domine fateor. iniquitas mea me fecit talem qualis sum. sed te
talem non tu. sed gratia dei tecum. Memento ergo domine ut sicut gratia
dei te sublimauit sic. sic misericordia tua erigat. quem culpa
Heu me. quale me feci. Qualis [...] sic sua humiliauit.
eram deus. quale me fecisti. et quale me iterum feci. In
peccatis eram conceptus et natus. sed abluisti me. sed sanctificasti
me. et ego peioribus sordidaui me. In necessa
riis eram tunc natus. nunc sum in spontaneis uolutatus.
In illis nesciens conceptus. istis uolens plenus et corruptus.
Et illis misericordia a te eductus. in hec misere a me
inductus. Ab illis pie redemptus. in istis impie peremptus.
Sanaueras pie deus animam a parentibus uulneratam.
ego impius iterum feci sauciatam. Exueras misericors
domine uetustis pannis originalis peccati. indueras
me ueste innocentie. promittens alteram incor
ruptibilitatis. et ego illa reiecta quam dedisti optim

nunc

me sordib; neq̄tię. illa despect[illegible]
pl' elegi dolores et̄nę miserię. Filiū iræ tuę fe
filiū grē tuę. 7 ego illa ɔtēpta, feci me filiū odii
tui. Reformasti in me amabilē imaginē tuā. 7 ego
sup ip̄si odibilē imaginē. Heu heu cui? Cui miser
7 demens homuntio? cui imaginē sup ip̄sisti sup
imaginē dī? O cur uł n̄ puduit face? q̄ sic exp̄aue
sco dice? O cur n̄ odi ei' imitationē? cui' sic horreo
nomē? Ille spōte cecidit. ego uolens sordui. S; ille
nulla p̄cedente delicti uindicta supbiens peccauit.
ego uisa ei' pena ɔtēpnens. ad p̄ccm p̄perauī. Ille semel
in innocentia ɔstitut'. ego restitutus. Ille ɔt eū q̄ se
fec. ego ɔt eū q̄ me fec 7 refec. Ille dereliq̄d dn̄ p̄mit
tentē. ego fugi dn̄ p̄sequentē. Ille p̄stat in malitia
dō rep̄bāte. ego in illā cūrri dō reuocante. Ille obdu
rat' ad punientē. ego obdurat' ad blandientem. Et si
ambo ɔt dn̄. ille ɔt nec req̄rentē se. ego ɔt mouentē
p̄ me. O infelix 7 nimis infelix homuntio. si tn̄ n̄ oīs
recessit humanitas. ut tanta malitię incessit imma
nitas. Ecce cui' imaginis horrebā horrērē. in multis
Integra; fuge. tu horribilis V aspicio horribiliorē.
nescio q̄ substantia. fuge te ip̄am. exterrita a te ip̄a.
S; ne fuge te n̄ potes. Ne q̄ aspiciās te. q̄ n̄ toleras
te. Nā si tolerare potes sin̄ doloris horrore. hi p̄m ne

[illegible] potes. Quanto enim impotes, tanto peccato similior, id est intolerabilior. Non enim est fortitudo, sed mentis hebetudo. Non est sanitas, sed obdurata iniquitas. Non est ex consolatione, sed ex desperatione. Nequaquam sine immani rugitu cordis tui tolerares horrorem interioris vultus tui. Quomodo ergo fugere te impotes, vel quomodo aspicias? quomodo tolerabis? Sed ecce peius: si non aspicio me, ita ego met fallo me. O nimis gravis angustia. Si me inspicio, non tolero meipsum; si non inspicio, nescio meipsum. Si me considero, terret me facies mea; si non considero, fallit me dampnatio mea. Si me video, horror est intollerabilis; si non video, mors est inevitabilis. Malum hic, peius inde; malum undique. Sed nimis malum hic, nimis peius ibi, et nimis malum undique. Nimis enim miser quem torquet conscientia sua, quam fugere non potest; nimis miserior quem expectat dampnatio sua, quam vitare non potest. Nimis infelix cui ipse sibi est horribilis; nimis infelicior cui mors erit eterna sensibilis. Nimis erumpnosus quem terrent continui de sua feditate horrores; nimis erumpnosior quem torquebunt eterni pro sua iniquitate dolores. Malum hoc, et malum hoc. Sed nimis hoc, et nimis hoc.

Peccare, quam mala et quam amara res est. Peccatores, quam faciles aditus, quam difficiles exitus habetis. Peccatores,

quos induistis? Intelligite quos rectos [illegible]
intelligite, intelligite, quia malum et amarum est reliquisse
dominum. O peccatores redite; volentes peccare nolite;
Nolite igitur, nolite. Malum est et amarum, nolite. Vere malum
et amarum est. Expertus sum, iam in tempore sum. Aut enim continui
dolores torquebunt penitentem vitam meam, aut eterni
cruciatus vexabunt puniendam animam meam. Utique ma-
lum est et amarum utrumque. O certe iste angustie dei reus
inter malum et peius, nimis malum inter minus malum. Iustum
malum. Iuste fit, recte fit. Iste iudex noster. Sed utique tu es
ipse deus et dominus et creator noster. Tolle quod creator, tolle tantum
malum de creatura tua, si gratias agit quod est facta tua. Erue
domine, erue de tantis malis servum tuum, si gaudet fateri
te dominum suum. Parce deus, parce peccatori tuo, si non desperat de
bonitate tua. Nam et si iudicem sic me nequius illo primo
peccatore deliquisse, non odit te sic ille, nec detestor bonita-
tem tuam;
Renova quod per merita magni baptiste
tui, renova in me gratiam baptismi tui. Preveniat
me gratia tua, subsequatur me misericordia tua. Da penten-
ti lavacrum quod dedisti per baptismum sacramentum. Dona pete-
nti quod donasti nescienti. Reforma faciem quam fedavi;
restaura innocentiam quam violavi. Qui abstulisti peccata
que attuli nascendo, tolle peccata que contraxi vivendo. Tolle
qui tollis peccata mundi, per merita illius qui testimonio

Tolle qui tollis peccata mundi: quia ista sunt peccata mundi que porto de conversatione mundi;

tu autem dixit mundo. tolle pecca qui sunt in mundo;
ille demere qui est extra. quodi que e ame. t ad hec spo dete;
Et tu scē iohes qui ostendisti mundo tollentē pcca sua.
per grām t datā. fac m hac miām ut tollat pcca mea;
Tu ds toll pcca mundi. tu amice di dicis. Iste tollit pcca
mundi. ecce añ uos ostt pccis mundi. tu toll. t tu
dicis. ecce me cui tu tollas. quē tu dicis. Ecce medic. t
testis ei. t ecce eger seruus medici t ios ei. rogans
medicū t testē ei. Vere medice oro te. sana me. Verax
testis ei. pcorte. ora p me. Probate m in me. tu auctū
tuū. t tu dictū tuū. Expiar qui audio. sentiā qui credo;
Ihu bone dñe. si tu opatis qui ille testat. fiat in me op
tuū. Ihannis monstrator di. si tu testaris qui ille opat.
fiat in me uerbū tuū. Sana me dñe. tu cui est sanare;
Impetra m sanitudine. qui potes impetrare. Tu enim magnꝰ
dñs. t tu magnꝰ corā dño. Tu summe potes pre ipm. t
tu ualde potens apud ipm. tu summe bonꝰ ds. t tu uald
bonꝰ amicꝰ ei qui est in etnū misericors t bndictꝰ ds.

Oratio ad scm petrū.

Scē t benignissime petre. fidelꝰ pastor ouiū dei. pnceps aplorꝝ. pnceps
tantorꝝ pncipiū. qui ligas t soluis quis qui sanas t re
suscitas quin uis. qui das regnū celorꝝ cui uis. magne
petre. magne. tot t tantis donis ditate. tot t tan
tis dignitatib; sublimate. ecce ego pauper seruus tuus t in

sum homuncio multis et gravibus erumnis et
angustiis miserabiliter indigeo auxilio tam
magne potentie; sed nec os meum habet verba quibus neces-
sitatem meam sicut ipsa est exprimat, nec cor meum habet devo-
tionem que de tam infimo ad tuam tantam sublimitatem
attingat. Studium atque actum conor mentem meam torpentem
excitare et dissolutam per inania restringere; sed omnibus viri-
bus collectis non torporis sui tenebras quas contraxit de sor-
dibus peccatorum suorum potest erumpere, nec in eadem inten-
tione diutius valet consistere. Heu me miserrime miserum;
ita quippe est, non est simulatio ista. Quis ergo subveniet mi-
sero, qui nec vocem valet exhibere tribulationis, nec dolentis
mentem? O magne Petre, si clamor tribulationis mee
non ascendit usque ad te, respectus pietatis tue descen-
dat usque ad me. Disrumpat duritiam meam, scindat
tenebras meas, excutiat torporem, concutiat erumpnas meas. Respice
benigne pastor commissi tibi gregis ovem, et miserare
miserabiliter laborantem, non quantum sua mala exigunt,
sed quantum promittunt et orantem. Ecce enim ante fidelem
pastorem iacet et gemit morbida ovis; coram domino
pastoris et ovis fugitiva redit, errorisque et inobe-
dientie veniam petit. Pro pastore et medico morsus
luporum et scissuras vulnerum generando incurrit,
et ulcera que longa incuria nutrivit revelat, et ...

... spiritu ... plus miseriam suam coram
... misericordie pastore expandendo et obsecrando exorat;
pastor bone petre: ne sis exoratu difficilis: ne auertas
misericordes oculos. Respice peccatorem: ne abicias penitentem:
ne differas exaudire supplicantem. Qua enim fastidiuit
salutifera pascua. languet defectu uirium: que in
dulsit pestiferis. torquetur attractu morborum. Adulta
ulcera et illisa uulnera. putrescendo peiorata: cito
eam trahunt ad mortem. Lupi iam grati ei sanguine exp
ectantes abiciendam: insidiis latent. Inimicus eius tamquam
leo rugiens circuit: querens eam ut deuoret. Pastor fide
lis conuerte oculos tuos ad eam: et recognosce tibi commissam;
Si enim errauit: tamen dominum et pastorem non negauit. In
spice in faciem eius: et attende signum domini tui et dei. Si
sub tanto squalore non agnoscis faciem lotam et candi
datam in fonte christi: agnosce uocem confessionis sub
nomine christi: qua te interrogas utrum eum amaueris. et ter
confitenti dixit: pasce oues meas. Certe amor est
ouis: quam commendationem [P] sic discutit amorem
pastoris. En confiteris te amatorem eius: et ipsa confitetur se ouem
eius. Cur ergo spernis ouem pastor eius? Petre pastor christi:
recollige ouem. Dominus tuus imposuit in humeros suos
gaudens quesitam et inuentam. ne repellas redeuntem
et supplicantem. Dominus emit eam sanguine suo non du

 46

natã: pastor eĩ ne uili pendas iã reiectã. quã diliger
tẽ tibi cõmdatã; heu quãdiu ñ sentiet [illegible]
O scẽ petre si te ñ mouet   Pcuratã: refocillatã
nomẽ pastoris & ouis. moueat te nomẽ apl̃i. pincipis
aplõ4: & nomẽ aĩe xp̃ianę. Nẽpe hęc ouis amẽ tibi oblata.
aĩa mã baptismo xp̃i regenerata. h uulnera qd̃ sunt. h ulcera.
hę scissure. ñ sunt. ouine carnis. s; spẽc sunt rationalis;
h fames. hi defectꝰ uirtutũ. hę tortiões. ñ sunt pecorini uentris.
s; sunt humanę mentis; hi lupi. & hi leones. ñ sunt quadrupedes.
s; demones. Hec tanta mala. paupertas ẽ uirtutũ. & coacer
Quia g̃ ñ dũ sentio me exauditũ.   uata pccã;
Urgentib; angustiis a principio repetã narrationẽ
meã: & multiplicabo orationẽ mãm. Exponã corã ianitore
regni celo4 & pncipe aplõ4 fidelẽ aĩam. miserã sub
regno pccõ4. ad regnũ celo4 inhiantẽ. & obliti petrũ
ianitorẽ regni celõ4 & pncipẽ aplõ4 inuocantẽ. Ecce
ego misericors petre corã te exhibeo aĩam mãm. ner
uis uirtutũ dissolutã: cathenis uitio4 ligatã: pondẽ
pccõ4 aggrauatã: delicto4 sordib; fedatã: discissam
uulnerib; demonũ: putridã & fetidã ulcerib; ĩmundũ.
his & aliis quib; malis gemens me uides. obrutã: oppssã:
circũdatã: obuolutã. bono4 oĩum releuamine uir
tutis destitutã. Ecce miserã animã & misericordẽ aplũ
petrũ corã misericordẽ dñõ. q apl̃o petro miam fecit: pcepit:

[...]ni[...] [...]tatē dedit. Ecce miseria. et ecce mīa;
[...]ueniā ipsę apli eī. miseria aīe dnī ꝯfitentis. et dnī
et petrū inuocantis. Ꝯ miseria p̄mit diutꝰ aīam.
ad dnī et petrū respicientē. et uidebit ł mīa dī et petri.
O ds. et tu maior aplor̄ eī. q̄ ē h miserię mee imanitas.
si pot̄ ad ūsus eā mīe ure imisitas: Aut si pot̄ et tū
uult. q̄ ē h enormitas culparū meaꝝ. q̄ excedit
multitudinē miserationū uraꝝ: An q̄a cuncta q̄
peccaui n̄ ꝯfiteor: En cuncta q̄ scitis me peccasse: uera
ēē ꝯfiteor. An q̄a nec sufficienter penitendo. nec mal̄
bona rependendo satis facio: Utiq̄ sic ē [sic] fateor. Sȝ
ł ē q̄a miseria ꝯtorqueor. Ꝯ q̄ plus coartat miseria:
a misericord̄ pl̄ lenta erit mīa: O in auditū ūbū. a mīe insupp
licantē. Sȝ intelligo ite ds. intelligo q̄d n̄ā respon
deas aīę meę. Merito patit̄ q̄ sponte subiit. et digne
n̄ exaudit̄ q̄ n̄ obediuit. heu desperationis amaritudo;
Agnosco certe. agnosco hanc ēē iusticie sententiā.
n̄ mīe. Ds uocauit iusticiā in causam nām: Cum
mīa m̄ sermo erat: n̄ cū ea. Lanē mīe mię iudicat
ad te ds in tribulatione. erumpnosa aīa mea. cur lapi
de iusticię pstringis ossa eī: Mia tua misericors ds.
p uīta et intercessionē bī petri dilecti apli tui acceleret.
et eruat eā dimittendo pcca eī. Scē petre princeps
aplor̄: p uiām t factā. p potestatē t datā. solue uin

cula ei. sana uulnera ei. Libera eam de miseria
regni peccatorum. et introduc eam in beatitudinem regni
celorum. ut tecum gaudens. gratias agens. laudet dominum
in secula seculorum amen; Oratio ad sanctum paulum.

Sancte paule. tu magne paule. tu ille qui unus ex
magnis apostolis dei. omnes alios tempore sequeris. labore
et efficacia precessisti in agricultura dei. tu qui adhuc in mor- [adhuc]
talitate carnis raptus es usque ad tertium celum. et raptus
in paradisum audisti que non licet homini loqui. tu inter christianos
non solum tamquam nutrix fouens filios suos. sed et sollicitudine
mirabilis affectus iterum parturiens filios tuos. tu in-
quam omnibus omnia factus ut omnes lucrifaceres. ad te domine. ad te inclitus
tis aliis dictis et factis mundo cognitum. apud deum
esse magne potestatis. et erga homines immense pietatis. ad te
uenit certe unus nimis peccator. unus nimis accusatus. [unus]
apud potentem et districtum iudicem deum. Non uno.
non paucis. sed innumeris criminibus. non solum paruis. sed in-
mensis. non dubiis sed certis. Non breui accusatione. sed tam
longa quam longa est uita eius. non uno accusatore. sed tot. quot
fecimus delicta eius. Non ipse iudex. est districtus accusator
meus. et ego sum manifestus peccator eius. Omnes quoque spiritus boni et mali.
coram deo accusant me cum eo. Boni. qui deo debent equitatem.
mali qui in me seruant iniquitatem. Boni. qui testantur ueritatem
quam considerant. mali. qui querunt penam meam quam desiderant;

[illegible] iudicant mihi magnam nequitiam: quia sciunt me debere
[illegible] iudices: et accusatores: super
[illegible] misericordiam. Quam graves sunt et imbecilles. quam districti super
manifestum. Heu quis iubebit excusantem: quando mihi erit accusa-
tem? Quis uel unus erit intercessor eius: si hos accusatores sunt
iudices eius? Sed et ego ipse conscientia cogente sum accusator
et iudex meus. Fateor enim me tantum deliquisse: ut dominum grauem
dampnationem meruisse. Verum ipsa irrationalia et in-
sensibilia: sicut sum insensibilis. me confundunt. Intelli-
go enim coram omni creatura me debere erubescere: quia nullum
peccaui quantumque potens est ut posset. et tam bonus ut uellet
eam facere. Confundor tamen ipso: quia et ego factus sum
ab ipso. Ve unde tot et tanta mala ueniunt: que sic mise-
rum istum obruunt? Peccata mea mala: de quibus in me flu-
unt et omnia mala. Vos autem tantis accusatores: uos remo-
uetis excusatores. Vos dampnatorem adducitis: uos in-
tercessorem excluditis. Vos prouocatis ultorem: uos aufer-
tis indultorem. Vos illecebrarum inducitis in timorem
et confusionem: uos ab illo absciditis spem et consolationem;
Vos in eternum interitum impellitis. auxilium omne repellitis;
Quid ut miseri sit quicquid me misere fecistis: et insuper ad-
cumulastis dampnum miseram addidistis: ut cum uere ita res sit:
sic sit mihi quasi non ita sit. Sic enim omnis ueritas ostendit: et tamen
mihi affectus non sentit: sic ratio docet. et cor non dolet. Sic

video quid est. Heu quam nego ligat [illegible] lacrimas [illegible]
Sed et si possem forsitan sperare et sperando orare [illegible]
Cum vero sensus et dolor mentis secundum exigentias meas iniquitates
quid sperabo? Cum ergo sine spe orabo? Cum sine oratione impetrabo?
Infelix homuntio, ad quid devenit oratio tua? Levavit
spes tua et fiducia tua. Incepam orare cum fiducia benignita-
tis, et occurrit desperatio ex intellectu iniquitatis, et deficit oratio
ex desperatione alicuius erga me pietatis. Sed enim quis ergo quid est iste et quis mecum
est, cui pietas mecum est? Si omnia quae sunt recte sunt in adversa,
cui miseratio erit ad me conversa? Peccator et creatura mundi
me despicit, cuius aspectus me respicit? Miser peccator, si sic est,
nihil remanet nisi aspectum torpere et ab oratione tacere, et sic
semper in miseria tua iacere. Utique quem te sponte fecisti mise-
rum, iure necesse est semper te esse miserum. Utique misera delicta,
sic redditis vestra promissa. Dum attrahitis, dulcia promittitis;
cum pertrahitis, possessum vestra amaritudine perfunditis;
Dum suadetis, ungitis; postquam persuadetis, usque ad mortem animae
pungitis. Dum vocatis in foveam vestram, quasi facilem reditum
et paenitentiae dolorem monstratis; cum vero praecipitatis, praecipitatum
obruitis, obrutum obcaecatis, obcaecatum obduratis, obduratum
os exitus obturatis. Et sic miserum vestrum deceptum, captivatum,
ligatum facitis desperare et tacere, et insensibilem velut perditum
Dei et oblitum Dei iacere, donec illum venditis mercatoribus
inferni, qui merces suas comportant in lacum mortis. Hoc

[...] hoīa exp̄t sum: ꝗ ī iudiū mercatoꝝ
[...] tradit⁹ sum. Qd tū ego expecto. miserē
timēdo: & illi p̄stolant maligne gaudendo. Heu q̄
malū ē sic despare: sic tacere. sic iacere. Et heu q̄ uanū
est sine spe clamare. sine spe conari;
Ds cui bonitas n̄ exaurit. cui mīa n̄ exinanit.
Deus cui scientia n̄ defic. cui potestas q̄d uult effic: ut
potero respirare. q̄ sic obsecā mā cogor despare: Nā
& si irascaris peccantib;: soles tam benigne dn̄e dare
consiliū petentib;. Doce me dn̄e ut n̄ debeā sp̄are. ut
possim orare. Orare nāq; te uolo: s; nescio ꝑ ignorā
tiā māṁ. nec possū ꝑ duriciā meā: ꝑhibeor despa
tioē ꝑ iniquitate mām. Quero aliq̄d q̄d me excuset. &
nichil ē q̄d me n̄ accuset. Quero qui oret p me. & inue
nio q̄ ē q̄d ē eē contra me. Quero q̄ misero misereat: & n̄ ē
q̄ē misero aduersat. Ihu bone dn̄e: cur de celo uenī
sti: Qd in mundo fecisti: Ad qd te morti dedisti: nisi ut
Sce paule: qd alpid in mundū peccatores saluares:
ꝑambulando docuisti: Ad hac fidem ipse & apl̄i ei⁹.
& tu maxime nos peccatores inuitatis. & solū tutū refugiū
nob monstratis. Qm ḡ n̄ despabo: sic credo. & in hac fide
peto: Aut q̄m me frustrabit spes ista: si de q̄ nascitur
n̄ me fallit fides ista: Ihu ds. & tu ap̄le ei⁹: hic fidei peccor
me uro monitu credo: in hac me iacto: imo iā olim

iactauit. hac indutus: accessi uos orantium [illegible]
peto. in hac questione. in hac propulsione. ut misereamini pec-
tu parcendo. tu intercedendo deo: tu saluando. tu orando;
hac fide coram uobis me obuoluo: ut possim latere inquisi-
tores. et exactores peccatorum meorum. et euadere districti iudicii
percussionem. hac petit uestro consilio peccatorum abscisionem. obsecro
ne perdatur iudicio uestro ad dampnationem;

Sed heu. ecce occurrit et aliud graue malum. Sperabam
me per fidem spem obtinere. et ecce uideo nec fidem me tene-
re. Putabam me in hac fide esse obuolutum. et cognosco ab
illa me exutum. Confidebam me in illa latitare. et sentio
me ab illa exulare. Fides enim sine operibus mortua est. fides
autem mortua fides non est. Qui ergo mortuam habet fidem: fidem non habet;
Sed fecunditas malorum operum. prohibebat me spem habere:
et bonorum operum sterilitas probat me fide carere. Ue. mala
agenti: ue bona negligenti. Sic enim necesse est in malis
operibus deo displicere: ita impossibile est sine fide et sine bonis
operibus nulla est. deo placere. Immo si iustus ex fide uiuit: qui fidem
non habet mortuus est. Sed si sterilis bonorum mortuus est: fertilis
malorum quam magis mortuus est? Nam si arbor que non facit fructum
bonum exciditur ut arida: que facit fructum malum utique eradi-
catur ut noxia. Mors hec non carnis est. sed anime. Cum magis et quam
peius moritur qui hac morte moritur. quam qui carnis morte moritur. Omnis
enim humana mortua caro resurget. sed non omnis anima mortua

... miserã uitã, dẽniq; ualde magis in iseri iterit q dimittit
uitã q seruata ⁊ amissã corpis uita

... sunt mors illa que aufert uitam.
...ta numq̃ in reuiuiscit. q̃m que tollit uitam ex ne
cessitate q̃nq; redditura. Ex pei morte q̃ pdit uitã iacie.
pq̃m pdit beatã uitam, meliorẽ restituit. et in q̃ expedit
nec natum ee. q̃m qui deserit illam sin q̃ melius phiboe
aiãm beatam ee. Nec misera uita uiuo ⁊ adhuc uita
beata mortuus sum. Ideo uiuo quidẽ qđ de me uili est.
ideo sum mortuus qđ meli' e. Plus q̃ mortuus sum q̃m uiui
uiuus ⁊ idest mortuus sũ q̃ carne mortuus sum. Nõ enĩ
mors illa tã mala erit. n̄ q̃ iã ista pcedit;
Sce paule. ueni adte peccor regeliand' ⁊ ecce inuent'
sũ corãte mortuus resuscitand'. Veni ut reus. op' hũs
intercessore. ⁊ inuent' sũ male mortuus indigens resusci
tatore. Ut miser ueni ⁊ miserrimũ me inueni. Accessi
uelut uiuus accusat' ⁊ ecce corãte mortuus sũ dãpnat';
Nã ⁊ si n̄ dũ sũ tradit' morti torquenti, iã tñ dimissus sũ morti
illã attrahenti. Nã licet n̄ dũ sim detrusus incarcerẽ
tormentoꝝ. tñ iã sũ conclusus in fouea peccoꝝ. Cum uis enim
n̄ sim adhuc in inferno sepult'. iã sũ tñ ut sepeliend' delictis
obuolut'. Hec erat certe ꝯorare nec potum (potẽtiam) nec sciebam.
Hi erat certe qr oĩ rei execrabilẽ me intelligebã. ⁊ uelut
in sensibilis n̄ dolebã. Intelligebã pnatẽ rationabilitatẽ.
n̄ sentiebã p mortis in sensibilitatẽ. Uere mortuus erã.
⁊ mortuus ueni ⁊ uideo me mortuũ inueni. [illegible]. q̃ sora

bit ꝯ mortuo isto. Scē paule tibi attuli eū [...]
orā p eo. Dn̄e. helias et heliseus ut mortuos suscitarent
mortuis se iunxerunt. et membra membris in uia mortuus coap
tauerunt. Dn̄e. uiui mortuos attractos uiuificauerunt
et mortui uiuis nil tibi glām intulerunt. Dn̄e. tuq; dicis
te ipsm oīb; oīa factū. ut oēs lucri facias. Amice dī. exempla 50
alioꝝ me faciunt p̄sumere. dicta tua me hortant̄ ꝯfidē;
Dicā g̊ dn̄e. dicam. Dn̄e dn̄e. descende ad mortuū istū.
expande te sr̄ mortuū istū. fac te ī mortuū. s; tamq̄ ī mor
tuū istū. Calefiat ꝯfot̄ tue ꝯpassiōis attractu mortuus
iste. reuiuat potestatis effectu ī mortuus iste. ut uiuus
glificet dn̄m in te mortuus iste. Dn̄e n̄ es ī potens hunc
mortuū suscitare. ꝯteste dō. suffic̄ tibi grā dī. Nā si in tīa
degenti tibi suffec̄. utiq; in celo manenti n̄ deficit. Cur g̊
dn̄e diuti iacebit oblat̄ tibi mortuus sine uita. cū de
testet̄ tuā potentiā. et tu tesseris ip̄e mām mā pietatē. Dn̄e ds
iudicas paulo. suffic̄ tibi grā mā. Scē paule iudicas tibi. oīb;
oīa sū factus. et ecce ūboꝝ tuoꝝ effectū expectat mortuus
hac spe tibi allat̄. Vos dicitis. et mortuus audiens spat;
Vos pmittitis. et mortuus orans expectat. Vos dicitis et
aūb ē platū. obsec̄ sentiā effectu q̄ mund' gaudet ꝓ uos
eē ꝓpalatū. Si aūb dictū n̄ negatis. cur poscenti
effectū denegatis. Aut cui securus ei ocurras mortuus resuscitā
dus portat̄. si ub oblat̄ aūb mortuus reportat̄. Cullū

...treis? si sic eum dimittitis? Quo ibit? si a vobis abibit?
...ras. quis resuscitat si deus non resuscitat? A quo speratur? si a deo
desperatur? A quo amissa vita recipitur? ipsi non a quo prius accipit? Sancte pau
le? quis indigenti et dolenti ipsi erit. si ille qui cum infirmantibus
infirmari se promittit durius erit? Quis orare pro misero
dignatur? si ille qui se omnibus omnia factum publicat dedignatur?
Aut quis vel auditur? si ille cum gratia dei sufficit non exaudit?
Aut illi pietas vel potestas deficit? cum gratia dei sufficit? Utrosque
ambo? quis vos movet. si hic non movet. Unde assumam verba
quibus ad exercitandam miseram vitam ostendam vobis?
mortua anima quod ostenderet de se. non quia peccatrix et misera
est? penitens tamen et dolens orat;
O. Si ille qui de celo venit vocare peccatores in penitten
tiam. et ille qui post eum ad hoc opus plus omnibus laboravit?
si isti contempnerent penitentem animam que peccatrix est?
Si ille qui de sinu patris exivit portare dolores nostros.
et ille qui cum infirmantibus se dicit infirmari? si isti ecce
despicerent dolentem que misera est? si ille qui venit mortuas
animas suscitaret mortuum se fecit. et ille qui se omnibus omnia factum
perhibet? si ob hoc reicerent orantem que mortua est? Non ita deus.
non ita sit. absit? non ita sit. Si ita est? perit compassio. si sic est.
mortua est miseratio. Anima proiecta et reiecta? cum peccasti
proiecta. cum supplicas reiecta? quo te convertes? Committe te ad
importunitatem. Importunum dolentem quid... pertinacem

miseriu nolunt. in celsitate lugeu...
Quere g° ad hec meis. q infatigabit ...
paule: tu e illa mat nominata nutrix fidelium.
fouens filios suos ... Que e illa affectuosa mat.
q se utiq pdicat filios filios iterum parturire. Dulcis
nutrix. dulcis mat. q filios parturis. aut nutris. tu qs
in fide xpi gignis docendo et erudiendo. Aut qs xpianu
potat pot te. q doctrina tua n e in fide nat et confirmat. Ita 51
et tibi bndicta fides ista ab aliis q nobis apostolis nata sit et
nutrita. utiq; magis a te. q plus omib; illis laborasti
et effecisti. Cu g illi sint nobis matres. tu magis nra
mat. O sce paule. filius tuus e mortuus iste. certe
filius tuus e o mat. mortuus iste. Dulcis mat recognos
ce filiu tuu ex uoce confessionis. recognoscat ille matre
sua ex affectu conpassionis. Recognosce filiu ex confessione
xpianitatis. recognoscat ille matre ex dulcedine pie
tatis. Offer mat tu q iterum parturis filios tuos. offer
mortuu filiu tuu iterum resuscitandu. illi q morte sua
resuscitauit seruos suos. offer mat illi q morte sua in
debita reuocauit reos suos a morte debita. offer illi filiu
tuu ut reuocet eu ad uita pdita. P baptismu eni educt9
a morte. p sterilitate et inpunitate reduct9 e in morte. Mat
famosi affect9. sentiat filius tuus uiscera matrie pietatis;
Exibe eu illi q te resuscitauit. puniente seruauit. Ora

. I .

[illegible] quam servus eius est; qua cum pro servo suo conciliatus

[illegible] tu bone domine, nonne et tu mater? Est;

An non est mater, qui tamquam gallina congregat sub alas

pullos suos? Vere domine et tu mater. Nam et quod alii par

turierunt et pepererunt, a te acceperunt; tu prius illos et quod pepe

runt parturiendo mortuus es, et moriendo peperisti;

Nam nisi parturisses, non mortuus esses, non peperisses. Desiderio

enim gignendi filios ad vitam, mortem gustasti, et moriens

genuisti. Tu per te, illi iussi et adiuti a te. Tu ut auctor,

illi ut ministri. Ergo tu domine deus, magis mater. Ambo ergo

matres. Nam etsi patres, tamen et matres. Vos enim effecistis, tu

per te, tu per illum, ut nati ad mortem renasceremur ad vitam;

Patres ergo estis per effectum, matres per affectum. Patres per auctori

tatem, matres per benignitatem. Patres per tuitionem, matres per

miserationem. Ergo et tu mater, et tu pater. Et si qualitate affectus

impares, in qualitate tamen non dissimiles. Et quamvis magnitudine

benignitatis non aequales, voluntate tamen concordantes. Licet

plenitudine miserationis non convenientes, intentione tamen

non disconvenientes. Cur taceam quod dixistis? Ad quid celo quod prodidistis?

Cur abscondo quod fecistis? Matres nos divulgastis, filium me

fateor. Gratias ago quia filium me genuistis, cum christianum me fecistis.

Tu per te ipsum, et tu per eundem ipsum. Tu per doctrinam a te factam,

et tu per doctrinam ab eo inspiratam. Tu per gratiam a te non concessam,

et tu per gratiam ab illo acceptam. Paule mater, quem te ipse genuit;

non mortuus esses.

Pone ergo mortuum filium ante pedes Christi matris tue ...
immo iactum illum in sinum pietatis eius ...
Ora ut resuscitet mortuum filium. immo tuum quam suum.
52 Ora pro filio tuo qua mater es. ut uiuificet filium suum quem ...
est. Fac mater anime mee: quod facit mater carnis mee. Utique si sperarem
oraret quantum posset. nec cessaret donec impetraret. si posset.
Certe si uis non potes desperare. et si oras potes impetrare.
Insta ergo. ut anima mortua quam tu uiuam peperisti per te restitua
tur. nec cesses donec tibi uiua reddatur. Tuque anima mortua
per te ipsam curre sub alas domini matris tue. et conquirere sub
pennis eius dolores tuos. Postula ut plagas tuas confoueat.
et ut confotis uita redeat. Christe mater qui congregas sub alas
pullos tuos. mortuus hic pullus tuus subicit se sub
alas tuas. Nam lenitate tua exterriti confortantur. odore tuo
desperantes reformantur. Calor tuus mortuos uiuificat.
attactus tuus peccatores iustificat. Agnosce mater filium tuum
mortuum. uel per signum crucis tue. et per uocem confessionis tue.
Refoue pullum tuum. resuscita mortuum tuum. iustifica peccatorem
tuum. Exterritus tuus a te consoletur. et desperans a te confortetur.
et in integram et inseparabilem gratiam tuam per te reformetur.
A te namque fluit consolatio miserorum. qui sis benedictus in secula

Oratio *ad sanctum Iohannem euangelistam.* seculorum amen.

Sancte et beate Iohannes. altissime euangelistarum dei. dilectissime
apostolorum dei. tu sic precipue dilecte deo inter tam precipue dilectos

[...] eminens dilectio sit vel proprii signum inter eos:
[...]. cui familiare fuit recumbere super illud
gloriosum pectus altissimi: cui quem deus substituit matri sue filium
pro se. cum corporaliter eam moriendo desereret: ad te o beate tam
amice. tam amate dei. ad te evocandum accedit homuntio
iste. reus dei: ut pro tam dilectum intercessorem mitteret (interet)
imminentem super iram dei. Cogit namque domine criminosum
sua necessitas querere interventorem: et occurrit ei illa
(vel apud) tua formosa familiaritas quod illum quem timet ultorem;
Certus vel quia domine per eandem familiaritatem de potestate
tua quem apud deum quod voles efficies. et sperans de pietate
tua qui miserum in angustiis ad te clamantem non despi-
cies. ad te me converto: quamvis tepido. toto tamen affectu intus
mee. et potentem illam tuam interventionem presumo
precari peccatrici anime mee: ut per te resolvatur a coniunctis.
adque illam pertrahunt multimode iniquitates mee;
Sed heu me miserum: quam contrarie michi pruriunt de-
licta mea Ecce enim dum conor confortari per tuam apud deum
familiaritatem. plus cogor per eandem deterreri propter meam
contra deum pravitatem. Si enim o dilecte dei cum peccavi in
dilectorem tuum. certus sum meruisse me odium quoque tuum;
O reatus immo detestatus reatus contra deum. qui non solum illum offendit.
sed et illos qui intercedere possunt apud deum cum. Verum enim est
qui criminosus dei. digne odiosus est amicis dei. nec solum

amicus ei? s; certe ãmet 7 iudicator ei. Pecca pecca
horrendis plus considerata. Vos nãq nos iam abducentes
tis. miserum homunculum quem seductis. Unde cadit. quo
53 precipitat infelix aia quos sequitur. Et quid ing qd ad
quid erumnosa illa. quã ab amore dei qui potuit tenere in in
nocentiã. detrudit in horrore dei 7 omium creaturar ei per
iniquam maliciã. Sic peccata sic uniusale erectione contriuit.
illi quem a dõ abstraxerunt. ipse abscidet. cuise ostendet ho
mini. ceu ferens sarcinã peccator suor quã ipse deponere non pot.
horrens 7 fetens. uulnib; 7 ulcerib; delicto peccator suor quã ipse
sanare non pot. Tal accendit dilecte di iohs. tal accedit
coram aia mea. In morte e hei misera aia mea. q se amica secli
mũ faciens. 7 peccator suor innositate se obruens. inimicã
sedi constituit. heu nom execrandũ om rex. nom inimici di;
heu quã iniq; amne attractũ. quite in iputatũ. Angustie. Cognitio
ui nisi me inimicũ di rex ũitas. perhibet consti horroris ima
nitas. Angustie. Dm 7 oia puocaui adulescendũ. 7 nich in
reseruaui inoffensũ ad intercedendũ. Memores. dolores.
gemit. rugit. u adestis. si hic de estis. Efferuetis ubi tepe
tis. Disrumpite torquendo copagẽ mãm. consumite urendo
interiora mã. tumultuamini in precordiis mis. sicq forte mia
respiciat miseriã meã. Quos misedes amici. miseremi
ni tam indigenti. pillã miam quib fec ds. Succurrite.
ne me obuoluat tradi cũ inimicis ei. Nolo. detestor. exectror

[...] et inimicus eius. licet confitear me peccatorem eius. Sicut
[...] pro te quem diligebat ihesus Virtute: vel aliquis;
[...] agnosces signum tuum: rogo te per hanc tuam dilectionem. agno
scam in tanta necessitate auxilium tuum. Iohannes. iohannes: si tu es ille
discipulus quem diligebat ihesus: peccator per te ipsum. sum ego per te peccator
ille cui indulgebat ihesus. Sit gloriosum pectus illud fuit familiare
reclinatorium: rogo sit idem in peccatore salutare propitiatorium. Fateor
domine mi dilecte dei. quantumcumque sit iratus ei. in deum dilectorem tuum
peccanti: sed certe solet dominus per amicum placari seruo supplicanti;
Eo beate iohannes quanta dilectione preditus es apud deum: te obsecrat reus
seruus eius. ut concilies eum. Non est dilecte dei. non est contra dilectio
nem: si subuenias reo eius. non defendendo. sed per intercessionem. Non ob
ostendo iniquitatis meae defensionem. nec obto defendentem:
sed prodo confessionem. et quero interuenientem. Amice dei ne deputes illum
dei uel tuum esse inimicum: qui quantum potest amando credit et confitetur
dominum tuum esse amicum. Sic credo. sic confiteor. sic uolo amare tuum et concessu
tantum amorem dei. rogo te per hanc tuam et datam gratiam. aufer a me in
debitum odium dei. fac domine per te ipsum amatorem tuum: fac quod sum opus eius.
et seruus et redemptus eius: fac quod per eum a se eum ne perdat quem fecit. ne perimat
quem redemit: fac sic uere diligis opus eius et confessionem benedicti nominis
[...] cui iniquus peccaui. domine quem nequiter contempsi omnipotens. Te ei;
cuius iram superbe irritaui. dilector iohannes apostolus tuus: ad te ipsum te
fugit territus reus tuus. peccator tuus. offensor tuus. quantumcumque;
scelerosus. quantumcumque flagitiosus. obtendit nomen dilecti tui.

inter se et immanentem sententiam tui iudicii tui [illegible]
parce contra eum tuitionem. Domine propter nomine [illegible]
54 tui. si damnas orantem per nomen dilecti tui: Domine sub quo regimine
protegitur. si sub nomine dilecti tui perit: Ubi refugium si sub dilecto
tuo est periculum: Non sentiat domine non sentiat odium tuum qui confugit ad
dilectum tuum. Domine non plus valeat nequitia mea ad damnationem:
quam eius gratia ad miserationem. Bone bone non plus possit odium meum ad
perdendum opus quod fecisti: quam eius dilectio ad parcendum servo quem in rede
misti. Benignissime qui nichil odisti eorum que fecisti: ecce quem fecisti
et refecisti. Cur ergo damnabis domine se accusantem. te invocantem:
si non odisti aliquid eorum que fecisti: Fac ergo bone domine propter illum quem
inter discipulos tuos familiarius dilexisti. ne sis mihi damnator:
qui tu solus es salvator. Benedictus tu in secula seculorum amen. Et ad eun
dem. Sancte iohannes. tu ille iohannes. unus de magnis apostolis dei. de magnis
principibus regni dei: unus inquam carissimorum dilectione qua diligit
et qui diligitur deus. et carissimus eorum dilectione quos diligit deus: ecce
opulente tam beatis divitiis. et dives tam beata opulentia: ecce
erumpnosa sed christiana anima pauper et inops harum divitiarum quibus
sic opulenter abundas. esuriens accedit ad ostium clementie
tue. suppliciter mendicans elemosinam opulentie tue. Quantum
ex eo quod et in multis sine diminutione sufficere potest. saltem illi
tantum impertiaris unum ipsa ut vivere possit. Porrige ergo dives
amice dei. porrige anime pauperis servi dilectoris tui dei. de illa
opulenta cella mentis tue. hanc vel parvam. in magnam. vel facile.

[illegible]elemosinā: ut dn̄s nr̄ cui placuit ad multos
[illegible]dos te ditare: dignet̄ eā p te ul' adiutā tuendā refo
cillare. Paup̄ ē certe dn̄e mi. dilecte dn̄i nr̄i. paup̄ ē aīa mā:
q̄ cogor et erubesco confiteri. intusq; dilectionis di. q̄ ualde
infra q̄ debet dilig̃ dm̄: et multo minus q̄ eget diligit̄
a dō. Et q̄dē in uno fateor me ualde iniustū: in alto iniu
dm̄. in utroq; sentio me nimis miserū iusto iudicio di. Illo
sū oblitꝰ h dicens: oīs iuste et misericors ds: nec sū ingratꝰ
multimodis bn̄ficiis tue erga me dilectionis ab initio creationis
mee: s; donec satiet̄ utiq; dilectione tuā. semp se paupem et
egenā clamat esuriens aīa mā. Et pp̄e hoc m̄ ē de maximis
degustatissimis in tuis beneficiis: q̄ p suauē gustū. hāc in me
excitasti auiditatē: ut reuiuat consolari aīa mā. in pꝑeius satie
tate. Ad q̄ impetrandā qm̄ n̄ sufficit supplicatio mīꝰ dilecti
peccoris tui: ad eā impetrandā inuoco m̄ta multū dilecti dil
ectoris tui: O tu dn̄e. bone dulcis. et dulcis bone. a quo ē oē
bonū: fac illū m̄ tē illi. immo te et illū m̄ exorabilem:
ut p illū assequar huiꝰ satietatis desideratū bonū. Scio dn̄e.
scio: et fateor q̄ n̄ ego sū q̄m tu diligas: s; certe tu n̄ es indignꝰ
q̄m ego diligā. Da g̃ in dn̄e p eiꝰ m̄ta un̄ tu es dignꝰ: et
ero dignꝰ un̄ sū indignꝰ. S; oret p me potiꝰ. q̄ p̄ se pot̄ effica
ciꝰ: ille dilectus tuus dn̄e ihū. Oret ille piū pectꝰ tuū.
dulce reclinatoriū suū p me: et exaudi tu desideriū meū
p illū p te. Sc̄e iohs dilecte ihū xp̄i dn̄i mi: rogat te

seruus amiciciam: ut propter nomen domini sui dilectori [illegible]
illi mutuam dilectionem dei. Impetra quod in quantum te diligit
55 illo: ut et ego digne diligam illum. Certe namque dilecte dei,
sicut ipse diligit nos propter te. in tantum nobis impendis: et si nos dilige-
mus illum propter te. gratiam illi rependis. Certe domine si illum committis ad
nos amandum. facis nos tibi tanti debitores: et si nos accendis
ad illum amandum. facis te illi debiti debitorem. Certe uirtute
quantumcumque facias ut plures amet. nihil tibi minuis: et quanto
facis ut plures illum ament. tanto plus illi retribuis.
Fac ergo domine hanc supplici tuo misericordiam. unde in me tibi tanti boni
debitorem. ut deo unius animae facias redditorem. Fac precor domine
fac ne renuas. unde nulli dampnum eueniet: sed seruo tuo
salus. tibi gratia. deo gloria proueniet. Dilectissime discipule pie-
tatis: cur negabis. abundans egenti. potens poscenti.
quod nulli est nocitum. et tot bonis obuenturum? Si enim obsistunt
obtanti peccata sua: cur impotenti assisti et oranti merita tua?
An peccata mea potentiora sunt ad nocendum: et merita tua
impotentia sunt ad subueniendum? Absit domine. ne
cogar sentire. quod horreo dicere. Cur deinde quod potenti
negetur propter peccata sua: quod ea confitendo nichil pro merita sua
querit. sed per tua? Cur inquam ei potiora sunt merita que habeo
obtenduntur. quam delicta que illi obiciuntur? Certe enim
sum domine. quod sanius plus ualet gratia apud deum dilectorem
tuum: quam ut dimissis peccatis meis me amando faciat

obtinere

...m. q bte iohs fac ut qte dilig meq;
...ma caritatis latitudine q docuisti 7 habes.
...nulli inuides. s; comune uis ee bonu q gaudes;
Fac pnicem dilectiois q ei debes. ut mam q dilectione
cu tua illi soluas. cuius sua sola. n sola tua s; multas debes;
Ce pe bte iohs q tua btitudine es expt. qr sic ds nulli
p qua debeat pot tribuere. sic nec plus qm debe ualet
retribuere. Si g quot qr dm amatore tuu pte diligunt
illi no possunt cpensari. precor dne ne abicias illu qui
nullis possit connumerari. Accede amore ei tepente. et
redde feruente. Adiuua intente. exaudi orante; F
Ihu dne qm opto exauditorem. iohs que postulo intercesso
rem. sic me cogit desideriu meu ut coge uos desiderat
cor meum. Verum no inuitos s; spontaneos. no nolentes
s; uolentes. Patimini q 7 parcite. et si qd excogitat cor meu.
torquete ad amore. Sustinete ingm me. qr amor amoris
dei cog me. Dne 7 dne. credo. scio qr inuice uos diligitis
s; unu hoc ipe expiar. si qd peto pp inuice no ccditis.
Ihu uinti in ichn. aut ego cui qm pbo qr amas illum. si
nec amari. ace nec ul amare te das optarci in pillum.
Iohs unu ego sentiam qr dilig te si n mi impetres ut 7 me dit
qr tu illum. si no me adiuuas ut ego. Excusa excessum
meum amor di. amor enim tuu cpellit me sic loq. Ho tu
ds. tu dilecte ei. nolite uos dilige solis uobis btis s; nos mi

seris. Congaudemus uobis cop... [illegible]
fruendo claudere tantum bonum intra nos, [illegible]
56 sup nos. qd diffusum intra nos. inpinguet et letificet aias.
Dilecte dilector di iohs. q de te secur in illa V nras;
Dimittue uire dilectiois bta plenitudine glarijs: esto pauptate mutua di dilectione mdicanti tanto largior: quanto setis te in maior ei abundantia. et me uides in maiori ingenia;
Nosti quippe tu dne. nosti tu illu. q in epla sua decreuit. neqs bns bnc substantia mundi. et uidens frem necessitate habe. claudat uiscera sua abeo. Qd g dne: Si qs bns substantia uite etne. uidit aiam pximi necessitate habe: claudet uiscera sua abeo: Misericors preceptor. si noluisti uiscera substantia mudi habentis n claudi necessitate patienti: n ne multo magis meliore substantia habentis: maiore est necessitate patienti pbere:
Ecce audio te delaxandis uiscerib; pcipe: et in deo te substantia diligendi dm et diligendi a do habe: tu uides aiam mam necessitate habe. Ecce iubens et habens. et cora illo indigens. inuice sese aspiciunt. Si g uisio tua dne plus e pia. qua oratio mea deuota: uisio tua sit oro mea;
No enim scripsisti si qs uidens frem orare clauserit uiscera sua: s; si uidens frem necessitate habe. Age g dne: uide necessitate mam: immo ecce uides eam. Dia aia mea: collige totu affectu tuu: et ingere te in aspectu ei. Incla ma: ingemina intimo affectu in conspectu ei. uides me;

... importune repente: uides me. et uides
... certe uides: uides me. Et uide me. Domine
uides me noscendo: uide me miserendo. Vides et scis:
uide ut sciam. Vides et scis necessitatem meam: uide ut
sciam pietatem tuam. Vide. uide me: qui uides me olim sciò:
iam nunc sentiam quia uides me. Scio: sentio. O quid audio? ut
intellectus meus obicit mihi: Concedo domine quod tibi iussisti laxanda
uiscera: sed utrum ego sim sit aut proximi. nec audeo asserere
quod obto: nec uolo concedere quod mihi non expedit. Ihesu magister eius:
aspice nos. Domine: an non tuum anxiatur sitit anima mea. sed non est quod
bibat ut fluat de fonte. Fons misericordie fluat a te nullum ut
bibam de te nullo. Bone respondete pro me. Ad fontem recurro.
ultra nequeo. Nec pereat ad fontem uiui anima siccitate: ne ob
turetur insuper arentis. Audiat satietas tuus sententiam
tuam. Hauriat de illo sitiens tuus clementiam tuam. Dic illi;
Iohannes: quis tibi uidetur proximus fuisse illi qui incidit in latrones:
Responde beate iohannes. quod genus humanum respondet de samari
tano suo: gratias illi agens. Responde. Qui fecit misericordiam in illum;
Age bone ihesu. incepisti adiuuare orationem meam: iam
in manus tuas commendo eam: tu sic perfecte bonus es perfice eam;
Dic precor iohanni dilecto tuo: propone me illi seruum tuum. Vade
Spera. et gaude: gaude. Tu fac similiter;
et dilige animam meam. Ipse quem tu dubitando desiderabas exau
ditorem: ipse tibi parat intercessorem. Quem dubitando obsecrabas

p alnū. qr p te ad ipm ñgsi debas: et ecce a...

portauit ubi tu deficiebas. O bonitas. o ...

51 Ecce q̄ntū t ostendit qr te dilig: et qntum te accendit

ut illū diligas. sin ita ḡ et ipa. ñ dete s; de illo: q̄a exau

diet dest derjū tuū. qsic ɔsūmat orationē tuā. Cor meū

et caro mā. exultate in illū et diligite illū: et oīa q̄ int me

sunt bndicite illum. Amen. Oratio ad scm stephanum.

Scē stephane. bte stephane. benigne stephane: fortis

miles di. p̄mi in bito agmine martyrū di: potens

p̄nceps un de magnis p̄ncipib; celi. didici dñe et credidi

et amplector gaudens. q ad huc intus posit uult tuus

anglica dignitate fulgeret: q tanta cordis mundi

tia intuisti. ut bi ocli tui dm in sua glā uiderent.

q tanta caritatis pietate arsisti. ut p ini ostuū pie p̄ipis

te p imitib orare. Sic fuit bone stephane. sic fuit: sic

gaudeo fuisse: et sic gaudeo. letor exulto me cogno

uisse. Ecce metuens iusti iudicis districtā sententiā.

metuens inq ego pccor et reus ntitā penā. O habeo ad

iutore. et dulce habeo et tutū. mitte te intercessorē. ut

paces in oīpotentē amicū tuū. dnm et creatorē meū

et tuū. Scio enī dñe et certus sū ex magnis meritis tuis et

qr potes: ɔfido ex copiosa caritate qr uoles. Ipo ex in

nīsa miā iudicis qr ñ negabit. Anxius itaq; et trepid

refugit ad te: male ɔsci sibi pccor. Vide ḡ pie stepha

[illegible] et dilatata super eam caritate tua;
[illegible] reus. ante tremendum iudicem. Accusatur
[illegible] multis et magnis offensis. Conuictus teste propria conscientia:
et testibus oculis ipsius iudicis. Bona neglexit: que male actis com
penset. Nullum familiarem iudicis aliquo preterito obsequio
meruit intercessorem: omnes offendendo meruit accusatores;
Iudex terribiliter districtus: intolerabiliter seuerus: immoderate
offensus: uehementer iratus. sententia que semel prolata immutabi
lis. Carcer irremeabilis apertus: in carcere tormenta immania
disposita: tortores parati. ut data sententia. dampnatum
ad tormenta rapiant. Tormenta sine fine: sine interuallo: sine
temperamento. Tortores horribiles: qui nunquam lassescunt: nunquam
miserentur. Timor reum conturbat: conscientia confundit: cogita
tiones increpant: fugere non licet. Sic stat suspensus ad
grauissimam sententiam. Ecce miserum in angusto periculo: in per
clusa angustia. Ecce hominem indigentem festino auxilio;
Si nunc est. nunc subueniat. qui sub pressura lapidum misertus est
se lapidantium: nunc oret pro eo qui apud eundem iudicem extitit
prius homicidis orator. Stephane stephane: et uere stepha
ne. et uere coronate: stephane inquam stephane: est locus
pietatis: est tempus misericordie: est utique occasio exhibende caritatis.
Ubi namque periculo consisto incessanter. ut quamuis non semper hic cogito: tunc
miserior et miserabilior eum obliuisci possum. Semper contra me uidet
deus me et peccata mea: semper minatur districta iusticia eius peccatori

animae meae; semper inferni aperta tormenta [...]
insidiatores parati ut illuc rapiant miseram anim[am ...]
50 positus cum vigilo; sic sum cum dormio; sic sum cum rideo. cum iocor
sic cum superbio. cum delector; sic cum irascor. cum me vindico; sic
sum cum delicias corporis miserabiliter amplector. Denique sic
sum semper et ubique. Accelera ergo pie peccator; accelera antequam damner;
antequam rapiant tortores. hostes humani generis; priusquam me absor
beat carcer infernalis; priusquam me consumant tormenta gehennae;
Sed o vos o vos peccata mea; magna estis nimis. multa estis
nimis. ut merito negetur animae meae venia vestri; Etiam certe ita
est. confiteor ita. Sed quanto gravior mea infelicitas. quanto angustior
mea necessitas. tanto mirabilior erit pietas indultoris;
tanto maior apparebit apud indultorem gratia intercessoris;
Scio; satis scio domine dilecte dei Stephane. quia cum deum offendi etiam
et omnes sanctos eius offendi. Verum tanta est offensio. ut co
gat me poscere subsidium et a vobis a quibus merui supplicium. Et
tantum repleti estis tu et alii sancti illo copioso. illo inaestimabili
fonte pietatis. ut delectet vos et eos pie liberare. quos iuste potestis
damnare. Magna es magne Stephane. magna sunt merita tua.
ut sufficere possint tibi et mihi. Ipsi sufficiunt tibi. michi minuetur tibi. Ecce
coram deo et coram te beate Stephane. sunt cuncta peccata mea. quae terrent.
quae sollicitant. quae gravant animam meam. Dic ergo o pie piissimo
et dilectissimo dilectori tuo dic. domine ne statuas illi hoc peccatum;
Dic inquam pro egeno et supplicante. quod dixisti pro populo te trucidante;

[illegible] tati tua. ⁊ certꝰ sū q͛ remittet benigni

[illegible] cuncta mala mā. Ipse ē enī misericors ⁊ creator

m̄s. ego miser ⁊ op͛ ei. tu dilectꝰ amicꝰ ei. q̄ ē bñdictꝰ in sclā

Ecce enī insani inimici tui te opp͛merent A aōj.

amicū suū. sic scripta uerax testat͛. tu positis genib; clamasti

uoce magna. Dn̄e ne statuas illis h͛ peccū. O cor opulentū pingue

dine caritatis. de q̄ cū affligerent͛ tā copiosa miā sup effluebat;

O mens O ꝑs uehement͛ ardens amore. copiose uncta caritate. de q̄ cū tribu

larent͛. tā suauit͛ ardentes. tā ardent͛ suaues scintille mi

cabant. O fauus pinguis melle dilectiōis. de q̄ cū ꝑmerent͛. tā

opulente tā iocunde gutte distillabant. Dn̄e ne statuas illis

h͛ peccm̄. Vir bte. q̄ntā spē donas ꝑsecutorib; amicis tuis. cum

audiunt te sic fuisse sollicitū ꝓ impiis inimicis tuis. Val

caritatis sup undans plenitudine. q̄ suauitate potabis desidān

tes amplecti te intra corsuū. cū sic ꝓfundis eicientes te extra

ciuitatē suā. Cū sic ꝓpinas furore anhelis irruentib; in te.

q̄m refocillabis timore anhelos fugientes ad te. Dn̄e ne

statuas illis h͛ peccm̄. Etn respōdebit inuocat͛. q̄ sic obiur

gabat ꝓuocatus. Etn benigne fouebit humiles exaltat͛.

q̄ sic supbis succurrebat humiliat͛. Et celebritate librabit

afflictos potent͛ librat͛. q̄ sic affligentib; subueniebat affli

ctus. Illi festinabant auferre aīam tuā. tu satagebas

aīab; eor reddere uitā suā. Illi rigido collo magno furore

fremebant ut te ꝑimerent. tu positis genib; uocemagna

orabas. ne illis imputaretur. Utique uoce magna [illegible]
magna, in positis genibus? quia uera simplicitas [illegible]
humilitate subiecte tribulabat. et odor caritatis in fragla[illegible]
59 Caritas ab odio cum [illegible] persequebatur. tamen [illegible] pietatis redde
batur. Impietas pietatem lapide premebat. et oleum misericordie ebu
lliebat. O si umquam merebor de caritate stephani oleum precibus
elicere. quod illi potuerunt lapidibus exprimere; Languet namque
anima mea languore grauissimo. quem sanat non oleo misericordie. Utinam
uel semel suggerat domino pro me. pro cuncto precio meo. Domine ne sta
tuas illi hoc peccatum. Doce me beata anima beati stephani. quo sapore io
cundabaris. qua satietate estuabas. cum eructauit cor tuum uerbum
tam bonum. Quam dulce faucibus anime mee eloquium tuum. super mel
et fauum ori meo; O mandendo magis ac magis dulcescit. su
gendo plus ac plus suauissimus sapor eius affluit. plus uiuendo
plus fulgescere. omni modo tractatum. semper ad delectationem crescit;
Formam gerit fidei. soliditatem habet patientie. Simplicitatis
puritate nitet. benignitatis colore lucet. Caritatem sapit.
pietatem olet. Tractu reddit mansuetudinem. sono represen
tat misericordiam. Dic ergo beate stephane. quod intus fouebas. unde in mix
turam tot suauitatum foras erumpebas. Nimirum his omnibus plenus
eras. omnibus his ornatus eras. omnibus his accensus eras. Per has omnes
uirtutes quibus habundabas. te precor o caritatiue stephane. ora
ut caritatis adipe et pinguedine repleatur arida anima mea;
Adiuua ut pane caritatis satietur esuriens anima mea. Fac

[illegible] tangeret frigida anima mea, praestante eo qui cavit [illegible] obdormiunt in domino; ... eam;

Obdormivit. O somnus cum requie, requies cum securitate, securitas cum aeternitate. Requiescis o felix in gaudio, gaudes in requie; gloriaris o secure in satietate, satiaris in gloria. Lucerna tua non mutabitur, lumen tuum non deficiet. Ecce quod nolis procul abest, quicquid vis ad votum adest. Sitivit anima tua ad deum fontem vivum; venisti ad ipsum, et bibis de torrente voluptatis eius, quantum vis, quam vis, quamdiu vis. Semper satiaris, semper bibis, quia semper delectat te bibere, nec umquam fastidis. Nec bibis ut fiat tibi satietas iam possidenti, quasi nondum habenti, sed semper bibis, ut semper duret satietas iam possidenti; semper desideras quod semper habes, et quod semper securus es te semper habere. Incessanter quippe et delectabiliter desideras ipsum delectabile desiderium, et semper bibis cum delectabili ardore ipsum desiderium cum sua copiosa satietate. O sufficiens beatitudo, et beata sufficientia. Quam felix obdormire, obdormire in domino. Quanta pace obdormiunt qui obdormiunt in domino. Non enim gravabunt eos amplius pondera carnis, non eos affligent dolores corruptionis. Non impugnabunt stimuli temptationum, non terrebit conscientia peccatorum. Nulla eos sollicitabit indigentia. Absterget deus omnem lacrimam ab oculis eorum. O dulcis et beata pax quam longe sum a te. Ecce enim qui conor vel tenuiter gustare salivam alienae felicitatis, cogor affluenter glutire acerbos haustus meae infelicitatis, quae me commonet tacere ea bona quae nec possum cogitare, et flere

grua mala q sufferendo possum palpare ...
ubi uisu. 7 iusum. quiescio u futurus sum ...
(60) miserabiliter anima mea. cui copulata s carne mea: qui
uult seq ne pot sine timore. relinqre nualet nec audet
sine dolore: tenere pse uult ea. ex negt ut cu labore. Infelix
ego homo: qs me liberabit de corpe mortis huius? Precor
obte stephane. 7 pcor copate tu misero indigenti. qq
gaudeo 7 beo licet n indigenti. Liberet me de corpe
mortis hui; tuis meritis gradi. p ihm xpm dnm nrm: ut
quandoq; in pace in idipm dormiam 7 reqescam in dno.
Qui uiuit 7 regnat ds p oma scla sclorum amen; Orãtio ad scm
Sce bte benedicte. qnta opulenta benedictum.
benedictione uiuri superna gra ditauit. ut n solum te
ad desiratam glam. ad btam regionem. ad celeste sedem sub
limaret: s; 7 innumabiles alios ad eandem btitudinem
tua admirabil uita attraheret. dulcis admonitio in
citaret. suauis doctrina instrueret. miracula puo
caretur. ad te ing bndicte di gin benedictione tam larga
bndixit ds ad te gfugiens angtiosa aia mea. 7 sepsit uit
q humili mente pot: 7 fundit pces qnto affectu pot:
tuu auxiliu iplorat qnto desiderio pot. Nimis enim e
imanis ex intollerabil ei necessitas. Vitam namq; sce gu
satioris q pmisi noie ex habitu monachi pfiteor: s;
ab hac uita longe exulando mentior do 7 anglis 7 hoib;

...sicientia quincor. Ad esto pie pat. ad
...ditenti. Rogo ne abhorreas tam mēdosū
...tā mēdacem. s; attende ɔfitentē. 7 ipsi q̄ merear
miserare dolentē. Vtiq; ɔspclare dux iñ magnos
duces exercituū x̄. tuo me ad dixi ducatui. q̄uis
ībecillē militē. tuo me subdidi magistrio. licet ig
nauū discplīn. scdm tuā regulā deuoui me ui
uere. q̄q̄ carnalē monachū. Pessū naq; cor mm
ad plorāda ppetrata pcca lapideū ē 7 aridū. ad
resistendū ḡ instantib;. ē molle 7 luteū. Depuata
mens mā. ad inutilia 7 noxia tractanda uelox ē 7 im
fatigabil. ad cogitanda salubria. fastidiosa 7 imobil;
Obcecata 7 distorta aīa mea. ad pcipitandū 7 uolutādū
se in uitiis. facilis ē 7 pmpta. ad saltē reminiscendū u
tutes. difficillis 7 pigra. Longū ē nimis carissime pat.
cōmemorare singla. Nimis inq̄ longū ē enumerare
x. gule. castrimargiā. x cupiditatē. sōnolentiā. leuita
tē. inpatientiā. cenodoxiā. detractionē. inobedientiā.
cetera uitia q̄b; facta ē infelix aīa mā cotidianū ludi
briū. q̄m uicissim ɔtrahunt 7 distrahunt ad illudē
dū huic erupnosū 7 q̄si pannosū homunculū. imo
eidē cū turba insultant ɔculcando. 7 ɔculcant in
sultādo. Ecce bīe bndicte q̄ strenue pugnat miles
x sub tuo ducatu. ecce q̄ efficacit pficit hic tuus discps

in tua scola. Ecce bonū monachū. q̄ sic mor[...]
7 uoluptatib; carnis. sic feruet 7 uiuit solis uirtutib; [...]
b) ecce falsū monachū. cui sic extictis uirtutib; sic t̄ba dn̄ant uitia
ꝑmit moles pccoꝝ. Pro pudor. O monache īpudens. q̄ fronte
audes dici miles x̄pi. discipl's sci b̄ndicti. False ꝓfessor. q̄ im
pudentia potes pati uideri uite tonsurā 7 ueste ꝓfessiōis.
cuius n̄ habes uitā. Heu dolor. o angustie. q̄m sunt undiq;. Si
enī sūmū regē meū. 7 bonū magistrū meū. ꝓfessionē factā
nego. mors m̄ ē. si aū eoꝝ militē 7 discipl'm 7 monachū
me ꝓfiteor. cū uita me arguat mendacij. uiciū ē m̄.
Anxiare in me sp̄c m̄s. turbare in me cor m̄m. erumpe
7 clama aīa mā. Ihu bone dn̄e uide humilitatē mām
7 laborē meū. 7 dimitte uniūsa delicta mā. Ad iutor m̄s
esto nec derelinq̄s me. nq̄ despitias me. s; doce 7 ad iuua me
facē uoluntatē tuā. ut uita mā testet q̄d cor 7 os libent
ꝯfitent. Intende uoci oꝛōis meę rex m̄s 7 ds m̄s. ꝑ merita
7 int̄cessionē pij b̄ndicti dilecti tui. dulcissimi 7 magistri
mi. O tu mi bone dux. o suauis magist̄. o dulcis pat̄ b̄ndicte.
b̄ndicte. oro. obsec̄. ꝑ miām quam gr̄a alios habuisti. ꝑ illā erga
q̄ds̄ erga gr̄a te habuit cōpatere miserie meę. q̄ ꝯgratulor felici
tati tuę. Succurre te patronū clamanti. exonera mole
pccoꝝ obrutū. solue delictoꝝ funib; ligatū. expedi ēmi
nib; irretitū. Erige iacentē. sustine nutantē. instrue
sp̄ualib; armis. uirtutib; inermē. doce quō rege pugnātē.

[illegible] in pugnantes. Exige in victoria. & perduc me ad
gloriam. Age advocate monachorum per caritatem qua sollicitus
fuisti quomodo vivere debemus: esto sollicitus ut sufficienter velimus
& efficaciter possimus quemadmodum debemus ut tecum deinde deum
contemplari. In nos deinde magistro glorificemur communiter adorando: qui vivit & regnat
per omnia secula seculorum amen. Oratio ad sanctum martinum.

Peccator homuncule. tumultuum indigens. tu quem nimis diu
contristasti: excita mentem tuam. intende in necessitatem tuam.
& invoca animam super miseriam tuam. Anima mea evigila:
misera mea expergiscere: scelerata mea clama ad dominum iratum
tuum. si forte mitiget super te vultum suum. Sed altissimus est & in
firmus sum. Quomodo attinget vox mea ad illum. Levabo super me
animam meam: ut intendat in eum quem sic eam. si forte vocata
audiat eam. Sed iustissimus est: & nimis iniquus sum. Quomodo
audiet clamorem meum. Sustollo intimum mei ipsius: excludam omnia
praeter illum. & me ipsum. & effundam animam meam. & quasi inter me sit
ante ipsum. Excitabo ut dolens & dolendus affectum meum:
expandam aerumnas meas ante eum. si forte illa sua pietas
magna moveat eum. Sed nimis immensa. nimis infinita
sunt delicta mea. non sufficit sine intercessore nec susceptibilis est
oratio mea. Rogabo aliquem de illis magnis familiaribus dei:
si forte illum audiat pro me deus. Vocabo martinum. illum
magnum confessorem: cuius nomen glorificatum est per orbem. Martine;
O si ipse me audiet: Tu ille magne martine. Sed si me deus

desp[illegible]icit? quis me respiciet? Si deus a me [illegible] (adicere, written above the line)
au[illegible]tit? quis suam ad me convertit? Dum [illegible]
quem audit pro me: Misericors et misericors (miserator, written above the line) deus, an sic detesta-
62 ris ad te revertentem, ut pati non possis misereri ei volenti ad-
herentem? Aut tantum execraris unum dolentem tuum, ut propter
eum non audias ullum amicum tuum? Tu numquam qui benignus et misericors,
praestabilis super malitiam vocaris, an ita exardescis in peccatore
paenitente, ut quod es obliviscaris? Propter te metipsum aut audi
me, aut concede aliquem audire me, quem audias pro me. Domine,
sustines a peccatore auditum tuum quod contritus es, vel ne prohibeas alie-
num auditum a misero supplicante, quia pius es. Benigne, plus
es clemens quam possim cogitare. Non tamen sentiam quod praesumo sperare;
Tantum confidit domine de pietate tua creatus et recreatus a te servus
tuus, ut a te petere praesumat intercessorem reus tuus. Nullus
enim te respiciet irato te iubente? nullus perderet te annuente. [illegible]
et tamen scio ut quem pro peccatis meis negas, pro alicuius tui familiaris
meritis non ita concedas. Bone, ne te ultorem exhibeas a quo peto interventorem;
si non das pro pane lapidem, pro pisce serpentem, pro ovo scorpionem. Da
ergo domine mihi intercessorem, Martinum illum tuum magnum confessorem,
cuius beatum per totum mundum glorificasti nomen;

Sancte Martine, per illum te precor qui toti mundo venerari facit
nomen tuum, ne denegas indigenti et supplicanti auxilium
tuum. Cur es domine per orbem ab omnibus vocatus, nisi ut omnium rogatus
sis advocatus? Ad quid sonat in ore omnium dominus meus sanctus Martinus.

... martinu. ut dice possint ... ueritate ...
... adiutor mi scs martinu. adiutor mi scs
martinu. Ut qd e ubiq; nomen tuu diffusu. ita ut mundo
xpi sic aliqd magnu bonu infusu. fama tua uocat me
ad te. miracula tua mittunt me ad intercessione tua.
opatia tua trahunt me ad auxiliu tuu. S; qre narrem mi
racula tua. cu maior sit potentia tua. Ut qd retracte
opatia. cu sit eminieat ap dnm gratia. Cur recite sub
uentioes qs multis ipendisti. cu meliora sint spualia q
potes. q corpalia q in celo habitans facis. inita pegnas
fecisti. No eni ista solu potes. illa n potes. Ho tunq in
his solis es potens. q ad nichilu deuenuunt. in illis potes
q ad etnitate puenunt. Nepe n ad h solum facienda sic
pfecisti. n ad ista tantu in tribuenda tantu ascendisti. Spua
lia iptire qb; glaris. etnis letifica qb; letaris. celestia
infunde in qb; gusaris. Illoy pte sentiam indigetes
exundantia. quoy ppetua pleri suscipis inundantia.
O bonoy tuoy inundantia. malorum meoy abundantia.
qnta e eoy distantia. Cum uehemit illa te fac felicem.
q nimis ista me infelice. Illa explenitudine di descedit.
ista ex indigentia mea ascendit. Illa fluit ex di copia.
ista surgit ex mea inopia. O si illi inundantie exunda
ntia inundabit. ut diluat maloy meoy abundantia.
O si plenitudo illi satietatis replebit uacuitate mee

egestatis. Non dubito domine te vocare in experientia ...
proprie iudicem meum dilectum dilectorem tuum exorare.
Ne expectes domine ad exaudiendum meam importunitatem. quantum
scis ad orandum diu meam imbecillitatem. Velox enim sum ad defi
ciendum. sed esto tu velocior ad subveniendum. Certe si cor meum
contritum fuerit. si viscera mea commota fuerint. si liquefacta fuerit
anima mea. si [illegible] diu fluxerint ab oculis meis. tunc superbo quod martinum 63
ad esse precibus meis. Concute quaeso domine sancte martine. excita spiritum meum.
excita cor meum. commove mentem meam ad affectum secundum necessi
tatem suam. ut sentiam miserationis tue effectum secundum potentiam tuam;
Sed heu quanto tepore languet mens mea. quanto stupore in
duratum est cor meum. quanto torpore obruitur anima mea. Sancte martine.
quid est quod sic me impedit. Quid est quod sic cervicem meam premit. Unde sic
itur intenebratur intellectus meus. Unde sic clauditur excutitur mihi. Vult domine vult
ad dominum ire ad te anima mea erigere faciem suam. sed plumbeo pondere curva
ta gravatur. Cupit invisos dirigere intuitum suum. sed caliginosis
tenebris obscuratur. Conatur se expedire. sed ferreis cathenis
astringitur. temptat exire. sed eneo carcere clauditur. Quid sunt
ista deus. quid sunt ista que sic animam meam obtenebrant et gravant.
claudunt et ligant. Forsan hec sunt peccata mea. immo vere
hec sunt peccata mea. Certe hec sunt. Affectus carnalis infatua
vit in me saporem spiritualium. intentio infimorum incur
vavit animam meam ab intuitu superiorum. Amor terrestrium
extinxit in me delectationem celestium. usus vitiorum evanuit

... uit ... bonorum. Abiit elongatus sum a bonis.
... occupatus. Seclusus abiit: inclusus in istis:
Abiit deuolutus: in istis obuolutus. Hinc est ille carcer
et uincula. hic sunt ille tenebre et pondera. Peccata mea: cur
me seruatis in his uinculis. et hoc carcere: sub his tene
bris et sub pondere? Cur non districto iudici. et tortoribus uiris.
et tormentis eternis? Cur non carceri inferni et uinculis sepitis?
Cur non caligini perpetue noctis. et ponderi indesinentis
mortis? Certe his malis me seruatis: ad hec mala me trahitis;
Certe in his ero obuolutus: sic autem non ero solutus. Vere
horum in libertate seruus ero: sic autem liber non ero. Istique
prope est dies illa: prope inquam est et incognita. Subito uenit:
et forsitan hodie erit;

Delicta mea an eratis tam noxia futura. cum animam meam
Dura dulcedine potabatis: cum conueniu ista uoluntate
te ungebatis? Cur hec me celabatis? Cur me tradebatis?
Inmo non uos me tradidistis: sed ego me tradidi quibus
credidi. Non uos me decepistis: sed ego me decepi. quos
intra me suscepi;

O inaudita insania. Sciebam ita non esse fidem: et
tamen habui ubi fidem. Inmo non habui fidem. nec credidi
ubi. sed quodam horribili modo uidens cecus. commisi me ubi. Uidens
eram: quia uos cognoscebam. et quia mala uos secuntur sciebam.

sec⁹ erã: qr ñ auotis cauebam. Heu [illegible]
rendũ: res detestabil'. nulli malo cõpara[illegible]
foueã in q̃ ca-dit: insani putat se debe face q̃ fac. Qui
sponte peccat. uidens ⁊ sciens ꝑ ꝑcipitio sẽ̃dit. Mors
tor m̃ta q̃libet. tormẽta tãtũ sũt: nec ipse feda sũt.
qr ordinata sũt. Peccm ipse hẽt suã feditatẽ: ⁊ secũ trahit 64
etnã infelicitatẽ. Meli⁹ g̃ erat elig̃e tormẽtũ etnũ. q̃
ꝑ se feditatẽ etnã ñ attrahit: q̃ peccm q̃d cũ feditate sua
dolore etnos iungit. Certe o miser hõ. qn sola plt' uitan
da erat pcci feditas: q̃ q̃libet tormẽtorũ imanitas. Qr ꝑ te in pe
ccando fedissima ꝑuisitate ꝑposuisti te dõ creatori tuo. q̃ nichil
in-ferius: intolerantia tormẽtorũ. ordine pulcherrimo subiec̃ se
facta suo factori. q̃ nichil ẽ ferius. O hõ: q̃ errauit humani
tas tua: Didiceras. qm q̃ fac peccm seruus ẽ pcci: ⁊ ut tanti
mali seruus eẽs peccm fecisti: Sciebas qr es spũs uadens ⁊ ñ
rediens: ⁊ in pcci abyssũ irremeabilem ⁊ sine fũdo te
Vere abyssus sunt peccamĩa: qr incõphe- fecisti:
nsibilia sũt pondere ⁊ ꝓfunditate: ⁊ inestimabilia
sunt numero ⁊ imẽsitate. Que abyssus ẽ irremeabil'.
qr nullus inde redit nisi ꝑ grãm retrahat: ⁊ sine fundo. qr q̃
sponte peccat nimio in infernum cadit. sin ꝑ miam
retineatur. O. abyssus abyssũ inuocat. Peccamĩa: tor
mẽta q̃; q̃b; me seruastis abyssi sũt. qr infinita. ⁊ oio in-

... sunt. hec. carcer et uincula. tenebre et pro-
... me. s; mali milli malo comparabil'
seruus factus sum. qui sic in abyssum mersus sum. et iam hac
dolenda seruitute et abysso in altam abyssum sepeliend'
sum. Ve. sup ue. timor sup timorem. et dolor sr dolorem;
Ecce tercia abyssus. et ipsa nimis terribil'. Iudicia dei
abyssus multa. forsan in uoce harum cataractarum abyss'
mea abyssum inuocat. Cataracte occulte sunt. iudicia dei
occulta sunt. Abyssus ergo abyssum inuoce cataractarum
dei inuocat. quia peccatorum abyssus. tormentorum abyssus meret.
quod iudicia dei pronuntiat. Si peccata mea non essent abyssus et
tamen ea tamen multum erat iudiciorum dei abyssus multa. que
sup humanum sensum sunt occulta. Nunc uero iudicia dei
abyssus. et peccata mea abyssus. debita in tormenta abyssus;
Abyssus iudiciorum dei sup me. abyssus inferni subter me;
Abyssus peccatorum in quo sum. et ipsa intra me. Illam que sup imminet
timeo. ne in me irruat. et ine cum abysso mea in illam que subter
patet obruar. ubi tormenta numquam peccata delebunt. Si peccata
Miser. cum peccaui. Isep tormenta tenebunt;
Quo deueniam. quo abii a deo. Superdit sum abeo. Quis me in
abysso inter abyssos queret. Aut perditum dei quis inueniet.
Aut quis extra abyssum peccatorum audit clamantem de profundo
eorum. S; o tu domine qui intueris abyssos. quo iui a spiritu tuo. Et quo
fugi a facie tua. Certe non ubi ad hoc sum abes. quia et si descendo

in infernum ades. Et si ego negligenter fugi...
damnabiliter absconditus me. ibi quoque uides me ...
tendum mouet animam meam? aut tu quin moues eam ...
suo non uides eam? Bone domine tu pulsasti et excitasti eam in abysso
delictorum suorum. uelut in lecto dormientem. Tu concussisti torpen
tem. tu sollicitasti negligentem. tu fecisti penitentem. unde iocunda
batur. et dolentem unde delectabatur. Tu ut peteret intercessorem 65
consuluisti. tu illi eum exhibuisti. Bone deus. omnia hec fecisti in
abysso. et non audis clamantem de abysso? Hec preueniendo
fugitiuo tuo fecisti. et non subsequeris ad te redire uolentem.
ut perficias quod incepisti? Bone domine gratias tibi. uere quesiuisti
in abisso perditum tuum. et inuenisti. quem ita deprexcis suis
extruxisti. per merita sancti martini dilecti tui. reduc de abisso
peccatorum quem quesitum inuenisti perditum tuum. ne perdas amplius
inuentum tuum. ne in abysso inferni ubi nullum inuenis.
perdas quesitum et inuentum seruum tuum.

Audio domine quod iubes me redire. sed miserabiliter ligatus sum
Animo pondere grauatus. non possum exire. Sed o sancte martine.
cur ego per uanitatem oro dominum? certe melius tu possis quia es amicus eius.
Precor te domine per nomen eius. ne cuncteris quem ipse iam respexit. quamuis
reum seruum eius. Adesto mihi rogo apud dominum. non ut defendas me.
sed ut ores pro me. Peccata enim mea coram eo non defendo. sed ostendo.
non excuso. sed accuso. Ego sum reus. ego ipse sum sub illo et pro illo
accusator meus. Non accuset me qui fecit me. Solus sufficit ad precidium.

[...] ad accusandū. Deniq; si iudex ē ad iudi
candū reū suū. ē 7 dñs ad tuendū se reū suū; ē 7 creator
ad seruandū op' suū. ē 7 ds̄ ad saluandū credentē
7 baptizatū suū. Aut q'm iudicabit peccorē ut ɔtēp
nentē; q se despectis miserū cognoscit. 7 statuet penitētē.
Aut q'm dāpnabit ut ad uersariū peccorē; q se peccasse
dolet. 7 fugit ad tā amicū ei intercessorē. Uos itē pono
spē mām. Sce martine tibi cōmitto orationē meā. Sup
ambos iacto curā mām. imo ubi iacto aiam mām;
hec ē q'ame magis exigitis. tu iubendo. tu ɔsulendo. Sus
cipite eā ubi iactatā. habete eā ubi pstratā. Custodite
eā cū dormio; seruate eā cū aliud facio. uidete eā cū aliud
cogito. tu p ɔcessionē. tu p intercessionē. tu p merita tui
tā dilecti ɔfessoris. tu p nomē tui 7 mei creatoris. q est bndi
ctus in scla sclorū am. Oratio ad scm q in psenti iacet eccla.

Sum me innocentię. 7 toti sc̄itatis sacrū. ac diuine
claritati placite sēp sacdos. nec n sacre xp̄ianitatis
eximi' pdicator uedaste. en ego peccor 7 seruorū xp̄i ulti
mus. imo nec xp̄i seruus dicend'. peccorū fasce grauat'. cōmu
nis dñi te mediatore pietatē iploro. ut mi nec fidei nec
opum uirtute suffulto. sue gr̄e subsidiū 7 pietatis solaciū
ɔferre dignet; qtin' peccorū uinclis absolut' 7 uitiorū
tenebris expedit'. celeste lumē pte in gaudeā efulsisse.
ut illa uideat aię meę ocli qb; ɔuisionē ad ɔtanti;

lxiiii

q̃tin̄ mundus corde effect[us] dm̄ deor[um] uir...
sin̄ in re. tn̄ in spē ⁊ in enigmate. ut q̃ndoq; ca...
exut[us] g̃uamine. eū sic uti ē possim uidē. Pat[er] benigne.
en supplicē tuū intende. ⁊ ea q̃ egisti me agē. ea q̃ b[on]is
me habere. q̃b; letaris me letari. iugi q̃so ipetres oratiōe. 66
Ne respicias negligentias multiformes an̄ di ocl'os. a me
peccore cōmissas. s; misericordit[er] intuere famuli fragilitatē.
benignit[er] suscipe postulationē. sep ⁊ ubiq; p̃tende misera
tionē. ut tuo mundissimo iplorat[us] suffragio. faciat me
ds̄ clemens digne penitere s[ecundu]m mala q̃ gessi. faciat in reli
quū cauere q̃ mala sūt. faciat amare ⁊ exeq̃ q̃ bona
sūt. exerat in me opa pietatis. spe me roboret. q̃ scelerū
enormitate desperare coartor. fide armet. q̃ infidelis
uite q̃litate pfid[us] cui incor. caritate ɔfirmet. q̃ oib;
odiosus ⁊ oīs odio h[ab]ns heu miser inuenior. Et q̃ speti
ali debito me tuū famulū ꝓfiteor. q̃so pat[er] eggie. ut
bonitatis tue exps diu n̄ maneā. s; tuis scīs ⁊ dō accep tis
p̃cib; soluant[ur] citi peccor[um] meor[um] uincla. Ebti a rpeant
cordis mi ⁊ carnis mee uicia. redeat in me uite sci
monia. uigeat amor ⁊ exercitio pfessionis. maneat
ardor ⁊ ambitio sacre religionis. deuotio dilectionis.
studiū ⁊ intentio humilitatis. ɔcupiscentie bte paup
tatis. mundi odiū. uite p̃sentis fastidiū. fac me illa
gerere. q̃ me uere t[uu]m famulū in etna patria reɔsignet.

[illegible] domine semper venerabilis, semper honorande, quam iusti-
Sanctissime execraris verba mea, quia nequam sunt opera mea.
Agnosco quia digne non audies precem meam, qui violavi
fidem meam. Confiteor quia iustum est ut peream, qui non sum imitatus sanctis-
simam vitam tuam. Assevero inquam rectum esse ut peream, qui cor-
rupi professionem meam. Debui enim servus domini mei facere
voluntatem. Verum quia non feci, quid aliud nisi adversis esse potui?
non digne plagis vapulabo multis? Nec quidem dicere possum ser-
monibus sancti pater gloriose. Sed o impudens anima, quomodo non confunderis
dicere patrem, quae degenerata et vitiis obfuscata corporibus
non similem habes operum faciem? Debet enim filius patri suo similari.
Heu infinita miseria, heu incomparabilis calamitas. Non agnos-
cit in me pater vultum suum, qui non sum exsecutus opus suum. Non accep-
tat in anima mea fidei suae semen, quae devia secuta non habuit
bonam conversationem. Ah vae infelix, quid faciam? Nihil michi restare
perpendo, nisi ut proiectus in tartarum, carissimi patris priver
contubernio. Ingemisce anima miserrima, ingemisce et
dole, dum tibi vacat, et erige oculos ad dulcissimum conserva-
torem patrem, ad piissimum nutritorem, ad vigilantissimum conserva-
torem. Hic est sanctissime pater quem flagito. Hic ad quem me precibus summa
pertendit, ut tuo sancto ac deo placito interventu anima mea mun-
detur, vita purificetur, peccata abluantur, opera corrigantur. Tu
me genuisti in Christi fide, tu me reforma in sancta conversatione.
Tu ea gessisti quibus deus placatur, salus acquiritur, mors fugatur, vita

pcipit. Lume q° amabil' pastor pasce [illegible]
informa exeplis. q gl'osa tue scitatis similitudo [illegible]
tulu cuiq; expssa e tanto pat' me filiu reddat. tanto ouem
exibeat. tanto magistro disc'plm faciat. tanto abbi monachu
donet. tanto dno seruulu pstet. adiuuante illi' gra dec' uisioe
exultas in scla septma aoi. Ad scm sub cui' tioie plat' reg' 67
ecclam. Sce. N. pien. bte. N. un' de gfessorib; gl'osis di. un'
de bis amicis di. iste pccor. iste indigens. iste tuus licet
indign'. licet inept'. licet nimis inquenienς uicars. tcu' itum
itim redit ad te. dubi'. nescs. sollicit' de cogitatione tua.
Ide piclo suo. Ego scilicet inutil' psona. nullis bonis
ornata. spfunda ignorantia tenebrata. innumis uitiis
deformata. immsis pccis onerata. ego ing' qm ds. ttiq'
dm nescio an iussisti. an pmisisti abbte uocari in ecclia.
sub te aduocato. sub te tutore. sub tuo me gstituta.
an tuis de me idem comisis. te rogo gsultore. te pcor
adiutore. te expecto poia pme opatore. Magister eni
uocor. s; ee nescio. Pastor nominor. s; ee nequeo. Abbas
dicor. s; nsu. Vident eni me sede ubi seder abbas. s; ego
uideo me nface qfac abbas. Aspiciunt me pcede sic
abbtm. s; ego aspicio me nuiue sic abbtm. Exibent in
honores abbis. s; ego n ostendo ill' mores abbis. Hodu
duxi uita boni laici. Ide me expectant gsuuat mo
nachi. Qd feci homuncio. timis pturte do qd feci. qd

ꝑmmo tuis ꝑtū. H. ꝯfessor ei⁹. q̄d fecisti:
... ꝯfecistis: si iubendo siue ꝑmittendo. Vos g̃ q̄s q̄s
m̄ fecistis: facite uolando. uidonando: ut nec m̄ nec illi
obsit. s; m̄ multis ꝓsit q̄ fecistis. Vos q̄ fecistis. nesciū doctorē.
cecū ductorē. errantē doctorē: docete q̄m doctorē statuistis:
ducite q̄m doctorē posuistis: regite q̄m rectorē ꝯcessistis;
Docete obsecro q̄d doceā: ducite q̄ ducā: regite ut regā:
Immo docete illos ꝑ me uel: ducite illos ꝑ me cū ill:
regite illos ꝑ me ut eos. Ihū bone dn̄e. n̄ sunt illi
mi s; sunt tui: q2 nec sū ego m̄s. s; tuus. Tuus sū dn̄e
ꝑtui sūt: q2 tu me ꝑ eos sapīa tua fecisti: ꝑ aīa tua emi
sti. Tui g̃ sum⁹ bone dn̄e. tui sum⁹: q̄s tam sapient̄ fecisti.
ꝑ tā care emisti. Si g̃ m̄ cōmdas eos: dn̄e n̄ tō deseras
me uel eos. Cōmdas eos m̄: cōmdo eos ꝑ me t̄. Tuus ē
dn̄e grex ꝑ tuus pastor. tu g̃ gis ꝑ pastoris esto pastor;

Dn̄e ꝑ mita sci. H. amicitui: exaudi oratione peccoris
tui. fac dn̄e illū sollicitū ēē ꝓnb: q̄m ad uocatū
dedisti nb. Illū ꝓ nb orare sentiam⁹: ꝑ q̄ auxilium
tuū cotidie flagitam⁹. Im petrem⁹ ꝑ illū grātiā tuā:
ꝑ q̄ cotidie implora m⁹ maiestate tuā. Illū dn̄e fatem⁹
aduocatum n̄rm: ꝑ illū sentiam⁹ te saluatorē n̄rm;
Ne ꝑ ualeant dn̄e mita n̄a mitis ei⁹: s; deleant̄ pcca
n̄a ꝑ ceib; ei⁹. Et tu o sc̄e ꝑ bte. H. tu es aduocat⁹ meus:
tu esto ad dn̄m intcessor m̄s. Oro te exora eū: ꝑ eo atē

im petra abeo. Deffer illi orationem meam [illegible] in
exauditionem. Porte illi angustias meas [illegible]
ea redonet. Ostende illi meum periculum. scribe mihi eam auxili-
Ecclesiam enim dei sub te rege suscepi. quia iam meam nondum
rege incepi. De me quo ipse timidus. de aliis cogor esse
sollicitus. gravatus pondere peccatorum. alios iubeo relevare incur-
vatus pondere criminum. alios erigo erigere. Ergo sancte ibite
aspice. H. recognosce me qualemcumque vicarium tuum. ut sequens
me perveniat consilium tuum. et subsequatur auxilium tuum. ad regendum
dominum meipsum. et reggem mihi commissum. Peri enim sunt commissi
qui mihi. et cum mihi sunt commissi. non sunt a te dimissi. sed ego magis
commissus. Quod ergo mihi iniunctum est de illis. tu fac de me et de
illis. fac pro me. quod mihi iniunctum est facere pro te. Fac domine fac pro me.
quod tu vides me. nec scire nec posse pro te. Inmo fac et pro me
sed pro te. quia plus magis pertinet ad te quam ad me. et si quid ad me.
hoc pro te et sub te. Tu ergo domine. tu plus debes. plus scis. plus potes
quam ego. tu potius fac quam ego. Non me gravet domine suscepta cura
eorum. quia satis me gravat sarcina peccatorum meorum. Non me graventur
illi. quia ego ipse nimis sum gravis mihi. Nimis certe ipse me gravo.
non eos ut me alii graventur. Sed non eos gravet onus meum. nec ipse
diat eos peccatum meum. nec noceat illis malum meum. Non obsint illis
mala mea. quibus prodesse debent bona mea. Non me inspectant domine
de quibus perficere debui. non illis obsim quibus prodesse debui. Nimis enim
mihi sufficiunt delicta mea. non trahant me secum aliena;

[illegible] ac peccata mea ut non involuant alios me-
[illegible] confessor dei. tu qui potes sublevare me et eos, porta me
et illos, excusa me et illos. Adiuva utrosque, rege et protege utros-
que, ut et ego gaudens de illorum salute mecum, et illi de mea
secum, semper laudemus nostrum bonum dominum Iesum Christum tecum, qui sit
benedictus deus, et tu benedictus confessor eius in eternum. fiat. fiat. Oratio ad
dilectricem dei mariam magdalenam.

Sancta maria magdalene, que cum fonte lacrimarum ad fontem
misericordie Christum venisti, de quo ardenter siciens abundanter
es refocillata, per quem peccatrix es iustificata, a quo amarissime do-
lens dulcissime es consolata: tu domina mea carissima, per te-
met ipsam es experta, qualiter peccatrix anima creatori suo reconcilietur,
quod consilium misere anime expediat, que medicina languentem
salutem restituat. Satis enim scimus cara amica dei, cui di-
missa sunt peccata multa, quoniam dilexit multum. Ideo ego scelera-
tissimus, beatissima, non ego sceleratissimus peccata tua improperando
retracto, sed immensitatem clementie, per quam deleta sunt, retracto. Per
eam respiro ne desperem, et ad eandem suspiro ne peream. Ego
inquam miserabiliter in profundum vitiorum precipitatus, ego in immundo
pondere criminum gravatus, ego in obscuro carcere peccatorum a me-
met ipso detrusus, et interioribus tenebris obvolutus,
Ergo electa dilectrix et dilecta electrix dei, ego miser te
rogo beatam, tenebrosus illuminatam, peccator iustificatam,
immundus mundatam. Memento benignissima quod

quod fuisti. Igitur tu mea inquisisti [illegible]
sic eam tibi fieri voluisti. Impetra mihi compunctionem [illegible]
mas humilitatis, patriae celestis desiderium, terreni exilii fastidium,
penitentiae amaritudinem, eterni cruciatus timorem. Prosit mihi carissi
ma familiaris conversatio quam habuisti et habes circa fontem misericordiae:
hauri mihi ab illo unde laventur peccata mea; propina mihi de illo unde 69
satietur sitis mea; infunde mihi ex illo unde irrigetur ariditas mea;
Non enim erit tibi difficile quaecumque volueris obtinere a dilectissimo
et suavissimo domino et amico tuo; 3

Quis enim explicet o beata sponsa dei, quam benigna familiari
tate et familiari benignitate ipse calumniantibus te
respondendo pro te se opponebat: quomodo superbo pharisaeo de
te indignante ipse te defendebat: quomodo ipse excusabat
sororem tuam de te conquerentem: qualiter ipse opus tuum laudabat Iuda
invide fremente: Quid denique quod dicam, vel potius quomodo dicam. cum
eius amore flagrans eum ad monumentum quaerendo flebas.
et flendo quaerebas. quam affabiliter. quam amicabiliter te quem consolari
venerat magis accendebat: cum ipse se celabat videnti.
et ostendebat non videnti: cum praesens ipse quaerebat quem quaereres. qui
et cur fleres quaerebat.

Sed o piissime domine: tu cur quaeris quid ploret? Nonne te
viderat cor suum et dulcem vitam animae suae crudeliter mactari?
O stupenda pietas. heu horrenda impietas. cum in quodam ligno
extensus. et ferreis clavis confixus. penderes velut latro ad ludi

[illegible] ei. mulier cur ploras? Quia nequiuit uiuare
[illegible]eterant. uel corpus eius nolebat unguentis diu seruare
ne putresceret: ut quia uiuo loqui non posset. saltem mortuum flere
posset: et uitalem doctrinam quam a uiuo audierat. iuxta mortui
erosa uita semifractis uerbis recitaret. Ille insuper ipsum corpus
quod utcumque gaudebat sibi dimissum credit amissum: et dicis.
mulier cur ploras? O incertacio lucis. Oculis suis uidebat stantem
aspicere potuit. quem crudeles uiri crudeliter fecerant, et residuum
manuum eorum. ut putabat perdiderat: omnis spes deerat iam fugit.
quia nec reliquias tuas ad tuam memoriam tenere potuit: et inquirit
aliquis. quem quaeris. quid ploras? Saltem tu o singulare gaudium
eius: cur geminas dolorem eius? Ipse enim sciebas. et sic fieri uole
bas: quia causam tanti ploratus narrare non posset. nisi crebro
uerba interrumpendo. et ingeminatos gemitus erumpendo;
Non enim ignorabas amorem, quem ipse inspirabas. Honoras
utique; tu hortolanus ille. qui plantaueras in horto tuo
animae suae. Uirtutes quas plantaueras irrigabas. Rigabas dicam
an plorabas? Sed ut uerius dicam. et rigabas. et plorabas;
Sed o bone domine. o benigne magister: ecce fidelis ancilla.
et discipula tua in primis redempta sanguine tuo. ecce estuat
et anxiatur desiderio tui. circumspicit: interrogat: et nusquam appa
ret. quem desiderat. Displicet ei quicquid uidet. quia te solum
quem aspicit non uidet. Quid ergo? Sufferes hic diu domine uis dilectio
eius? An perdidisti compassionem quam inuenisti in corruptione?

In pietatem amisisti. qui immortalitat[illegible]
Ideo enim despicis nos mortales quia factus es immortalis[illegible]
factus es mortalis. ut faceres immortales. Ecce dilectio piissima
nec illam gementem. nec se latentem potest tolerare diutius. Erumpit
amantis dulcedo. ut non erumpat flentis amaritudo. Nominat
dominus consuetum ancille nomen. et recognoscit ancilla consuetam 70
domini vocem. Puto immo certe affirmo quod sensit solitam suavi
tatem. qua vocari consueverat maria. O vox delectabilis. O quantum
blanditur. quantum sapit amoris. Nec brevius nec celerius
exprimi potuit. Scio quis es et quid velis. ecce me. ne plores.
ecce me quem queris. Illico mutate sunt lacrime. Ideo enim credo
mox esse restrictas. Sed quas contritum cor se torquendo prius exprimebat.
eas postmodum cor gaudens exultando effundebat. O quam
dissimilia sunt. [illegible] rabboni. et si tu sustulisti eum dicito mihi. O quam
dissona sunt. tulerunt dominum meum et nescio ubi posuerunt eum.
et illud. quia vidi dominum et hec dixit mihi. Sed quid ego miser. sine
affectu plus fumo exprimo affectum dei. Ibi te amice dei. Cum
namque eructabit cor bonum odorem. unde vilis non habet saporem.
Verum tu mihi conscia es veritas. tu mihi testis es domine mi dulcissime
Ihesu. quia amore tui amoris hoc facio. amore tui nisi accendere
cupio. spiritum contribulatum. cor contritum et humiliatum tibi sacrificare.
Da mihi domine in hoc exilio panem doloris et lacrimarum. quem esurio
super copiam deliciarum. Exaudi me propter amorem et caram mihi merita
huius [illegible] tue dilecte marie. et dilectissime matris tue marie

[illegible] redemptor ihesu. noli despicere precem
[illegible] peccatoris. sed adiuua conatum infirmitatem amatoris;
Excute cordis mei teporem: et in feruore tui amoris clementer pertinge
ad eternam tue glorie contemplationem. qui cum patre et spiritu sancto uiuis et regnas.
Or' pro amicis. per omnia secula seculorum. Amen.

Dulcis et benigne domine ihesu qui exhibuisti karitatem qua ma
iorem nemo habet. et cui parem nemo habere potest: quamuis nichil debe
bas [uel non] mori: et tu propriam animam tuam pro seruis et peccatoribus tuis posui
sti: et pro ipsis interfectoribus tuis orasti. ut eos fratres tuos et iustos
faceres. et reconciliares misericordi patri tuo et tibi: tu domine
qui tantam fecisti caritatem inimicis tuis: tu ipse caritatem
precepisti amicis tuis. Bone domine: quo affectu recogitabo
inestimabilem caritatem tuam? Quid retribuam immenso benefi
cio tuo? Transcendit enim omnem [illegible] uel affectum dulcedo
tue benignitatis: uincit omnem retributionem magnitudo
tui beneficii. Quid ergo retribuam creatori et recreatori meo? Quid retribuam
miseratori et redemptori meo? Domine deus meus es tu: bonorum
meorum non eges. Tuus est enim orbis terre et plenitudo eius. Quid ergo
ego mendicus et pauper, ego uermis et cinis, quid retribuam deo meo?
Nisi ut ex corde obediam precepto eius. Est autem preceptum tuum:
ut diligamus inuicem. Bone homo. bone deus: bone domine. bone
amice: bone totum quicquid es. huic precepto tuo desiderat
obedire humilis et contemptibilis seruus tuus;

Tu scis domine quod dilectionem quam iubes amo: amorem diligo:

caritatem concupisco. hanc peto. hanc quaero [illegible]
mat hic pauper et mendicus tuus ad divitias misericordiae tuae. [illegible]
iam accepi dulcem helemosinam. gratias largitatis tuae dili
gens omnem hominem in te et propter te. quamvis nondum quantum debeo nec quantum
desidero. omnibus exoro clementiam tuam. Sunt tamen plures quorum
dilectionem sic specialiter et familiarius cordi meo impressit amor
tuus. ut ardentius bonum desidero illis et devotius opto orare 71
pro illis. Vellet pie domine servus tuus orare te pro amicis suis.
sed revocat reus tuus a delictis suis. Veniam mihi veniam orare
non sufficio. qua fronte gratiam tuam aliis rogare praesumo.
Quaero anxius intercessores pro me. qua fiducia pro aliis intercedo.
Quid faciam domine deus. quid faciam. Tu iubes me orare pro illis. et dilectio
concupiscit. sed clamante in conscientia. ut pro peccatis meis sollicitus
sim. pro aliis loqui contremisco. dimittam ergo quod iubes. quia feci quod prohibes.
Immo quia praesumpsi prohibita. amplector imperata. si forte obedie
ntia sanet praesumptionem. si forte caritas operiat multitudinem
peccatorum meorum. Oro ergo te pie et bone deus pro his qui me diligunt
propter te. et quos ego diligo in te. pro illis devocius quorum me dilecti
onem. iudicas quos tu maxime nosti sinceriorem. Hoc ago domine mi. quasi
cautus securus de peccatis meis. sed quasi licuique caritate sollicitus pro alie
nis. Dilige ergo eos tu fons dilectionis. qui praecepisti et das mihi ut
diligam eos. et si oratio mea non mereretur pro eis illis quod te offertur a peccatore.
valeat illis quod fit te iubente auctore. propter te ergo tu auctor
et dator caritatis. propter te non propter me dilige eos. et fac ut ipsi te

[…] tota mente tota aīa diligant!
[…]sola q̄ t' placent ⁊ illis expediūt. uelint loquant ⁊
faciant. Nimis tepida ē dn̄e mi. nimis tepida ē oratio mā.
q̄r parū fecunda ē caritas mā. S; ne metiaris eis tu diues in
mīā bn̄ficiū tuū. scdm torporē meę deuotiōis. S; sic tua bn̄i
gnitas supat oēm humanā caritatē. ita tua exauditio trans
cendat affectū meę supplicatiōis. Fac illis ⁊ de illis dn̄e q̄d ipsis
expedit scdm tuā uoluntatē. ut sic a te regant. ⁊ ptegant
sēp ubiq; q̄tinꝰ ad gloriā ⁊ ad etnā pueniant securitatē. Q̄ uiuis
⁊ regnas. c. d. pa. i. u. s. s. deꝯ. p. o. s. s. a. o; Oratio p inimicis;
Dn̄e ips xp̄e ihu xp̄e q̄ obto ppitiū amicis mīs. corā te ē ⁊ q̄d
exoptet cor meū inimicis mīs. Tu eni scrutans corda ⁊
renes ds. tu penetras secreta uitas meę. t' eni patet siq̄d in
aīa seruitui seminasti. q̄d t' sit offendiū. nec latē te pōt siq̄d
ego inimicꝰ hō seminaui ibi. q̄d igni sit cōburendū;
Ne despitias benignissime ds. q̄d tu seminasti. S; foue ⁊ auge
ꝑfice ⁊ ꝯserua. q̄r sic nichil boni potui incipe sine te. ita
nec possū ꝯsūmare t' custodire absq; te. Ne me iudices
misericors ds ꝑ id q̄d t' displicet in me. S; aufer q̄d ego posui
sti. ⁊ salua aiam q̄ creasti. Nō eni ego corrige me possū si
ne te. q̄r cū boni sim. tu ipse facis nos. ⁊ nō ipi nos. nec tole
rare potit anima mā. si scdm suā neq̄tiā iudicaūs eam;
Tu ḡ dn̄e q̄ solus es potens. tu q; solus es misericors. q̄cq̄d
ipse me facis desid̄are inimicis mīs. ⁊ illis tribue. ⁊ mi retribue.

Et si quid aliquando ex proposito vivi [illegible]
ignorantia. aut infirmitate. aut malicia. bone d[illegible]
nec illis retribuas. nec mihi retribuas. Qui es lux vera. illumina c[illegible]
citatem illorum. Qui es summa veritas. corrige errorem illorum. Qui es
vera vita. vivifica animas illorum. Tu enim dixisti per dilectum disc
ipulum tuum. quia qui non diligit manet in morte. Oro ergo domine. ut quan
tam iubes haberi dones eis. tui et proximi caritatem. ne habeant 72
coram te super fratre suo peccatum. Absit a me domine absit. ne sim
fratribus meis occasio mortis. ne sim illis petra scandali et lapis
offensionis. Satis enim et plus quam satis est domine mihi quod mihi ipsi sum
scandalum. sufficit mihi meum peccatum. Obsecrat te servus tuus
pro conservis suis. ne offendant benignitatem tam magni et tam
boni domini. propter me. sed reconcilientur tibi. et concordent mihi secundum volu
ntatem tuam propter te. Haec est vindicta quam vult exigere secretum cordis
mei. de conservis et inimicis et persecutoribus meis. Haec est pena quam orat
anima mea de conservis et inimicis meis. ut te et invicem sicut tu
vis et nobis expedit diligamus. ut bono domino sicut nobis ipsis.
et invicem satis faciamus. ut communi domino et in communi
boni magistri caritate concordi obsequamur. Hanc ultionem
poscit omnibus malivolis operari et malefactoribus suis et persecutoribus
tuus. Hanc para tu domine clementissime peccatori tuo. Age ergo bone
creator et misericors iudex meus. age per inestimabilem misericordiam
tuam. dimitte mihi omnia delicta mea. sicut et ego coram te dimitto
omnibus debitoribus meis. Et si nondum in me quia nondum id perfecte ad tuum

[...] ulit. qui tibi faciendo prę ...
[...] tue mis[ericordi]e. et ibi ipsum offero tibi. ut tu velis perfecte
remittere mihi pecca[t]a mea. et sic potes indulgeas animę meę. Exa
udi me exaudi magne domine. et bone domine. cuius amoris affec
tu sese pascere desiderat. sed satiare de te se non potest famelica anima
mea. ad quem invocandum non invenit os meum nomen quod sufficiat
cordi meo. Nullum enim cibum lingua sapit. quem tibi conatur affectus mis
de te capit. Exaudi domine ut potui. sed plus volui quam potui. exaudi
exaudi tu sic potes. qui cuius potes. Oravi ut infirmus et peccator.
exaudi. exaudi tu. sic potens et miserator. Et non solum amicis sed
inimicis meis quod precatus sum tribuas. sicut scis unicuique expedire. et volu
ntati tuę non disconvenire omnibus vivis et defunctis misericordię tuę remedia
distribuas. et me non sicut vult cor meum nec sic petit os meum. sed sic
scis quod iuste me debere velle et petere. semper exaudias. salvator mundi.
qui cum patre et spiritu sancto vivis et regnas deus per omnia secula seculorum. Amen. Oratio. Cum sacerdos multum
timet. ne officium altaris quod gerit magis noceat quam proficiat.
et consilium inde capiat.

Dulcissime et benignissime domine ihesu christe. altissimi patris altissi
me fili. qui cum eodem patre tuo et spiritu sancto universitatis creator extitisti.
cui nota sunt omnia antequam fiant. tu nosti insipientiam meam tu nosti
et quam infirma sit et fragilis anima mea. et ei peccata atque delicta a te
non sunt abscondita. Tibi ergo vero creatorem esse te cognosco. et omnia quoniam ad
presentis vite necessitatem sustentandam necessaria sunt amini
strare fateor. fecisti ergo me cum tibi placuit. et tandiu in hac vita

ero quandiu tibi placuerit. nec quisquam [illegible]
hinc expellere poterit. Et quia de hac re certissimus sum quod ita [illegible]
omnia in immensa bonitate tua deprecor. ut qualitercumque mihi eveniat divi
sio. saltem de me bonus sit finis. et omnibus que iniquitatibus meis per veram peni
tenciam dimissis. ad visionis tue gloriam pervenire valeam. Ipse
quoque me castum. Fateor dulcissime domine ihesu quod omnia bona que habeo 73
mihi dedisti. et quia per te castum dedisti. ut te sicut dignum esset super omnia
diligerem. et omnia que tibi placerent cum magna voluntate facerem.
et ea que tibi displicent. nullomodo facere auderem. Sed inter cetera bona
que mihi de servitio tuo percepisti. nescio quo occulto iudicio tuo mihi
omnium sacerdocium imponere permisisti. Quod servitium cum diligenti
timore quanta reverentia agendum sit. et quam pura conscientia
et ab omni contagione peccati munda debet esse mens. que tantum sacrificium
mysticum suscipere tractandum. et cum exaltata parte et minori dilige
tia respectu quod sum ego qui tractare audeo. non parum de presumptione
mea formido. et vehementissime timeo. ne ad maius iudicium maio
risque iudicium dampnationem mihi sit. quod ad tam dignam rem tam in
dignus accedere audeo. Scio certe nec de hac re nullomodo
dubitato. quia si ita vivere sicut ille vivere debet qui tam mysterium
agit. nullum servitium deo facere posse quod sic mihi esset proficuo et sa
lutiferum. Sed sicut proficuum esset si vita digna esset. ita maius periculum et
maior dampnatio infirme anime et peccatis suis onerate imminet.
que tam dignam rem indigna tractare audet. Vere ita est. et plus
quam dici posset. ista res utilis est et salubris bono sacerdoti. et periculosa

[...] indigne tractanti. Qd q° faciet
[cl]ementissime dn̄e ihu iste uilis sacdos. imo hic peccor. q faciet
[is]tu seruitiu oñe grauat°. Nimis eni su incert. qd m̄ sit utili'.
dimittere an facere. S; tn̄ si ex toto dimitto. te rursus nimis
ptimesco . ne sub h' formidinis occasioe. m'ta mala m'taq;
pcca audea inchoare. ul' etiā ppetrare. q pp h' seruitii for
midine p'us n audebā ul' cogitare. Fateor q pp. m'tociens cū
ad h' offitij seruitiu me pparo. i de mal' q me fecisse recog
nosco. angti i distticti int' me doleo. i eas q te pturbant ua
nas cogitatioes malasq; delectatioes expedit° respuo. Ipo
pactu seruitiu m'ta mala atq; pcca q tu insurgunt. pp
eide seruitii formidine timid° recipio. Cu h ita eueniat. de
eiusde seruitii psūptioe aliq consolatione habeo. q pp illi reue
rntie timore. aliquantulu a pccis me cessare intelligo. S; omi
tissime i misericordissime ihu. ut tu pspicis ita e sepi° cor
meu oi malitia plenitm. oium iniqtatu tenebris obcecatu.
ut os has formidines post ponens. scientiq; tuas pceptioes
contepnens. ueluti torrens q os fetores in se decurrentes secu
t'hit. i m° sursu m deorsu secu uoluit. cor meu cu misera aia
mā os immundicias carnaliu delectationu recipiat. i q si
porc' in ceno. sic mea de inmundicias se uoluat i reuoluat.
Fateor o mis'cdissime ihu. corā maiestate tua iniqta
tes meas. fateor imanissimas supbias i sordidas co
gitatioes meas. qs abiecto timore tuo infelicit' int°

amplectitur infelix a[illegible]
domine ihesu. ut tu uides semper et semper tremulus [illegible]
uase et uita sordido corde corpus tuum et sanguinem suscipio. [illegible] lxxij
dico non in parte sed sic multociens plenus peccatis et iniquitatibus ad sacr[illegible]
um tui altaris accedo: non multum formido. quod magis ad puni
cionem quam ad salutem mihi sit hec presumptio: quod sic fetens et putridus tam munda
sacramenta contingere presumo. Modo ueniat aliquis fidelis qui spiritu dei 74
plenus sit. et miserum sacerdotem suo spirituali consilio instruat. quid sit
melius quod uideatur. seruitium altaris pro illis mihi impedimenta dimitt
ere: an pro refrenatione multarum iniquitatum que eiusdem seruitii
formidine semper refrenantur. seruitium facere. Est autem de hiis mihi
uidetur expeditum et salubre consilium: a peccatis cessare: et seruitium
quod deo debemus reddere. Nos autem et si indigni sumus deo seruire: deus
non est indignus seruitio sue creature. De aliis nescio. quid magis
eligat: de me scio quod magis uolo deo seruire. etiam si non ex toto
possum me a malicia retinere: quam propter formidinem peccati eius seruitium
dimittere. et impiorum dampnatione securus iacere. Melius est ut nos
uerberet propter aliquam offensionem. sui seruitii tamen suum seruitium facientes:
quam nos dampnet pro timore peccati suum seruitium facere nolentes;
Inmensa est enim eius pietas: et inmensa eius misericordia: qui cum uiderit nos uiam sue
rectitudinis uel claudicando ambulare. et si semper labendo et
relabendo. non tamen ab eadem uie rectitudine uelle recedere:
si nos non lassemur. nec diu se retinere poterit. sed conatum nostrum
adiuuabit. et diriget gressum nostrum ad uiam salutis. Tamen

...uuli ē eī ab imolatioē
... uetare. q̄ p p̄sūptioēm imolando maiorē
dāpnatione incurrere. donec incoliata ul' p acta penitentia.
possit ad altaris seruitiū securꝰ accedere;

Sed ecce o dulcissime ⁊ misericordissime dn̄e ihū. fateor
immense bonitati tue me eē nimis peccatorē. p lata q̄t dis
plicet facientē: iterum tui altaris seruitiū facere p̄sumentē. Nō
possū eni de tua mīa desperare: n̄ possū nec m̄ expedit ser
uitiū tui altaris dimittere: tuū corpꝰ ⁊ sanguinē n̄ su
mere. q̄ p redemptioē mā mortē suscepit: q̄ p redēptioē remi
ssioē peccatorū de tuo latere lancea militis aperto. cū aq̄ exi
uit. Si indignꝰ sū sicuti sū ⁊ ego fateor: n̄ libera me. emenda
⁊ corrige. flagellis castiga tuū sacerdotē. imo tuū peccatorē:
donec oīs rubigo peccati recedat a me. q̄ p tā longū tēpꝰ
ex magna incuria indurata ē in latib; aīe mee. Fateor.
fateor. peccator sū. immundꝰ sū. indignꝰ sū: tū n̄ recedo
a te dulcissime ihū xp̄e: uelis nolis n̄ dimitto te. ⁊ si
infirma manu tenebo te nec recedes a me. donec ab oī
macula peccati absoluas me. ⁊ sic carnē tuā cotidie ma
nducantē ⁊ sanguinē tuū bibentē. tueq; uoluntati iu
giter inherentē. tua precepta assidue facientē. me p̄ morte
carnis pducas ad ueram salutē: scilicet ad te uerū sacerdo
tē. ubi cū aliis sacerdotib; tuis uidelicet mēbris. ego q̄;
te n̄ peccator. s; dignꝰ sacerdos ⁊ dignū mēbrū corporis tui:

te laudem. te glorificem. p[illegible]
complat. qui misedit redemptor noster [illegible]
[illegible]

Oratio sacerdotis ad christum in missae celebratione. uel ante.

Summe sacerdos et uere pontifex. qui te obtulisti deo patri
hostiam puram et inmaculatam in ara crucis pro nobis miseris
peccatoribus. et qui dedisti nobis carnem tuam ad manducandum et san
guinem tuum ad bibendum. et posuisti illud mysterium in uirtute
spiritus tui dicens. Hec quotienscumque feceritis in mei memoriam facietis.
rogo per sanguinem tuum preciosum. magnum salutis nostre precium. rogo
per hanc miram et inenarrabilem caritatem qua nos miseros et indignos
sic amare dignatus es. ut lauares nos a peccatis nostris in sa
nguine tuo. doce me seruum tuum indignum. quem etiam inter cetera
cetera dona tua ad officium sacerdotale uocare dignatus es. nullis
meis meritis sed sola dignatione misericordie tue. doce me quaeso per spiritum sanctum
tuum. tantum tractare mysterium ea reuerentia et honore. ea deuotione
et timore quibus oportet ac decet. Fac me domine per gratiam tuam semper illud
de tanto mysterio credere et intelligere. sentire et firmiter tenere.
dicere et cogitare quod tibi placet. et expedit anime mee. Intret spiritus tuus
bonus in cor meum. quod sonet ibi sine sono. et sine strepitu uerborum
loquatur omnem ueritatem tantorum mysteriorum. profunda quippe sunt nimis.
et sacro tecta uelamine. Propter magnam tuam clementiam. concede mihi
missarum sollempnia puro corde et munda mente celebrare.
Libera cor meum ab inmundis et nefandis. uanis et noxiis

cognita ... me ... angłoꝝ pͣa ⁊ fida c̄todia.
atq; ... ut hostes oīū bonoꝝ cōfusi discē
dant. ꝑ ... tanti mysťii. ... ⁊pma ... nū sc̄i angli
... repelle a me ⁊ a cunctis seruis tuis durissimū spm̄
sup̄bię ⁊ ceno doxię. inuidię ⁊ blasphemię. fornicationis
⁊ inmundicię. dubietatis ⁊ diffidentię. Confundant q
nos psecunt. peant illi qͥ pdē cuncta festinant.

Rex uirginū. amator castitatis ⁊ in tegritatis ds̄. celę
sti rore bn̄dictionis tuę extingue in corde meo totū fomitē
ardentis libidinis. ut maneat in me tenor toci castitatis
corpis ⁊ aīę. Mortifica in membris meis carnis stimulos oēsq;
libidinosas cōmotiones. ⁊ da mihi ueram ⁊ ꝑpetuā castitatē
cū ceteris donis tuis. q̄ tibi placent in ueritat̄ e. ut sacrificiū lau
dis casto corpe ⁊ mundo corde cotidie ualeā tibi offerre.
Quanta enī cōtrictione cordis ⁊ lacrimarū fonte. q̄nta reue
rentia ⁊ tremore ⁊ ueneratione. q̄nta corpis castitate ⁊ aīmi
puritate istud diuinū ⁊ celeste sacrificiū ē celebrandū dn̄e.
ubi caro tua in ueritate sumit. ubi sanguis tuus in ueritate
bibitur. ubi ima sūmis ⁊ diuinis cōiunguntur. ubi adē scōꝝ p̄sentia
angłoꝝ. ubi tu es sacrificiū ⁊ sacerdos mirabilit̄ ⁊ ineffabilit̄.
Quis digne hoc mysterium potest celebrare. nisi tu ds̄ oīps offerentē fecisdi

Scio dn̄e ⁊ uere scio. ꝗa id ipm̄ bonitati tuę ... gnū.
Confiteor. ꝗ n̄ sum dignū accedere ad tantū mysťiū ꝑ nimia
pecca ⁊ negligentias meas infinitas. s; scio ⁊ ueraciť ex toto

corde mō credo. ore mō ɔfiteor [illegible]
potes face mundū de inmundo [illegible]
de indignis dignos. de inmundis mundos. & ex peccatoribus
iustos & scōs facis. Per hanc omnipotentiā tuā te rogo. ɔcede m
peccatori hoc celeste sacrificiū celebrare cū timore & tremore. cū
cordis puritate & lacrimarū fonte. cū leticia spūali. & celesti 76
gaudio. Sentiat mens mea dulcedinē btīssime pn̄tie tue.
& excubiā scōrum tuorum mecū tu mō. Ego enī memor uenian
de passionibus tuis. accedo ad altare tuū licet peccator. ut
offerā tibi sacrificiū qđ tu instituisti. & offerri precepisti in cōme
moratione tui pro salute nr̄a. Suscipe illud quesumus summe dēs
pro ecclā tua scā. & populo tuo quē adquisisti sanguine tuo. Et qm
me peccatorē inter te & eundē populū tuū mediū ēē uoluisti. licet
in me boni opis testimoniū n̄ agnoscas. officiū saltē
dispensationis credite n̄ recuses. nec per me indignū eorum
salutis pereat precium. pro quibus uictima factus. salutaris dignatus es
ēē redemptio. Profero quoque dn̄e. digneris propicius intueri. tribulationes
plebium. pericla populorum. captiuorum gemitus. miserias orphanorum.
necessitates peregrinorum. inopiā debiliū. desperationes langu
entium. defectus senū. suspiria iuuenū. uota uirginū. lamenta
uiduarum. Tu enī misereris omnium dn̄e. & nichil odisti eorum que
fecisti. Memorare que sit nr̄a substantia. qui tu pater nr̄ es. qui
tu dēs nr̄ es. Ne irascaris satis. neque multitudinē miserationū
tuorum super nos contineas. Non enī in iustificationibus nr̄is prosternim̄

[...] in facie tu[a ...] [...]ibus nostris iniquitas. Aufer a nobis
[do]mine iniquitates nostras. et ignem sancti spiritus in nobis clementer accende.
[Aufer] cor lapideum de carne nostra. et da nobis cor carneum. quod te
timeat. te amet. te diligat. te delectetur. te sequatur. te perfruatur.

vultu aspiciens digneris

Oramus domine clementiam tuam. ut sereno familiaria tua sacrati nominis
officia prestolantem aspicere digneris vultu. et ut nullius sit irritum
votum. nullius vacua supplicatio. tu nobis preces suggere. quas ipse
propicius exaudire delecteris. Rogamus te et pater sancte. pro omnium
animabus fidelium defunctorum. ut sit illis salus. sanitas. ga
udium. et refrigerium. hoc magnum pietatis sacramentum. Deus meus sit
illis hodie magnum et plenum convivium. de te pane vivo qui de celo
descendisti et das vitam mundo. de tua sancta carne et benedic
ta. agni videlicet immaculati qui tollit peccata mundi. que de sancto
et glorioso utero beate marie virginis est assumpta. et de spiritu sancto
concepta. de illo inexhausto pietatis fonte qui per lanceam militis ex
tuo sanctissimo latere feliciter emanavit. ut exinde sanati. re
frigerati. refecti. et consolati. exultent in laude et gloria tua. Peto
clementiam tuam deus. ut descendat super illud plenitudo tue benedic
tionis. et sanctificatio tue divinitatis. Descendat etiam domine illa sancti
spiritus tui incomprehensibilis invisibilisque maiestas sicut quondam in
patrum hostias descendit. qui et oblationes nostras corpus et sangui
nem tuum efficiat. et me indignum sacerdotem doceat tantum tractare
misterium cum cordis puritate et lacrimarum devotione. cum reverentia
et tremore. ita ut placide et benigne suscipias sacrificium laudis

lxxv

de manibus meis. ad salutem omnium uiuorum ac defunctorum.

Rogo te domine per ipsum sacrum sanctum mysterium corporis et sanguinis
tui. quo cotidie in ecclesia tua pascimur et potamur. abluimur et sanc-
tificamur. atque unius summe diuinitatis participes efficimur:
da mihi uirtutes tuas sanctas. quibus repletus bona conscientia ad altare
tuum accedam. ita ut haec celestia sacramenta efficiantur mihi in salutem et uitam. 77
Tu enim dixisti ore tuo sancto et benedicto. Panis quem ego dabo caro
mea est pro mundi uita. Si quis manducauerit ex hoc pane. uiuet in eternum.
Panis dulcissime: sana palatum cordis mei. ut sentiam suauitatem
amoris tui. Sana ab omni languore. ut nullam preter te sentiat dulcedinem. nullum preter te gratam [illegible]
Panis candidissime. habens omne delectamentum et omnem suauitatis saporem.
qui nos reficis semper. et in te numquam deficis: comedat te cor meum.
et dulcedine saporis tui repleantur uiscera anime mee. Manducat
te angelus ore pleno: manducet te homo peregrinus pro modulo suo. ne de-
ficere possit in uia. tali recreatus uiatico. Panis sancte. panis uiue.
panis pulcher. panis munde qui descendisti de celo. et das uitam
mundo: ueni in cor meum. et munda me ab omni inquinamento carnis
et spiritus. intra in animam meam. et sanctifica me intus et extra. Esto tutamen
et continua salus corporis et anime mee. Repelle a me insidiantes mihi
hostes. Recedant procul a presentia maiestatis et potentie tue:
ut foris et intus munitus per te. recto tramite ad regnum tuum perueniam:
ubi non in mysteriis sicut in hoc tempore agitur. sed facie ad faciem te uidebimus:
cum tradideris regnum deo et patri. et deus erit omnia in omnibus. Tunc enim
me de te satiabis satietate mirifica. ita ut neque esuriam neque

[illegible] diligentius contemplatur quamuis dicat
[illegible] preceptor uir natura uirginum in nos [illegible] suscep.

Summe sacerdos et maior ceteris sacerdotibus domine ihesu christe. cui adheret omnis sacerdos. immo omnis christianus qui ambulat coram te in ueritate: auribus pietatis tue audi uocem meam: et si recte peccator exaudi orationem meam. Non enim uolo dulcissime aliquid te rogare: quod in rogando te contra te possit offendere. Et si aliquid inscientia uel carnali uoluntate quod sit contra salutem anime mee aliquid te uolo rogare: hic sitque omnia misericordissime domine peccator. ne in huiusmodi peticionibus me unquam uelis exaudire. Nosti et bene nosti benignissime deus. quantis illusionibus quantis uanitatibus quantis carnalium desideriorum uoluptatibus quantis secularium cupiditatum appetitionibus omni hora et sine intermissione uulneretur infelix anima mea: et multociens euenit ut turpe dulcissime domine perficias. quod si me permittes ire secundum meam pessimam uoluntatem. totum me ipsum in magnam uoraginem peccatorum precipitarem: Propterea te rogo dulcissime pater. quia scio me esse nimis peccatorem. et aduersus peccatum fere nullam habere uirtutem: ut per magnam misericordiam tuam retineas furorem meum qui me attrahit ad peccatum: et confundas et destruas omne malum desiderium. quod impedit omnem rectitudinis sen. S. q. o.;

Aliquando amator hominum deus cum studiosius cogito. et mala que multociens feci. et adhuc miser et peccator facere non desisto ad memoriam reduco: et diligentius intueor qualiter uiuam: qualiter ipsa mala que feci et adhuc facio plangam: quod sacerdos dicor. scilicet officium

sacerdotis opib; dignis n ipso ...

initu ptimesca. de h offitij dignitate q magn...

q m euenire possit formido. E au h offitii dignitas plus

rari possit magna: inestimabilit do & hoib; cara. si sacerdos

ita uiuit. sic ille uiue debet q hui offitij cura gerit. Porro au

ego h dignitatis nom. s; infelix uita ma. fere in oib; q dic 78

male agendo hui nois dignitati. E eni cor meu inmundu.

os sensus corpis mi inmundi. & sic int & foris tot inmund. n in

uenio in toto me aliqd mundu. u honeste & sic decet. possim repo

ne corp dnicu. In magnis itaq; angustijs constitut. & qd m potissi

mu sit faciendu nesci. huc illuc q; m h m illd cogitatis me ccu

fero. diligentiq; oem conscientia mam reuoluo. si forte aliqd

consiliu salubre inuenire. q ad aliq salute aie m ee intellige

rem. Oia q q circa me gerunt conspiciens. & fere nich aut pa

rum boni in toto me inueniens. h tantillu boni uix ibi ai

aduti. si tam boni debet dici. q bonu q ego n habo. malu

cu hit diligo. & cu n habea. humilit me n habe recognosco.

peccore & miseru plusq alii qlibet me ee credo. tam de mia

di oipotis n despo. Credo eni q illi cui cura fuit me cu n ee m face.

& ad hc cura e m ea q ad h uite usu sunt necessaria p sua mia

puide. cura illi erit p pietate sua m ad hc aliq bonu face. ut

saltem si n ex toto totu aliq bonu ualea incohare. & si n ex toto

a malis uel aliquantulu cessare. E eni pius & misericors. & nullo m

sua creatura pde uolens. s; mis oib; ut ad pietate sua redeat

... diligat. quantumque inuenit eam
... ostendit: cum de celo in terram descendit. Cum ille qui
sine initio erat. initium in tempore creature habere uoluit:
limum uti nos fecit pro nostra redemptione assumpsit; Et ipsum limum scilicet
carnem suam quam pro nobis assumpsit. postquam passione crucis in igne crucis ara
bene excocta est. nobis ad manducandum porrigit: Ipsius carnis sangui
ne eiusdem crucis torculari expresso diuinos potat. sitim anime nostre
extinguit. Hanc autem carnem nostri redemptoris cum manducamus et san
guinem bibimus cum limo nostro miscemus: Idest hoc quasi emplastrum facientes.
nostreque anime infirmitatibus apponentes: sidigne sumimus: omnes pruri
ginem ad dampnationis periculum nos pertrahentem ex ... anime nostre pericimus;

O quam mira domini nostri ihesu christi pietas! o ammiranda et ineffabilis misericordia;
Si aliquis potens homo cum magno comitatu hominum pergens. forte iuxta
uiam per quam transiret in aliquo ceno aliquem pauperem inmersum uideret.
qui se per se ... ipsum extrahere nullomodo posset; de ceno illo ingrediens immissus
esset. et miseratione motus eundem pauperem per se ipsum de illo ceno extrahere:
nulli dubium quin huiusmodi. magne misericordie. magneque pietatis ab omnibus;
predicaretur. magnis laudibus ab omnibus; rectum sensum habentibus; extolle
retur: Et quanto hoc opus misericordie pro paupere et inope fecisset. tanto plus
pius et misericors omnibus; piis et ueracis christianis appareret. Quid ergo. quod est ...
mari debet de magna misericordia domini nostri ihesu christi: de eius ineffabili pietate
et caritate: qui cum ipse sine initio sit et inmortalis. initium et inmortalita
tem suscepit pauper. et ultra modum pauper et inops: ut illum extraheret
de sordidissimo ceno peccati. in quo se ipsum miserat miser infelix:

Propter hec miser homo tantam infelicitatem [illegible]. sicque ita [illegible]
in ipsis uoraginibus et nece perdicionis erat immissus magnis angori-
doloribusque magnis famis et sitis erat oppressus. Ex una quidem parte
intollerabilem fetorem ceni in quo erat immersus patiens. ex altera
parte qui ei in dolore compateretur nullum inueniens. tam ex fetenti
ceno in quo iacebat quam ex desperatione consolationis quam a nullo sperabat. 79
intolerabili dolore affligebatur. et si diutius differretur. quod ab aliquo
misericordie aliquam manum ei non impenderetur. iam in ipsis miseriis et nece perditionis
irreparabiliter moreretur. Venit misericors creator ineffabilem
pietatem habens ad hunc peccatorem in peccatorum luto iacentem. non expolians
se indumento glorie sue. induit pannos miserie nostre. uenitque uelut
mundissimus sol per ipsos fetores nullam tamen contaminationem fetoris
patiens. usque ad ipsum miserum peccatorem. eumque ab ipsis fetoribus extrahens
tenuit per brachium extraxitque in planum. extractum uero de lacu miserie
et de luto fecis. cibauit pane sapientie salutaris. et post hec ipsa sua
carne quam pro eius redemptione susceperat. et suo sanguine qui pro remissione
peccatorum est fusus. cibauit et potauit. et sic refocillatum ab ipsis doloribus
quibus tam grauiter uexabatur mitigauit. Hec autem caro quam ei ad manducandum
dominus dedit. de natura eiusdem limi fuit. unde primum hominem plasmauit.
quem ad imaginem et similitudinem suam creauit. quam similitudinem quam
ipse primus homo per culpam suam diffigurauit. per carnis sue comestionem rectam
que fidem. ad integrum reformauit. hanc uero carnem [illegible] natam
postquam passus est in cruce. post ipsam resurrexit tertia die. ad celos
portans ad dexteram patris collocauit. eiusque dominationem super angelos

[illegible] celum quem pro nata tam suam intra sep-
[illegible] redemptore meo in celo portatur, et ipsum celum et omnia
[illegible] eo sunt sub dominio suo sunt; ad quod limum nemo fidelis pot-
uel potest ascendere nisi eum prius intra curet salubriter comedere,
eiusque sanguinem bibere; huius carnis et sanguinis ego qualiscumque
minister et sacerdos. Dum tantam pietatem tantamque pietatis dulce-
dinem nostri redemptoris erga ecclesiam suam conspicio, de eius immensa
pietate non diffido. Succurre ergo domine ihesu christe, succurre tuo
sacerdoti, indulge ei peccatis atque delictis, ut digne ualeam tui
corporis et sanguinis mysterium celebrare, et digne celebrans corporis tui
et sanguinis ueritatem digne comedere et bibere, et sic usque in finem
iugiter perseuerans ad te post mortem carnis ualeam peruenire. Ubi
pro uita ualla sic me, sed sine intermissione cum sanctis omnibus te ipsum
quietas et uita eius possim comedere et bibere. Amen.

[illegible] usque legit post inquietum: certa tacendi hora sit post secre-
tum et post [illegible]: Oratio sacerdotis. Et ex corpore et sanguine [illegible]
nisi tenet tenensque dulciter recordatur quos dolores pro nobis moriens

Dulcissime et super omnia desideranda [illegible] ce passus sit;
desiderande et suauissime ihesu christe, adesto supplicatio-
ni mee et intende uoci orationis mee, et per tuam magnam
misericordiam emunda ab omni inquinatione peccati animam meam, ut digne
possim accedere ad seruitium tui altaris, digneque tractare mysterium
corporis et sanguinis tui. Fateor dulcissime domine coram omnipotentia
tua me nimis esse culpabilem, et multa mala fere per singulas

horas facientem. tuam ineffabili[illegible]

Bonus es tu domine et in bonitate tua doce me [illegible]

easque sic decet iugiter operando. mundo corde mundaque

possim recipere mysteria tua. Ecce anima mea propria officium co[illegible]

tui ad suscipiendum corpus et sanguinem creatoris tui. mundis

cogitationibus mundisque operibus. expurga ab omnibus vitiis

tuis quicquid potest offendere hospitem tam immense maiestatis. Non

enim potest in illa anima vel in illo corde manere. que possidet aliqua

contaminatione malicie. et nisi ibi summa pax summaque caritas

fuerit. et indignum iudicans illud hospicium habitatione sue

mansionis. nec diu ferens tantam inquietudinem perturbationis.

ab illo hospicio cito discedit. Ve autem misero illi quem Christus propter suas

iniquitates deserit. deserens et dampnans. temptationibus et demo-

nis inimici seduci permittit. Diligenter ergo o anima mea. in-

spice. diligenter omnes sensus corporis tui ad te ipsam intus reco-

llige. et quicquid in eis sordidum vel inmundum inveneris

foras eice. expulsaque omni malicia. vel iniquitate. diligenter

post illas aditum pectoris tui reclude. ne ad te quisquam valeat

redire. vel amplius vitiosa tua inquinare. Factis vero omnibus

que ad ipsius venerabilis mysterii sanctionem pertinent. expulsisque omnibus

que ipsius mysteriis archanum solent inquinare. o tu misera anima mea

cum magna diligentia intuere omnes negligentias tuas. et omnia

mala et peccata que facere solebas. Et cum ipsius redemptoris tui corpus et sa-

nguinem in manibus tenes. illius ineffabilem misericordiam quam dulciter potes

…actua dimittat. Xitt h
…mite nualeas. sed ante omnia et sic initium tuum mo-
…deraueas: ne in huiusmodi recordationibus aliquos diaboli laqueos incur-
…ras. Quos multi incaute incurrunt: qui dum mala sua quasi pro peccatis plora-
ntes ante mentis oculos reducunt: per easdem recordationes in ipsas
malorum delectationes insipienter incidunt. Recordare quam dulciter potes
ipsius corporis christi continens ineffabilem pietatem: et plusquam estimari possit
admirandam dulcedinem: qui pro redemptione tua multas iniurias susti-
nuit: et ad ultimum crucifixus est. Sed et ipsam passionem quam in cruce
pertulit. per singulos dolores cogita et recogita: scilicet cum quanto dolore
in ipso crucis patibulo. et pedes eius et manus infixe sunt: latus eius pro nobis
lancea transforatum: ab ipsis etiam pro quibus patiebatur. Ibi ante ipsam crucem quasi
malefactor sit illusus: et irrisus: et tam horrenda obprobria susti-
nens quasi agnus mansuetissimus: inestimabilem patientiam ostendit:
qui cum facile posset non se de interfectoribus suis uindicauit: sed pro illis
patrem ut hoc peccatum illis dimitteret orauit. Cum uero huiusmodi recordationibus
quasi saciata requiescere ceperis. nec tamen requiescens hoc dulciter et cum magno
affectu renumerare cessaueris: ad ipsum dulcissimum dulcissimi domini
corpus quod in manibus tenes loquere: et quasi sicut presenti loquens tuas illi
necessitates expone. De illo hoc fideliter crede. quod hoc corpus ueraciter
ihesu corpus sit quod de uirgine natum est. quod crucifixum est. quod in sepulcro po-
situm est. quod tercia die resurrexit a mortuis: quod in celos ascendit: quod sedit
ad dexteram patris. Nec dubites in illa hora sacrificii corporis et sangui-
nis tui redemptoris angelos adesse: suo creatori suique creatoris carni

⁊ sanguinem cum magna [illegible]

Quid uero de omnibus sanctis estimari debet. quod cogitat [illegible] tionis sue precium ita celebrari conspicuit. deo cuius eterna ui[illegible] letantes iam magnum gaudium possident in celo. Tu uero anima [illegible] hec omnia fideliter credens. carnemque tui creatoris dulciter amplectens. in ipsis amplexibus ex pietatem significa tuam necessitatem. ⁊ quam dulci potes exora pietatem. ut per ipsam ineffabilem misericordiam. omnem tuam emundet feditatem. Ingere totam te ipsam in xpm quem tenes. ⁊ ipsum in pri[illegible] adorans. tuas tuarum ⁊ tuorum representans ingere necessitates.

O dulcissime domine ihesu xpe. qui pro mea redemptione crucifixus es ⁊ mortuus. ante te est omne desiderium meum. ⁊ gemitus meus a te non est absconditus. Ecce benignissime deus coram te est miseria mea. ⁊ in manibus est misericordia tua. Miserere peccatricis anime mee. miserere redemptionis mee. Miserere ergo mei deus secundum magnam misericordiam tuam. ⁊ ab hac hora usque in finem custodi uitam meam. defende ab omni iniquitate animam meam. ut iam amplius agere non ualeam unde oculos tue maiestatis offendam. Domine benignissime deus. tu sic iubes ⁊ rectum est super omnia diligere. deum et proximum nostrum quem tamquam me ipsum sic tecum precepisti amare. Est autem hoc iustissimum ⁊ omnino rationabile. ut te super omnia. ⁊ etiam plus quam nos debeamus diligere. quia tu nos antequam essemus dilexisti. diligens creasti. creatos ad noticiam sanctissimi nominis tui adducere curasti. nos uero neque hoc ipsum quod sumus uel aliquid boni digni sumus. a nobis ipsis uero a te habemus. Proximum uero nostrum tamquam nos sic nos ipsos recte diligere precepisti. ⁊ nos recte eum diligimus sic precepisti. quia eius dilectione pro omnibus passionem

[illegible] patri.

D[illegible]issime pater qui fidem rectam habent. recte et scienter uiuere.
[illegible]e ulla dio re. ab his quos precipis declinare: his quos quidem in te credunt.
[illegible] qui de hac uita exeant fidem et dilectionem sanctissimi nominis tui suscipere:
et susceptam usque in finem rectam et inuiolatam custodire. Sit omnibus
uiuis et defunctis: sacrificium tui corporis et sanguinis. remissio omnium peccatorum.
Viuis quidem. qui recte uiuunt: et si nondum recte uiuunt. recte quandoque
uiuere uolunt. Defunctis autem. qui per hoc sacrificium se sperant in misericordia tua
accipere remissionem suarum iniquitatum: et per hoc peruenire ad gloriam sem
piternam. regnique celorum. Credimus domine ihesu christe quod tu idem
ipse qui filius es dei es filius uirginis: tu idem ipse qui in principio eras uerbum et
uerbum eras apud deum et deus eras uerbum. per quod omnia facta sunt. ante ante omnia
secula genitus. in tempore es ex uirgine natus. qui uis altera persona sis quam pater:
fit quod factus es filius uirginis et habitasti in nobis. altera natura existens secundum
quod filius dei es. altera secundum quod filius uirginis es: qui uas in duabus naturis una
persona deus et homo existis. equalis patri secundum diuinitatem. minor patre
secundum humanitatem. Qua uero tu idem et deus homo deus: ipsa sanctissima uirgo que
te portauit ab omnibus fidelibus theotochos predicatur et creditur. hoc est mater
dei. Excepta non alter filius dei. alter filius hominis. sed tu idem ipse filius dei. qui filius ho
minis: passionem et mortem pro salute humani generis suscepisti. non
in natura diuinitatis. sed in natura humanitatis: tu idem ipse non alter per
distantiam nature. sicut nec una natura existens. per unitatem
persone. Cum ad hec dulcissime domine ihesu christe. quod de ineffabili caritate
tua qua nos diligis cogitare possumus. et debemus. quod nobis miseris et

peccatoribus ad indicium tuae magnae dilectionis in hoc mysterio tui
corporis et sanguinis ostendis. Cum aliquis homo alium hominem sic
plus possit diligere: praeter alia ui dilectionis forsitan potest pro eo mori.
Si ita dilectio exigit: quod tamen raro accidit. ut quis hoc pro suo dilecto uelit
pati. Quod si unquam amicus pro amico facit: in magnam admirationem mag-
numque stuporem omnes qui hoc audiunt conuertit. Tu uero dulcissime domine iesu 82
christe: non solum pro amicis sed etiam pro inimicis mori uoluisti. Et non solum hoc.
sed et istud fecisti et adhuc facis quod nullus facere pro amico uult: uidelicet
carnem ipsam quam pro nobis mortem sustinuisti das ad manducandum et bibe
ndum. in hoc mysterio tui corporis et sanguinis. Manducamus corpus tuum:
bibimus sanguinem tuum: scilicet nostrae redemptionis pretium.

Da mihi ergo domine iesu amodo. sic uiuere. sic caste et sancte de prae
ceptis tui altaris seruitium facere: ut sic uiuendo sic facien
do. sic carnem tuam manducando et sanguinem tuum bibendo.
post mortem carnis ab omnibus peccatis absolutus ad te creatorem meum
et redemptorem recto itinere ualeam peruenire. ibique cum omnibus sanctis in
aeterna felicitate sine fine possim laudare et benedicere. Amen.

Oratio ad christum. cum precator reminiscatur quae ipse pro peccatoribus fecerit.

Ad te dulcissime et benignissime domine iesu qui fons pietatis
es et misericordiae. potissimum me conuerto: quem et per potentiam diuinitatis
tuae qua cum patre et spiritu sancto unus deus omnia ex nichilo fecisti. me creatum
esse fateor: et per incarnationem tuam quam in propria persona tua cooperante
tamen patre et spiritu sancto suscepisti. me refectum et innouatum esse
scio. Oro itaque dulcissimam misericordiam tuam piissime et suauissime

dne ihu per sanctam annuntiationem tuam miserere infelicis anime mee. Dulcissime dne ihu per circumcisionem tuam miserere mihi. Dulcissime dne ihu per sanctam infantiam tuam miserere mihi. Dulcissime dne ihu per baptismum tuum miserere mihi. Dulcissime dne ihu per iuuentutem tuam miserere mihi. Dulcissime dne ihu per ieiunium tuum et famem et fatigationem miserere mihi. Dulcissime dne ihu per miracula tua per que et filius uerus eras uerus deus agnoscebaris. miserere mihi. Dulcissime dne ihu per flagella. sputa. et alapas quas pro nobis suscepisti. miserere mihi. Dulcissime. et mitissime dne ihu per spineam coronam quam in capite tuo portasti ut spinas peccatorum nostrorum auferres. miserere mihi. Miserere mihi dulcissime dne ihu per crucem tuam. et mortem quam in eadem cruce passus es ut nos a morte redimeres. Miserere mihi dne ihu per sepulcrum tuum in quo secundum carnem iacuisti. et per benignissimam descensionem tuam ad inferos in qua fideles et amicos tuos qui ibi dulcissimum redemptorem suum diu expectauerant uisitasti. uisitans a demoniaca dampnatione gloriose triumphans misericorditer eripuisti. infernalibus furiis uolentibus suum principem inculsantibus quem in quo de suo nichil inuenerant iniuste interfecerat. per quam interfectionem terre tunc perdebantur. quos tamdiu captiuos et suis infelicitatis uinculis alligatos tenuerat. Miserere mihi dulcissime et benignissime dne ihu per gloriosam resurrectionem tuam. qua tercia die postquam pro peccatoribus occisus es discipulis et amicis tuis de morte tua dolentibus et inimicis afflictis uiuus et inmortalis apparuisti. et per dulcissima colloquia tua que cum eis per dies quadraginta post resurrectionem tuam

habuisti: in quibus multis argumentis apparens eis loquens de regno
dei. eosque confortans ac refovens et cum eis semper quiescens. permissis
evidentissimis signis veritatis tue carnis in qua mortem passus
es. auferens ab eorum cordibus omnem dubitationem: ad fidem et certi 83
tudinem tue resurrectionis solidasti. Miserere mi dulcissime
domine ihesu. per immutabilem ascensionem tuam: qua discipulis tuis et matre
virgine aspicientibus celos petens. humanam naturam quam miseri
corditer pro peccatoribus susceperas. et in qua mortem passus mortem destruxe
ras. ad dexteram patris collocasti. Miserere mi domine ihesu. per adven
tum sancti spiritus. quem sicut promiseras discipulis tuis die pentecostes mi
sisti: quo impleti et vehementissime confortati omni timore
postposito veritatem tue resurrectionis cunctis gentibus predicarent.
eosque docerent. quod si in te crederent tuisque preceptis obedirent.
omni dubitatione postposita regni celorum perceptione carnis ascenderent:
et in eterna gloria tecum feliciter regnarent. Miserere mi domine ihesu.
per reditum tuum ad iudicandos vivos et mortuos: quo iudicio
malos a bonis separans. eterna perditione dampnabis: bonos vero
tecum ad celos ducens. in eterna felicitate collocabis. His
dulcissimis recordationibus et piis memoriis anima mea domine ihesu.
et tanta beneficia infirmis et peccatoribus a te misericorditer collo
cata. dum in secreto pectoris mei dulciter et cum magna ammira
tione volvo et revolvo: infirmas memorias et recordationes
peccati que ad damptionem et ad dampnationis perditionem trahunt. tua
opitulante bonitate aliquando respuo: et ea que divina sapiunt

in firmam et peccatricem animam sublevare solent. respicio et
veneror et amplector.

Sed heu infelici anime mee dulcissime et benignissime domine. heu tante perditioni infelicem animam tam graviter vexatam et in misericordissima pietate tua sustineat. in puncto ad infernum descendentem. Ecce enim dum cordis mei secretum diligenter inspicio, ipsam infelicem animam meam quam ante divinam maiestatem tuam mundam et immaculatam stare putaveram, veneno malitie et iniquitatis amarum invenio infectam. Sepius vero dum in causa alicuius utilitatis cum aliquo loqui incipio, statim vel per parvam moram in detractionem incurro. vel pravis aliquibus rebus impudenter me involvo. vel vitio curiositatis inepte succumbo. vel malarum cogitationum turpitudines, motusque illicitos et impudicos in ipsis initiationibus non sustineo. statim atque statim heu tante infelicitati, tante perditioni.

Fateor dulcissime domine ihesu et expando coram te iniquitates meas, quas inter patitur misera anima mea. Dum enim ea que retro sunt obliviscens, ad ea que ante sunt me extendere volo, atque in his dulcissimis recordationibus quas semper commemorat sui. dum tui si possum delectari cupio. atque omnes cogitationes meas quasi in fasciculum colligens, omni perturbatione animi remota, adherere deo perseveranti contemplatione desidero. subito nescio quomodo miseria me relabi ad inania in memoria conspicio. et tamquam mors subita interficiens. vel quemadmodum canis rabidus qui nec percussione repulsus a laceratione hominis

se temperat. carnalis delectatio omnem tranquillitatem ac omnemque
rectitudinem intime que me habere credebam. perturbat et destruit.
et qui me putabam stare in arce uirtutum: profligauit odore earum.
sentio intolerabilem ac teterrimum fetorem uitiorum. Quid ergo faciam
dulcissime domine ihesu. amator hominum et creator reformator
ac redemptor peccatorum: qui me conspicis tantis circumdatum malis. tantis
inuolutum pessimarum delectationum tenebris: Infelix ego homo
quis me liberabit de corpore mortis huius: Gratia autem tua domine mi.
Miserere ergo dulcissime domine ihesu. fili dei ihesu christe:
miserere creature tue. miserere peccatricis anime mee. Inten
de dulcissime domine. intende miserie eius et libera eam. propter inimicos
eius eripe eam. Illumina oculos eius ne umquam obdormiat in morte.
nequando dicat inimicus meus preualui aduersus eam. Iudica domine
nocentes eam. expugna impugnantes eam. Apprehende arma
et scutum: et exurge in adiutorium eius. Credo dulcissime domine
ihesu. credo quoniam si armaturam ad defensionem eius arripias. ac scuto
bone uoluntatis tue animam quam creasti defendas: quod nullus
hostis. nulla iacula inimici. et si forsan expugnent uel etiam seuire
temptauerint: animam quam defendis ullo modo superare poterunt. Dulcissi
me et misericordissime domine ihesu sana eam multis malis obrutam: multis
iniquitatibus superatam. multis facinoribus maculatam. Adiutor pauperum.
defensor pupillorum. sana et adiuua eam a te creatam. a te redemptam.
per te mundatam: sustine conatum eius: conforta desiderium eius: et concede
ei hoc spatium uite in quo in hoc mundo conuersatura est sic percurrere

... iniquitates suas per ineffabilem misericordiam tuam sic emun
dare. et per penitentiam ueram et ueram confessionem purgare. corri
gere mundare. et abstergere: ut tua largiente indulgen
tissima pietate ab omni labe uitiorum purgata. mundata.
correcta. et abstersa. post mortem carnis ad te dulcissimum creatorem
suum. piissimum dominum suum peruenire ualeat. tuamque inenarra
bilem gloriam cum omnibus sanctis tuis in eterna felicitate possidere per eterna secula amen.

Oratio ad dominum et ad omnes sanctos eius.

Deus pater credentium: salus inte credentium. exaudi preces [firma fidelium]
seruuli. quas fundit corde supplici. Fili dei piissime. dig
fili natus nasci uirgine. exaudi cordis hostiam. patris sedens ad [l. emunda]
dextram. Amborum sancte spiritus. dextre dei digitus. intus secreta
uisita. tuaque reple gratia. per omnis sancta trinitas. simplicitate unitas.
adesto miseris precibus. uotis fauens supplicibus. Auge fidem trinitas.
tas: spiritus auge sancta unitas. ut te colendo deitas. me firmet [l. summa]
tua caritas. Qui deus homo diceris. fueris homo nosceris. incuntoni [ut deus homo]
homines cum iudicare uenis. in hoc quo manes deitas. reatus dele sarcinas
ut homo es humanitas. ad me deflectat pietas. Regnum iurasti
patribus; promisisti sequacibus: ut seruetur promissio. regni concede famulo;
concedat tua pietas. quod deposcit humilitas. ut quod promisit caritas.
assequatur hereditas. Maria uirgo uirginum: receptionis ostium: porta
salutis integra. lapsis ceruicem releua. petenti manum porrige:
quietis opem tribue. extrinsecum auxilium. placare cura filium. Regina
celi domina. mater dei castissima. ut mari prester filium. conseruans posset

Tu marcialis pontifex. adesto nobis opifex. Qui cene ihesu ultime.
interfuisti dapifer. et quia fudisti pedibus. quas lauit suis dominus. Precum
manutergio. a sorde nos abstergito. Sequitur de sancto siluestro. et gregorio.
et cetera no.

subuenient. Tu michael archangle. celi precepi uultibus. ora dracones
gentis. ne noceant uulnere. Inter spes dei gabriel. et medicina
raphael. cum cherubin et seraphin. hostis necate heresim. Apostolorum
os spe. noue diuisi gradibus. dei presentes uultibus. mis fauete
uocibus. Seniores .xx. quatuor. et offerte que dexior. que citharis et phialis
orationes funditis. Patriarcharum dignitas. prophetarum sublimitas.
uiri regis presentie. uerba precantis solute. Iohannes xpi precursor baptista
regis melior. festina ne tardaueris. labem secare uulneris. Cum
matris clausus utero. motu predixisti corporeo. quem demonstrasti di
gito. fac subuenire misero. Celestis regni clauiger.
apostolorum signifer. petre primus in ordine. fragilitatem aspice.
Petre mens tua uideat. quid sors humana ualeat. et dum
tui meminimus. merito casus hominis. te poscente clementiam
extendat in dexteram. qui te suspendit flumine. dum te dixit
modice. Solue reatus uincula. ab hoc data potentia. quem
uerbum dei nominas. atque uocaris bariona. Paule tu doctor gentium.
et xpi testimonium. dum toti mundum predicas. opem conferre
studeas. Iohannes dei gratia. subtilis uelut aquila. ipso me fonte
sacia. cuius potasti flumina. Qui te matrem sociat. et celi clausa
reserat. mee parcat miserie. tuo precatu munere. Apostolorum ceteri.
euangeliste alii. discipulorum agmina. et uniuerse precamina.
Vos innocentes pueri. qui in xpo truncamini. uita date
subsidia. quem clamatis uos uindica. Prothomartyr stephane.
tu primus in certamine. heres facti nominis. adesto delictis.

85

... capitib; ⁊ celi pater introit ⁊ ibi stantē
societas. secutus hostes toleras. Orasti flexis genib;
p inimicis cernuus. p supplicanti serulo. intercede te post
ulo. Tumr inuictissime. Albane uir mitissime. pi
ad esto serulo. te depcanti seculo. Efficiens martyr iu
pce siccasti fluuium. regna petens celestia capitali sententia.
Dissolue nexus criminum. p illum xpm dnm. ut tecu in
celestib; scor iungat cetib;. Uincenti uir inclite.
carbones uernauis sanguine ⁊ celu tenens numine.
pme pccati sathage. Laurenti miles ptinax. in fide pre
contumax. cui nigne multas. orare pme studeas. Cunctor
cete martirum. citra spernentes corpor. cuius nos xpistis sanguinē.
hunc reddatis placabilē. Siluester admirabilis ⁊ confessionē
nobilis ⁊ caput factus eccle. orone respice. In sede petri posit⁊
eiusdē uicari. ipi consors glie. celi gaudens in culmine.
neos ut tecle genitor. tuis iuuando pcib;. talentu multi
plicas. ut tuo regi placeas. Gregori psul optime. totius flos
eccle ⁊ domus di candelabrum. ut parcat roga dnm.
Martine sydus gallie. ꝯtinui feruens numine. q regis cathe
cuminus fac ut succurrat dns. Sacerdotu confessio. confessor oratio.
sumi regis ꝯspectui. offerte pces famuli. Te felix felicitas.
q prima uir alias. ob carnatis uictu litenes priuilegiu ⁊ dni xpm
uite ꝯspicis. terrena cuncta despicis. apud ipm nos adiuua
in cuius gaudes glia. O maria magdalene festina ope trade.

cuius primum se obtulit xpo cum morte inclitum
oramen adsis obsecro: qui corona martyrii amplexus es.
Omnes sancte uirgines. ferentes sponso lampades. uasis tenentes
oleum: in eum quantis comodum. Sancta sanctorum concio. una quidem com
munio: in simul succurrite: et xpm intercedite. Esto xpe propicius:
qui fundo uide gemitus: et quos creasti dextera ab omni malo libera.
Qui nasci. mori. surgere. in celum uis ascendere: et sanctum mittis
spiritum: me sorde munda criminum. Iudex orbis cum ueneris. mer
cedem dare famulis: cum ouibus ad dextera. non cum hedis me
colloca. Presta pacem ecclesie: regendo eam per te: quam dum
partim diuidit. in fine simplex gregem. Romane sedis dominum.
sibique gregem subditum. quos redemisti sanguine: dignus
semper regere. Isti loci abbatem in tua fide stabilem: tuo conserua
presto munitum crucis clipeo. Animabus fidelium ista luce caren
tium: ad laudem tui perpetem eternam presta requiem. Agne dei mitis
sime. qui mundum purgas crimine: exaudi. parce. ad
iuua. miserere et libera. Xpe lux tua ueritas. dei splendor et
claritas. sother simul et usion. alfa. et ω. eleyson. amen.

Oratio ad sanctam mariam et ad omnes sanctos.

Maria templum domini: sacrarium paracliti: sanctarum decus
uirginum: merentium solacium. Ad te suspiro domina
mea accepta lacrimas. sinum mihi dignare impendere.
Regina celi inclita: orbis lampas syderea. meas abster
ge maculas. et peccatorum nebulas. Quod uoles. unigenitum

donabit tuus filius; pro quibus uoles. ueniam
impetrabis et gratiam. Sed ue peccatis hominum inte
nebris degentium metitur conscientia quia
delicti conscia. Vt adam delitescere uel sicut
cain fugere mea me cogunt scelera quia
multa et grauia. Sed inter tanta nubila et peccatorum
pondera patiens recordans luminum; non despero
auxilium. Nil desperare possum. nil reputo peruer
sius; presertim si tu domina mea perferas pre
camina. Dum mente tracto angelos, prophetas et
apostolos, uictoriosos martires. et pie pudicas uirgi
nes nullus michi potentior. nullus miseri
cordior. illorum pace dixerim uidetur matre do
mini. Quia propter hanc precipue patronam meam fa
cere; nichil religiosius. nichil puto salubrius;
Ergo mater melliflua et uirgo pudicissima nunc
inpresenti sentiam quam de te do sententiam. Mi
querelam gemitus tibi impono primitus quam perferas
ad dominum et tuum uerum filium. Maria lux etherea
ut meas preces deferas; tuis stratus uestigiis.
mente deposco supplici. Conputruerunt pristina
peccatorum contagia. sed sapiens est medicus et omnipotens
est dominus. De mala consuetudine. est efficax.
me tollere. qui suscitauit lazarum quatriduanum

mortuus. Post lapsum. petrum [illegible] 7 magno
fletu cócutit. nec cananee pcib' abnuit hic pro
pici'. Dauid p' tam immania penituit fla
gitia. 7 post laudari meruit ore ipsi' dni.
Unde secur' credidi. a peccor uinculis me
cito posse érui. si tu tantum petieris mat
mie. 7 sic affectu cótempnere uales que uo
cas impios 7 non spnis incredulos. Quod in
mariam gesseris illam dico egiptiá. prorsus no
uit eccla 7 exultat ingra. Teophilus diabo
lo suo dat' cirographo. quasi a fundo barat.
pte reduci potuit. Sed quis uerbis conprehen
deret uel scriptura digereret. cotidie quos
liberas. 7 dó reconcilias. His iá diu pre monit'
adte confugi credulus. ne me pia abicias. su
pplex oro uel differas. Deuotionis lacrimas qm
primum michi impetra. ut sint satis idonee
meas sordes eluere. Turpis concupiscétia cor
pus nec menté polluat que sub tua custodia
iam deputaui dna. Nam scripture auctori
tas. 7 isac' clamat ueritas. corp' peccis subditu.
scm odire spm. Furor 7 indignatio peul fiát
ab animo. qué tutele sanctissime pre elegi
cómittere. Non ódium ex aspect. iactantia

[illegible] liuor edax nō acuat. sed pax
uera possideat. Mundum si ridet fugiam
aut si seuit irrideam. quia qui illum diligit
xp̄o constare desinit. Sed studiosa lectio ⁊ con-
puncta oratio. incumbentem exsatiet ⁊ heretentē
inebriet. Ante mentis intuitum mortis u̇se accu-
leū. ⁊ sit tanto suspectior q̄nto manet occultior.
O ihu rex altissime. o fons mīe. horā mortis terri-
bilē pro spe bona fac facilē. Secura conscientia
non ibi multū trepidat. nā spe facta robustior.
multū t̄nsit constantior. Nō aliud sit gaudium.
uel mīn desideriū. q̄m ut exutus corpore t̄ possim
assistere. Quos celoꝝ incole ciues sup̄ne patrie. q̄ iam
dō fruimini nobis conpatiamini. Michael in celestib;
qui prefulges agminib;. pro speciali grā nob; confer
solatia. Angli quos g̃uissima carn[illegible]is nō p̄mit sarci-
na. orate pro hominib; sub ea laborantib;. Iohannes
natū maxime. p̄cantis uerba excipe ⁊ in prophetarum
numerū. ad hoc adscito sotiū. Petre piscator homi-
nū. ⁊ paule doctor [illegible] gētiū. cū ceteris ap̄lis ope-
nuate sceleri. Stephane cū laurentio. magno
prelati merito. cum multa turba martirū. mag-
nū ferte p̄sidiū. Uos confessores inclitos inuicta fide
p̄ditos nequāquam obliuiscimini s; obnixe deposcimus ut q̄ p̄ter ea t̄nsistis
⁊ fragilia adhuc p̄delectantib; tanto misterijs p̄muni. Agnes tecla. cecilia. lucia.
ac scolastica. ⁊ uos scē uirgines p nob; state supplices. am̄.

Recapitulatio. Ora. Explicit capitula [illegible] quod
amici requisierint. . 1.

Cum suscepti operis optato fine gauderem meque
duodecim voluminibus iactatum quietum
corporis portus exciperet. ubi et si non laudatur. certe libe-
ratus advenerã. amicorum me suave collegium
in salum. rursus cogitationis. expressit. postulans
ut aliqua que tam in libris sacris quam in secularibus abstru-
sa compereram. De anime substantia vel de eius
virtutibus aperirem. cui datum est tam ingentium rerum
secreta reserare. Addens nimis ineptum esse si eam per quam
plura cognoscimus. quasi a nobis alienam ignorare patiamur.
Dum ad omnia sit utile nosse quod sapimus. Nulla enim
peregrina res est. de sensu proprio loquitur quando sibi natura
interrogata. respondet. nec longe tendit ut se inve-
nire prevaleat. Nobiscum semper est. ipsa quando querimus.
adest. tractat. loquitur. et si fas est inter ipsa nescitur.
Proinde nota esse debet que sibi presto est. quia tunc
magis animum mense ponitur. cum subtilius de ipsa tractatur.
Nam dum a sapientibus preceptum sit ut cognoscamus nos
met ipsos. quando admodum sustineri potest si nos habeamus
incognitos. Cupimus enim nosse planetarum celo contra-
rios cursus. signorum consentaneum lapsum. Sunt enim
ex eis alia manentia. motuque carentia. alia vero que

... [illegible] ratione uertantur nec ullis temporib(us) conquiescunt. hec ut mundani s(unt) doctores exquirere temptauer(unt). armoniacis delectationib(us) inestimabili modulatione uoluuntur: quor(um) tinnit(us) atq(ue) concent(us) aduunati efficiat dulcisonum melos. Desideram(us) etiam altitudine(m) apprehendere etheris. mensura(m) telluris nubigeras pluuias. seu grandinis procellas. tremore(m) stabiliu(m) terrarum. natura(m) uagantium uentor(um). profunditate(m) inconstantis maris. potestates uirentium herbaru(m). q(ua)tuor elementor(um). p(er) omne corp(us) dissociatas. conplexiones. (et) ferendu(m) e(st) ipsam sese scire non posse: cui sup(er)ne datum e(st). tanta discutere. Non enim aliquid atentione querim(us). s(ed) res profundissimas modestissime nosse desideramus. Discam(us) ergo primum quare anima dicatur: de inde qualis sit eius diffinitio. Tercio que sit ei qualitas substantialis; Quarto si forma(m) aliq(ua)m habere credenda est; Quinto q(ua)s uirtutes habeat morales. quas greci aretas uocant. ad dec(us) ei (et) gl(ori)am contribulatas. Sexto que illi sint uirtutes naturales. ad substantia(m) scilicet corporis continenda(m). Septimo de origine anime disseratur; Octauo. cum sit p(er) omnia menbra diffusa. u(bi) poti(us) insidere credenda est. Nono de corporis ipsius forma (et) conpositione noscam(us). Decimo q(ua)s proprietates

habeat anima peccatorum, post competentia voluntatis [illegible]
Undecimo. quomodo noscantur discretione iustorum, quatenus quae
oculis istis videre non possumus, per iudicia probata colli-
gamus. Duodecimo in resurrectione quam verae sapientes credunt [illegible]
quid de singulis fieri sentiat. maxime desideramus agnoscere.
quatenus fragilia corda mortalium, adiuvante promissa
desideria concitentur. Haec nobis praestante deo ordine custodito.
responde, ut et nos facile possimus imbui. et tu gloriam debeas
invenire doctoris; Quid eis responsum sit. Dixi
propositiones has, non praeceptis regum, quae nuper age-
bantur, sed profundis et remotis dialogis convenire. qui
non tam istas aures corporeas, sed interiorem hominis inten-
tum, atque purissimum quaerere probantur auditum.
Nec ideo facile posse de ipsa dici. quia per eam innumera
novimus explicari. Oculus enim qui usque ad sidera
tendit, se videre non praevalet. et palatus noster cum diver-
sarum gustu sentiat, cuius ipse sit saporis ignorat. Na-
res etiam in flagrantium corporum varios odores attrahentes, sed quid
oleant ipse non sentiunt. Cerebrum denique nostrum licet
sensum membris reliquis tradat. ipsum tamen sensum
legitur non habere. Deinde qualia fatigatus possum disse-
rere, qui iam ad laboris terminum avida mente pro-
perarem. Postremo tam suaves amici. imponitis iterum
cogitare. quod a cogendo dici absoluta cognoscitis.

ratione cognoscere. Presertim cum res a multis disputata.
sed pene inexplicabilis uideatur esse derelicta. Sed cum
his ac talibus. ingenia illorum multorum allegationibus superare
nequiuerim . nec tamen concedere nimium uelle decreuissent . incer
tis petitionibus me saltem diebus aliquot sustinerent . nec pre
cipitanter quererent . quod plenum difficultatibus imparem;
Quo circa illud mihi accidit prothei qui quod uoluntate
non eligebat pandere . constrictus uinculis cogebatur
absoluere. Hoc tamen inde tolerabile uisum est quia
de tali re urgebar dicere . que si deo fouente ueraciter
exprimatur et audientem merito recreat et sensum bene
persuadentis illuminat. Qua propter antequam rem ingrediar
expetitam oportet prius nominum similitudines
quasi ramos obuiantes abscidere . ne semitam dispu
tationis nostre uocabulorum consonantium silua .
umbrosis ambagibus uideatur intexere;

Quare anima dicatur. Anima igitur hominis proprie
dicitur. Non etiam peccudum . quia illorum uita
in sanguine noscitur constituta. Hec uero quoniam inmorta
lis est anima recte appellatur. quasi anema . id est a sangui
ne longe discreta. Quando et post mortem corporis perfectam
eam constat esse substantiam. corporis sui atque uiuificet;
Animus uero dicitur . apo tu anemu . id est a uento . quod uelo
cissima cogitatio eius ad similitudinem uenti motu celeri.

Sic in subsequentibus suo loco declaratur; dum et appellat animam dicimus
corporis anime substantiam

propagatur. Fit autem ex appetitu animus pro desiderii eius
qualitate commotus. Mens autem dicta a menie .i. anima. Que li
cet varia vicissitudine . commutetur; quedam se tamen
in quod fuit perfecta novitate restituit. Modo enim
tribulationibus attenuata quasi probatur obscura. Modo
iterum in vigorem naturalem . letitia comitante reperatur;
Spiritus itaque triplici modo dicitur. Appellatur enim veraciter
et proprie spiritus nullis indigens . ipse vero a creaturis
hominibus. in diversa totus in tota . inmobilis loco . omnibus in
digetur. inspirans quod vult. et dispensans omnia pro
ut vult. Complens universa totus in toto. inmobilis
loco. et voluntate eternus. cunctaque que summa sunt.
singulariter potens. Vocamus et ipsum substantiam tenuem.
nobisque invisibilem. creatam . inmortalem. quantum illi viti-
liter datum est valere nunc. Tertio spiritum dicimus. per totum cor
pus emissum atque receptum. per quem vita mortalium flatu
necessario continetur. nec aliquando otium capiens. iugi
mobilitate reparatur. Atque ideo sciendum est animum
et mentem . proprie animam non vocari. sed quia res iste
in anima excellunt. interdum per licentiam . sic dicuntur;
Nec pro anima utique spiritus distincte ponitur. quia hoc
illi non est commune cum ceteris .i. angelis. potestatibus
aeriis. et quicumque spiritu continentur. Nec iste spiritus vera-
citer potest dici anima. qui aeris alternatione resol-

...cum illis res ista communis est. Restat ...gregati atque significanter anima hominis dicatur ...ritalis substantia. liberius disseramus. quae nullatenus sanguinis effusione consumitur. Nec de ipsius animae substantia liberius disseramus. quando eam a similitudine nominum necessaria separatione discrevimus. Qua propter in primis pugnantem rerum diffinitionem cautissima de liberatione formemus. ut consequentia quae inde potuerint nasci. fide generis sui. facillime videantur agnosci.

IIII. De diffinitione animae. Magistri saecularium litterarum. dicunt animam esse substantiam simplicem. speciem naturalem distantem a materia. corporis sui. organum membrorum. virtutem vitae habentem. Anima autem hominis est. ut veracium doctorum consentit auctoritas. a deo creata spiritalis. propriaque substantia sui corporis vivificatrix; Rationavilis quidem et immortalis sed in bonum malumque convertibilis. Editum est quasi parturiale animum. ubi vita fruitur avis. pennarumque grata varietas continetur; Nunc aperiatur in partes. quia hominum consuetudo est facilius discere. quae divisa possunt evidentius elucere; A deo fieri vel factas animas prudentium nullus ignorat: quando omne quod existit aut creator aut creatura; Creatrix igitur nulla creata potest esse substantia. quoniam ut ipsa subsistat indiget deo. et dare non potest alteri subsistentiam.

quam tantum ut haberet accepit. Sufficit ut ea ueris-
sime ad perpetuitatem conditam esse fateamur. que sola potest
creare mortalia et immortalia. Euidenter enim legimus in Sa-
lomone. ut reuertatur puluis in terram. sicut erat et spiritus
reuertatur ad dominum qui dedit eum. Et alibi. Omnem fla-
tum ego feci. Hanc proinde spiritalem substantiam factam probabi-
lis et absoluta ratio confitetur. quia dum omnia corpora-
lia tribus nouerimus lineis contineri. longitudine. latitu-
dine. profunditate. nichil tale probatur in anima reperiri;
Deinde quod corpori sotiata quamuis ipsius mole pregrauetur.
oppiniones rerum sollicita curiositate perpendit. celestia
profunde cogitat. naturalia subtili indagatione uestigat.
et de ipso quoque conditore suo. ardua nosse desiderat;
Quod si esset corporalis. cogitationibus suis spiritualia nec
cerneret. utique nec uideret. Cesset ergo de ea corporalitate
suspitio. quando et diffinitionem corporis a se omnibus modis
reddidit alienam. et tales causas exquirit. ad quas solus sublimis
spiritus peruenire contendit. Hic est quod in scripturis sanctis iusti-
ssime commonetur. omnia mundi istius uisualia contempne-
re. quoniam ipsam incorporea est. ut merito ad spiritualia
tendat. quibus se similem cognoscit esse formatam. Propria est
utique illi substantia. quando nullus spiritus aliter carnem suscipit.
ut eius passionibus aut condoleat aut letetur. Iure autem eam
diximus sui corporis uiuificatrix. quia mox ut data

fuerit. ineffabili conditione diligit. carcerem suum amat.
[illegible] quod libera esse non potest. Doloribus eius uehementer afficitur.
formidat. interitum que non potest mori. Sic est ad corporis
sui casus trepida. ut ipsam magis sustinere credas extre-
ma. que non potest deficere per naturam. Saluberrima quoque
carnis temptatione perfruitur. oculorum speculatione depascitur.
sonoris delectatur auditibus. suauissimis iocundatur odoribus.
necessaria gustus epulatione delinitur. Et licet his
rebus nullatenus ipsa uescatur. subductis tamen talibus grauissimo
merore conficitur. desiderans non sibi naturaliter accommoda. sed
adiunctis artubus profutura. Hinc non numquam sub ripiunt
uitia contraria rationi. quando anima dilecto corpori indulgen-
tius remittendo. locum noscitur prebere peccato. Vita igitur corporis:
suscepte anime presentia est. Mors autem eius probatur abscessus;
Sic diem dicimus lustrante sole. qui cum discesserit. nox uocatur;
Virtus ergo corporis anime presidio. et ex ipsa probatur accipere. unde se
preualet commouere. Sed quoniam et hoc quoque ad uirtutem generaliter
de qua loquimur noscitur pertinere. sciendum est cum se par-
tibus corporis ille uigor igneus infuderit. materiamque
carnalem spiritu uitalis afflauerit. si quid fortasse uulneris acce-
perit. statim condolet quia ubique substantialiter inserta est. Quod
si uirtus eius tantum calorque uegetaret. incisum digitum non
poterat condolere. sicut nec sol probatur quicquam sentire.
si eius radios secare temptaueris. Tota ergo est in partibus;

suis. nec alibi minor. alibi maior est. sed alibi intentius. ali
cubi remissius. Ubi tamen uitali intentione porrigitur. colli
minium atque copulat membra sua non sinit uel commarcescere.
que uitali rigore custodit. Admixta competentia ubique
dispergitur. congruentiam membris modumque conseruans. Mirum
preterea uideatur rem incorpoream membris solidissimis colligatam.
et sic distantes naturas in unam conuenientiam fuisse perduc 92
tas. ut nec anima se possit segregare cum uelit. nec retine
ri iussionem creatoris agnouerit. Clausa illi sunt uniuer
sa cum precipitur insidere. apta redduntur omnia cum
iubetur exire. Nam si acribus dolor uulneris infligatur; sine aucto
ris imperio non amittitur. sed nec sine ipsius munere custoditur. Hic
est quod frequenter grauiter uulneratos uidemus euadere. et rursus
leuibus occasionibus interire. Rationem uero ~~animi~~ hominum inesse
quis dubitet. quando diuina tractat. humana sapit. artibus do
cetur egregiis. disciplinis eruditur eximiis. Et hic cetera ani
malia decenter excellit. quod cum ratione decora componit;
Rationem uero dico. animi probabilem motum. qui per ea que con
ceduntur. atque nota sunt. ad aliquod ignotum ducit. perueniens
ad ueritatis archanum. Hec coniecturis atque argumentis
ad illud properare cupit. quod in rerum natura esse cognoscit;
Ipsa enim uera et pura et recta ratio est dicenda. que ab omni
imagine falsitatis redditur aliena. Datum est ergo illi cogi
tationes suas quodammodo aprehendere et prosequi in lingue

[illegible] ne disserere. In corpore posita anima
multa videt non a se egrediens. quin diversa circum
spicit. Ubique quasi distenditur. tamen fieri quasi discessio
non probatur. Movetur. erigitur. fluctuari cognoscitur. intra se
ipsam tamquam in magno currens spatio pervagatur;
tractatibus Haec non exit ad causas. sed tractatibus suis sibi repraesentat. quod sua
cogitatione respiciat. Modo quod occulis videt carnalibus.
modo quod fantasmatica per imaginationem concepit. Cogi
tat plane singillatim sed loquitur per ordinem. sensus ni
chil proficit. cum se diversitate confundit. quia divini
tatis est proprium multa disponere. omnia simul modu
lis competentibus explicare. Rationis itaque dotata
largitate quod bona munere divinitatis invenit. lit
terarum formas repperit. diversarum artium utilitates
disciplinasque protulit. Civitates defensibili muro cinxit.
variarum genus amictu eiecit. meliores fructus per industriam
exegit. terras transcurrit. abyssos alato navigio vastos
montes in usum iumentorum perforavit. portus ad utili
tatem navigantium lunari dispositione conclusit. orna
vit pulcherrima fabricarum dispositione tellurem;
Quis iam de eius ratione dubitet. quando ab auctore suo
illuminata facit arte conspicit. quod debeat sibi omni
celebritate laudari. Convenit nunc de eius immorta
litate disserere. Immortales animas auctores saecularium

litterarum multipharie probauere dicentes. Si omne
quod uiuificat aliud: in semetipso uiuit. anima autem quae
uiuificat corpus. in semetipsam uiuit. utique immortalis
est. Dicunt etiam. Omnia immortalia simplicia sunt. anima
autem non est armonica. neque constat ex pluribus. sed sim-
plex natura est. Anima ergo immortalis est. Iterumque 93
proponunt. Quicquid a contrarietate originali non
corrumpitur. immortale iugiter perseuerat. Anima enim quoniam
simplex atque pura est. sine dubio immortalis est.
Adiciunt quoque. Si omne rationale quod se ipsum mouet.
immortale est. anima autem rationalis se ipsam mouet. ergo
immortalis est. Nos autem immortales esse animas facile
ueridicis lectionibus approbamus. Nam cum ad imagi-
nem et similitudinem auctoris sui legamus affectas.
quis audeat contra sanctam auctoritatem. mortales dicere
ut inpudenter asserat eas a creatoris sui similitudine
discrepare. Nam quomodo poterat esse imago. aut si-
militudo dei. si animae hominum mortis termino clau-
derentur. Ille enim ineffabiliter semper uiuens. ineffabiliter
semper manens. perhennitatem ipse custodiens. qui
omnia continet. omnia disponit. potens est sine dubi-
tatione immortalis immortalia facere. et pro suo modu-
lo uitae conpotentiam dare. Dicit aliquis. Quomodo sui simi-
lis deo. cum immortalia minime creare preualeat. Cum

Cui sic per aliquam comparationem respondendum esse iudica-
uimus. Illum quod pictura que nobis est similis. potest imitari que
facimus. Imago enim potest aliquam habere similitudinem. ceterum
hoc non potest implere quod ueritas. Nam et hinc immortalem
debemus agnoscere. quod appetit de eternitate cogitare. De-
siderat enim post corporis mortem. relinquere summis famam. et
cupit sine fine laudari. et bona conscientia plus est de-
futuris attonita ne a posteris maculetur relata. Hinc est
quod inter sublimiores constat auctores. quia quicquid digni-
tate rationis erigitur mortis iniuria non premitur. Unde quod
ueritas absolute profitetur malis iuge supplicium. bo-
nis perpetua gaudia se daturam ut non sit fas cum hesitatio-
ne recipi. quod dignatur omnipotentis diuinitas polliceri. Verum
hanc immortalitatem anime. non talem debemus aduertere.
que nullam recipiat passionem. Et enim mutabilitati obno-
xia. et meritis suis punita. sed tamen inter queuis tedia. uel an-
xietates. continuationis beneficio perseuerat. Singula-
riter autem immortalis deus est. singulariter iustus. singulariter
potens. singulariter bonus. singulariter sanctus. Quoniam licet
ista uel his similia hominibus uel angelis merito dicantur.
nulle tamen ad eius altitudinem reuerende potestates attin-
gunt. Omnes enim ardue uirtutes in summitate illa plen-
issime atque perfectissime sunt. que creaturis uniuersis
ipsius largitate pro suo modulo conceduntur. Nunc scien-

dum ē hec immortalis anima. q̄m admodū. degere sen
tiatur. Viuit ipse post hui⁹ sclī amissionē non restanti
spū sēt corp⁹. s; eq̄li mobilitate que illi attribui(tur). Pura.
subtilis. cita. eterna. uidet. audit. tangit. ac reliqs u(ti)
sibus efficati uolet. Non iā inpartib⁹ suis hec intelligēs.
sed oia spūalit̄ extoto cognoscencēs. Quoq̄n absurdum ē 94
putare min⁹ ēē liberā posse q̄m mole brutissimi corporis
ing̃uatā. Talia eni intellig̃e posse nondubiū ē. ⁊ anglos
et potestates aereas. uel cetera que sublimi. atq; immor
tali substātia constare noscūt̄. Reliquum ē ut nūc obno-
xiam mobilitate currenti ordine doceam⁹. atq; utinam
ēē ambiguū ⁊ nonfacile probarem⁹. iq̄ parte frequent̄
incurrim⁹. Quis aūt dubitet. m̄ nos ēē gaudio suble-
uatos. modo merore deiect̄. modo pietate mites.
modo indignatione assūmim⁹. alia obliuione respuim⁹.
Quod nūc placet. post displicet. Bonoꝝ ⁊ conser monib;
edificamur. maloꝝ collocutiōe destruimur. Et q̄ntū
proficimus cū rectis. tantū deteriores nouim⁹. ēē cū
pessimis. Nam sinos uni⁹ rigor. unū ꝓpositū contineret.
nec boni ex malis. nec beati ex reprobis. mutabilitatis
beneficio redderemur. S; ut causa uarietatis hui⁹ eui-
dent⁹. possit agnosci. recordemur ut dictū est pruden-
tiā. nō ēē nob immutabilē. contributā. Et ideo sapim⁹ cum
diuina illuminatione ūngerim⁹. atq; iterum desipim⁹.

cum delictis caligantibus obcecamur. Affectio enim
que uenit et recedit semper incerta est. Solus omnipotens deus
est. cui hoc est esse quod sapere. hoc est posse quod uiuere.
hoc uelle quod facere. Et merito quoniam uniuersa que uere
bona sunt. non ad illum ueniunt sed ab ipso illo proce-
dunt. Qua propter hec anime quam diximus origo. non intel-
ligenda est pars dei. ut quidam de mentium id religio-
sa uoluntate putauerunt. quia conuertibilis est. neque
angelorum quia carni sociabilis est. neque ex aere neque ex
aqua. neque ex terra. neque ex aqua neque ex eis que mutua
conplexione iunguntur sed simplex et propria quedam natu-
ra et ab aliis spiritibus discreta substantia quam longe
subtiliorem aere et luicidiorem debemus aduertere. quan-
do istum uulgabiter intuemur. Illam uero conditio-
nem carnis aspicere non ualemus. hanc speciem. natura-
lis mobilitas semper exagitat ad cogitationes suas commit-
explicandas. hinc est quod per quietem remissi dum ma-
teria nobis nobis fuerit solite cogitationes abstracta.
nec intenti ad cotidianas fuerimus sollemniter actiones res
uarias. nunc falsis. nunc ueris inspectionibus somniamus.
Parum est quod sopitis sensibus uolatica imaginatione delu-
dimur dum frequenter etiam uigilantes a nostra con-
templatione traducimur. Sepe enim cum nos in oratione
ne magna intentione dirigimus. ludo nescio quo inspa-

tis subito cogitationibus amouemur. Et ita p[er]uenit
ut menti nescio quid aduersum suggerat. quod disposi[tum] n[on]
non habemus. Constat ergo animam in hoc mundo instabili
et uariabili uoluntate conuerti. bonarumque rerum [e]t
amissibilem ac receptibilem. nec uno semper uoluntates
suo rigore subsistere. sed et contra dispositum suum mul
tiplici se conuersione mutare. Hec de illis sumus qui
dicunt recolere magis animas quam discere usuales ar
tes reliquas disciplinas cum et ad interrogata sint parate
ubi poterunt intellectu perueniente contingere. et noua
sic audiant quasi nichil exercis ante didicissent. Ecce gra
uida diffinitio illa iam fecta est. ecce in lucem nisi fallor
que fuerunt clausa prorumpunt. Non est quicquam de
proposita complexione derelictum cuius talis est disciplina
ut id quod intendit ita explicet atque determinet. ut neque
minus neque amplius aliquid dixisse uideatur. Nunc ad sub
stancialem eius qualitatem sollicitis sensibus accedamus
qui interrogationis iste tercium locum tenere
memorauimus.

Qualitatem itaque substantie huius actores igneam
esse dixerunt. propterea quod mobili semper ardore
uegetur. et iuncta corporis sui membra calore uiuificet.
Denique quod cuncta celestia flammeo referunt uigore
constare. non isto flammeo consumptibili et temporali. sed ex

tranquillis nutr[illegible] atq; immortali. hoc neq; minuit
neq; crescit. sed in suscepte originis dignitate iugiter p
seuerat. Quod ideo finiri nequit. quia nulla ut corpus aliq
elementorum diuersitate concretum est. Unum enim
atq; simplex habere nescit aduersum. Et idō semp manet
qm in essentia sua non habet litē. sicuti inmortalia
cuncta creata dicunt. quib; spualis ē concessa subera.
Hos aut lumen eē posse non inpbe dixerim. xpt imagi
nem dī. quā int condiciones rerum quantū illi pro mo
dulo suo necessarium fuit. decent accepisse. memorat.
Ipse enim dš omps solus habet inmortalitatē 7 lum
habitat inaccessibile. quod sup omnes claritates uel ad
mirationes sanitas mentis intelligit. Sz imago aliqm
uel habet similitudinē. Ceterum hoc lum nonpotuit
habere qd ueritas. Illud aut quod inefabile ueneram
archanum qd ubiq; totū 7 inuisibilit presens ē. pat 7 fi
lius 7 spiritus scs ē. una eēntia 7 indiscreta maiestas. Sple
ndor sup omnes fulgores glā sup omne pconiū qd mū
dissima mens 7 idō dedita. potest qd eē ex aliq parte
sentire. sed idonee non ualet explicare. Num qué ad
fas est sufficient de illo dici. qui creature sensu nonpot
conprehendi. Egrediamur licet pietate nimia modū
anime nre 7 inmensa religione sup nos metipsos alta
cogitatione sileamus. transeam etiā potestates cele

strum creaturarum profundeque pensemus! quod sit qui
tam magna una passione uno momento fecerit. tamen
quicquid miramur amplius est. quicquid sentimus excelsius. Cum ad
illam inexplicabilem maiestatem mens humana. non pene-
trat. Una ergo ratio potentie huius est. venerari quod investiga-
bilis est. non diffinitive querere qualis quantusque sit. His 96
itaque rebus edocti. lumen aliquod substantiale animas habere non
improbe videmur advertere. quando legitur in evangelio. lumen
quod illuminat omnem hominem venientem in hunc mundum.
Unde quod in cogitatione positum. nescio quid tenue. volumi-
ne clarum. in nobis esse sentimus. quod respicit sine sole quod videt
sine extraneo lumine. Nam si ipsum in se lucidum non esset
rerum tantam conspicientiam non haberet. Tenebrosis ista non
data sunt. omnia ceca torpescunt. Istis enim tam violenta
sunt lumina ut etiam intueantur absentia. Que tamen
tunc multo magis clariores atque immutabiles efficiuntur.
cum a dei gratia bonis actibus non recedunt. Earum enim spe-
culativa virtute multa atque ardua que in archana na-
ture recondita sunt. inspici et comprehendi usu ipso certis-
simum est. Nunc inspiciamus utrum formas anime habere
credantur. quas incorporeas esse iam diximus.

Prius scire convenit diffinitionem ma-
iorum forme ipsius veracissimam complexionem.
Formam vero dico. que aliquod spatium linea lineis sive

…atur intelligi si eam possunt ani-
…cipe. quas spūali certum est uigore subsistere. Nā
…m omnis forma aut in superficie sit aut in corpore sup
ficies n̄ ubi in corpore corpus uero solidum atq; palpa
bile. Ab his aūt rebus anime manifeste constat exceptā
residuum est ut formas anime nullaten̄ habere putando.
sint. s; dī figurate atq; incorporales in sua qualitate p
maneant. nec illud moueat qđ apls de xpo dño dicit.
Qui cum in forma dī eēt. non rapinam arbitratus est.
esse se equalem dō. & cetera. Ibi enim naturā uult in-
telligi. Ceterum incorporeus est dš. Qui usq; tot' atq;
incomprehensibilis ē quam potuit habere formā. Illud
aūt qđ in euangelio legitur. post hui' lucis occasum abrahe
sinibus qđ egentē lazarum fuisse susceptum. diuitē uero
flammis adurentibus estuantē guttā postulasse. ūn eius
temparetur. incendiū. idō intelligit' positū. ut humani
generis rerum ruinosa presumptio quid formidare debuis
set agnoscere. Ceterum nec illa lingua locut' ē quam con
stat eē corpoream. nec ille digitos habuit unde cadentib'
guttis incendium diuitis tempare potuisset. Nam reliq̃
in hunc modum suscipienda sunt. que lectione simul conti-
nentur. Parum ē enim qđ de creatura ista memorantur ad
consuetudinē humani generis instruendam. Ipsum enī
auctorē. inpassibilem. inmutabilem. p enniē uno modo.

manentem futurę legimus frequenter dormitantes audiuimus
quod talia possint domino conuenire sicut res aliqua hu-
na consuetudine facilius comprehendique noscantur. Sic animas nobis ho-
mines. formas legimus frequenter accipere. Solet etiam aliquos pmo-
uere. si anima non habebat quantitatem. dum eam constet intra corpus 97
hominis contineri. Sed si diffinitionem uerissimam quantitatis re
uocemus in medium quae res singulas breuiter semper absoluit.
facile nobis probata ueritas elucescit. Sic enim arithmetici
eam compendiosa ueritate describunt. Vis quantitas
aut de continuatis constat. ut arbor. homo. et montes. aut de
disiunctis. ut chorus. populus. ut aceruus. et his similia.
Sed cum anima neque de continuatis. neque de disiunctis sit.
quia corpus non est. clarum est eam quantitatem penitus non
habere. sed nec eius est nec formam recipit. nec habere nobis dicen
da est aliquam quantitatem. Creatori tunc circumstantias
carnis et quantitatis patere possit credendum est. qui omnia
sub mensura numero et pondere creauit. Et ipsi soli sunt
nota uere que fecit ea qui mira potentia ipsas quoque cogi
tationes nostras quasi res uisibiles intuetur. qui innocentis
sanguinem audit clamantem. ad postremum qui nouit omnia
et ante quam fiant. Tempus est uenire. ad uirtutes mo
rales que sunt habende diuitie. et munera preciosa census
animarum. quas greci aretas uocant. Quibus contra immun
ditiam corporalem. sua uirtute bona consequentia uindicantur

[.]puritate. vii. De uirtutib' et moralib'. Primu' adu'sum
prauis ac iniq' iustitie munimen abiectu' est. cuius
ut ueteres diffinire uoluerunt tales noscunt' e'e' co'ple
xio. Justitia e' habit' oi' p co'muni utilitate seruatus.
sua' cuiq; tribuens dignitate'. Contra confusa et
incerta. prudentia utilit' adhibet'. Prudentia u' est.
reru' bonaru' et malaru' uerax scientia. Cont' adu'sa
uel prosp'a remediat aponit' fortitudo. Fortitudo aut'
considerata p'iclo' susceptio e' et labo'. firma pp'es
sio. Cont' delectationes g' illicitas et uoluptates ser
uidis. moderatrix nob' te'pantia suffragat'. Tempan
cia q'ppe e' adu'sus libidine' adq; alios n' rectos ip'et'
animi. firma et moderata d'natio. His g' munitionib'
diuina opitulatione ocessis. ut q'druplici thorace
inhoc mundo mortifero sal' aie custodit'. Illec pot
auciis adire. q'tanta meruit tui cioe uallari. S; h'
uirtutu' q'dripertitu' dec'. t'na uita diuersim parte
co'plet'. Prima e' ote'platio q' acie' n're mentis extendit
adres subtilissimas intuendas. Scda iudiciat. que
discretione boni maliq; ronabili estimatione per
tractat. Tercia memoria cu' res inspecte atq; deliber
ate in ai' penetralib' fido co'modatione reponun
tur. ut q'si inquoda' oceptaculo suscipiant' q' freq'n
ti meditatione ouehunt'. Vestiaria n'ra cu' fuerint

plena nil capiunt. Hoc thesauro avarus non ingravetur onere
sed cum multa congesserit. sciendi desiderio plus urget.
Tetigimus supra dictas partes quasi armoniam et concordem.
Tali numero delectatur anima. gaudet ipso noscitur divinitas. Solent
commovere aliqui subtilissimas questiones dicentes. Si divinitas
perfectas et rationabiles animas creat. cur apposito sensui vel
infantes aut iuvenes inveniuntur excordes? Sed quis non inten
dat animas parvulorum imbecillitate corporis. nec officia sensuum.
nec ministeria posse explicare membrorum? Ut si ignem angusto
vase concludas. altum ut illi moris est. neque appetere. quia eum
artissimum obstaculum constat opprimere. Tunc enim unicuique rei
facultas sua videtur suppetere. cum illi nichil contrarium prohibetur
ut impedire. Sic stultis iunioribus obviat. quod aut imparili
tate partium. aut crassitudine humorum maximi vitii vitio
suscepto. anima inepta nimis habitationem deprimitur.
et vim suam exercere non prevalet. inconvenientis domicilii
sede prepedita. Illud stultis accidere hodieque conspicimus quos
greci iuniones vocant. Iam ut de usuali quoque dicamus
eventu quam multi morbis accidentibus aut onerato cerebro
aut precordiorum stupore confusi. acumen solite sapientie perdide
runt. Quanti etiam momentanea lesione mutati sunt.
Nam et ipse qui celeberrime sapiens habetur
copioso prandio refertus quam infacile nimium capiti iam
dilapsus obtunditur. ut virum illum pruden tissime

...tente difficile ut uiuum credas quē se nec moue
re posse ꝯspicias. Vnum tamen certissime scio sapien
tes nimis felicissimos fieri. quē nimia diu a talib' adusita
tibus reducunt alieni. Forte sunt alie cause q̃ roma
bili aīe admou'. q̃ ꝑ nos explicandos adusū ire uideantur.
Ceterū aīe nec crescunt cū paruulis nec fractis ahe
ne uarie discretione tribuuntur. S; sic in inmortalitate
sumunt. ita rationales eē generalit' sentiunt. Paruul
enī. racio crescit longa meditatione non aīa. Nunc ad
reliqua currente ordine transeam'. VIII. ...
... ...

De uirtutib' eius naturalib' VIIII. Virtutes anime
naturales quinq; peritas eē ueteres uoluerunt. Prima ē
uiuificq; parte sensibilis. que nob' tribuit intelligentie sen
sum. p q̃ oīa incorporalia uaria imaginatione sentimus
facit etiam corporales ingere sensus idest uisū auditū.
gustū adoratū. tactum. q̃ dura mollia. lenia aspa q;
sentim'. Secūda inpatiua que iubet organis corporalib'
motus diu'sos quos implere decreuerit. hoc ē transferri
deloco adlocū. uoces edere. mībra curuare. hec exēpla
causa posuim'. ut in his similia dicere uideam'. Ter
ciam pn cipalē. cū ob.. auctam t... iocunu
reponi... ... corporalib' sensib' q̃ ceis ꝑfundunt
... firmiq; tractam'. hinc ē qđ etate maturi

melius sapere iudicantur quia senescentibus membris cor-
poralibus sensibus mollitis, pro maxima parte in illum
transeunt. Ubi dum mens amplius occupatur, robus-
tior uirtute adunationis efficitur. Sed iterum desipiunt.
cum nimia debilitate deponuntur. quoniam datum est animabus
ad tempus suorum sequi corporum necessitates. Quartam. uitalem. 99
id est. calorem animae naturalem. quod perflui feruorem moderan-
dum agit auras ethereas hauriendo atque reddendo.
uitam tribuit et salutem. Quinta delectationem habet appetitui
boni malique. quem sub iocunditate animus concupiscit.
Haec iterum quadripertita sub diuisione ad sustentationem
corporis explicandam pars ista refundi-tur. Prima est
attractatiua. rapiens de naturali quod sibi necessarium
sentit. Secunda decentoua assumpta retinens. donec ex his
utilis decoctio proueniat. Tercia translatiua quae accepta
in aliud conuertit atque transponit. Quarta expellatiua.
que ut natura fiat libera. sibi nocitura depellit. Solummodo
ut datum est quasi aliquod modicum. inclinauimus uelut certitu-
nis difficultatis cacumine deplanato. inoffensae ad
reliqua gradiamur. Nunc ad originem animae quando difficultatibus
plena est cautissime ueniamus. IX. De origine animae. Legimus
in conditione rerum mox de limo terrae corpus effectum.
et statim dominum insufflasse factumque esse adam in animam
uiuentem. Insufflauit enim. dictum est ad exprimendam opere

dignitatem, ut agnosceretur aliquid criminis quod ipsius ei ore prolatum est. Ceterum hoc significat insufflatio eius quod mandatum et iussio. Nam insufflare quemadmodum potest qui neque spiritum resolvit neque buccas habet que constat esse corporea? Hoc nulli secuti dixerunt: mox semen humanum ut coagulatum fuerit inmutabilem substantiam ibi deo creatas animas corporibus dare discretas atque perfectas. Medendi autem artifices quadragesimo die humanum ac mortale pecus animam dicunt accipere, cum se in utero matris ceperit commovere. Opinione quoque fertur aliquorum quod creator ille potentissimus sicut de corpore nostro tamen semen carnis educit, ita et de anime qualitate animam novam posse generari. Quaeritur originalis peccati quod catholica confitetur ecclesia per traducem delicti rea possit ostendi nisi dono fuerit baptismatis absoluta. Nam quemadmodum infans qui peccandi non habuit notitiam reus debeat ullatenus inveniri, nisi aliqua ratione in ipsa origine animarum culpa videatur esse transfusa? Unde pater Augustinus religiosissima dubitatione laudandus nichil temere dicit esse firmandum, sed in ipsius esse secreto, sicut et alia multa sunt que nosse non potest nostra mediocritas. Hoc autem veracius fixeque credendum est: deum animas creare et occulta quadam ratione iustitie illis imputare quod primi hominis peccato tenentur obnoxie. Melius est enim intra occultis causis confiteri

ignorantiam: quã piculosam assumere fortassis
audaciã. cũ dic apls. Quis enim cognouit sensum
dñi aut q̇s ei ꝯsiliari fuit: Ex natum. Ex parte ici
nus. & ex parte ꝓphani. Sꝫ qm in hunc locũ tenor
nos disputationis adduxit. ut aĩas reas peraducem
pcci generalit ẽẽ dicerem: ꝯuenit aĩam xpi dñi imme
diatum deducere. ne q̇s calũpniosa intentione puersus 100
simili eam putet ꝯditione ꝯstrictam. Audiam g origi
nem ei. scẽ marie semp uirgini digne pcone fuisse
ꝓphani. Ait angelus. Sps scs sup ueniet inte. & uirt
obumbrabit tibi. propterea qd nascet ex te scm.
uocabit fili dĩ. Quis rogo in hac maiestate nascendi.
aut originalis pecci credat ẽẽ culpã. aut ꝓphanam
aliq carnis suspicet offensam: Absq; pecco sine dubio
uenit. q̇ erat omnium peccã soluturus. Concept mistico
inspiramine. nat ex uirgine. nich de adam traxit. q̇ut
malum ade uinceret aduenit. Funis ille longissimus.
quo nos ligabam abrupt ẽ. Torrens q̇ nos rapiebat ibi
siccat ẽ. Iura sua mors pdidit: dũ ꝯditio nra uitã re
demptoris accepit. Illam pmi homo ac posteris trãsit
exitium: ueniens xps dns credentib ꝯtulit regna celoꝝ.
Per istum enim reperat aĩa amissũ statum. que p illi pdi
derat meritũ. Natus in glã: ꝯ usat sine macula. qd potuit
de illo trahere. ꝯtraria uenit actione destruere: Sce

…an. uita scā respondit. Qui sine pcco ē genitꝰ. nulla
…t …cti labe fuscatꝰ. Suscepit uerum hominem
natura. ñ uitiis. Respuit qđ pto plastus deliqt. 7 assū
psit hominē purissimū. q creauit. īpccem suscipiens.
s; carnē pcci sine aliq iniuria pollutionis assumens
Suauis. qdē nimiū m facta digressio ē. dū suspitionē
īnpbas amouere ɔtendo. S; dū adaluit tendimꝰ. hinc
dicere multa ñ possimꝰ. Restat nunc ut ordinē ɔpo
sitū psequentes. de sede aīe dicere debeamꝰ. x. De sede aīe.
Quidā sedē aīe q̄uis sit corpe toto diffusa incorde eē
uoluerunt. dicentes qđ ibi purissimꝰ sanguis 7 uitalꝭ
sps ɔtinetur. Inde etiam cogitationes siue malas siue
bonas exire ɔfirmant. Qđ aīe uirtutē opari posse non
dubiū ē. Plurimi autē incapite insidēre manifestant.
si fas ē cū reuerentia tam̄ dicere. ad similitudinem
aliq diuinitatis. Que licet oīa ineffabili suba sua re
pleat scriptura tn̄ celos insidere ɔfirmat. Dignum
enim fuit ut arcem peteret. que se nouerat celesti
opatione sublimē 7 tali loco pceterīs ūsasari. unde
reliq mēbra debuissent competenti regimine guber
nari. Nam 7 ipsa figura capitis speroides pulche
rima ē. in q sibi immortalis atq; rōnalis aīa dignā
faceret mansionē. Certe corpalia uideamꝰ. Ignis
iste mortalis sēp tendit ad sūmum 7 qđ habent

subtilissimam naturam ad superiora sine dubitatione fer...
Sunt et alia quedam huius credulitatis. Nam cum medenai... ...ssimi
testam capitis humani grauissima percussione confractam
in soliditatem pristinam reuocare contendunt. membranam
qua teneritudo cerebri communitur. cum a sanguinea
fece detergere cupiunt frequenter attingitur. Que stati(m)
ut tacta fuerit. in tantum stuporem homo peruenit ut ille 101
percussus alibi grauiter sentire non possit. Sed mox iterum
ut se manus a cerebri impressione suspenderit ad intellectum
consuetudinarium redit. uocem sensusque recipiens.
quid de se ipso iam agatur agnoscit. Quod in aliis utique
membris non probatur accidere quamuis in magnorum uulne-
rum foueis excauentur. Addunt etiam quod in sano corpore et
ad hanc rem pertinentia non minima signa peruenerunt. Nam
cum fuerit aliquis nimia indignatione flammatus.
animumque suum estu cogitationis accenderit in fluctu
uisceris in pectoris communionem uersatur. Sed statim
capitis dolore percutitur. ut illuc uideatur anima fatiga-
cionis signa reliquisse ubi magna uisa est
uirtute contendere. Ibi enim fieri absolute sentimus
anime nostre quosdam fluctus. quosdam conspectus grandio-
res. ut ante oculos nostros ueniant. que absentia
nullus ignorat. Tendimus quidem uigorem animi
in diuersas partes multasque regiones. fantastica

imaginatione ad capitis iteri uicinitatem perducit. quod per diuisas
minimi partes cognoscitur exquisitum. Denique oculis nisi defi
gimus animo cogitantes auritum sensus obstruitur. gustus
cessat. nares uocant. lingua non habet uocem. Et multis
modis per talia signa cognoscitur animam insitus codam modo
cubiculis occupatam. hec ergo ut putatur in medio constituta
quasi pro tribunali sedens. appetituum suorum noscitur esse
moderatrix. boni malique iudex. ambigua discernens.
noxia respuens cum tamen ei gratia diuinitatis infulserit. Fuit
quidem in primo homine beatitudo naturalis arbitrium
liberi potens. ex inuiolata sententia. sed infelici transgres
sione deceptus. diabolica fraude perdens quod posteris
traditurus acceperat. ad nos transmittere non potuit quod
amisit. Inde propagatus interitus. inde humani generis
nutrita defectio inde ignorantia rationi contraria. in noxie
cure. in penitenda consilia in obscurata cognitio. turpe
desiderium. iustitie neglectus. Inde mille criminum
lapsus. in plura nobis cum pecoribus pecunia. que diuinitas
fecerat esse discreta. Pro nuntiat enim pro dolor nobis solis
discessio. serenitatis aduentum. futuras tempestates
uentorum commotione dinoscimus uenturam sclis ubertatem
temporum ratione colligimus. letitiam nobis in medium
gnari animi presagatione promittimus. Sed quod tale ignorare
potuisset anima. si ei fuisset dignitas custodita.

Depressa est iuste ad ignorantiam. que scire voluit contuma-
citer vetita. Modo enim signis aut coniecturis sapit aliqua.
que sine labore nosse poterat universa. Illud tamen sancta conversa-
tione purgata divinitatis auxilio recipit. quod insidiis
decipientis perdidit. Illuminata videt creatorem. quem fusca-
ta non potest a semetipsa cognoscere. Narrata sunt de anima 102
quanta probantur esse concessa. Sed convenit ut et de eius templo.
quoniam illa imago dei non patitur. ut corpori deformi coniuncta
esse videatur. XI. De positione corporis. Procerum animal et
in effigiem pulcherrime speculationis erectum. ad res su-
pernas et rationabiles intuendas. cuius armonica dis-
positio ingentia nobis sacramenti declarat. Inprimis
caput nostrum sex ossibus compaginatum in similitudinem celes-
tis spere rotunde concavitatis formatum est. ut senarium
illum perfectissimum numerum sedes nostri cerebri in cuius orga-
no sapimus contineret. Hic oculi quasi sacrorum testamentorum pul-
cherrima duo volumina collocantur. ad quorum similitu-
dinem omnia geminata descendunt. ut aures. nares. labra.
brachia. latera. crura. tibie. pedes. In hanc enim mistica
dualitate compago totius corporis continetur. Et sicut illa tes-
tamenta ad unum respiciunt. unum sapiunt. ita hec officia
in unam se convenientiam operationemque coniungunt. Sed licet
hec parilitas pulcherrima se distributione consociet.
et alterutrum sibi mutuetur ornatus. sunt etiam singularia

in medio constituta ne in unam partem preiudicialiter uergentia
aliquam competenti decore nudarent nasus. os.
guttur. pectus. umbilicus et genitalium uirga descendens
que laudabilia et honora monstrantur. quasi in medio
locata consistunt. Capiti autem nostro quod sensus capit innumeros.
recte ceruix quasi quedam columpna supponitur. docens
nos religionem sanctam munitam fidei consistere ualidissi
mam firmitate. Lingua quoque uocis nostre dentium
plectrum data est ad sermonum nostrorum conuenientiam temperan
dam. ut nos articulata uerba ab animalium confusione
distinguerent. Nec illud uideatur incassum. quod uni gut
turi due seruiunt digestiones. scilicet ut omnis in
tellectus prudentie anime quasi cibus acceptus et nimius calore
decoctus. per gemina testamentorum munera competentibus
tractatibus explicetur. Quin neque cornu neque dente
neque fuga sicut alia animalia. corporis humani forma
se preualet uindicare robustus illi torax brachiaque
con cessa sunt. ut illatam iniuriam manu defenderet
et obiectu pectoris quasi quodam clipeo uindicaret.
Genitalia uero nostra in magnum misterium quis dubitet
attributa. unde prestante deo hominis reparatio
secunda procedit. unde mortales nesciunt habere
defectum. quando per successionis prouenientibus generis noscitur posse ser
uare communi decorum fibrum. si non fuisset turpi

lsitudine sedificatum. Quia enim illo pretiosius est sunt
humanum genus sine culpa descenderet. Sic omnia pro
pria creata sunt si peccatis polluentibus introderent obs-
cena. Hoc autem corpus animatum quinque sensibus administratur
ac regitur. Qui licet sint communes cum beluis a nobis tamen
rationabili iudicio melius distinguuntur atque complentur. 103
Primus eorum visus est qui aere illuminato colores respicit
corporales et lineis suas proprietates agnoscit. Aspectus enim
est ut veteres diffinire voluerunt. vis anime spiritalis
egrediens per oculi pupillam. res non adeo longinquas attingens
sed ad quas potuerit pervenire diiudicans illud videns ad quod
destinat ut videat. Nam si de interioribus suis oculi viderent
et se ipsos sine dubitatione conspicerent. Hoc etiam pater
sensit augustinus. Secundus auditus est qui per cavas ac tortuosas aurium
vias sonos accipit aeris verberatione concrepantes. ratione
diiudicans quod sit auditum. Tertius odoratus est qui diversos
odores assumens vim redolentium corporum quasi quodam
invisibili fumo naribus suscepto competenti aspiratione
perpendit. Quartus est gustus quo multarum rerum sa-
porem palati diiudicatione cognoscimus. Quintus est
tactus. qui etiam communis membris communiter noscitur
attributus. Elegantior nobis manibus est quod singulariter
date sunt ad multas cogitationes nostras communiter
explicandas. Digiti enim per illos eveniunt firmiorque

memoria. Nam qd obliuisci possum̄: istis scribentib̄ sine labore retinem̄. diu̇sarū artiū opifices. ⁊ pene totꝰ nr̄e opationis effectꝰ. Nam qͥ prodesset sensū aliqͥ̄ faciē da ɔcipe. si h̄et laboriosa manꝰ ūplbaret implere. Nec illud arbitror. p̄t̄eundū. qd pedes nr̄i nunq; denaria digitoꝝ quantitate formant̄. ut cursus uite nr̄e atq; opatio. sacramenta celestis decalogi ɔtineret. ne pret̄ legem dn̄i aut cogitare aliqͩ aut agere deberem̄. Facie ipsa quē admodū prudentie sue pate fecit indicia. In effigien nr̄am exeunt cogitationes. ⁊ ex hac parte cog noscitur q̄lis intꝰ animꝰ uoluntasq; ūset̄. Vultꝰ siqͩē nr̄ q̄a uoluntate nōiat̄. speculum qͦdam ē aīe sue. Et qd substancialr̄ ūcernit̄. p eī habitū euidentissime decla ratur. Quanta possit de eiꝰ m̄bris reliqͥs dici. Cur tri ginta duob̄ dentib̄ gingiuarum nr̄arum ordo claua tus ē. q̄re ceruix nr̄a septē nodis spina. uiginti t̄bus spondulis colligit̄ coste uiginti. ac. iiii. radiis. p uisce rum defensione flectant̄. ne teneritudo illa interaneoꝝ importuna facillime lederet̄ iniuria. Neruii ɔq̄ ɔgrua dispsitione corpus omne ɔtineant. quomodo uene inuisibili sanguine competent̄ irrigent m̄bra. q̄admodū ossa nos medullata corroborent. Cur unguib̄ nr̄is cōmune sit iugit̄ crescere cū capillis. quam decore quā utilr̄ carnes nr̄as uestiat. ut nec humor īt̄nus

turpiter defluat. nec pulcritudo calori sub diuersa uenus
tate dispereat. sicut membra singula diuersa corpori praebere
uideantur officia. aliudque nobis sublime aliud mediocre.
aliud sit in ultimo constitutum. in tanta conplexionis gratiam
conuenerunt. ut omnia sint necessaria omnia praebeantur accommo
da. sicut apostolus ait. cum ecclesiam de studio caritatis aduna 104
ret. Non potest dicere oculus manui non est mihi necessaria. aut
iterum caput pedibus non desidero operam uestram. sed multo
magis quae uidentur membra corporis infirmiora esse necessario
ra sunt. Et quae putamus ignobiliora esse corporis. his honorem
abundantiorem circumdamus. Deus enim ita temperauit corpus
atque distribuit. ut membra seruitiis adiutoriis indige
rent. Sed hoc proprium iam pluralitate infirmam dicti abun
de sufficiet. nullum corpore animal in tantum misteriorum
significationem fuisse formatum. Debuit enim consilio
consilio summo fieri. quod uidebatur rationabilis animae esse con
iungi. O summi opificis creatura mirabilis. quae sic huma
num corporis uniuersitatem disposuit. ut si prima hominis non
essent peccatis grauantibus onerata. magnis muneribus
non fuisset exuta. Qualia enim meruit tunc libera
habere. quae nunc tot bona noscitur retinere dampnata. Uerum
ista caro quamuis diuersis uiciis appetatur. multisque uulne
ribus lacerata subiaceat ipsa tamen est quae celeste psalterium
canit. quae gloriosos martyres facit. quae conditorem suum uisitata

promeruit que ipsam quoque uitalem crucem sancti
redemptoris accepit. Merito iam spiritualis futura
creditur: quando et hic mortalis tanto munere perfuncta
glorificatur. Sic enim ista magna quidem natura, sed originali
delicto peccatis cotidianis obnoxia. ieiuniis. elemosinis.
asiduisque orationibus diuina se suffragatione componit.
Sic emundatis sordibus peccatorum. lucidam preparat mentem.
ut suum suscipere mereatur auctorem. fidei templum
quod se criminibus non concessit hospitio. Credo diuina
miseratione prouisum. ut corpus subderet anime animam
sibi totamque salutari addictam respiceret creatorem. Per ac
tis hisque dicenda fuerunt congruum uidetur de ani
marum signis iudiciisque disserere. que licet earum substantia
una esse uideatur. longe tamen disparibus qualitatibus segregantur.
Ac primum dicam quemadmodum malorum hominum con
suetudo moresque declarent. quatinus quos interius uidere
non possumus. quibusdam uestigiis extrinsecus approbamus. XII.
De cognoscendis malis hominibus. De cognoscendis
malis hominibus.
Que igitur anime sine recta
teterrime sunt: ut philosophorum qui non creatoris legem sed
humani potius secuntur errorem. Et quamuis doctores et se moralium
et disciplinarum artibus nitantur abstergere. superstitionis
tamen erugines non declinant. Quid ualet enim dementia est illum
colere quo melior est et credere prestare posse: quod sibi non preualet

subuenire. Nichil enim ei cum quod prodest uitalis [illegible]
tates. eneruatum non amasse luxuriam. deceptricem fugisse
auaritiam. alienum se a turpibus uiciis efecisse. quem necesse est labo
rare incassum. qui remuneratorem bonorum omnium sibi reddit
infensum. In cuius enim preceptis obedierit. si latorem legis ignoret.
Graditur sine uia. respicit sine lumine. cogitat sine sapore.
currit ueloci gressu et nec repperit ad quod peruenire disponit.
Hi possunt ad presens florere. sed fructum nequaquam ualent inferre. quia 105
eorum non in radice uigent. sed in filiorum se tantum ostentatione
iactant. Illa illi in eadem partes sunt. qui si recte credunt.
fedis tamen sceleribus polluuntur. quoniam cum se quibus peccatis con
nectunt. a creatore dissoluunt. Tunc inmortalis anima fit mor
tua tenebris suis. uel incipit amare quod pereat. incipit
odisse quod uiuit. Virtutes odit. uicia semper affectat.
in lamentabili obscuritate fuscata. Rationem mundus
sinam [illegible]. que in gurgitem se pulsitatis immersit. Mox antiquus
hostis captiuam ad uicia preceps agit. et per illecebras sumit de
eius obnoxietate uictorias. Est enim ergo in peccatis semper anxia.
ipsa se condempnans. quam multis accusat ut merito mors uitalis
ac uita mortalis talibus peruenisse dicatur. Hanc si miserator
ille respexerit. oculisque interius corporeis excessibus obcecatam
fuerit illuminare dignatus. ad ueritatem penitudinem
trahit. euadendi donat effectum que pereundi prius
uidebatur habuisse desiderium. Tunc felicior cum fleuit

... cum se prostrauerint lacrimis reperat quod gaudendo
perdiderat. et quod ab hoste uoluptatibus mutata puerint. ad saluta
rem dum proximis contristata festinat. Sed quamuis eas satis non sit
hominibus intueri. tamen euidentibus iudiciis suas qualitates aperiunt.
ut et illos possimus aduertere de quibus aliquid non probamus audisse. Malus
nubilus uultus est in quolibet gratia corporali. mesti et cum letantur
agunt paulo post penitentiam deserti enim penitus uoluptatibus
suis. subito in tristitiam redeunt. oculi intentum semper quod nec esse est
commouent. Semper quamque cogitantes infixi sunt. incerti. uagi.
fluctuantes. ad omnia turpidi et de cunctorum uoluntate suspen
si. curis anxii suspicionibus inquieti. aliena de se iudicia solli
cite perscrutantur quia quod demonstrent propria perdiderunt. Querendo uitam
calamitatem inferne mortis incurrunt. Quia dum lucem
temporalem auide cupiunt. tenebras perpetue noctis acquirunt.
Relationes suas inexplicatas sepe derelinquunt. saltu quodam
ad aliud transferuntur cum nichil agunt. super eos existimes
occupatos. foris dolose uiuunt. etiam cum nullus insectatio
ne uexantur. Pena illis est conscientia sua. et ipse omnia sustinent cum
ab aliis grauia nulla patiantur. eorum et ipse odor acerbus est. nisi
cum suauissimis inhalationibus superstites diuntur. Nec esse
est enim ut odore delectentur peregrino. quo offenditur proprio. In
ueniamus sancte trinitatis fideles animas. que predicata retinent apos
tolicam disciplinam et in gloriosissima uoluntate constantes.
reuera similitudinem superne seruare probantur imaginis

De cognoscendis bonis homin[ibus] et ipsis ...

Sanctarum igitur animarum in ista communi vita ma-
gna iam virtus est. Illam carnem expugnatricem humani generis
proterere debellant et victores sui sunt. dum studendum conscien-
tie novo corpori mortem delectantem infligere. Ille autem carni.
que hic superata non fuit. Nam si in hac conversatione vincitur:
illic sine dubio coronatur. Vir denique verus purus innocens
omnes laudat se semper accusat. Et cum placeat universis. sibi soli
displicet. Summa enim magnitudo est. suam intelligere parvi-
tatem. nec prevalet hoc nosse. nisi cui iam ceperint divina
patescere. Hi tamen expeditius ad superna volant. quantum se
oneriosius in humana conversatione castigant. Superant
corpori. quia famulantur auctori. Et dum se exiguos cognoscunt.
ad culmen magne perfectionis eveniunt. Nullum ledere cupi-
unt. lesi semper ignoscunt. Caritatem etiam illis impendunt:
qui eos scelerato odio persequuntur. Tales anime domino prestante.
etiam nequissimis spiritibus imperant. illi quos mundus patitur
infestos. a creatura minore superantur. Ad hoc in corpore carnis
iubentur potestatibus aeris. quarum temptationibus non cedunt. eis
divina virtute dominantur. Iste enim inmortales proprie sunt dicen-
de. quas nulla penitudo discruciat nullus meror affligit.
que sibi nequeunt reputare que perpetrantur existere. Inopia di-
tescunt. carceribus lecte sunt. Et merito hec iure secundo illis obe-
diunt qui semper bonos secuntur. Contra persecutores fortiori semper

[...] qui tinis illis lucis p̓ncipium ē bonoꝝ:
[...]ntētia beatitudine recipiunt. qđ in tēpali ꝯuersatione ges
serunt. Sic scoꝝ aīe ad hēc mixto selo cōmigrantes. dū longa
sint habitationis ꝯtrietate districte. tū bonis anglis uidetꝰ
ēē ꝯciues. ⁊ iā ex magna parte ꝯsortes. Moyses eni p maria
terrenū it aperuit. aquarū domicilia siccis pedibꝰ trans
meauit. Iđm magnū fluctꝰ q̄si latere utroq; ꝯstructi. in
spetie rupis. pegrinā soliditate riguerunt. Meruit helias
ne plueret. obtinuit etiā ut se desideratꝰ imber effunderet.
Et unꝰ hō uīs supplicationibꝰ egit. qđ generalitas cū suspende
retur impetrare non meruit. Istis eni q̄se celesti ꝯuersatione
iustificant. uirtꝰ supna miseratione ꝯcedit. q̄ hō p originale
uitiū habere n̄ pot cū creat. P mundū transeuntes. ma
iestati semp deffixi sunt. Quibꝰ tam̄ asidue p̄stant magna
lia. ut pene iure n̄ desinant ēē miracula. Heliseus displi
sin oculos celestē miliciā non uidentis apuit. ꝯterentius
hostiū cecitate pcussit. Ad emeruit n̄nulli flāmis incen
dia. ⁊ uitalē calorē frigidis cadaueribꝰ reddiderunt. leones
feroces ad sepeliendū corpus ꝯuenire fecerunt. ⁊ in uin
cem ratis homines legimꝰ uexisse corcodrilos. Liq̄rē
con uerterunt induritiā silicū. latices iusserunt ma
nere de siccitate saxoꝝ uestibꝰ prunas accepimꝰ fuisse
portatas. ambulare claudū. ⁊ illesis uesti p̄ceperunt
stare terrimum. humano u̇bo facta ē natē diuersitas.

et intactam gratiam fuit recepti ut ipsis p...
ti: quod servire mundus potuisse miratur auctori. Quid iam ...
imperio vocis dicam? qui et vestis eius tacta effectum sospitat(is)
attribuit: et simplici umbra corporis periculum mortis exclusit.
Sic habundantia meritorum: per illud videbatur sanare: quod constat
esse substantiam non habere notam. Talis anima absolute sentitur
etiam cum eius existentia non videtur. Hilaris illi semper vultus 107
est et quietus. macie validus: pallore decoratus. lacrimis assiduis
letus. prolixa barba reverendus. nullo cultu mundissimus.
Sic iustitiam tenens. de rebus contrariis redduntur homines pulche
riores. Vultu leti et honestis blandi sermo eloquentis. bonorum
pectorum penetrabilis. cupiens amorem dei omnibus suadere quo plenus
est. Vox ipsa mediocris: nec debilis nimio silentio. nec
robusto clamore dilatata. asperitate non frangitur. accedentibus
gaudiis non movetur: moribus utrisque unus est. templum semper domi
cilium virtutum: cuius ora seneque viderunt imitare dum semper pro
bant studere constantie. Gradus quoque ipsius. nec tardos conspicit.
nec veloces. Nulli propter semetipsum videtur nulli propalatam
paruit suasor rectis sine arrogantia. docens cum humilitate
liber. cum caritate districtus est. ut tam grave sit illum
deserere. quam nimium est abscissa quoque vita discedere: Amator
salutiferi secreti. in nulla libidine sua vincitur. contentione
nulla succenditur. superbia non inflatur. invidiam nihil sentit. nulli
loquitur quod peniteat. et nulli audit absurdum. Multa verba utique

... uincitur: qn solitudo grata suffragatur.
... ticam postremo suā q̄uis more cutis una sit. suauissi-
mis implet odorib; flagrat qd diuitis inedie pigmenta
transcedunt. Agnoscere ualet. humanū corpus habere aro-
mata sua scilicet dum nulla crapulatione distentum
uitores n̄ exudat acerrimos. facile ē aditere. q supna poten-
tia dignat̄ inuisere. Nam 7 ipse quoq; anim nr̄ mox gau-
det ad talē 7 inā monitu intelligit q celesti inspiratione cognos-
cit. Verū h̄ iuseru ualiditiore. n̄ adeo miranda sunt. Qs aut̄
digne sufficiat uirginū ac uiduarū maximas explicare uirtutes?
que sic ad pcepta di sc̄o more rapiunt̄. ut 7 imagine patientie
se rigore discutient: 7 ad martirii coronā uicta carnis
infirmitate puenant: Locuti sum multa de anima. dixi-
mus etiā de corpore nr̄o que uisa sunt. Tendam nunc
acies mentis. in futuras retributiones. Conuenit eni ut p q
se creatā cognouit. ad creatorē suū pura m̄te festinet

Quid agunt nunc post hanc ...

Queritis forsitan post hoc salute aie nr̄e q agant. q le
que pmaneant. Respondem. ut diu̇sa lectione collegim.
Mors ē eni aie corporisq; facta resolutio. huī absentia
carnis desideria: ut necessitates prius ignorans. Nam
cū fuerim. hac luce ipso creatoris exuti. simul corporis
affectiones 7 inbecillitates amittim. Nō eni ulteri labore
frangim: n̄ cibo reficim n̄ ieiunii diuturnitate q̄ssamur.

sed in anime nostre natura iugiter perseuerantes in...
facimus. Sed usque ad tempus iudicii aut de preteritorum actuum
prauitate merebimus. aut de operationis nostre probitate leta
bimur. Tunc autem recipiemus factorum omnium plenissimum fruc
tum. quando uoce domini aut repudiati fuerimus. aut ad regni
perhennitatis admissi. hanc ergo mortem iusta uita pene
uite quietus somnus imitatur. quando sancti istius desideria ambitionesque
deponunt. et quicquid hic agitur. tranquillus animus sopore nostro
ignorat. De futuro seculo. Nam dum corpora sexu suo
die resurrectionis nulla celeritate qua sunt omnia creata
receperint. que erit calamitas miseris. in eternum cruciari.
nunquamque deficere. Ita enim perpetue pene tradentur. ut infauste
semper existere comprobentur. Dolor sine fine pena sine requie.
afflictio sine spe. mali inconmutabile. Sic enim mora
uarietas incisa punietur. ut eis dampnatio nullatenus imminuatur.
Miserrimi omnium. perdendo quod diligunt. et iugiter pacien
do quod nolunt. Sui sine dulci uita. mors sine remedia
li fine. Situ sine licentia. patria exosa. amara domi
cilia. cetus tristium. turba lugentium. et quod supra omnia dete
rius est. illos ibi secum torqueri posse cognoscunt quos decep
ti numina crediderunt. In ipso tamen supplicio. pro
meritorum qualitate diuersitas est. Nam et distans beatitudo
bonos possidet. et impios dispar pena constringit. Caritas
plane omnibus una atque perfecta futura est. Nam quemadmodum

...ce ubi non crescit. aut senex n̄ deficit. Mutabili
...s iste: ad interitum tendunt. Vni ē qd̄ cuiq; ꝑpetuum ē.
Ex h igit̄ quasi uasto flumine q̇dam uidet̄ riuulus alter
cationis exire. singi pene concedat̄ eternitas. dū consumptio
ne substantiā pmittat existere q̄nullo se tempe pmittit
repari. S; istud oīo sup fluuium ē. incausarū phennium
ratione cogitare. Na͂ tal̄ eē pena potest que torqueat. n̄
inminuat. tal̄ substantia q̄sensum doloris augeat. n̄
sensum mortalitatis incurrat. Ipsa deniq; anima nostra
quantis h cruciat̄ afficit̄ cum tam̄ saluat̄. Montes quoq;
non nulli q̄nimio torrent̄ incendio. itam̄ int̄ flam̄as suas
stabiles pseuerant. Salamandra incendio. reficit̄ igni
calore repat̄. Vermiculi q̇dam estuantib⁹ intimis calorib⁹
fomentis. Sic istis dat uichi. qd̄ alijs minat̄ interitum. Qd̄
si int̄ has mortales maṫias talia nos exēpla corroborant.
qd̄ de illa eternitate credendū est ubi mortalē non inuenit
quē pena consumat. Erit ergo miseris. conflagratio inextricabil̄
etna. Bonoꝝ aut̄ dona q̇s dubitet eē ppetua. cū se cognoscūt
letitiā pcipe. illius eternitatē intimere. mereri gaudiū. qd̄ nouit̄
esse continuū. Illic anim⁹ sua prospa n̄ pauescet. S; exultatio
nem ppriā semp retinebit uet̄nū cogitata psperitas. Qd̄ uer
tunt enī beatitudinē suā infirma eē securitate. cū se in
telligunt iam n̄ posse peccare. Nulla ibi iam q̄tit̄ uarietate
nr̄a securitas. fixa mens. n̄ utat. n̄ fluctuat. n̄ mouet̄. et

et intima pacis stabilitate defigitur ut nichil aliud preter
illam contemplationem uelit querere uel cogitare patiatur.
Sic peruenit semper quod iubeat. quia non erit quod peniteat. Vaca
bimus ibi si tamen creatoris munere concedatur. intor pore deficue
resolutis sed ad gratiam perfectionis intenti. Sensus noster com
plebitur puritate mitissima. Tranquillum erit omne quod uolumus. 109
fiunt cogitationes sapientibus sine errore sentientibus. Malum iam
nec ab alio capietur. nec extra uoluntatem generabitur. Habe
bimus hanc securitatem quam delectet. habebimus hanc assiduitatem.
quam mens fastidiri non possit. Iugiter amando creatorem semper
que eius gloriam suauiter contuendo. non ibi molesta tedia pergra
uabunt. non uarietas inbecilla confundet. quia talia sunt quibus
afficiemur. ut nullum in eis finem optare patiamur. Quies
corporea. opera quieta. anima inde fecta unitas. Tunc enim diuine
sapientie agnitione complebimur. nec rerum ueracissimus intellec
tus disciplinis onerosis imbuitur. sed inelaborato mentis lumi
ne declaratur. Ibi numerus quantus est. notus efficitur. Ibi linearum
discretio absolute conspicitur. Ibi conuenientia musice patet.
Ibi astrorum motus inuisuali cognitione certissimus est. Ibi ueritas
superna uidendo nota. Dei sapientiam contuebimur. qua ma
iestate singula queque disponat. Ibi uidebimus. quam iniuste
a catholicis lacerabatur ecclesia. Ibi eam conspiciemus. in uestitu
deaurato astare a dextris sponsi et regis sui. Ibi cog
noscemus quanta fuerit sub sole uanitas uanitatum.

...cernem quam salubriter monebam. dominum deum tuum
...ligabis: illi soli servies. cui omnia comparata vilissima sunt:
quemnumquam aliter fuit. numquam aliter erit. sine quo esse nemo nisi infelici-
ter valet. Sic dum talis agnitio ab anima rationali etiam iam
purgata revolvitur inveniri ab ea non potest quod amplius expectatur.
Opinari quidem possumus spiritalis homo quarum causarum delecta
tione saginetur. sed quod sit ille suavitatis modus. sicut legitur nec
mente potest intelligi. nec sermonibus explicari. Felices qui habent
omnia que volunt. et nulla adversitate queruntur. Ibi enim caro et anima
que eterna pace composite: nequeunt inter se sentire contraria
Ibi erunt artus qui spiritali consensu convenient. non concupiscentia carna
li degenerent. Ibi denique celesti sobrietate fulgebunt.
non autem mundanis cogitationibus ebrii polluentur. Domicilia
plane eorum ut putamus insuperius erunt. et res non appetent
quarum usum necessarium non habebunt. Quo circa non erit per
mixta sicut in hoc mundo habitatio. sed sequestratim ab ipsis elec
ti magna locorum qualitate et regione dividentur. Civitas celes
tis: mansio secura. patria totum continens quod delectet.
Populus sine murmure. Incole quieti. homines humanarum rerum
indigentiam non habentes. Ibi nullum avida molestat esuries:
nullum morbida egritudo consumit: nullus probatur vivam
erubescere nuditatem. nec quemquam gravia frigora constant.
Non estus anhelum corpus exurit: nullus reparatores appetit
sompnos ubi nemo cognoscit esse lacessitus. Omnia blanda:

omnia firmat et cuncta tranquillat. quia et ipse [...]
deponens et in tempore est nostrorum habebit saluberrimam perpetui[...] li-
uenitatem. Erit enim illic dies continua et serenitas eterna. sol
ibi quidem nulla nubes fuscatur. sed omnia de auctoris gratia plus
lucebunt. Ibi enim uisitat splendor uirtutis est et lumen intelligen-
tie. ut ipsum ubi dictum est sicut in maiestate sua est. mereamur
conspicere creatorem. Quo circa libris uirorum ueterum ratio-
nabilium commonemur. quod pars illa emundata atque inchoata
diuino munere ueraciter speculetur auctorem in cuius hominis
portat imaginem. Inde demum uidebimus unde credimus et ex par-
te illud summum et immensum. singulare contemplabimur. unde utique
meliores sumus. Globus iste solis cum hic serenus infulserit.
quemadmodum animi nostri sensa permulcent. Lumen quoque terrenum
quanta nos implet gratia cum uidetur et aspecti flores gratissima
nos iocunditate reficiunt. Terram uiridem et mare ceruleum et
aeris puritatem. stellas micantes. eximiis nec delectationibus
intuemur. Quod si magnam prestant dulcedinem. cum ad obtutus
nostros ueniunt res create et quid illa maiestas te uisa conferre
creditur. cum nil simile reperitur. De deo. Tunc perfecte cog-
noscemus. quod modo salutariter credimus. Nec enim aliter animad-
uertere merebimur. nisi nunc que sunt uera fateamur
hoc est eternam. incommutabilem. distinctam personis et inseparabilem
trinitatem replentem omnia simul substantiali uirtute sua et
unum triplex. cuiusque inexplicabile paritas in omni potentia et

[illegible]qualis [illegible] incarnate: unitas in natura. hec excellenter et
[illegible]gulariter simul iudicat iustitia sua: simul parcit pieta
te sua. simul quo operatur uirtute sua. Potestas incomprehen
sibilis: beatitudo mirabilis. Ex qua beantur que cumque beata sunt.
uiuificantur que cumque uiuentia sunt. continentur que cumque
subsistunt. Cuncta libratus: simul cuncta discernens.
Que ideo in iudicando non labitur. quia in cognoscendo non fallitur.
Cum non appareat presens bonis est. et cui nusquam deest. absens
malis est. Immobilis que ubique tota est. incessabilis que
uoluntates suas semper operatur. De toto se audit. de toto
uidet. Non ex aliqua parte tamquam de membro respiciens.
sed omnia undique ita ut sunt perscrutabili uirtute cog
noscens. Dicitur etiam adorari gustare ambulare. Sed hec
propter intelligentiam nostram humana consuetudine facere
perhibetur: dum inenarrabili potentia maiestatis sue longe
aliter cuncta perficiat. Virtus sua uniuersa creans atque dis
ponens. Regnat maiestate propria: gloria sempiterna.
Incomprehensibilis. inextimabilis et eterna potentia. Celos
mirabili suspensione consolidat: terras super mare defigit.
dat fontibus cursum: mari terminum ponit. serenus chorus
cat: pius fulminat. ima summaque sapientie sue lege mo
deratur. scilicet que in gubernatione ipsius consistunt omnia
non in suo posse derelicta. Irascitur placidus. Iudicat
tranquillus: et sine mutabilitate eius peruenit quod delinquimus

reatus exciperet. Rerum humanarum ualde [...]
uersis statum parcens: peccantes expectando recorrig[it].
Et cum pati nichil possit contrarium: magna tolerantia sus[...]
temptat aduersum. Quantulum est quod hic de illa ineffabilitate
sentimus: Ibi plene cognoscemus. quam subiecte sit in conspectu
eius glorie que miramur: cum prebet ministerium angelica multi-
tudo. carissimo famulantur excelsi principatus obsequio. Innu-
merabiles potestates fideliter et constanter obediunt. quo semper
indiget que uis excellentia sublimitatis. Quid iam de eius
singulari potentia coniciamus. qui nec illud modo comprehendere
sufficimus. quod ei parere posse minime dubitamus: Tunc liberati
intelligemus: cum dementes resistere temptabamus. Ad quam magni-
fica prouocati quibus uidebamur sordibus occupati. Illud ut in
momento uidere sufficeret: quod nos metimur promittit ueritas
intueri. Illic conuincitur omnis prauitas questionum: illic male
credita ueritatis ipsius facies operatur. Sine fine regnum:
sine nocte lux sine uiciis corpus. sine mortibus uita. Et cum omnia
dirigantur ad eternum: solum ibi moritur exitium. Magnum est his
proficuum: sed multo melius quod inde separatur exitium. Conueniunt uota:
qui uocantur ad premia. Tunc uero cognoscunt quam feliciter creati
sint. quando tam magna peruenerint. O incomprehensibilis maiestas:
et pietas. Nam inter opera rerum quibus mundi ambitus opificis
laude completur: nichil egregius probatur existere. quam substantie
spiritales. que creatorem suum pura noscuntur mente cogitare:

Reliqua autem facta sunt. ad intelligentium delectationem:
ut ueniant ad suam beatitudinem. que venerant auctorem. Tempus
est ut questionum varietate demissa. dictorum copiosissimam
densitatem in quibusdam manipulis colligamus: ut fideli calculo
numerata. horreis memorie compendiosa veritate condantur.
Recapitulatio. Primo igitur ut retinetis auditores pru
dentissimique. propterea dici hominis animam ethimologie ipsius
consonatione docuimus sequestrantes ab ea vocabula que
nominum similitudine audientes confundere potuerunt.
Secundo diffinitionem substantie huius cum suis expositionibus:
ut datum constat absoluimus. Tertio. que sit eius qualitas.
substancialis. Quarto. monstrauimus. quemadmodum
anima formam habere non possit. Quinto. uirtutes eius morales
relate sunt que contra uicia huius seculi uelud quedam
arma fortiter opponuntur. Sexto. de uirtutibus anime naturalibus
non pauca professa sunt. Septimo. de origine eius. que sunt
lecta narrauimus. Octauo. sedem ipsius iudiciumque descripsimus.
Nono. de corporis nostri positione tractatum est. Decimo. anima
infidelis cum suis signis: prout concessum uidetur ostensa est.
Undecimo. lucidam nitore et plenam diuinitatis pro captu nostre
possibilitatis attigimus. Duodecimo. de spe futuri seculi.
non nulla domino largiente memorata sunt. ut qui immortalem
credunt: perhennes distributiones habere iudiciorum sentiant.
Clausimus itaque nostrum munus dum numero duodenario.

qui celos signorum diuersitate decorauit. qui a…
li uetustate composuit. quentos principales sine indig…
tie prouida disposicione concessit. qui dies noctisque spatia
horarum congrua quantitate diuisit. ut merito in aie … luci
datione hec supplicatio adhibetur. que tantarum reru
naturalium disposicionibus consecratur. Restat nunc. sapien
tissimi uiri qui floretis ingenio ut in mole mundi istius salutari
ter transilita. diuine misericordie nos metipsos uelociter offeramus.
per quam leuissime illuminatur cogitantis obtutus. Intelligamus
eum. et diligamus illum. et tunc animas nostras uere cognos
cimus. si de illius largitate sapiamus. Ipse enim magister po
tens atque perfectus est. qui in uera dicit anime nostre. et quod dixerit
eam facit illuminata mente conspicere. In scola siquidem christi
corum indocilis non potest inueniri. qui se ei tota crediderit. Nec
ignorare potest quod querit. nec amittere quod pia renuntia
cione suscepit. Fit ergo magna. preciosa. diues. anima.
anima. cum se ex proprio pauperem esse cognoscit. Potens si
humilitatem saluberrimam non declinet. et felicissima denique
si seruet in carne. quod in ethere superbi angeli probantur amisis
se. Ad te enim sancte domine nemo se erigendo peruenit. potius
humiliatus ascendit. Cum altissimus sis, proximior redde
ris supplicatione curuatis. Illa tibi humilitas accep
ta est. dimas quod propter te non queris. desideras quod non indiges.
Ipsa est enim uite nostre mater. germana caritatis. Estuantes

... gnatur psidiu: ɔtraria debellatrixq; supbie:
... sic illa pdblm origo criminu. ita ista pte noscatur
fons ee uirtutu. hanc tu dne xpe sic nobilitare uolui
sti: ut ea n solum pcipe: s; etia suscipe dignareris. Subisti
quippe inassumpta hominis natura iudiciu: qui iudica
turus es mundu. Cesus flagellis es: q exaltas humi
lias regis. Pertulisti infaciem odiosos sputu: q insacia
bilit uidere cupiunt angli. Felle potat es: q humanum
gnus sic habuisti dulce: ut rerum dns natam serui dig
nareris assumere. Pacient coronam spineam suscepisti:
qui coples orbe uaru diuso flore pinor. Conditione
subisti mortis: qui uita creaturis tribuisti uniusis. Tan
taq; insca incarnatione humilitas: qnta e indiuinitate
incophensibilis maiestas. Per te eni admirande one pena
facta e etna requies. Passio remectabilis. mors fideliu:
salutis uictor. hec enim ppetue dat uiuere q solebat
extinguere. Illo iniuria: qm que uita oium qnta susce
pit. merito uis pemptionis amisit. Dato indodecore:
manet inhonore: qn res que pandebat inferos. nunc
per dnc ad celos. Vere omps: q ipsas miserias fecisti
potentes. Nullus regum egentib tuis: par est. Nulle
purpure piscator tuor retib adequant: qn ille in
mundanas tepestates impellunt. hec ad ltt etne secu
ritatis adducunt. Pap de nob: diues extito. Fact es

Hec nomina secundum usum cisterciensium accentuata
licet in quibusdam accentibus a ratione dissentiant
analogie. ab auctore tamen excusantur philosophie.
Priscianus. Ratio analogie scienda est: usus tamen precipue emulandus. Usquemodo. Aliquomodo. Quoquo
modo. Quonammodo. Siquomodo. Dummodo. Aliquo
modo. Ullomodo. Nullomodo. Quodammodo. Tantum
modo. Ullatenus. Nullatenus. Aliquatenus. Hactenus. Quatenus.
Quotiens. Toties. Exinde. Subinde. Deinde. Proinde. Per
inde. Aliunde. Abunde. Abintus. Deintus. Deintro. Deforis.
Aforis. Alonge. Delonge. Siquis. Nequis. Siquid. Nequid.
Siquod. Nequod. Sicuius. Necuius. Alicuius. Sicui. Necui.
Alicui. Eiusmodi. Cuiusmodi. Alicuiusmodi. Istiusmo
di. Nulliusmodi. Huiuscemodi. Enimvero. Etquidem. Equidem.
Quandoquidem. Quoniamquidem. Siquidem. Alicubi.
Ubiubi. Ubinam. Quamobrem. Invicem. Ininvicem.
Abinvicem. Insimul. Ettamen. Attamen. Sedtamen.
Nectamen. Uttamen. Sitamen. Siquando. Nequando.
Aliquando. Tamdiu. Quamdiu. Aliquamdiu. Aliquan
tisper. Tantisper. Parumper. Paulisper. Aliquantulum.
Aliquanto. Aliquantum. Aliquanti. Tantum. Tanti. Tantundem.
Quantitas. Tanto. Quanto. Primo. Illo. Omnino. Immo. Tan
tomagis. Quantomagis. Multomagis. Paulominus. Ni
chilominus. Siquominus. Multominus. Tantominus. Quantomi
nus. Eminus. Paulopost. Multopost. Pauloplus. Multo
plus.

Eo quod. Numquid non. Numquidnam. Propemodum.
Admodum. Usque dum. E contra. De contra. Illuc. Isthuc.
Illic. Isthic. Illac. Istac. Illinc. Isthinc. Alias. falso. tam etsi.
Alioquin. Quisnam. Quinam. Quonam. Quidnam.
Quouis. Quiuis. Quis putas. Quid putas. Putasne.
Anne. Utrumne. Antonomasice. Per enclicie. Opipa
re. Yronice. Itane. Ergone. Quidne. Neue. Sicque.
Neque. Ut quid. Usque quo. Et enim. Sed enim. At enim.
Nec enim. Multimodis. Multisinodis. Quantislibet.
Utrumlibet. Ut libet. Quislibet. Quorumlibet. Qua
rumlibet. Priusquam. Ante quam. Recensitum. Redi
mitum. Polimitum. Alfabetum. Lauacrum. Si
mulacrum. Aratrum. Obrizum. Butirum. The
loneum. Mausoleum. Voleinum. Conopeum. Tro
pheum. Grabatum. Cimiterium. Morticinium. Cati
num. Papirum. Cuminum. Theatrum. Amphi
teatrum. Inuolucrum. Monarchia. Tragedia. Cas
trimargie. Allegoria. Decania. Yronia. Psalmodia.
Omelia. Zizania. Simphonia. Comedia. Platea.
Usia. Apostasia. Tropologia. Philosophia. Corea.
Area. Pituita. Sagina. Sagena. Cicada. Tristega.
Tiara. Lectica. Cloaca. Coclea. Coclear. Lagana. U
pupa. Romania. Nenomenia. Scenophegia. Contro
uersia. Cenodoxia. Philargiria. Alexandria. Nur
sia. Betania. Cassia. Scotia. Saphira. Nausia. Reati

cru.

na. libitina. Tetrarcha. dira. diuma. Pedica. Podager.
Podagra. Conomia. Cichonia. Ciconia. Camera. Are
tha. Hurica. Cratera. Craterus. Crateris. Stater. Sta
teris. Stateria. Patera. Patina. Trabea. Ysidorus. Trabea
uestis erat toge. idest species ex purpura et coco, qua
operti romanorum reges initio procedebant. Tra
bea. aut dicta quod in maiori gla hominem trans
ueherent. hoc est ultra et in posterum ampliori dig
nitate honoris beatum facerent. Toga dicta qd uelam
to sui. corpus contegat atque operiat. Toga aut in
pace romani utebant. Polimita uestis multis colorib.
Polimat enim textus multorum colorum e. Romphea. Au
gustin. framea appellat. quam uulgo dicunt spatam.
Ipse sunt macheire. Iste aut framee. Ipse aut et rom
phee. ipse etiam spate appellant. Transit. Init. Ignitus.
Ciniicus. Perfidus. Infidus. In fido. ridens scurre di
tabit amicus. Redit. Presag. Accersit. Accinct. Excit.
Recensit. Lacessit. Bimat. Trimat. Petit. Cupit. Redimi
tus. Siccomorsus. Lecit. demi. Auct. Aut. Ab auo. Auit.
proprium nom e. Getulus. Bissin. Hysop. Saphirus. Ephebus.
Vncin. Ciat. Cartilago. Simulago. Compago. Compages.
Ambages. Migale. Mirtona. Tipsanas. Verumtamen.
Momimen. Specimen. Regimen. Tegimen. Acumen.
Solam. Iuuamen. Irreuerens. Consulens. Vehemens.
Infrequens. Infremens. Incapax. Impiger. Impigro.

114

Redit.

scurre

Impudens. bilibris. Mediocris. Diplois. Isidorus.
Diplois. Grecum nomen ab eo quod sit duplex amict'.
uel uestis. Litostratus. Isidorus. Litostratas. sunt ele
borata arte picture. paruulis crustis ac tessellis tinctis
in uarios colores. Tessella a tesseris nominata. id est
quadratis lapillus per diminutionem. Item. Impunitus.
Impunitas. Stabilit'. Stabilitas. Pitagoras. Bersaida.
bersabee. Iuda. bethsabee. uxor urie. Equus. Dissiquus.
Gargan'. Cous. Coi. heros. herois. Perdix. perdicis. Ob
stetrix. Obstetricis. Monachilis. Exilis. Ciuilis. Capa
dox. Capadocis. Ethiops. ethiopis. Allobros. Allobro
gis. Lepus leporis. lepos leporis. facundia. Vertex. Ver
ticis. Ceruix. Ceruicis. Coturnix. Coturnicis. Sinapis.
fornicis. Calcar. Calcaris. Curulis. Edulis. Inquies. In
quietis. Sinaxis. fornacis. fornicis. Agapis. pecudis.
pectoris. Aruspicis. Auguris. aucupis. Parietis. Arietis.
Tubicen. Tubicinis. Tibicen. Tibicinis. In genitiuo no
minis. Reducis. Traducis. In secunda persona indicatiuo m.
Reducis. Traducis. Tiberias. Tiberiadis. herodias.
herodiadis. Textilis. Quintilis. Sextilis. Salubre. Ni
thicorax. Nithicoracis. Geneseos. Moyseos. Menpheos.
Taneos. Sinaxeos. Decapoleos. hereseos. anacoreseos.
Mulieres. Muliebris. Impubes. Impreceps. Leones.
Crateres. Contribules. Proceres. Sinceres. Procerus. Since
rus. Sincere. Inima. In ima. Deiua. Preima. Ionas. Thomas.

Iudas. Iuda. Annas. Anna. Stanna. Saia. Jordanen. Jorda
nem. Cahos. Quot. Quot. Agon. Agonis. Sidon. Sidonis.
Saulus. Saul. Propinat. Propinans. Suffocat. Suffocans.
Exalat. Exalans. Excecat. Excecans. Obcecat. Coequat.
Coequans. Adequat. Adaquat. Exequat. Euaporat. Con
futat. Confutans. Deprauat. Deprauans. Dormitat. Dor
mitans. Irritat. Irritans. Emanat. Emanans. Dilatat. Di 115
latans. Caligat. Caligans. Caligo. Consolor. Consolans.
Adulat. Adulans. Inquietat. Trituriat. Pannat. i. pro
tum annum duci postrio. Transmigrat. Saginat. Alle
gat. Relegat. Alligat. Obligat. Exicat. Debilitat. Deno
tat. Denatat. Irrigat. Irrogat. Extat. Efugat. Exilarat.
Excauat. Confrigat. Excitat. Subuolat. Pauperat.
Saturat. Tenebrat. Grandinat. Procrastinat. Peren
dinat. Propalat. Innuat. Auolat. Adamat. Reclamat.
Preuaricat. Preuaricans. fornicans. Inuitor. Innitans.
Commoror. Commorans. Inquinat. Inquinans. Infa
mat. Conflagrat. Glutinat. Conglutinat. Amaricat.
Compaginat. Conglobat. Redintegrat. Pregrauat.
Aggrauat. Regradat. Decadat. Peragrat. Peregrinat. 8
Concatenat. Iudicat. Abdicat. Educat. Defatigat. De
uidat. Perseuerat. Deuitat. Inuitat. Irritat. Vulneris
auctor. Adest. hostem que. Irritat ad iram. Suadet.
Reducet. Interlucet. Ducet. Dehabet. Expauet. Expauit.
Expauens. Consedet. Consedit. Insidet. insedit. Assidet.

Accedit. Confouet. Confouit. Precauet. Precauit. Precauens. Confitens. Edocet. Edocens. Complacet. Deiouet. Deiouit. Amouet. Amouit. Admouet. Admouit. Submouet. Submouit. Commouet. Adolet. Adoleuit. Aboleuit. Inolet. Inoleuit. Premonet. Commonet. Commonens. Obedit. Exurit. Comburit. Insanit. Obnubit. Deducit. Adducit. Indicit. Addicit. Abdicit. Indicens. Predicens. Definit. Prefinit. Communit. Commolit. Commolitus. Molitus. Demolitus. Deprimit. Exprimit. Exprimit. Deprimit. Presagit. Subripit. Subrepit. Irrepit. Perstrepit. Erudit. Deglutit. Insidit. Subsidit. Prepedit. Impedit. Perfodit. Refugit. Refugit. Confugit. Confugit. Exibit. Exibit. Inuenit. Inuenit. Conuenit. Conuenit. Commori. Subterfugit. Subterfugit. Circumtulit. Ingemit. Et fremit. Incolit. Coalit. Euomit. Illicit. Transigit. Enitit. Complodit. Concidit. Incidit. A cado cadis cecidit. A cedo cedis cecidit. Concidit. Incidit. Precidit. Presumit. Absumit. Relabor. Relaberis. Relabi. Relabens. Renitor. Reniteris. Reniti. Renitens. Et a renito renitens: Circumeo. Circuit. Circumago. Circumagit. Interest. Superest. Interfuit. Intersunt. Superest. Interat. Superat. Superfuit. Induc. Deduc. Adduc. Reduc. Introduc. Superduc. Educ. Circumdatur. Circumdat. Circumdatur. Vendicatur. Vendicat. Vendicatur. Vendicetur.

Interuenit

Pessundetur. Pessundatus. Iocundatur. Iocundatus.
Fecundatus. Abeo. Abis. Abiit. Transiit. ad

Incipit de exaltatione sce crucis.

Tempore illo cum constantino augusto contra maxen 116
tium tirannum properanti ad bellum signum crucis fuisset
ostensum. et ipso feliciter obtinente triumphum. ab helena iam dicti prin-
cipis matre. crux fuisset inventa. atque per sanitatem eg-
ri. et resuscitationem mortui. fuisset evidenti iudicio veri-
tas declarata. regina voticompos effecta. ita salubre lig-
num fecit secari per medium. ut et crucem constantinopolim de-
fferret ad filium. et crucem ierosolimis thecis argenteis co-
nditam. reservaret in loco suo. sapienti usa consilio. scilicet ut
ubi fuerat membris dominicis apta supplicio. ibidem glorificata ve-
neraretur a populo. Multorum itaque temporum labente curriculo. cum
exigente mole peccaminum. flagellari permitteret dominus populum
suum christianum per sevitiam paganorum. chosdroe quidam
paganus et impius. regnum adeptus persarum, qui in tantam erumpe-
re ausus est presumptionem. ut ab incolis vicinarum gentium quas im-
petu vastans barbarico suo nefando subiugaverat domi-
nio. coli se iuberet ut deum. et vocari se regem regum. et dominum
dominantium. Hec et hoc ei solum sufficit ad sue dampnationis
initium. verum etiam syriam et palestinam cum subiugas-
set et egyptiorum regna que infra et extra limitanei con-
glutinabantur periculum suo subegit crudelissimo dominatui.

ierosolimam adiit. ecclesias xpi subvertit, totamque finitimam
regionem vastavit, incendit atque predavit. Ad sepulchrum
quoque domini cum voluisset accedere, territus rediit. Sed tamen ligni salu
taris partem quam religiosa regina sibi in testimonium virtutis reli
querat, asportavit. Fecerat namque turrem argenteam, in
qua in lucentibus gemmis thronum construxerat aureum, ubi
solis quadrigam et lune ac stellarum imaginem collocaverat, atque
per occultas fistulas aque meatus adduxerat, ut quasi deus pluviam
desuper videretur infundere. Et dum sub terraneo specu equis in
circuitu trahentibus circumacta turris fabrica moveri vide
batur, quasi quodam modo rugitum tonitrui iuxta possibilita
tem artificis imitabatur. In hoc itaque loco sedem sibi paraverat, at
que iuxta eam quasi collega domino crucem dominicam posuerat. Filio
suo regno tradito, ipse in fano huiuscemodi residebat. Illo ita
que tempore heracleus arcem tenebat imperii, vir armis stre
nuus, lingua eruditus, corpore decorus, et quamvis seculari actui de
ditus, tamen erat in fide catholicus, et erga dei cultores sim
plex, benivolus ac devotus. Pergens quoque filius cosdroe contra he
raclium iuxta magnum danubium fluvium cum suo congreditur exercitu, tandem
inspirante clementia salvatoris, utrisque principibus placuit, ut ipsi
singuli in medio pontis fluminis dimicaturi confligerent,
et cui sors victoriam contulisset, ipse sine dampno utriusque exerci
tus imperium usurparet. Decreverunt etiam cum iuramento ut si
aliquis eorum ex parte principi suo venire in auxilium presum
sisset, cruribus excisis ac brachiis, ab eo in flumine

mergeretur. Cumque utrique populo hec pactio placuisset: invicem inter
se ut dictum est dimicantes: diu multumque in pontis medio
sunt congressi. Tandem pulsatus dominus lacrimis christianorum. per vir
tutem sancte crucis. cui se die eodem memoratus princeps attentius
commendaverat: fideli suo eraclio christus concessit de hoste triumphum.
Tantaque mutacio cosdroe invasit exercitum: ut non solum predic
tam pactionem nequaquam vellent transcendere: sed etiam volunta
rii cum omni sua familia atque plebe heraclio se subderent. tam
potestate quam fide. Quos ille benigne suscipiens. in hoc illis
clementiam prestitit: ut omnis ad baptismum convolaret. Quod
ita se facturos esse omnes pariter spoponderunt. Ipse autem christianissi
mus princeps cum suo tantum exercitu regna que cosdroe tenuerat
circumquaque perlustrans: ad sedem ipsius venit. cum paucis ad eum
ascendit. Sedentemque eum in throno aureo repperit. Nullus namque ex ei
us exercitu erat. qui ei quicquam belli aliquando nunciasset: quippe propter suam cru
delitatem eum exosum habebant. Nec immerito, quippe qui
manifeste deo odiosus erat, qui creatura dei esse potuisset dilectus.
Cumque tremefactus salutationis verba proferret: dixit heracleus. Si vis
salutem habere, pro eo quod de ligno sancte crucis quamvis indignus honori
fice iuxta modulum tuum tractasti: si credere volueris domino ihesu
christo. et servum te illius esse promiseris cuius ego sum famulus in vita
te confessus fueris: regnum persarum tibi cum patrimonio ac vita ac
ceptis, obsidibus pacis dabo. Sin autem aliud egeris: mox meo gladio
interibis. Cumque ille nequaquam adquiesceret: heraclius extrac
to gladio caput illius amputavit, sepeliri eum quia rex fue

rat iussit. filiumque eius paruulum quem cum eo inuenerat
baptizari mandauit. ipseque eum de sacro fonte suscepit.
Erat enim iam decem annorum. Descriptiones etiam regni persarum
sub eius nomine fecit, totumque argentum turris illius in predam sui ex
ercitus deputauit. Aurum uero uel gemmas in uasis et utensilibus ad res
taurationem ecclesiarum quas tirannus destruxerat reseruauit.
Suscipiens uero lignum gloriosissime crucis quod impius asportauerat,
cum magna exultatione de persida abat.
et gaudentes omnes populi cum ramis palmarum, cereis et lampa
dibus uel diuerse glorie apparatu, cum hymnis et canticis alii obuiam
alij pergunt, atque alii subsequuntur. Cumque imperator de monte oliueti
descendisset, et per eam portam qua dominus intrauerat quando ad pa
ssionem uenerat ipse equo regio ornamentis imperialibus decorato
sedens uoluisset intrare, repente lapides porte descenden
tes clauserunt se inuicem et factus est paries unus. Cumque mirarentur
attoniti nimio merore constricti, respicientes in altitudine
runt signum crucis in celum flameo fulgore splendere.
Angelus enim domini accipiens illud in manibus stetit super por
tam et ait. Quando rex celorum dominus totius mundi passionis
sacramenta per hunc aditum completurus introiuit, non se
purpuratum nec diademate renitentem exibuit, aut equi
potentis uehiculum requisiuit, sed humilis aselli terga insi
dens, cultoribus suis humilitatis exempla reliquit. His dictis
angelus domini confestim ad celum rediit. Tunc imperator gau
dens in domino cum de uisitatu angelico alloquio uidisset, de
positis imperii insignibus, discalciatis pariter pedibus, lineam tantum

mam penitus. crucem domini in manu suscipiens. perfusus facie lacrimis. ad celos oculos erigens properabat. ad portam usque progrediens. Mox illo humiliter appropinquante: duricia lapidum celeste persensit imperium. Statimque porta se subrigens. liberum intrantibus patefecit ingressum: Hodorque suavissimus qui voluntate divina tunc a depsarum puncia per longa terrarum spacia iherosolimis fuerat illapsa: momento eodem quo de fano chosdroe sancta crux fuerat heraclio baiulante egressa, et redacta, eorumque pectoribus infudit. Vincebat enim aromata omnia terebintina. tura vel balsama atque mirra. Confestim gratia prosperatis gaudii favore in altum sublatus: divinam laudabat potentiam. Sicque gloriosus irrumpens in laudibus ait. O crux admirabile signum. in qua dominus noster dei filius suspensus. pro nostrorum pondere criminum. mortis damnavit supplicium. et sanguis eius adorandus a thronis et angelis. et niveis candoribus radiante turba virtutis effusus est in precium nostre salutis. O crux splendidior cunctis astris. mundo celebris. hominibus multum amabilis: sanctior universis. que sola fuisti digna portare regem celorum et dominum. Dulce lignum. dulces clavi. dulcis mucro. dulcis asta. dulcia ferens pondera. Salva presentem catervam: in tuis hodie laudibus congregatam. tuo vexillo signatam. Hec cum dixisset. preciosissimam partem ligni quam secum detulerat. loco suo restituit. Tunc renovantur antiqua miracula. Eodem die mortuus recepit vitam. propriam: Paralitici quatuor: adepti sunt

sanitatem amissam. Leprosi decem curam receperunt (mundi) in me
bra. Quindecim quoque ceci (luci) sunt restituti. Plurimi quoque
a demonibus sunt erepti. Multique ab aliis (sunt) infirmitatibus libe
rati. Tunc imperator oratione (facta) pacta, offerens multa donaria
ecclesias dei reparari fecit. regnis simul reddens privilegia
auctoritate prelata. restituens captivos in providenda (pro- dans) oppor
tune presidia. Constantinopolim (diens) reddit. fretus divina virtu
te perseverante. in sancte crucis signaculo (miraculo) miraculorum plurimo
meruerunt. donante domino nostro ihesu christo. cui est honor et gloria
cum patre et spiritu sancto omnipotenti deo per omnia secula se
culorum amen.

Incipit trezenzonii de solsticionis insule magne.

Sub luce florentis calami insule
videlicet solsticionis magne tam aeris copiositatem tam
paradisiaci odoris amenitatem, tam habitationis sanitatem com
pendiose tradens memorie, subtili brevitate multis pauca
decerpens conclusi. Quam si mentioni vere singula prout sunt co
mendare statuissem prius me brevitas temporis quam materie
prolixitas dimitteret. Unde in libro eucherii mei fortunium ca
sum et supra dicte insule statum metabor compendio. Quin
igitur ferme toti gallecie ismaelitarum infidelitate civitates fun
ditus exstirpate et ferarum cubilibus annis per complurimis date essent.
ego trezenzonius fortuitu casu ducente solitudines predicte
gallecie solus intravi, sumque ipsius loci diu divisas diversa
ambage partes oberrauisse, quempiam qui nec vestigia inve
nire potuisse, preter erraticas ferarum vitreamina. Cuius procul sinu

ma prospiciens cacumina. summo stupore quid esset admi
rans magis ac magis accedendo qd erat ee percepi. Ascendo
summum ei9 cacumē. in quo mire magnitudinis miriq; ful
goris speculum erat. Cum mane pmo egressum solis. lucidus
splendor omnium pene que in mari erant, conspectum dabat.
Cui9 g̃ lucis repcussione solito longi9 intuit9 int remotissi
mos eq̃ris fluctus spaciosā sedo ac tercio insulam pspicie9. 119
Eroq; descendens: mecum quom dictam insulam adirem:
excogitare cepi pactamq; labore magno. magnoq; dierū
spacio: absq; ullo ciborū genere. exceptis tam̄ herbis agres
tib9. atq; uenationib9 carnib9: solis pus tam̄ in orationib9 ad
dm̄ sic dicens pstrat9. Pasce me dn̄e ac custodi. qi in tua me
comendo fiducia. ac in tui consisto arbitrii ac uoluntate. Rex
regū ac uniūse creature plasmator q petro aplo in mari
mergenti manū porrexisti. porrige m̄ peccori dextere tue
auxiliū. ac pduc me absq; metu formidoloso. atq; periculo:
ad insulam qm̄ m̄ dignat9 es reuelare. Ora qsi pma. nauem
ascendi. psperoq; nauigando ad introitū fluui beruecarie
ducentis ad insulam: ora qsi septima. sospes perueni. Inde ū
exiui in campū. cui9 minime terminis caput uidebam. Per
que dieb9 octo incedendo inueni caput ei9. inueniq; ibi
mire magnitudinis mireq; structure basilicam. Erat enim
illi9 altitudo qsi cubitorū. l. i. latitudo ū. l. x. i. 7 girum aūt
menciuntur: stadia. ccc. abside octo. porticus. iiii. Sacraria
decē. Int que thesauri. iiii. omnium bonorū qntitate repleti

codicib' scilicet et ministeriorum sacramentis. Pauimenta uero
basilice .x. palliuis ee zmaragdineis. iacintinis. et carbunculinis.
lapidib' uariata. medio quoque eccle altare marmoreum incircui
tu bases auree. ee pauimentu uitro purissimo. uestimenta altaris
auri textil' refulgentia. ad solis in ymaginē. Supra altare uero
sce tecle ibi requiescentis epitafium ipsi' sub nomine fabricatam
ee basilicam. Dextera aūt parte sepulcru precioso s; innoto cōs
tructum lapide. In caput cui'. marmorea tabula. sic inscripta.
hic requiescit quirillus ee ei' discipl's flaui'. Moratus sum aūt
in predicta insula solus. inueniendo diuersarum carmin' auium
et ouium ee melle apiu numerus quorum nullatenus dinumera
ri poterat. Herbarum quidē ac pomorum hodoramina mirume
rabilia. Ibi habitare egregium ubi nec estas nimia. nec ym
ber importun' s; indesinent' una temperatio. nec nox tenebrosi
or. s; stellaru assidue ibidē nimmentiu clara illuminatio.
Ex omni u parte in' ee foris in giru. caligosa nubium obscu
ritas tegit. ut eam nulla oculorum acies penetrare ualeat. nisi
tantu nutu diuino reuelationis. Per septē u annorum mei habi
tationē. nulla me praua cogitatio perturbauit. nec tristicia nec
meror nec fames nec periculum. nec cogitatio sordida aīam
meam s; semper sacietas. gaudium atque leticiam detinebant.
sonnolentie. nisi quantum humane nature fragilitas modi
cum exposcit. a me repellebatur. Diuersa diuersis que uiderim
locis loci eidē mirabilia mirari satis non sufficio. Vidi eni
angelorum coros die noctuque una uoce psallentiu. Per singulos

aut annos in sancte tecle sollempnitate. Mirum quid mirabilius ui-
delicet celestium choros ciuium tota nocte psallentium uidebam.
Sed quod singillatim mirabilium que uiderim omnia proferre suffice- 8
re. Pulcritudo autem amenitatis eorum est inenarrabilis. Mane autem
diluculo in pane et uino. super altare ab angelis recedentibus relicto
cum ederem et biberem. replebatur omnium deliciarum hodoramentis adeo 120
anima mea. ut plurimorum mensium tempore. saturer plenius absque
alio omni uictu uiuerem. Interius uero parte columna marmorea in-
scripta nomen basilice sancte tecle. nomen uero insule solistitionis ma-
gne. nomen quidem fluuii beruecarie. Septem ergo annorum circulo euo-
luto. angelicam ut memini. monitionem. semel et secundo. ut de insula
paradisiaca egrederer nec amplius ibidem morarer. non spontaneus
audiui. Quod ergo frustra renuens alepie uarietate a capite usque ad
pedes. et oculorum cecitate domino iubente intolerabiliter percussus. ite-
rumque tercio amonitus adoraui dominum et restituit me in sanitatem. Osten-
saque in littore nauicula formidolosus conscendo. et diuina
me manu gubernante adplicaui ad fluuii non grandis litus. Carnes
uero omnium piscium. quas mecum detuleram. ut terram tetigi. in putre-
dinis fetorem conuerse sunt. Inde uero progrediens. iuxta maris litus uer-
sus eoam quasi milia .ii. plagam ad farum perueni. iam ex parte des-
tructam. cesaream que ciuitatem. pene penitus diruptam. galleciamque
quam dimiseram. inpopulatam. sed paucis inueniens. uenio
tudam. causa adelfii ipsius ciuitatis episcopi qui me a primordio eru-
ditum. libere et ut pater filium. educa— educauerat.

domine ihu xpe

socius mortalitatis nostre. ut nos participes redderes
eternitatis tue. Superbiam humilitate et aculeum leti
morte contereris. Nosti enim bona facere per iniquos. cum
in adiutorium quos paratum est ad nocendum. Potentius esse diiudicans
lesiones ad utilitatem convertere. quam causas malorum indicitus
amputare. Nam quomodo beneficiorum tuorum cognoscerentur
signa et si ad adverse partis non monstrarentur iudicia. ORATIO.
Tu ergo domine ihesu christe qui sic pro nobis flexus es ut homo fieri
dignareris. non in nobis patieris perire quod decreuisti miseratus
assumere. Meritum nostrum. indulgentia tua est. Dona quod
offeram. custodi quod exigas. ut velis coronare quod prestas.
Vince de nobis inuidiam potestatem. qui sic decipit ut delec-
tet. et sic delectat ut perimat. Hostis dulcis. amicus amarus
est. Hostis enim quasi feralis lubricus anguis illabitur. Squamis
serpentibus minutatim corpus omne sollicitat. Et ne eius intelligatur
aduentus. firmum non habent ipsa uaricatione uestigium.
Inuidit pro dolor. tam magnis populis cum domino esse. Et adhuc
temporales persequitur. quos impio ambitu fecit esse mortales.
Se interficit. quo alios decipit. et nullo fine corrigi me-
retur. quia de omnium deceptione dampnandus est. Qua-
propter non possit iniquus. ne conualescat inimicus.
Dominatum in nobis non exerceat qui numquam prestitit. sed uirtus tua
nos possideat que creauit. Deleat per ille quod fecit. dum nos
non uiderit perire quod uoluit. Domine quia in nobis non est quod

remunereris. Sit inte sep e qd largiaris. eripe me
a me. et conserua me inte. Inpugna qd feci. et uindica
qd fecisti. Tunc ero ms. si fuero tuus. Via sine erro
ueritas sin ambiguitate. uita sine fine. Dona uotia
odisse. et pfutura diligere. In te ponam pspera. michi
applicem semp aduersa. Quam nil sim sine te sapientiam
qualis uero tec possim ee cognoscam. Intelligam q sum.
ut ad illud ualeam puenire qd n sum. Nam sic pter te
existere n cepim. ita et sin te ee pficere n ualemus. Omia
uergunt mich oim in ruinam. que a maiestatis tue pietate
fuerint segregata. Te au amare. saluari. tremidare. gau
dere. inuenire. creuisse. amisisse. pire e. Tibi denique no
bili e seruire. q mundi regna copescere. Merito. qui ex
seruis filii. ex impiis sci. de captiuis redditi absoluti.
Quia ppt contra pcca nra nre tue miuum insurgat.
qn ois sui testimonio miseris datur. ut trina remune
rationis conditione. seruiam nob p ipsam trinitate. Petimus
quia iubes. Pulsam q pcepis. et sine fine conferre mai.
qui semp commues ut rogeris. O altitudo pietatis.
o clementie incomphensa pfunditas. Cum nemo possit
aliqd accipe sui resistis. uum te pceribus nris pati posse
testaris. Merito qui a iudice petim. ut ad penale iu
dicium n inocenti. Et p legis latoris gram speram ea ppt
ne possim a pmulgata constitutione dampnari. Tibi sec

ter confidenter dicimus: dimitte peccata, concede indebita. Omnis te creatura operis tui bonitate collaudat. Debemus tibi quod exstitimus, obligamur etiam quod cotidiano munere continemur. Gaudeamus et hinc quoque gloriosissime domine, quod tua beneficia intrepide postulamus. Tempora bene artifex organum corporis nostri, ut armoniae nimis possit aptari. Nec sic roboretur ut superbiat, nec sic languescat ut deficiat. Tu nosti quae vere moderata sunt. Vasa tua sic reple prosperis, ut capacitas non perhibeat adversis. Dominetur ratio, serviat caro, quatinus anima solo potest effici, ne fragilitate corporis possit offendi. Verum haec pro nostro modulo, non pro rerum ipsarum magnitudine dicta sufficiant, quoniam amplius quam expectebamur ediximus. Et alia lumina veterum litterarum breviter talia cauteque docuerunt. Illi enim potuerunt de his inoffense dicere, qui purificati divino munere probabili se meruerunt conversatione tractare. Explicit cassiodorus de anima. 122

Oratio cum sacerdos diligenter contemplatur quomodo in presidio ... nature nostre limum. Unde nos fecit pro nobis suscepit. lxxvi
Oratio sacerdotis cum corpus Christi et sanguinem in manibus tenet. Tenacissimeque dulcedinem recordetur quos dolores pro nobis innocens passus est. lxxvii.
Oratio ad Christum cum pacem administrat quod Christus pro peccatoribus fecit. lxxx.
Oratio ad deum et ad omnes sanctos eius. lxxxii.
Oratio ad sanctam Mariam et ad omnes sanctos lxxxiiii.
De anime substantia lxxxvi
De virtutibus eius naturalibus xc[illegible]
De cognoscendis malis hominibus [illegible]ii.
De cognoscendis bonis hominibus C.
Quid agit anima post hanc vitam C v.